

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om företagshemligheter och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om företagshemligheter. I den föreslås ingå bestämmelser om skyddet för företagshemligheter och om civilrättsliga rättsmedel. Genom propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om skyddet för företagshemligheter. Samtidigt upphävs bestämmelserna om skyddet för affärshemligheter i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, och de gällande bestämmelserna överförs med vissa preciseringsändringar till den nya lagen om företagshemligheter. Bestämmelserna i lagen om företagshemligheter föreslås i tillämpliga delar gälla tekniska anvisningar.

Lagen om företagshemligheter föreslås innehålla bestämmelser om definitionen på företagshemlighet samt om olagligt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om tillåtna metoder att anskaffa företagshemligheter. I lagen föreslås också bestämmelser om de förutsättningar under vilka försummelser och olaglig verksamhet kan anmälas och yttrandefrihet utövas trots skyddet för företagshemligheter. Dessutom föreskrivs det om sådana förutsättningar under vilka en företagshemlighet kan röjas för arbetstagarnas företrädare.

Den nya lagen innehåller civilrättsliga rättsmedel med tanke på situationer där intrång görs på företagshemligheter. En domstol ska på yrkande av innehavaren av en företagshemlighet kunna besluta om förelägganden och korrigerande åtgärder. I stället för korrigerande åtgärder ska domstolen under vissa förutsättningar kunna ålägga svaranden att betala en ersättning för utnyttjande. Lagen föreslås dessutom innehålla bestämmelser om skyldighet att betala skadestånd till innehavaren av företagshemlighet och om att den som gör intrång på en företagshemlighet kan åläggas att betala kostnaderna för offentliggörandet av domen.

I lagen om företagshemligheter föreslås bestämmelser om en domstols möjligheter att begränsa antalet fysiska personer hos den juridiska person som är part i målet vilka har rätt att i rättegång få information också om en sådan omständighet om en företagshemlighet som allmänheten inte ska få tillgång till.

I propositionen föreslås det att arbetsavtalslagen ändras. Lagen ska preciseras så att medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte obehörigt utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. Till arbetsavtalslagen ska det också fogas en hänvisning till lagen om företagshemligheter, eftersom bestämmelsen om företagshemligheter i arbetsavtalslagen får sitt innehåll också från den föreslagna lagen om företagshemligheter.

I propositionen föreslås det att tvistemål som gäller intrång på företagshemligheter ska behandlas i tingsrätten. I ett enskilt mål bestäms vilken tingsrätt som är behörig på basis av de allmänna behörighetsbestämmelserna. Vid sidan av tingsrätten ska marknadsdomstolen vara behörig domstol vid undersökning av sådana tvistemål som gäller intrång på företagshemligheter och där svaranden är en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet. Bestämmelsen om forum förutsätter en viss revidering av rättegångsbalken och av lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Dessutom ska lagen om marknadsdomstolen ändras så att de förbud som gäller företagshemligheter behandlas i marknadsdomstolen som ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. Mindre ändringar föreslås också i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter.

RP 49/2018 rd

I propositionen föreslås det att begreppen förenhetligas när det gäller affärshemligheter och företagshemligheter, så att begreppet företagshemlighet fortsättningsvis systematiskt ska användas i lagstiftningen. Av denna anledning ska begreppet affärs- och yrkeshemlighet exempelvis i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i arbetsavtalslagen ändras till företagshemlighet. Samma ändring ska göras också i flera andra lagar.

Fristen för genomförande av direktivet löper ut den 9 juni 2018. De föreslagna lagarna avses träda i kraft senast på dagen i fråga.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	11
1 Inledning	11
2 Direktivet om företagshemligheter	11
2.1 Allmänt	11
2.2 Direktivets innehåll	12
3 Nuläget.....	21
3.1 Nationell lagstiftning	21
3.1.1 Allmänt.....	21
3.1.2 Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	22
3.1.3 Arbetslagstiftningen	24
3.1.4 Strafflagen	27
3.1.5 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	28
3.1.6 Offentlighet för rättegångar	29
3.1.7 Vittnesmål om företagshemligheter	32
3.1.8 Tystnadsplikt för ombud för industriellt rättsskydd	32
3.2 Skyddet för företagshemligheter i praktiken.....	32
3.3 Bestämmelser om separata frågor.....	34
3.3.1 Skydd för tekniska förebilder och tekniska anvisningar	35
3.3.2 Skydd för visseblåsare.....	35
3.3.3 Yttrandefrihet och informationsfrihet	37
3.3.4 Förbud	38
3.3.5 Skadestånd.....	39
3.3.6 Skador som en arbetstagare orsakat i arbetet	40
3.3.7 Offentliggörande av domar	41
3.3.8 Interimistiska rättsmedel	41
3.3.9 Säkerställande av bevisning	43
3.3.10 Preskription	43
3.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i andra länder.....	45
3.4.1 Internationella avtal.....	45
3.4.2 Lagstiftningen i andra länder.....	46
4 Bedömning av nuläget	49
5 Målsättning och de viktigaste förslagen.....	52
5.1 Målsättning	52
5.2 Alternativ	52
5.3 De viktigaste förslagen.....	56
5.3.1 Lagen om företagshemligheter.....	56
5.3.2 Övriga ändringsbehov	65
6 Propositionens konsekvenser	66
6.1 Konsekvenser för företagen	66
6.2 Konsekvenser för myndigheterna	70
6.3 Konsekvenser för arbetstagarna	72
7 Beredningen av propositionen	74
7.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	74
7.1.1 Beredningen av direktivet	74
7.1.2 Den nationella beredningen.....	74
7.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	76

RP 49/2018 rd

8	Samband med andra propositioner.....	78
	DETALJMOTIVERING	79
1	Lagförslag	79
1.1	Lagen om företagshemligheter.....	79
1.2	Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.....	112
1.3	Arbetsavtalslagen.....	113
1.4	Lagen om upphävande av lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken.....	114
1.5	Rättegångsbalken	114
1.6	Lagen om rättegång i marknadsdomstolen	115
1.7	Lagen om upphävande av en lag om ändring av 7 b § i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	119
1.8	Lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter.....	119
1.9	Lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar	120
1.10	Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	121
1.11	Strafflagen.....	124
1.12	Lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.....	127
1.13	Lagen om företagssanering	127
1.14	Lagen om sjöarbetsavtal.....	127
1.15	Lagförslagen 15–115	129
2	Ikraftträdande.....	129
3	Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	129
3.1	Egendomsskydd	129
3.2	Yttrandefrihet.....	131
3.3	Offentlighet i myndigheternas verksamhet.....	132
3.4	Rättskydd	133
3.5	Rätt till arbete och näringsfrihet.....	134
3.6	Skydd för privatlivet	134
3.7	Lagstiftningsordning	134
	Lagförslag.....	136
	1. Lag om företagshemligheter.....	136
	2. Lag om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	142
	3. Lag om ändring av 3 kap. 4 och 5 § i arbetsavtalslagen.....	142
	4. Lag om upphävande av lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken	143
	5. Lag om ändring av rättegångsbalken.....	143
	6. Lag om ändring av lagen om rättegång i marknadsdomstolen.....	145
	7. Lag om upphävande av en lag om ändring av 7 b § i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	149
	8. Lag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	150
	9. Lag om ändring av 2 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar.....	151
	10. Lag om ändring av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	152
	11. Lag om ändring av 30 kap. i strafflagen.....	153
	12. Lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	154
	13. Lag om ändring av 14 § i lagen om företagssanering	155
	14. Lag om ändring av 4 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal	155
	15. Lag om ändring av 18 § i lagen om medling i arbetstvister	156
	16. Lag om ändring av lagen om integritetsskydd i arbetslivet.....	157
	17. Lag om ändring av 57 § i lagen om samarbete inom företag.....	158

RP 49/2018 rd

18. Lag om ändring av 43 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag.....	159
19. Lag om ändring av 43 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.....	159
20. Lag om ändring av 12 § i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning.....	160
21. Lag om ändring av 31 § i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar.....	160
22. Lag om ändring av 61 § i personalfondslagen.....	161
23. Lag om ändring av 25 § i civiltjänstlagen.....	162
24. Lag om ändring av 10 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar.....	162
25. Lag om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster.....	163
26. Lag om ändring av 33 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.....	164
27. Lag om ändring av 133 § i lagen om placeringsfonder.....	164
28. Lag om ändring av 22 och 36 § i säkerhetsutredningslagen.....	165
29. Lag om ändring av 27 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten.....	166
30. Lag om ändring av 30 kap. 1 § i försäkringsbolagslagen.....	166
31. Lag om ändring av 11 kap. 29 § i värdepappersmarknadslagen.....	167
32. Lag om ändring av 19 § i containerlagen.....	167
33. Lag om ändring av 165 § i lagen om försäkringskassor.....	168
34. Lag om ändring av 15 kap. 14 § i kreditinstitutslagen.....	168
35. Lag om ändring av 44 § i lagen om försäkringsförmedling.....	169
36. Lag om ändring av 37 § i lagen om betalningsinstitut.....	170
37. Lag om ändring av 10 § och 22 § i statistiklagen.....	170
38. Lag om ändring av IV avd. 1 kap. 2 § och 4 § i lagen om transportservice....	171
39. Lag om ändring av 2 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Sverige om internationell taxitrafik på väg och om tillämpning av överenskommelsen.....	172
40. Lag om ändring av 8 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd.....	172
41. Lag om ändring av 7 kap. 11 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.....	173
42. Lag om ändring av 8 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.....	174
43. Lag om ändring av 79 § i lagen om utländska försäkringsbolag.....	174
44. Lag om ändring av 33 § i lagen om pantlåneinrättningar.....	175
45. Lag om ändring av 5 c § i lagen om advokater.....	176
46. Lag om ändring av 40 § i lagen om medicinsk behandling av djur.....	176
47. Lag om ändring av 94 § i järnvägslagen.....	177
48. Lag om ändring av 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag....	177
49. Lag om ändring av 18 § i lagen om smittsamma sjukdomar.....	178
50. Lag om ändring av 132 § i lagen om pensionsstiftelser.....	178
51. Lag om ändring av 12 kap. 1 § i lagen om investeringstjänster.....	179
52. Lag om ändring av 7 § i lagen om handelsrepresentanter och försäljare.....	180

RP 49/2018 rd

53. Lag om ändring av 9 § i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd	180
54. Lag om ändring av 19 § i lagen om gräsrotsfinansiering	181
55. Lag om ändring av 14 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom	181
56. Lag om ändring av 13 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare	182
57. Lag om ändring av 5 § i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar	182
58. Lag om ändring av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt... ..	183
59. Lag om ändring av 4 § i lagen om Pensionsmyndigheten	183
60. Lag om ändring av 4 § i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna	184
61. Lag om ändring av 10 § i lagen om trafikskadenämnden	185
62. Lag om ändring av kemikalielagen	185
63. Lag om ändring av 68 § i strålskyddslagen	186
64. Lag om ändring av 86 § i räddningslagen	187
65. Lag om ändring av 32 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor	187
66. Lag om ändring av 25 a § och 90 § i läkemedelslagen	188
67. Lag om ändring av 40 a § i lagen om strukturstöd till jordbruket	189
68. Lag om ändring av 53 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd	189
69. Lag om ändring av 8 kap. 3 § i bokföringslagen	190
70. Lag om ändring av 17 § i lagen om transport av farliga ämnen	190
71. Lag om ändring av 59 § i hälsoskyddslagen	191
72. Lag om ändring av 21 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten	191
73. Lag om ändring av 24 i § lagen om veterinär gränskontroll	192
74. Lag om ändring av 62 § i djurskyddslagen	192
75. Lag om ändring av 35 § i lagen om vattentjänster	193
76. Lag om ändring av 15 § i lagen om privat hälso- och sjukvård	193
77. Lag om ändring av 23 § i lagen om medicinsk forskning	194
78. Lag om ändring av 7 § i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet	194
79. Lag om ändring av 64 § i alkohollagen	195
80. Lag om ändring av 22 och 23 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial	195
81. Lag om ändring av 9 § i lagen om plantmaterial	196
82. Lag om ändring av 24 § i lagen om skydd för växters sundhet	197
83. Lag om ändring av 80 § i lagen om tryckbärande anordningar	197
84. Lag om ändring av 90 § i elsäkerhetslagen	198
85. Lag om ändring av 16 § i lagen om bekämpning av flyghavre	198
86. Lag om ändring av 14 kap. 13 § i konkurslagen	199
87. Lag om ändring av 16 § i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon	199
88. Lag om ändring av 36 § i veterinärvårdslagen	200
89. Lag om ändring av 32 § i lagen om växtskyddsmedel	200

RP 49/2018 rd

90. Lag om ändring av 14 § i lagen om hästtävlingar	201
91. Lag om ändring av 23 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet.....	201
92. Lag om ändring av 146 § i avfallslagen	202
93. Lag om ändring av 210 § i miljöskyddslagen	202
94. Lag om ändring av 43 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål	203
95. Lag om ändring av 33 § i lagen om transport av djur	203
96. Lag om ändring av 52 § i lagen om animaliska biprodukter	204
97. Lag om ändring av 57 § i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård	205
98. Lag om ändring av 27 § i lagen om gödselafabrikat	205
99. Lag om ändring av 81 § i livsmedelslagen.....	206
100. Lag om ändring av 74 § i hissakerhetslagen	206
101. Lag om ändring av 13 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter	207
102. Lag om ändring av 15 § i lagen om ädelmetallarbeten	207
103. Lag om ändring av 5 § i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk	208
104. Lag om ändring av 26 § i lagen om handel med utsäde	208
105. Lag om ändring av 16 § i lagen om kosmetiska produkter	209
106. Lag om ändring av 15 § i lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden.....	209
107. Lag om ändring av tobakslagen.....	210
108. Lag om ändring av 16 kap. 10 § i lagen om försäkringsföreningar.....	211
109. Lag om ändring av 16 § i lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning.....	212
110. Lag om ändring av 39 § i fordonslagen.....	212
111. Lag om ändring av 28 § i lagen om penninginsamlingar	213
112. Lag om ändring av 5 § i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinfrastruktur	213
113. Lag om ändring av 39 b § i förvaltningsprocesslagen.....	214
114. Lag om ändring av 22 § i lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter	214
115. Lag om ändring av 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument	215
Bilaga	217
Parallelltext.....	217
2. Lag om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet	217
3. Lag om ändring av 3 kap. 4 och 5 § i arbetsavtalslagen.....	218
5. Lag om ändring av rättegångsbalken.....	219
6. Lag om ändring av lagen om rättegång i marknadsdomstolen.....	222
8. Lag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter	229
9. Lag om ändring av 2 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar.....	231
10. Lag om ändring av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet	232
11. Lag om ändring av 30 kap. i strafflagen.....	234

RP 49/2018 rd

12. Lag om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	235
13. Lag om ändring av 14 § lagen om företagssanering.....	237
14. Lag om ändring av 4 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal	237
15. Lag om ändring av 18 § i lagen om medling i arbetstvister	238
16. Lag om ändring av lagen om integritetsskydd i arbetslivet.....	239
17. Lag om ändring av 57 § i lagen om samarbete inom företag	241
18. Lag om ändring av 43 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag.....	242
19. Lag om ändring av 43 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.....	243
20. Lag om ändring av 12 § i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning.....	244
21. Lag om ändring av 31 § i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar	244
22. Lag om ändring av 61 § i personalfondslagen.....	245
23. Lag om ändring av 25 § i civiltjänstlagen	246
24. Lag om ändring av 10 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar.....	247
25. Lag om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster	247
26. Lag om ändring av 33 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.....	249
27. Lag om ändring av 133 § i lagen om placeringsfonder	250
28. Lag om ändring av 22 och 36 § i säkerhetsutredningslagen	250
29. Lag om ändring av 27 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten	251
30. Lag om ändring av 30 kap. 1 § i försäkringsbolagslagen.....	252
31. Lag om ändring av 11 kap. 29 § i värdepappersmarknadslagen	253
32. Lag om ändring av 19 § i containerlagen.....	254
33. Lag om ändring av 165 § i lagen om försäkringskassor.....	254
34. Lag om ändring av 15 kap. 14 § i kreditinstitutslagen	255
35. Lag om ändring av 44 § i lagen om försäkringsförmedling	256
36. Lag om ändring av 37 § i lagen om betalningsinstitut	257
37. Lag om ändring av 10 § och 22 § i statistiklagen.....	258
38. Lag om ändring av IV avd. 1 kap. 2 § och 4 § i lagen om transportservice....	259
39. Lag om ändring av 2 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Sverige om internationell taxitrafik på väg och om tillämpning av överenskommelsen.....	260
40. Lag om ändring av 8 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd.....	261
41. Lag om ändring av 7 kap. 11 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	262
42. Lag om ändring av 8 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.....	262
43. Lag om ändring av 79 § i lagen om utländska försäkringsbolag.....	264
44. Lag om ändring av 33 § i lagen om pantlåneinrättningar.....	265
45. Lag om ändring av 5 c § i lagen om advokater	265
46. Lag om ändring av 40 § i lagen om medicinsk behandling av djur.....	266
47. Lag om ändring av 94 § i järnvägslagen	266

RP 49/2018 rd

48. Lag om ändring av 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag.....	267
49. Lag om ändring av 18 § i lagen om smittsamma sjukdomar.....	269
50. Lag om ändring av 132 § i lagen om pensionsstiftelser	269
51. Lag om ändring av 12 kap. 1 § i lagen investeringstjänster	270
52. Lag om ändring av 7 § i lagen om handelsrepresentanter och försäljare	271
53. Lag om ändring av 9 § i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd	272
54. Lag om ändring av 19 § i lagen om gräsrotsfinansiering	273
55. Lag om ändring av 14 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom	273
56. Lag om ändring av 13 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare	274
57. Lag om ändring av 5 § i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar.....	275
58. Lag om ändring av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt.....	276
59. Lag om ändring av 4 § i lagen om Pensionsskyddscentralen.....	276
60. Lag om ändring av 4 § i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna.....	277
61. Lag om ändring av 10 § i lagen om trafikskadenämnden	278
62. Lag om ändring av kemikalielagen	279
63. Lag om ändring av 68 § i strålskyddslagen.....	281
64. Lag om ändring av 86 § i räddningslagen	281
65. Lag om ändring av 32 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor	282
66. Lag om ändring av 25 a § och 90 § i läkemedelslagen	283
67. Lag om ändring av 40 a § i lagen om strukturstöd till jordbruket.....	284
68. Lag om ändring av 53 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd	284
69. Lag om ändring av 8 kap. 3 § i bokföringslagen.....	285
70. Lag om ändring av 17 § i lagen om transport av farliga ämnen.....	286
71. Lag om ändring av 59 § i hälsoskyddslagen	287
72. Lag om ändring av 21 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten.....	287
73. Lag om ändring av 24 i § lagen om veterinär gränskontroll	288
74. Lag om ändring av 62 § i djurskyddslagen	289
75. Lag om ändring av 35 § i lagen om vattentjänster	289
76. Lag om ändring av 15 § i lagen om privat hälso- och sjukvård	290
77. Lag om ändring av 23 § i lagen om medicinsk forskning	291
78. Lag om ändring av 7 § i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet.....	291
79. Lag om ändring av 64 § i alkohollagen.....	292
80. Lag om ändring av 22 och 23 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial	293
81. Lag om ändring av 9 § i lagen om plantmaterial.....	293
82. Lag om ändring av 24 § i lagen om skydd för växters sundhet.....	294
83. Lag om ändring av 80 § i lagen om tryckbärande anordningar.....	295
84. Lag om ändring av 90 § i elsäkerhetslagen	296
85. Lag om ändring av 16 § i lagen om bekämpning av flyghavre	296

RP 49/2018 rd

86. Lag om ändring av 14 kap. 13 § i konkurslagen	297
87. Lag om ändring av 16 § i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon	298
88. Lag om ändring av 36 § i veterinärvårdslagen	299
89. Lag om ändring av 32 § i lagen om växtskyddsmedel	299
90. Lag om ändring av 14 § i lagen om hästtävlingar	300
91. Lag om ändring av 23 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet.....	301
92. Lag om ändring av 146 § i avfallslagen	302
93. Lag om ändring av 210 § i miljöskyddslagen	302
94. Lag om ändring av 43 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål	303
95. Lag om ändring av 33 § i lagen om transport av djur	304
96. Lag om ändring av 52 § i lagen om animaliska biprodukter	304
97. Lag om ändring av 57 § i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård	305
98. Lag om ändring av 27 § i lagen om gödselafabrikat	306
99. Lag om ändring av 81 § i livsmedelslagen.....	307
100. Lag om ändring av 74 § i hiss säkerhetslagen	307
101. Lag om ändring av 13 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter.....	308
102. Lag om ändring av 15 § i lagen om ädelmetallarbeten	308
103. Lag om ändring av 5 § i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av vissa produkter som medför risk	309
104. Lag om ändring av 26 § i lagen om handel med utsäde	310
105. Lag om ändring av 16 § i lagen om kosmetiska produkter	311
106. Lag om ändring av 15 § i lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden.....	311
107. Lag om ändring av tobakslagen.....	312
108. Lag om ändring av 16 kap. 10 § i lagen om försäkringsföreningar.....	314
109. Lag om ändring av 16 § i lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning.....	315
110. Lag om ändring av 39 § i fordonslagen.....	316
111. Lag om ändring av 28 § i lagen om penninginsamlingar	316
112. Lag om ändring av 5 § i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinfrastruktur	317
113. Lag om ändring av 39 b § i förvaltningsprocesslagen.....	318
114. Lag om ändring av 22 § i lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter	318
115. Lag om ändring av 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument	319

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Företagshemligheter kan vara väldigt många typer av teknisk eller ekonomisk information. För att information ska kunna klassas som företagshemlighet ska informationen vara hemlig. Dessutom ska informationen ha ekonomiskt värde och innehavaren av informationen ska ha vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig. Företagshemligheter kan vara bland annat tillverkningsuppgifter, testresultat, affärsidéer, prissättningsuppgifter, know-how, marknadsundersökningar, ekonomiska prognoser, konkurrentanalyser, kundregister och företagens administrativa-organisatoriska uppgifter. Även så kallad negativ information kan vara affärs-hemligheter.

Strävan med skyddet för företagshemligheter är att främja den tekniska och ekonomiska utveckling som sker genom forskningsarbete och produktutveckling samt att förhindra att icke önskvärda metoder används för att anskaffa information, såsom företagsspionage.

Som företagshemligheter skyddas väldigt varierande know-how och affärsverksamhetsinformation som antingen kompletterar eller utgör alternativ till immateriella rättigheter. Företagshemligheter är särskilt viktiga med tanke på konkurrenskraften och forsknings- och utvecklingsarbetet samt prestationsförmågan i anslutning till innovationer.

2 Direktivet om företagshemligheter

2.1 Allmänt

Det finns skillnader mellan lagstiftningen om skydd för företagshemligheter i Europeiska unionens (nedan EU) medlemsländer. Alla medlemsländer har till exempel inte nationella definitioner av företagshemlighet eller olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av företagshemligheter i sin lagstiftning. De civilrättsliga rättsmedlen för att ingripa i olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av företagshemligheter är inte heller enhetliga i de olika länderna. I alla medlemsländer kan man till exempel inte alltid meddela tredjeparter som inte är konkurrenter till den legitima innehavaren av företagshemligheten förbud. Det finns också skillnader i hur skadestånd bestäms samt i bestämmelserna som skyddar företagshemligheter i samband med rättegångar.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (nedan direktivet om företagshemligheter eller direktivet) antogs den 8 juni 2016. Syftet med direktivet om företagshemligheter är att på EU-nivå förenhetliga medlemsländernas lagstiftning om skydd för företagshemligheter.

Direktivet om företagshemligheter gäller civilrättsliga rättsmedel i anslutning till företagshemligheter. Sålunda gäller det inte direkt medlemsländerna straffrättsliga rättsmedel i anslutning till företagshemligheter. Medlemsländerna kan själva skydda företagshemligheter mot olagligt anskaffande, utnyttjande och röjande i större utsträckning än direktivet under förutsättning att de säkerställer att de artiklar i direktivet som nämns i artikel 1.1 tillämpas. Sålunda utgör direktivet minimiharmonisering, det anger alltså miniminivån på skyddet för företagshemligheter. I fråga om de punkter i direktivet som nämns i artikel 1.1 utgör regleringen dock fullständig harmonisering, som medlemsländerna inte kan avvika från i sin nationella lagstiftning. I fråga om dessa punkter anger direktivet gränser för skyddet för företagshemligheter, inom vilka medlemsländerna ska hålla sitt skydd för företagshemligheter. Beträffande dessa punkter

kan medlemsstaterna inte ge företagshemligheter bättre skydd än vad de aktuella direktivbestämmelserna ger.

Förebild för direktivet har varit Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (nedan genomförandedirektivet). Genom genomförandedirektivet strävade man efter att förenhetliga EU-ländernas system för att iakttä immateriella rättigheter, och regleringen om förfaranden, åtgärder och rättsmedel i direktivet om företagshemligheter har i tillämpliga delar samma innehåll som genomförandedirektivet.

Medlemsländerna ska genomföra de ändringar i lagstiftningen som krävs för att sätta i kraft direktivet om företagshemligheter senast den 9 juni 2018.

2.2 Direktivets innehåll

Direktivet innehåller bestämmelser som i första hand är riktade mot lagstiftaren. De behöver därför inte genomföras nationellt. Under lagberedningen bedömdes dessutom att den nuvarande nationella lagstiftningen täcker vissa bestämmelser i direktivet. I detta avsnitt om direktivets innehåll beskrivs innehållet och dessutom konstateras uttryckligen vilka bestämmelser som det inte föreslås att ska genomföras separat.

Direktivet om företagshemligheter gäller även tjänster. I skälen 26 och 27 i ingressen nämns uttryckligen företagshemligheter som utnyttjas för att tillhandahålla tjänster.

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Enligt artikel 1.1 i direktivet om företagshemligheter fastställs i direktivet bestämmelser om skydd mot att företagshemligheter olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs. Enligt direktivet får medlemsstater föreskriva ett mer långtgående skydd än vad som krävs enligt direktivet. Sålunda utgör direktivet minimiharmonisering, dvs. enligt direktivet har medlemsländerna möjlighet att ge mer omfattande skydd för företagshemligheter än vad direktivet förutsätter. I artikel 1.1 andra stycket nämns dock flera artiklar och punkter som medlemsländerna ska efterleva i samtliga situationer. Sådana artiklar och punkter i direktivet är artikel 3, där det bestäms när anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter ska anses som lagligt, artikel 5, som innehåller bestämmelser om undantag, dvs. när direktivets skydd för företagshemligheter inte är tillämpligt, artikel 6, där medlemsländerna åläggs allmän skyldighet att föreskriva lämpliga och effektiva civilrättsliga åtgärder, förfaranden och rättsmedel för att skydda företagshemligheter, direktivets bestämmelser om proportionella åtgärder, förfaranden och rättsmedel (artiklarna 7.1, 11, 13.1 och 15.3), artikel 8 om preskriptionstid, delvis artikel 9 om bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden, artikel 10.2, som gäller ställande av säkerheter som alternativ till interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder samt artikel 13 även till andra delar än de som gäller ovan nämnda proportionalitet. Sålunda är också möjligheten enligt artikel 13.3 att bestämma om en ekonomisk ersättning i stället för förbud och korrigeringsåtgärder en av de punkter i direktivet som medlemsstaterna inte har möjlighet att avvika från.

Enligt artikel 1.2 a ska direktivets bestämmelser inte påverka utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Enligt skäl 19 i direktivets ingress begränsas inte denna frihet, särskilt med avseende på undersökande journalistik och skyddet för journalistiska källor. Direktivet påverkar inte heller tillämpningen av unionsbestämmelser eller nationella bestämmelser som ålägger skyldighet att av hänsyn till allmänintresset röja information eller tillämpningen av unionsbestämmelser eller nationella bestämmelser enligt vilka unionens institutioner och organ eller nationella offentliga myndigheter är skyldiga eller har rätt att röja information. Direktivet påverkar inte heller

arbetsmarknadens parterers självständighet och deras rätt att ingå kollektivavtal i enlighet med unionsrätt och nationell lagstiftning och praxis.

Enligt artikel 1.3 begränsar direktivet inte arbetstagares rörlighet. Direktivet begränsar inte arbetstagares användning av information som inte utgör någon företagshemlighet eller arbetstagares användning av erfarenhet och färdigheter som förvärvats hederligt under deras normala yrkesutövning. Direktivet ska inte heller utgöra någon grund för att införa ytterligare begränsningar för arbetstagare i deras anställningsavtal utöver sådana begränsningar som följer av unionsrätt eller nationell rätt.

Bestämmelserna i artikel 1 om direktivets syfte och tillämpningsområde är förpliktande för lagstiftaren när direktivet sätts i kraft, och de behöver inte genomföras nationellt.

Artikel 2 innehåller de definitioner som används i direktivet. Där definieras begreppen företagshemlighet, innehavare av en företagshemlighet, intrångsgörare samt intrångsgörande varor.

Direktivets begrepp företagshemlighet baserar sig på artikel 39.2 i avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights; nedan TRIPS-avtalet), som hänför sig till avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen, som är bindande även för Finland (FördrS 5/1995). I definitionen ingår tre element, som en företagshemlighet ska uppfylla: 1) den ska vara hemlig (konfidentialitet), 2) den ska ha ekonomiskt värde samt 3) rimliga åtgärder har vidtagits för att hålla den hemlig. Enligt skäl 14 i direktivets ingress omfattar definitionen av företagshemlighet inte obetydlig information eller den erfarenhet och de färdigheter som arbetstagare får vid normal yrkesutövning och inte heller information som är allmänt känd bland eller lättillgänglig för personer inom de kretsar som normalt hanterar typen av information i fråga.

TRIPS-avtalet ligger också bakom begreppet innehavare av en företagshemlighet. Enligt det ska fysiska och juridiska personer ha möjlighet att förhindra att information som de lagligen kontrollerar utan deras tillstånd röjs, anskaffas eller utnyttjas av andra på ett sätt som strider mot god affärssed. Enligt direktivets beredningsdokument är lagligt innehav av information ett väsentligt element i begreppet innehavare av företagshemlighet. Enligt direktivet kan sålunda både informationens ursprungliga ägare och den som får licens försvara en företagshemlighet. Av direktivet framgår dock inte närmare vem som lagligen kan inneha informationen, utan informationens lagliga innehavare bestäms utifrån nationell lagstiftning.

Det har inte ansetts nödvändigt att ta in begreppet intrångsgörare separat i den nationella lagen, eftersom begreppets innehåll kommer in i lagen via genomförandet av direktivets andra artiklar.

Lagligt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter

I artikel 3 i direktivet regleras när det är lagligt att anskaffa, utnyttja och röja företagshemligheter. Enligt artikel 3.1 a är anskaffande av en företagshemlighet lagligt när den erhållits genom oberoende upptäckt eller skapande. Sålunda ger direktivet inte ensamrätt till en företagshemlighet, utan samma information kan lagligt vara flera aktörers företagshemlighet. Enligt artikel 3.1 b är det också lagligt att anskaffa en företagshemlighet, om företagshemligheten erhålls genom iakttagelse, undersökning, demontering eller test av produkter eller föremål som har gjorts tillgängliga för allmänheten eller som den person som anskaffat informationen lagligen innehar, om den personen inte har någon lagenlig skyldighet att begränsa anskaffandet av företagshemligheten. Sålunda förbjuds inte reverse engineering i direktivet. Anskaffande anses enligt artikel 3.1 c lagligt också om det är fråga om arbetstagares eller arbetstagarföre-

trädarens utövande av sin rätt till information och samråd i enlighet med unionsrätten och nationell lagstiftning och praxis. Detta led i direktivet täcker situationer där arbetstagare eller arbetstagarföreträdare får information från arbetsgivare i enlighet med arbetsrättsliga skyldigheter, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG. Detta led i direktivet är ett slags konkret exempel på den allmänna bestämmelsen i artikel 3.2, enligt vilken anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet ska anses som lagligt i den utsträckning som sådant anskaffande, utnyttjande eller röjande krävs eller medges enligt unionsrätt eller nationell rätt. Denna artikel 3.2 är allmän, och den behöver inte genomföras separat. Enligt artikel 3.1 d är dessutom varje annan metod som under omständigheterna överensstämmer med god affärssed tillåten.

Olagligt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter

Enligt artikel 4.1 i direktivet har innehavare av företagshemligheter rätt att ansöka om de åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i detta direktiv för att förhindra, eller få ersättning för att deras företagshemlighet olagligen anskaffats, utnyttjats eller röjts.

I artikel 4.2 i direktivet regleras när anskaffande av en företagshemlighet ska anses som olagligt, medan det i artikel 4.3 regleras när utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet ska anses som olagligt. Enligt direktivet är olagligt anskaffande bland annat stöld eller kopiering av föremål och handlingar eller anskaffande av dem på något annat sätt som under omständigheterna anses strida mot god affärssed. Det är alltid fråga om olagligt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet när detta utan innehavarens samtycke görs av en person a) som har anskaffat företagshemligheten olagligen, b) som bryter mot ett avtal om konfidentialitet eller någon annan skyldighet att inte röja företagshemligheten, eller c) som bryter mot en avtalsförpliktelse eller någon annan skyldighet att begränsa utnyttjandet av företagshemligheten.

Enligt artikel 4.4 i direktivet är det fråga om olaglig verksamhet även då en person vid tidpunkten för anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet kände till, eller under omständigheterna borde ha känt till, att företagshemligheten direkt eller indirekt hade erhållits från en annan person som utnyttjat eller röjt företagshemligheten olagligt. Enligt direktivet är obehörigt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet i följande steg således förbjudet då företagshemligheten har utnyttjats eller röjts obehörigt i ett tidigare skede.

Enligt artikel 4.5 i direktivet ska det också anses utgöra olagligt utnyttjande av en företagshemlighet att producera intrångsgörande varor, utbjuda dem till försäljning eller släppa ut dem på marknaden, eller att importera, exportera eller lagra intrångsgörande varor i dessa syften, när den person som utför sådana handlingar kände till, eller under omständigheterna borde ha känt till, att företagshemligheten hade utnyttjats olagligt.

I såväl artikel 3 som artikel 4 bedöms lagligheten hos anskaffandet av företagshemligheter utifrån om förfarandet har överensstämmt med god affärssed. Eftersom det kan variera i olika EU-länder vad som anses överensstämma med god affärssed, kan man anta att begreppets betydelsemässiga innehåll kommer att utformas utifrån EU-domstolens avgörandepraxis.

Undantag

I artikel 5 i direktivet bestäms om undantag från direktivet. En ansökan från innehavaren av en företagshemlighet om de förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet ska avslås om det påstådda anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten ägde rum i något av de fall som nämns i artikeln. Direktivets reglering enligt vilken en ansökan från innehavaren av en företagshemlighet ska avslås i vissa situationer är inte typisk i Finland. I Finland gäller regleringen vanligtvis vilket slags förfarande som ska anses som obehörigt.

Undantaget enligt artikel 5 a gäller utövande av rätten till yttrande- och informationsfrihet enligt stadgan, inbegripet rätten till respekt för mediernas frihet och mångfald. Enligt skäl 19 i direktivets ingress ingår i utövandet av yttrande- och informationsfriheten att mediernas frihet och mångfald enligt artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna inte begränsas, särskilt med avseende på undersökande journalistik och skyddet för journalistiska källor.

Undantaget enligt artikel 5 b gäller avslöjande av fall av försummelser, oegentligheter eller olaglig verksamhet, förutsatt att svaranden agerade till skydd för allmänintresset. I skäl 20 i direktivets ingress konstateras att de åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet bör inte medföra begränsningar för visselblåsare. Skyddet för företagshemligheter bör följaktligen inte omfatta fall där ett röjande av en företagshemlighet tjänar allmänintresset genom att direkt relevanta försummelser, oegentligheter eller olaglig verksamhet avslöjas. Detta bör inte anses hindra behöriga rättsliga myndigheter från att tillåta undantag från tillämpningen av åtgärder, förfaranden och rättsmedel i fall då svaranden hade all anledning att i god tro utgå från att hans eller hennes beteende var förenligt med de tillämpliga kriterierna i direktivet.

Undantaget enligt artikel 5 c gäller fall då arbetstagare röjt en företagshemlighet för sina arbetstagarföreträdare inom ramen för företrädarnas utövande av sina uppdrag i enlighet med unionsrätt eller nationell rätt, förutsatt att röjandet var nödvändigt för utövandet av det uppdraget. Det är fråga om ett konkret exempel på det allmänna undantaget enligt artikel 5 d, som gäller skyddande av ett i unionsrätt eller nationell rätt erkänt legitimt intresse. Detta allmänna undantag behöver inte genomföras separat. Det betydelsemässiga innehållet i det uttryck som använts i artikel 5 c motsvarar inte varandra helt i direktivets olika språkversioner. I direktivets finska version används i artikel 5 c uttrycket ”oli tarpeen”. Motsvarande uttryck i den engelska versionen är ”was necessary”, i den svenska ”var nödvändigt” och i den franska ”ait été nécessaire”.

Allmän skyldighet

Syftet med artikel 6 är att säkerställa att medlemsländerna föreskriver de åtgärder, förfaranden och rättsmedel som krävs för att säkerställa möjligheten till civilrättslig prövning av ärenden som gäller företagshemligheter. Dessa åtgärder och förfaranden ska vara rättvisa och skäliga. De får inte vara onödigt komplicerade eller kostsamma eller vara förenade med oskäliga tidsfrister eller omotiverade dröjsmål. Dessutom ska de vara effektiva och avskräckande.

Proportionalitet och rättegångsmissbruk

Enligt artikel 7 i direktivet ska de åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet tillämpas på ett sätt som är proportionellt, som undviker att hinder skapas för laglig handel på den inre marknaden, och som innefattar ett skydd mot att de missbrukas. Eftersom skyldigheten i de nämnda bestämmelserna är riktad mot lagstiftaren, behöver de inte genomföras separat i den nationella lagstiftningen.

Enligt artikel 7.2 ska medlemsstaterna se till att de behöriga rättsliga myndigheterna får vidta lämpliga åtgärder enligt nationell rätt i fall då en ansökan är uppenbart ogrundad och det konstateras att käranden har inlett domstolsförandet otillbörligen eller i ond tro. Enligt artikeln får dessa åtgärder, beroende på vad som är lämpligt, innefatta skadestånd till svaranden, sanktioner för käranden eller beslut om att informera om ett avgörande i enlighet med artikel 15. Medlemsstaterna får föreskriva att frågan om åtgärder ska handläggas i ett separat domstolsförande.

Direktivet överlåter prövningsrätt åt medlemsstaterna beträffande innehållet i de materiella åtgärder som förutsätts i artikel 7.2. Som sådana i direktivet avsedda åtgärder som domstolen får vidta kan betraktas en parts skyldighet att ersätta motpartens rättegångskostnader. Bestämmelser om rättegångskostnader finns i 21 kap. i rättegångsbalken. Enligt 21 kap. 1 § i rättegångsbalken är den part som förlorar målet skyldig att ersätta alla motpartens skäliga rättegångskostnader som föranletts av nödvändiga åtgärder, om inte något annat bestäms i lag. I 4 § 1 mom. i samma kapitel sägs att om den vinnande parten har inlett rättegången utan att motparten har gett anledning därtill, eller annars uppsåtligt eller av oaktsamhet har föranlett en onödig rättegång, är han skyldig att ersätta motpartens rättegångskostnader, om det inte med beaktande av de omständigheter som framkommit i målet finns skäl att bestämma att vardera parten själv får bära sina rättegångskostnader. Eftersom nämnda 4 § 1 mom. blir tillämpligt när en parts talan är ogrundad eller rättegången har inletts otillbörligen eller i ond tro på det sätt som avses i artikel 7.2 i direktivet, förutsätter genomförandet av artikel 7.2 inga lagstiftningsåtgärder.

Preskriptionstid

Enligt artikel 8 i direktivet ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om de preskriptionstider som är tillämpliga på materiella rättsanspråk och ansökningar om sådana åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet. Av bestämmelserna ska framgå när preskriptionstiden börjar löpa, preskriptionstidens längd och under vilka omständigheter preskriptionstiden ska avbrytas eller tillfälligt upphöra att löpa.

Enligt artikel 8.2 får preskriptionstiden inte vara längre än sex år. Av direktivet framgår inte om här avses den så kallade subjektiva preskriptionstiden, dvs. sex år från de tidpunkt då den som varit utsatt för intrånget fick information om intrånget, eller den så kallade objektiva preskriptionstiden, dvs. ska de sex åren räknas från den tidpunkt då intrånget ägde rum.

Bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden

Syftet artikel 9 är att säkerställa att medlemsländerna har lagstiftning som gör det möjligt att bevara konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden. Bestämmelsen förpliktar dem endast att säkerställa att konfidentialiteten bevaras under domstolsförfaranden om olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet.

Artikel 9.1 gäller tystnadsplikt och utnyttjandeförbud. Bevarandet av konfidentialiteten för företagshemligheter ska tryggas genom att säkerställa att personer som inom ramen för domstolsförfarandet har fått sådan information om en företagshemlighet som domstolen har bestämt att ska hemlighållas inte får röja eller utnyttja informationen. Förbudet ska kunna riktas mot domstolspersonalen, parterna och deras ombud, vittnen, experter och andra personer som deltar i rättegången samt mot personer som har rätt att ta del av rättegångshandlingarna.

Tystnadsplikten och utnyttjandeförbudet ska enligt bestämmelsen i princip fortsätta att gälla även efter rättegången. I artikeln bestäms dock inte hur länge den sekretessbelagda informationen ska hemlighållas. Skyldigheten måste dock upphöra senast i det skedet när den sekretessbelagda informationen inte längre motsvarar definitionen av företagshemlighet.

I artikel 9.2 bestäms om åtgärder genom vilka rättegångens offentlighet ska kunna begränsas för att bevara konfidentialiteten för företagshemligheter. Det är fråga om en minimibestämmelse. Medlemsstaterna får sålunda också föreskriva andra åtgärder.

Åtgärderna uppräknas i andra stycket. Enligt stycket ska medlemsstaterna se till att de behöriga rättsliga myndigheterna, efter en ansökan av en part, kan begränsa tillgången till sådana

handlingar som innehåller företagshemligheter eller påstådda företagshemligheter, helt eller delvis, och begränsa tillträdet till domstolsförhandlingar där företagshemligheter eller påstådda företagshemligheter kan komma att röjas, så att tillgången till handlingar och tillträdet till domstolsförhandlingar begränsas till ett begränsat antal personer. I led c förutsätts dessutom att varje annan person än de personer som ingår i det begränsade antal personer som avses ovan ska kunna tillhandahållas en version av varje domstolsavgörande där de passager som innehåller företagshemligheter har avlägsnats eller redigerats.

Åtgärder som begränsar rättegångens offentlighet ska enligt bestämmelsen kunna riktas mot alla personer som nämns i artikel 9.1, dvs. i praktiken domstolspersonalen, parterna och även alla andra aktörer.

Beträffande domstolspersonalen konstateras i skäl 25 i direktivets ingress att bestämmelsen om begränsning av personkretsen inte bör anses begränsa domstolarnas behörighet att i enlighet med nationell lagstiftning och praxis besluta att domstolstjänstemän ska ha fullt tillträde till bevisning och förhandlingar för sin tjänsteutövning. Domstolarna i Finland fattar inga sådana beslut. Tjänstemännen har alltid rätt att ta del av information och delta i förhandlingar när tjänsteutövningen förutsätter det.

Möjligheten att bestämma att information om företagshemligheter i rättegångshandlingar ska hemlighållas för allmänheten, ordna muntlig förhandling utan att allmänheten är närvarande eller lämna allmänheten en sådan version av domen där sekretessbelagda uppgifter inte syns, är nationellt och internationellt sett sedvanliga åtgärder för att garantera att sekretessbelagd information förblir hemlig. I Finland finns bestämmelser om dessa åtgärder i bland annat lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007).

Att begränsa en parts tillgång till information i en rättegång om en företagshemlighet är däremot en exceptionell åtgärd. Det kan också betraktas som speciellt att ett av direktivets centrala syften har ursprungligen varit just att begränsa partsoffentligheten. Detta framgår av kommissionens ursprungliga förslag COM(2013) 813 final. I artikel 8 i förslaget till direktiv föreslogs att det skulle föreskrivas särskilt om de omständigheter som skulle föreligga för att det skulle vara möjligt att begränsa en parts rätt att få tillgång till bland annat handlingar som ingår i det rättsliga förfarandet eller tillträdet till domstolsförhandlingar. Om man skulle förfara på detta sätt, skulle domstolen dock enligt förslaget ha haft möjlighet att bestämma att även sekretessbelagd information ska röjas för motpartens juridiska ombud och eventuella auktoriserade sakkunniga. Kommissionens förslag baserade sig på en utredning som gjorts på uppdrag av kommissionen (Baker & McKenzie, Study on Trade Secrets and Confidential Business Information in the Internal Market, 2013), där man anser att konfidentialiteten för företagshemligheter skyddas effektivt endast när man effektivt kan hindra en part från att få information om en företagshemlighet i en rättegång om företagshemligheten.

Kommissionens förslag att begränsa partsoffentligheten rönt kritik i samband med beredningen av direktivet. Möjligheten att begränsa partsoffentligheten inskränktes, men den danröjdes inte helt. Enligt artikel 9.2 tredje stycket i direktivet ska det fortfarande vara möjligt att begränsa det antal personer som har tillgång till handlingar, tillträde till domstolsförhandlingar och tillgång till en icke-konfidentionell version av domstolsavgörandet så att det inte är större än vad som är nödvändigt för att säkerställa att den rätt som parterna i domstolsförfarandet har till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol iakttas. Antalet personer ska dock omfatta minst en fysisk person från vardera parten samt respektive advokater eller andra sådana företrädare för parterna i domstolsförfarandet som kan verka som rättegångsombud enligt nationell lagstiftning. Även om bestämmelsen således fortfarande förutsätter att domstolen ska kunna begränsa partsoffentligheten, kan den ändå inte begränsas i ett fall där en fysisk person är part. Begränsning kommer sålunda i fråga endast när en juridisk person är part. I

praktiken leder bestämmelsen till att när ett företag är part kan domstolen bestämma att endast företagets verkställande direktör får delta i rättegången med partsrättigheter utan begränsningar. Antalet företrädare och deras rättigheter får ändå inte begränsas. Antalet advokater, som har obegränsad tillgång till information, tillträde till förhandlingar samt tillgång till en icke-konfidentiell version av domen, kan således vara högst tio per part.

Artikel 9.3 innehåller en tillämpningsanvisning. Enligt artikeln ska de behöriga rättsliga myndigheterna när de beslutar om åtgärder som begränsar rättegångens offentlig och bedömer åtgärdernas proportionalitet ta hänsyn till nödvändigheten att säkerställa rätten till ett effektivt rättsmedel samt de berörda parternas och tredje parts intressen samt till sådan skada som åtgärderna eventuellt orsakar. I artikel 9.4 bestäms om behandling av personuppgifter.

Interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder samt tillämpningsvillkor och skyddsbestämmelser

Efter att en företagshemlighet röjts kan det vara omöjligt för innehavaren av företagshemligheten att återgå till den situation som förelåg innan företagshemligheten gick förlorad. Av denna orsak bestäms det i direktivet om interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, vilkas syfte är att få ett omedelbart slut på det obehöriga anskaffandet, utnyttjandet och röjandet av företagshemligheten redan före avgörandet i huvudsaken. Enligt artikel 10 i direktivet ska de behöriga rättsliga myndigheterna, på begäran av innehavaren av en företagshemlighet, få besluta om föreläggande om upphörande med eller, alltefter omständigheterna, interimistiskt förbud mot utnyttjande eller röjande av företagshemligheten. Likaså ska det vara möjligt att förbjuda att producera intrångsgörande varor, utbjuda dem till försäljning, släppa ut dem på marknaden eller använda dem, eller mot att importera, exportera eller lagra intrångsgörande varor i sådana syften. De rättsliga myndigheterna ska också kunna besluta om beslag eller överlämnande av de varor som misstänks göra intrång. De rättsliga myndigheterna ska också, som ett alternativ till de åtgärder som avses ovan, som villkor för att det påstått olagliga utnyttjandet av en företagshemlighet ska få fortsätta, få kräva att det ställs säkerheter för ersättning till innehavaren av företagshemligheten. Det får aldrig vara tillåtet att röja en företagshemlighet mot ställande av säkerheter.

Enligt artikel 11 i direktivet ska de behöriga rättsliga myndigheterna när det gäller interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder ha befogenhet att kräva att käranden lägger fram bevisning som skäligen kan anses som tillgänglig för att de rättsliga myndigheterna med tillräcklig säkerhet ska kunna förvissa sig om a) att en företagshemlighet föreligger, b) att käranden är innehavaren av företagshemligheten, och c) att företagshemligheten har anskaffats olagligen, utnyttjas eller röjs olagligen, eller att ett olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av företagshemligheten är nära förestående.

När de behöriga rättsliga myndigheterna beslutar att bifalla eller avslå ansökan och när de bedömer dess proportionalitet är de skyldiga att ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, i lämpliga fall inbegripet företagshemlighetens värde eller andra specifika kännetecken hos företagshemligheten samt de åtgärder som vidtagits för att skydda företagshemligheten.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna se till att interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder, på begäran av svaranden, upphävs eller på annat sätt upphör att gälla om käranden inte väcker talan som leder till ett avgörande i huvudsaken inom en rimlig tidsperiod som fastställs av medlemsstaten eller, om ingen sådan tidsperiod har fastställts, inom den tidsfrist som anges i direktivet eller om den berörda informationen inte längre uppfyller kraven på företagshemlighet. Enligt direktivet kan ett villkor för interimistiska åtgärder eller säkerhetsåtgärder också vara att käranden ställer lämplig säkerhet eller motsvarande garanti avsedd att trygga ersättning för eventuell skada som åsamkas svaranden och, i förekommande fall, andra personer

RP 49/2018 rd

som påverkas av åtgärderna. Enligt direktivet kan käranden, på begäran av svaranden eller en skadelidande tredje part, åläggas att ge svaranden eller den skadelidande tredje parten lämplig ersättning för eventuell skada till följd av dessa åtgärder.

Förelägganden och korrigeringsåtgärder samt tillämpningsvillkor

I artikel 12.1 i direktivet sägs att om det i ett domstolsavgörande i huvudsaken har befunnits föreligga olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet, får det på begäran av käranden beslutas att en eller flera av följande åtgärder ska vidtas mot intrångsgöraren: a) Föreläggande om upphörande med eller förbud mot utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten. b) Förbud mot att producera intrångsgörande varor, utbjuda dem till försäljning, släppa ut dem på marknaden eller använda dem, eller mot att importera, exportera eller lagra intrångsgörande varor i sådana syften. c) Lämpliga korrigeringsåtgärder avseende de intrångsgörande varorna. d) Förstöring, helt eller delvis, av handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som innehåller eller utgör företagshemligheten eller, om så är lämpligt, överlämnande till käranden, helt eller delvis, av dessa.

Enligt artikel 12.2 i direktivet ska de korrigeringsåtgärder som avses ovan inbegripa återkallande av de intrångsgörande varorna från marknaden, undanröjande av de intrångsgörande varornas intrångsgörande karaktär, förstöring av de intrångsgörande varorna eller, om så är lämpligt, tillbakadragande av dem från marknaden.

Direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att föreskriva att när beslut fattas om att de intrångsgörande varorna ska dras tillbaka från marknaden, får det på begäran av innehavaren av företagshemligheten även beslutas att varorna ska överlämnas till innehavaren eller till välgörenhetsorganisationer.

Enligt artikel 12.4 i direktivet ska ovan nämnda korrigeringsåtgärder eller förstöring, helt eller delvis, av handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som innehåller eller utgör företagshemligheten vidtas på intrångsgörarens bekostnad, såvida det inte finns särskilda skäl mot detta. Åtgärderna ska inte påverka eventuella skadestånd som innehavaren av företagshemligheten kan ha rätt till på grund av det olagliga anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten.

I artikel 13.1 i direktivet bestäms om de omständigheter som det ska tas hänsyn till vid behandlingen av en ansökan om ovan nämnda förelägganden och korrigeringsåtgärder och bedömningen av deras proportionalitet. Sådana omständigheter är enligt direktivet företagshemlighetens värde eller andra specifika kännetecken hos företagshemligheten samt de åtgärder som vidtagits för att skydda företagshemligheten. Förteckningen över omständigheter som det ska tas hänsyn till är tämligen heltäckande, och någon motsvarande förteckning ingår inte i till exempel genomförandedirektivet.

Alternativa åtgärder

I artikel 13.3 i direktivet bestäms om möjlighet att på begäran av den person som kan bli föremål för de åtgärder som föreskrivs i artikel 12 få besluta att ekonomisk ersättning ska betalas ut till den skadelidande parten. För att få sådan ersättning ska samtliga följande villkor vara uppfyllda: a) Den berörda personen kände vid tidpunkten för utnyttjandet eller röjandet inte till, och borde under omständigheterna inte heller ha känt till, att företagshemligheten erhållits från en annan person som utnyttjade eller röjde företagshemligheten olagligen. b) Om de berörda åtgärderna verkställdes, skulle den personen åsamkas oproportionellt stor skada. c) Den ekonomiska ersättningen till den skadelidande parten framstår som rimligen tillfredsställande. Om det fattas beslut om ekonomisk ersättning i stället för om sådana åtgärder som avses i arti-

kel 12 får enligt direktivet den ekonomiska ersättningen inte överstiga summan av de royaltyer eller avgifter som skulle ha debiterats, om personen hade begärt tillstånd att utnyttja den berörda företagshemligheten, under den tidsperiod då utnyttjandet av företagshemligheten kunde ha förbjudits.

Genomförandedirektivet innehåller en motsvarande bestämmelse. Genomförandet av bestämmelsen överläts åt medlemsstaternas prövning. Bestämmelsen intogs inte i den nationella lagstiftningen i samband med det nationella genomförandet av genomförandedirektivet.

Skadestånd

För att intrångsgöraren inte ska kunna dra nytta av det obehöriga beteendet och den skadelidande innehavaren av företagshemligheten i största möjliga utsträckning försätts i den situation i vilken han, hon eller den skulle ha befunnit sig i frånvaro av detta beteende, innehåller direktivet en bestämmelse om skadestånd. Artikel 14 i direktivet ålägger medlemsstaterna att se till att de behöriga rättsliga myndigheterna, på begäran av den skadelidande parten, ålägger intrångsgörare att till innehavaren av företagshemligheten betala ett skadestånd som är skäligt i förhållande till den faktiska skada som uppstått till följd av det olagliga anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten. Vid fastställandet av skadeståndet ska hänsyn tas till alla relevanta faktorer, såsom de negativa ekonomiska konsekvenserna, inbegripet utebliven vinst för den skadelidande parten, intrångsgörarens eventuella obehöriga vinst och, i tillämpliga fall, omständigheter som inte är av ekonomisk art, såsom ideell skada.

Enligt artikel 14 i direktivet får arbetstagares skadeståndsansvar gentemot sina arbetsgivare för olagligt anskaffande, utnyttjande av eller röjande av en företagshemlighet begränsas i de fall där de handlar utan uppsåt.

Enligt artikel 14.2 andra stycket i direktivet får skadeståndet som ett alternativ fastställas till ett engångsbelopp på grundval av till exempel royaltyer. Enligt skäl 30 i direktivets ingress är ändamålet med den alternativa metoden att säkerställa ersättning som grundar sig på ett objektivi kriterium samtidigt som hänsyn tas till de kostnader som innehavaren av företagshemligheten har ådragit sig. Den alternativa grunden för att fastställa skadeståndet motsvarar i stor utsträckning gottgörelse för utnyttjande enligt vår lagstiftning.

Offentliggörande av domstolsavgöranden

Enligt artikel 15 i direktivet ska de rättsliga myndigheterna, i domstolsförfaranden som inlemts med avseende på olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet, på begäran av kâranden och på intrångsgörarens bekostnad, få besluta om lämpliga åtgärder för att informera om avgörandet, inbegripet att offentliggöra det helt eller delvis. Vid varje sådan åtgärd ska konfidentialiteten för företagshemligheter bevaras i enlighet med artikel 9. När de behöriga rättsliga myndigheterna beslutar huruvida en sådan åtgärd ska vidtas och bedömer dess proportionalitet, ska de när så är lämpligt beakta bland annat företagshemlighetens värde samt sannolikheten för ytterligare olagligt utnyttjande eller röjande av företagshemligheten från intrångsgörarens sida. De behöriga rättsliga myndigheterna ska även beakta huruvida informationen om intrångsgöraren skulle göra det möjligt att identifiera en fysisk person och, i sådana fall, huruvida det vore motiverat att offentliggöra den informationen.

Sanktioner om direktivet inte efterlevs

Enligt artikel 16 i direktivet ska medlemsstaterna se till att de behöriga rättsliga myndigheterna får ålägga alla personer som underlåter eller vägrar att efterleva åtgärder som antas enligt artiklarna 9, 10 och 12 sanktioner.

Påföljderna för verksamhet som strider mot artikel 9 om bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden är straffrättsliga i Finland och det redogörs för dem i avsnitt 3.1.6. Dessa påföljder enligt den nationella lagen är tillräckliga och proportionella och räcker till för att uppfylla kraven i artikel 16 vad gäller hänvisningen till artikel 9.

Enligt artikel 16 andra stycket ska sanktionerna inbegripa möjligheten att förelägga viten i fråga om artikel 10 (interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder) och 12 (förelägganden och korrigeringsåtgärder). Av direktivet framgår inte vilka andra påföljder än vite som avses i artikel 16.

Enligt artikel 16 tredje stycket ska sanktionerna vara effektiva, proportionella och avskräckande. Finlands vitessystem samt ovan nämnda straffrättsliga påföljder som gäller bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden är effektiva, proportionella och avskräckande på det vis som förutsätts i artikel 16.

Slutbestämmelser

Artiklarna 17–21 i direktivet innehåller bestämmelser om informationsutbyte och kontaktpersoner, rapporter, införlivande, ikraftträdande och adressater.

3 Nuläget

3.1 Nationell lagstiftning

3.1.1 Allmänt

Företagshemligheter kan vara väldigt många typer av teknisk eller ekonomisk information. För att information ska kunna klassas som en företagshemlighet ska informationen vara hemlig. Dessutom ska informationen ha ekonomiskt värde och innehavaren av informationen ska ha vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig. Företagshemligheter kan vara bland annat tillverkningsuppgifter, testresultat, affärsidéer, prissättningsuppgifter, know-how, marknadsundersökningar, ekonomiska prognoser, konkurrentanalyser, kundregister och företagens administrativa-organisatoriska uppgifter. Även så kallad negativ information kan vara affärshemligheter. Med negativ information avses till exempel information om att någon tillverkningsmetod inte fungerar.

I Finland finns ingen separat lag om skydd för företagshemligheter. Det finns separata lagar om immateriella rättigheter, såsom patent, varumärken och upphovsrätt, med vilka företagshemligheter jämföras som en del av företagets immateriella tillgångar. Detta torde åtminstone delvis bero på att när det gäller immateriella rättigheter får rättsinnehavaren i princip ensamrätt till föremålet för skyddet, och innehållet i skyddet är förhållandevis klart definierat. En företagshemlighet är svårare att definiera och den ger inte innehavaren ensamrätt, och därav följer bland annat att flera olika personer kan samtidigt inneha en företagshemlighet lagligen. På grund av företagshemligheters särart hindrar skyddsbestämmelser i allmänhet endast obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter. En företagshemlighet kan således anskaffas lagligen genom till exempel reverse engineering, självständigt utvecklingsarbete eller genom köp eller licensiering av företagshemligheter.

I den finska lagstiftningen finns i stället för en separat lag flera bestämmelser om allmänt skydd för företagshemligheter samt flertalet bestämmelser som skyddar företagshemligheter i olika situationer. I Finland är det allmänna skyddet för företagshemligheter utspjutt så att i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) regleras det civilrättsliga skyddet för affärshemligheter. I lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet finns

dessutom bestämmelser om skydd för teknisk förebild eller teknisk anvisning. Bestämmelser om skydd för arbetsgivarens yrkes- och affärshemligheter finns också i 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen (55/2001).

I 30 kap. 4–6 och 11 § i strafflagen (39/1889) regleras det straffrättsliga skyddet för företagshemligheter. Dessutom kan sekretessbrott och sekretessförseelse enligt 38 kap. 1 och 2 § i strafflagen också gälla intrång i företagshemligheter.

Bestämmelser om sekretess för företagshemligheter som innehas av myndigheter finns åter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen).

Utöver de nämnda lagarna har flertalet lagar enstaka bestämmelser i syfte att skydda affärshemligheter, affärs- och yrkeshemligheter eller företagshemligheter eller bestämmelser om myndigheternas rätt att få information om affärs- och yrkeshemligheter.

I den finska lagstiftningen är inte bara regleringen om skydd för företagshemligheter utan också terminologin oenhetlig. I lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet används begreppet affärshemlighet, medan begreppet yrkes- och affärshemlighet används i arbetsavtalslagen. I offentlighetslagen används åter begreppet affärs- och yrkeshemlighet.

I strafflagen används däremot begreppet företagshemlighet. Den enda definitionen av termen ingår också i 30 kap. 11 § i strafflagen, enligt vilken med företagshemlighet avses i kapitlet en affärs- eller yrkeshemlighet eller någon motsvarande information om näringsverksamhet som en näringsidkare håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra ekonomisk skada för honom eller någon annan näringsidkare som har anförtrott honom informationen. Bestämmelsens villkor som avser ekonomisk skada gäller både affärs- eller yrkeshemligheter och annan motsvarande information om näringsverksamhet. I den civilrättsliga lagstiftningen definieras däremot inte begreppet affärshemlighet eller yrkes- och affärshemlighet. Företagshemlighet definieras dock i det för Finland bindande TRIPS-avtalet. Artikel 39 i avtalet gäller skydd för företagshemligheter och artikel 39.2 innehåller en definition av företagshemlighet på det sätt som beskrivs närmare i avsnitt 3.4.1.

3.1.2 Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

Förbuden som gäller allmänt civilrättsligt skydd för affärshemligheter har förblivit oförändrade i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som trädde i kraft 1979. I 4 § sägs allmänt att ingen får utan laga rätt anskaffa eller försöka anskaffa uppgifter om en affärshemlighet och utnyttja eller yppa på detta sätt anskaffade uppgifter. Dessutom får den som under den tid han eller hon varit anställd hos näringsidkare har fått kännedom om affärshemlighet inte under sin anställningstid utan laga rätt utnyttja denna, inte heller yppa den i avsikt att bereda sig eller någon annan fördel eller skada någon annan. Inte heller den som vid fullgörande av en uppgift på näringsidkarens vägnar har fått kännedom om en affärshemlighet eller som av någon annan fått kännedom om en affärshemlighet med vetskap om att denne anskaffat eller yppat uppgiften utan laga rätt får inte utan laga rätt utnyttja eller yppa den. Bestämmelserna om skydd för affärshemligheter i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet är allmänt tillämpliga och kompletterar speciallagstiftningens reglering om skydd för affärshemligheter. Ofta skyddas också näringsidkarens kompanjoners affärshemligheter genom lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

Förutom affärshemligheter skyddas i 4 § teknisk förebild och teknisk anvisning. Den som för utförande av arbete eller fullgörande av en uppgift eller annars för affärsändamål har anförtrott en teknisk förebild eller en teknisk anvisning får inte utan laga rätt utnyttja eller yppa den. Samma förbud gäller den som av någon annan fått kännedom om en teknisk förebild eller

en teknisk anvisning med vetskap om att denne anskaffat eller yppat uppgiften utan laga rätt. Skyddet för tekniska förebilder och anvisningar beskrivs mer ingående i avsnitt 3.3.1.

Enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet kan en näringsidkare, som handlat i strid med 4 § förbjudas att fortsätta med eller upprepa dylikt förfarande. Förbudet ska förstärkas med vite, om inte detta av särskilt skäl är obehövt. I 8 § 1 mom. sägs att när domstolen meddelar ett förbud som avses i 6 § kan den ålägga näringsidkaren att inom utsatt tid vidta en lämplig rättelseåtgärd, om detta ska anses nödvändigt på grund av uppenbara olägenheter som handlingen förorsakar. Åläggandet kan förenas med vite. Bestämmelsen om rättelseåtgärder är allmän, men i praktiken har den inte tillämpats i tvistemål som gäller intrång i affärshemligheter.

Enligt 10 a § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt lagens 6 § samt tvistemål som grundar sig på lagen i marknadsdomstolen. Bestämmelser om handläggning av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013). Enligt lagens 1 kap. 4 § 2 mom. handlägger marknadsdomstolen tvistemål som hör till dess behörighet enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. Bestämmelser om handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt finns i lagens 4 kap. Om det är fråga om meddelande av förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, handlägger marknadsdomstolen förbudet som ett marknadsrättsligt ärende. Bestämmelser om handläggning av marknadsrättsliga ärenden finns i lagens 5 kap. Marknadsrättsliga ärenden har ansetts vara förenade med offentligt intresse även i en situation där två näringsidkare är motparter i rättegången. Marknadsrättsliga ärenden har drag av officialprincipen, eftersom marknadsdomstolen då får skaffa upplysningar på eget initiativ i ett ärende och ålägga en näringsidkare att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas.

I 10 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet bestäms om straffrättsliga påföljder som gäller teknisk förebild och teknisk anvisning. Enligt momentet ska den som med uppsåt i strid med 4 § utnyttjar en teknisk förebild eller teknisk anvisning eller röjer den, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs i någon annan lag, för missbruk av teknisk förebild eller anvisning dömas till böter. I 2 mom. ingår en hänvisning till bestämmelserna om företagshemligheter i 30 kap. i strafflagen. Enligt momentet ska den som annars med uppsåt förfar i strid med 4 § och därigenom begår ett brott som avses i 30 kap. 4–6 § strafflagen för företagsspioneri, brott mot företagshemlighet eller missbruk av företagshemlighet dömas enligt strafflagen.

Enligt 11 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs åtal för brott enligt lagen och förseelser som gäller missbruk av teknisk förebild eller teknisk anvisning i Helsingfors tingsrätt. Enligt 11 § 2 mom. får i samband med ett åtal handläggas ett skadeståndsyrkande som framställts med anledning av det brott som avses i åtalet trots det som sägs i 10 a §.

I lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet används begreppet affärshemlighet. I lagens 4 § utelämnades det särskilda omnämmande om yrkeshemlighet, som ingick i den tidigare lagen mot illojal konkurrens (34/1930), såsom obehövt (RP 157/2000) rd). Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet innehåller ingen definition av affärshemlighet. Företagshemlighet definieras emellertid i TRIPS-avtalet som är bindande för Finland. Artikel 39 i avtalet gäller skydd av opublicerad information och punkt 2 innehåller en definition av företagshemlighet på det sätt som beskrivs närmare i avsnitt 3.4.1.

Kännetecknet på företagshemlighet och därmed också i stor utsträckning affärshemlighet har i Finland traditionellt ansetts vara innehavarens sekretessvilja, sekretessintresse och faktiska sekretess. Innehavarens sekretessintresse framgår av att informationen är hemlig och om den avslöjas är detta ägnat att orsaka ekonomisk skada för näringsverksamheten. Verkligen sekretess och sekretessvilja betyder åter att innehavaren har en strävan och vilja att hemlighålla informationen för utomstående. Vad som har betraktats som affärshemlighet i rättspraxis beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 2 § i lagen om företagshemligheter.

3.1.3 Arbetslagstiftningen

Bestämmelser om allmän tystnadsplikt för arbetstagare finns i tre olika lagar: arbetsavtalslagen, lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet och strafflagen. Med stöd av dessa har arbetstagare stark tystnadsplikt. Dessutom kan arbetsgivaren med stöd av sin arbetsledningsrätt ge arbetstagaren närmare anvisningar och föreskrifter om den sekretess som ska iakttagas under anställningsförhållandet. Arbetsavtalslagens bestämmelser om sekretess finns i lagens 3 kap.

Arbetsavtalskonflikter mellan arbetsgivaren och arbetstagaren behandlas i tingsrätten i forum enligt 10 kap. i rättegångsbalken och på behandlingen av ärenden och mål tillämpas rättegångsbalken. Arbetsdomstolen behandlar tvistemål som följer av tillämpningen och tolkningen av kollektivavtal.

Arbetsavtalslagen

I 3 kap. 1 § i arbetsavtalslagen regleras arbetstagarens allmänna lojalitetsplikt mot arbetsgivaren. Enligt bestämmelsen ska arbetstagaren i sin verksamhet undvika allt som står i strid med vad som skäligen kan krävas av en arbetstagare i den ställningen. Förbudet mot konkurrerande verksamhet i 3 kap. 3 § i arbetsavtalslagen och förbudet i 4 § mot att utnyttja arbetsgivarens yrkes- och affärshemligheter ger uttryck åt denna lojalitetsplikt för arbetstagare.

Enligt den första meningen i 3 kap. 4 § 1 mom. i arbetsavtalslagen får arbetstagaren medan anställningsförhållandet varar inte utnyttja arbetsgivarens affärs- eller yrkeshemligheter eller röja dem för någon annan. I motiveringen till denna bestämmelse konstateras att bestämmelsen grundar sig på 4 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, som skyddar uttryckligen affärshemligheter samt tekniska förebilder och anvisningar (RP 157/2000 rd). I den andra meningen i 3 kap. 4 § 1 mom. i arbetsavtalslagen sägs att om arbetstagaren har fått uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

Enligt 3 kap. 4 § 2 mom. i arbetsavtalslagen är ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren förutom den arbetstagare som har röjt en hemlighet även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller hade bort veta att arbetstagaren handlade obehörigt.

Beträffande information som erhållits lagligen medan anställningsförhållandet varat har arbetstagaren lagstadgad tystnadsplikt efter anställningsförhållandet endast med stöd av regleringen om brott mot företagshemlighet i 30 kap. 5 § i strafflagen. Den paragrafen anger en tvåårig sekretess för företagshemligheter efter anställningsförhållandets slut.

Enligt 3 kap. 5 § i arbetsavtalslagen är det av synnerligen vägande skäl som har samband med arbetsgivarens verksamhet eller med anställningsförhållandet möjligt att genom ett konkurrensförbudsavtal begränsa en arbetstagares rätt att i fråga om ett arbete som ska börja sedan anställningsförhållandet upphört ingå ett arbetsavtal med en arbetsgivare som idkar verksamhet som konkurrerar med den förstnämnda arbetsgivaren samt begränsa arbetstagarens rätt att för egen räkning idka sådan verksamhet. Enligt 2 mom. ska vid bedömningen av om det finns

synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal bland annat beaktas arbetsgivarens behov av sådant skydd som beror på bevarande av affärs- eller yrkeshemligheter. Konkurrensförbudsavtal har alltså ett nära samband med skyddet för arbetsgivarens affärs- och yrkeshemlighet (se till exempel HD 2003:19 och HD:2014:50). Förbudet kan jämkas, om tillämpningen av det leder till oskäligheter. I 10 kap. 2 § i arbetsavtalslagen bestäms om oskäliga villkor. I bestämmelsen sägs att skulle tillämpningen av ett villkor i ett arbetsavtal stå i strid med god sed eller annars vara oskälig, kan villkoret jämkas eller lämnas obeaktat.

Arbetsgivaren och arbetstagaren kan ingå ett sekretessavtal eller så kan ett sekretessvillkor tas in i arbetsavtalet. Dessa kan användas för att precisera den lagstadgade sekretessen samt komma överens om den sekretess som ska iaktas till exempel efter anställningsförhållandet. Genom sekretessavtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren är det möjligt att bestämma om mer omfattande skydd än vad som föreskrivs i lagen. Arbetsgivaren kan också med stöd av sin arbetsledningsrätt ge arbetstagaren närmare anvisningar och föreskrifter om den sekretess som ska iaktas medan anställningsförhållandet varar.

Statstjänstemannalagen och lagen om kommunala tjänsteinnehavare

Enligt 17 § i statstjänstemannalagen (750/1994) gäller om tystnadsplikt för tjänsteman vad som föreskrivs i offentlighetslagen och i någon annan lag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003). I 6 kap. i offentlighetslagen bestäms om grunderna för sekretess och tystnadsplikt och om förhållandet mellan dem samt om förbud mot att utnyttja sekretessbelagd information. I 22 § finns grundläggande bestämmelser om grunderna för handlingssekretess och innehållet i tystnadsplikten. Bestämmelser om grunderna för tystnadsplikt och vem som berörs av tystnadsplikt samt förbud mot utnyttjande finns i 23 §. Bestämmelserna gäller även kommunala tjänsteinnehavare.

Handlingssekretess innefattar förbud mot att förete en hemlig handling eller en kopia eller utskrift av den. Tystnadsplikt gäller åter i första hand tjänstemannens uppträdande. Den innebär förbud mot att röja information oberoende av om informationen har lagrats eller inte. Röjande innebär både aktivt och passivt röjande av information, som att en handling lämnas så att den är tillgänglig för utomstående. Information som omfattas av tystnadsplikt kan härröra från handlingar eller ha fåtts till exempel muntligt. Tystnadsplikten är således mer omfattande än handlingssekretessen. Till tystnadsplikten hänför sig förbud mot utnyttjande. En person som berörs av tystnadsplikt får inte använda sekretessbelagd information för att skaffa sig själv eller någon annan fördel. Förbudet mot utnyttjande omfattar också användning av information för att skada någon annan.

Bestämmelser om tystnadspliktens tidsmässiga dimension finns i 23 § 1 mom. Enligt paragrafen får en uppgift för vilken tystnadsplikt gäller inte heller röjas efter det att verksamheten hos myndigheten har upphört eller det uppdrag som utförts för myndighetens räkning har avslutats. I förarbetena till offentlighetslagen (RP 30/1998 rd) har det nämnda förbudet preciserats ytterligare. Enligt förarbetena fortsätter tystnadsplikten även efter det att anställningsförhållandet, förtroendeuppdraget, uppgiften eller den övriga verksamheten hos en myndighet har avslutats.

Tystnadsplikten fortsätter alltså efter det att anställningsförhållandet eller uppdraget har avslutats så länge som informationen är sekretessbelagd. Någon liknande tidsmässig begränsning har inte föreskrivits i fråga om förbudet mot utnyttjande.

Till statstjänstemannalagen fogades 2017 en ny 44 a §, där det föreskrivs om möjlighet att ingå avtal genom vilket vilken tjänstemannens rätt att övergå till en annan arbetsgivare eller uppgift utanför statsförvaltningen eller att inleda närings- eller yrkesutövning eller någon an-

RP 49/2018 rd

nan motsvarande verksamhet begränsas för viss tid (karensavtal). Myndigheten kan ange ett karensavtal som en förutsättning för utnämning till en ny tjänst eller ett nytt tjänsteförhållande eller övergång till en ny uppgift.

Karenstiden omfattar högst sex månader efter det att anställningsförhållandet har upphört och under karenstiden betalas en ersättning som motsvarar lönen. I avtalet kan ingå en bestämmelse om avtalsvite och vitet får vara högst dubbelt så stort som den ersättning som betalas under karenstiden. Under pågående tjänsteförhållande eller under den tid efter det att tjänsteförhållandet har upphört som motsvarar karenstiden är tjänstemannen skyldig att informera om han eller hon övergår till en annan arbetsgivare eller inleder närings- eller yrkesutövning eller någon annan motsvarande verksamhet.

Karensavtal ingås endast om personen i sin tjänst, uppgift eller ställning har tillgång till sådan information som är sekretessbelagd eller skyddas av bestämmelser vilka i övrigt begränsar offentligheten, och som på ett väsentligt sätt kan utnyttjas i ett nytt anställningsförhållande eller en ny verksamhet för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Avtalsvillkoret om karenstid kan återopas endast när tjänstemannen övergår eller informerar om sin avsikt att övergå till uppgifter där informationen på ett väsentligt sätt kan utnyttjas i ett nytt anställningsförhållande eller en ny verksamhet för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan.

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition (RP 15/2017 rd) till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av underrättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse, i vilken ingår ett förslag till lag som gäller kommunala tjänsteinnehavare och landskapens tjänsteinnehavare. I lagen föreslås en karensbestämmelse motsvarande 44 a § i stats tjänstemannalagen som ska tillämpas på kommunala tjänsteinnehavare och landskapens tjänsteinnehavare.

Kyrkolagen

Kyrkolagen (1054/1993) innehåller en allmän sekretessbestämmelse. Med stöd av 25 kap. 8 § i kyrkolagen tillämpas offentlighetslagen som allmän lag. Kyrkolagens specialbestämmelser har företräde framom offentlighetslagen.

I 25 kap. 8 § i kyrkolagen bestäms om offentlighet och sekretess. Enligt bestämmelsen tillämpas inom kyrkoförvaltningen vad som föreskrivs i offentlighetslagen, om inte något annat följer av 5 kap. 2 §, 6 kap. 28 eller 29 § eller 24 kap. Sekretessbelagda är även handlingar som gäller självvård eller diakoniarbete för enskilda personer.

Bestämmelser om tystnadsplikt som allmänt berör tjänsteinnehavare finns i 6 kap. 28 § i kyrkolagen.

Kyrkans anställda i arbetsavtalsförhållande berörs dessutom av det föreskrivs i arbetsavtalslagen och annars om anställda i arbetsavtalsförhållande.

Lagen om samarbete inom företag och lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning

Utöver arbetsavtalslagens bestämmelser följer tystnadsplikt för arbetstagare även av lagstiftning som berör vissa specialsituationer, till exempel 57 § i lagen om samarbete inom företag (334/2007, nedan samarbetslagen) och 12 § i lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning (725/1990). Till skillnad från arbetsavtalslagen är en förutsättning för tystnadsplikt

i ovan nämnda lagar att det meddelas på förhand att affärs- och yrkeshemligheterna ska hemlighållas.

3.1.4 Strafflagen

Bestämmelser om straffrättsliga påföljder infördes i 30 kap. om näringsbrott i strafflagen på grundval av den lag som trädde i kraft 1991 i samband med totalreformen av strafflagen (RP 66/1988 rd). I 30 kap. 4 § i strafflagen finns bestämmelser om företagsspioneri, i 5 § om brott mot företagshemlighet och i 6 § om missbruk av företagshemlighet. En definition av företagshemlighet ingår i 11 §. För företagsspioneri kan dömas den som på något sätt enligt gärningsbeskrivning i 30 kap. 4 § obehörigen skaffar eller försöker skaffa uppgifter om en företagshemlighet för att obehörigen röja eller utnyttja den. För brott mot företagshemlighet kan enligt 30 kap. 5 § dömas den som för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han fått del av i en ställning eller uppgift som nämns i paragrafen. Viktigast av dessa är anställning hos någon annan samt vissa ledande uppgifter i bolag. Straffbarheten för brott mot företagshemlighet fortsätter efter att ställningen eller uppgiften upphört, men för den som är anställd hos någon annan bara två år efter anställningstidens slut. Enligt paragrafen är även försök straffbart.

Vid missbruk av företagshemlighet enligt 30 kap. 6 § är det åter fråga om en situation där någon obehörigen i näringsverksamhet utnyttjar någon annans företagshemlighet som har åtkommit eller röjts genom en gärning som är straffbar enligt strafflagen eller för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning röjer en sådan hemlighet. Det är alltså fråga om obehörigt röjande eller utnyttjande av företagshemlighet i andra steget, då företagshemligheten tidigare har åtkommit eller röjts genom något brott enligt strafflagen. Sådana förbrott är vanligtvis företagsspioneri och brott mot företagshemlighet. Straffet för företagshemlighetsbrott är antingen böter eller fängelse i högst två år.

Företagshemlighetsbrott är målsägandebrott, för enligt 30 kap. 12 § i strafflagen får åklagaren inte väcka åtal för brott mot företagshemlighet, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks. Enligt 13 § i det kapitlet tillämpas på företagsspioneri och missbruk av företagshemlighet vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer, dvs. när de förutsättningar som nämns i lagen föreligger kan en sammanslutning dömas till samfundsbot.

Av betydelse med tanke på skyddet för företagshemligheter är också bestämmelsen om brott mot tjänstehemlighet och brott mot tjänstehemlighet av oaktsamhet i 40 kap. 5 § i strafflagen. Enligt bestämmelsen gör sig en tjänsteman skyldig till brott mot företagshemlighet om han eller hon uppsåtligen under den tid anställningen varar eller därefter obehörigen röjer en handling eller uppgift som är sekretessbelagd enligt offentlighetslagen eller enligt någon annan lag eller som enligt lag inte får yppas eller utnyttjas en sådan handling eller uppgift till sin egen nytta eller till nytta eller skada för någon annan. Tjänstemannen ska för brott mot tjänstehemlighet dömas till böter eller fängelse i högst två år. Tjänstemannen kan även dömas till avsättning, om brottet visar att han eller hon är uppenbart olämplig för sitt uppdrag. En tjänsteman kan för brott mot tjänstehemlighet av oaktsamhet dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Bestämmelsen tillämpas även på kommunala tjänsteinnehavare.

Statstjänstemän berörs också av bestämmelserna om muta, näringsbrott, företagsspioneri och tjänstebrott samt utnyttjande av insiderinformation i 16, 30, 40 och 51 kap. i strafflagen. Av dessa tycks åtminstone en del på grund av sitt innehåll gälla endast statstjänstemän, men 40 kap. gäller även kommunala tjänsteinnehavare.

Forum för brottmål bestäms enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/97). Huvudregeln är att åtal för ett brott ska prövas av domstolen på den ort där brottet har begåtts. I lagen föreskrivs på vilken ort ett brott anses ha begåtts i olika situationer och hur den behöriga domstolen bestäms i fråga om åtal mot flera svarande. I samband med åtalsärendet kan även andra yrkanden som baserar sig på brottet beaktas, såsom brottsrelaterat skadestånd eller konfiskation av nytta.

3.1.5 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Bestämmelser som skydd för affärs- och yrkeshemligheter i handlingar som hanteras i myndigheternas verksamhet finns i offentlighetslagen, dvs. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt lagens 24 § 1 mom. 20 punkten är handlingar som innehåller uppgifter om en privat affärs- eller yrkeshemlighet sekretessbelagda. Enligt bestämmelsen är sekretessbelagda även handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa.

Bestämmelser som skydd för offentliga samfunds egna affärs- och yrkeshemligheter som behandlas i myndigheternas verksamhet finns i 24 § 1 mom. 17 punkten i offentlighetslagen. Enligt den är handlingar som innehåller uppgifter om statens, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers affärs- eller yrkeshemligheter sekretessbelagda. På samma sätt som i fråga om privata affärs- och yrkeshemligheter ovan åtnjuter även här andra motsvarande uppgifter som gäller offentliga samfunds affärsverksamhet svagare skydd.

I 6 kap. i offentlighetslagen bestäms om grunderna för sekretess och tystnadsplikt och om förhållandet mellan dem samt om förbud mot att utnyttja sekretessbelagd information. I 22 § finns grundläggande bestämmelser om grunderna för handlingssekretess och innehållet i tystnadsplikten. Bestämmelser om grunderna för tystnadsplikt och vem som berörs av tystnadsplikt samt förbud mot utnyttjande finns i 23 §. Bestämmelserna gäller även kommunala tjänsteinnehavare.

Bestämmelser om tystnadspliktens tidsmässiga dimension finns i 23 § 1 mom. Enligt paragrafen får en uppgift för vilken tystnadsplikt gäller inte heller röjas efter det att verksamheten hos myndigheten har upphört eller det uppdrag som utförts för myndighetens räkning har avslutats. I förarbetena till offentlighetslagen (RP 30/1998 rd) har det nämnda förbudet preciserats ytterligare. Enligt förarbetena fortsätter tystnadsplikten även efter det att anställningsförhållandet, förtroendeuppdraget, uppgiften eller den övriga verksamheten hos en myndighet har avslutats.

Tystnadsplikten fortsätter alltså efter det att anställningsförhållandet eller uppdraget har avslutats så länge som informationen är sekretessbelagd. Det föreskrivs inte separat när förbudet mot utnyttjande upphör.

I den nuvarande offentlighetslagen används begreppet affärs- och yrkeshemlighet. I den nuvarande offentlighetslagen definieras inte vad som avses med begreppet affärs- och yrkeshemlighet. I lagens förarbeten sägs att ”Med affärshemlighet avses vanligen ett företags merkantila hemligheter av ekonomisk natur. Begreppet avser även ett företags erfarenhet, ”knowhow”, det vill säga färdighet att omsätta kunskap i praktiken. Även en teknisk hemlighet kan vara en affärshemlighet. Med yrkeshemlighet avses närmast praktiska färdigheter som kan innehas

också av fria yrkesutövare, till exempel läkare och advokater, även om de inte bedriver affärsverksamhet.” (RP 30/1998 s. 95).

Enligt förarbetena till offentlighetslagen har strafflagens begrepp företagshemlighet inte intagits i offentlighetslagen därför att sekretessen enligt den i strafflagen ingående definitionen skulle kräva utredning av företagarens sekretessvilja. Med dessa reservationer konstaterades offentlighetslagens begrepp affärs- och yrkeshemlighet som helhet motsvarar området för begreppet företagshemlighet (RP 30/1998 s. 95). Vad som rättspraxis har betraktats som affärs- och yrkeshemlighet enligt offentlighetslagen beskrivs nedan i detaljmotiveringen till 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen.

3.1.6 Offentlighet för rättegångar

I Finland hör rätten till offentlig rättegång till de grundläggande rättigheterna. Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen tryggas bland annat offentligheten vid handläggningen genom lag. Denna rätt ingår också i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i artikel 14.1 i FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt i artikel 47.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. På lagnivå har offentlighetsprincipen genomförts genom bland annat lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar samt lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007).

Genom lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar föreskrivs om offentlighet för de grundläggande uppgifterna om en rättegång, handlingsoffentlighet, förhandlingens offentlighet samt avgörandets offentlighet. Även om lagen i princip tillämpas endast i allmänna domstolar, tillämpas den enligt 2 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar också på behandlingen av sådana ärenden i marknadsdomstolen på vilka förvaltningsprocesslagen inte tillämpas. Eftersom ärenden som gäller affärshemligheter inte behandlas i marknadsdomstolen i den ordning som förvaltningsprocesslagen anger, redogörs nedan endast för innehållet i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar.

Offentligheten för rättegångar kan grovt indelas i partsoffentlighet och allmän offentlighet.

Med partsoffentlighet avses att en person i partsställning har rätt att delta i behandlingen av sitt eget ärende samt att få information om och yttra sig om alla omständigheter som kommit fram under behandlingen. Den allmänna offentligheten tryggar i första hand den kontradiktorska principen och parternas likställighet under rättegången. En rättegång där endast den ena parten känner till det material som lämnats till domstolen uppfyller inte kraven på rättvis rättegång.

Med allmän offentlighet avses att vem som helst har rätt och möjlighet att få information om rättegångar, följa med muntliga förhandlingar i domstolarna, få information om avgöranden och bekanta sig med rättegångshandlingar som samlats och uppkommit under rättegångar. Genom den allmänna offentligheten kan alla försäkra sig om att domstolarna följer lagen i sin rättskipningsverksamhet. Den allmänna offentligheten tryggas således i sista hand den dömande maktens legitimitet.

Parts-offentligheten, dvs. en parts rätt att ta del av innehållet i en rättegångshandling får begränsas endast i undantagsfall. Enligt 12 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar har en part inte rätt att få till exempel kontaktinformation till den som gjort anmälan eller ett vittne, om utlämnandet av uppgifter skulle äventyra säkerheten, intressena eller rättigheterna för den som gjort anmälan. Även en parts rätt att i brottmål få information om behandlingen av teletvångsmedelsärenden som gäller honom eller henne själv är mycket be-

gränsad. En part har inte heller rätt att ta del av handlingar som upprättats i domstolen innan de har blivit offentliga eller att ta del av handlingar som omfattas av domstolens överläggningssekretess. En parts rätt till information får inte begränsas till övriga delar. 12 § 2 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar tillämpas också på domstolens avgörande.

Det är inte möjligt att begränsa en parts rätt att delta i behandlingen av sitt eget ärende i domstolen. Enligt 17 § 1 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar har vid förhandling inom stängda dörrar, förutom parterna och deras ombud och biträden, de personer rätt att närvara vilkas närvaro domstolen anser vara nödvändig. Parterna, deras företrädare och biträden får således alltid närvara.

Eftersom partsoffentligheten handlar om att trygga den kontradiktoriska principen, gäller partsoffentligheten bara det ärende som behandlas under rättegången där personen i fråga är part. Om det under en och samma rättegång behandlas flera mål mellan olika parter, har en part på grund av partsoffentligheten endast rätt till information om det egna ärendet.

Enligt huvudregeln har allmänheten rätt att ta del av även handlingar som hänför sig till rättegången samt muntlig förhandling. Den allmänna offentligheten får dock begränsas mer än partsoffentligheten.

Med stöd av 9 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar är rättegångshandlingar som hänför sig till statens säkerhet, rättegångshandlingar som innehåller känsliga uppgifter om omständigheter som har samband med någons privatliv samt rättegångshandlingar som innehåller information som omfattas av domstolens överläggningssekretess sekretessbelagda. En del rättegångshandlingar är således direkt med stöd av lag sekretessbelagda. Domstolen kan dock enligt lagens 10 § förordna att någon annan rättegångshandling eller uppgifter som ingår i en offentlig rättegångshandling ska hemlighållas. Ett sådant sekretessförordnande förutsätter att rättegångshandlingen innehåller uppgifter som enligt någon annan lag är sekretessbelagda. Ett sekretessförordnande kan således basera sig på sekretessbestämmelser i antingen lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar eller någon speciallag.

På begäran av den som har del i saken eller av andra särskilda skäl kan domstolen besluta att den muntliga förhandlingen i ett ärende helt eller till behövliga delar ska ske utan att allmänheten är närvarande på det sätt som anges i lagens 15 §. Muntlig förhandling kan ske utan att allmänheten är närvarande till exempel då det läggs fram en rättegångshandling som är sekretessbelagd enligt 9 eller 10 § eller om det kommer fram uppgifter som enligt någon annan lag är sekretessbelagda och offentlig förhandling i fråga om dessa uppgifter sannolikt skulle medföra väsentlig olägenhet eller skada för de intressen till vilkas skydd sekretessen har föreskrivits.

Domstolen kan också bestämma att muntlig förhandling ska ske utan att allmänheten är närvarande då en person trots ett i 17 kap. i rättegångsbalken föreskrivet förbud mot att vittna åläggs att vittna eller att lägga fram ett föremål eller en handling för syn, eller om en person trots en i det kapitlet föreskriven rätt att vägra vittna samtycker till att vittna eller till att lägga fram ett föremål eller en handling för syn. Enligt 17 kap. 19 § i rättegångsbalken får man vägra att vittna om en affärs- eller yrkeshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.

Domstolens avgörande är enligt huvudregeln offentligt på det sätt som anges i lagens 22 §. På vissa villkor som föreskrivs i 24 § kan det förordnas att ett avgörande till behövliga delar ska hållas hemligt. Man kan förfara på detta sätt om avgörandet innehåller uppgifter som skall

hemlighållas enligt 9 § i lagen om offentlighet vid rättegång i offentliga domstolar, eller uppgifter som har hemlighållits genom ett sekretessförordnande enligt 10 §, eller uppgifter som har hemlighållits genom att muntlig förhandling har hållits utan att allmänheten har varit närvarande.

Lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar innehåller inga bestämmelser om skydd för uttryckligen företagshemligheter. Sekretessförordnande enligt lagens 10 § och beslut om att muntlig förhandling ska ske utan att allmänheten är närvarande baserar sig således på att det föreskrivs i någon annan lag att företagshemligheten ska hemlighållas. Det redogörs för lagstiftningen om skydd för företagshemligheter i avsnitt 3.1 i den allmänna motiveringen.

Sekretessförordnande och beslut om förhandling inom stängda dörrar baserar sig i princip på en parts begäran. Begäran ska motiveras. Om begäran baserar sig på att det sannolikt skulle förorsaka skada om en affärshemlighet kommer ut, förordnar domstolen i allmänhet att informationen ska hållas hemlig och att den allmänna offentligheten för den muntliga förhandlingen ska begränsas. Det är dock domstolen som prövar om den förordnar om sekretess. Rättegångsoffentlighet kan i vissa situationer väga tyngre som princip än behovet av att skydda partens affärsverksamhet. Sekretessförordnande kan till exempel inte basera sig enbart på att det skulle medföra negativ publicitet om en omständighet som gäller affärsverksamheten kommer ut.

Även om den allmänna offentligheten för en rättegång kan begränsas på ovan relaterat sätt för att skydda information om en företagshemlighet, kan man också förhindra att företagshemligheten kommer ut på så vis att ett vittne inte vittnar om företagshemligheten eller inte lägger fram ett föremål eller en handling som gäller företagshemligheten för syn. Även om 17 kap. 19 § i rättegångsbalken gör det möjligt att bryta rätten att vägra, är detta i praktiken mycket sällsynt och torde endast i undantagsfall bli tillämpligt i tvistemål.

I 11 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar bestäms om sekretesstiden för rättegångshandlingar och avgöranden. Om det har förordnats att en handling eller ett avgörande ska hållas hemligt för att förhindra att information om en företagshemlighet kommer ut är sekretesstiden högst 25 år. Sekretesstiden kan dock förlängas till högst 60 år, men detta torde sällan bli aktuellt i fråga om företagshemligheter. Enligt 32 § kan domstolen ta frågan beträffande en rättegångshandlings offentlighet till ny prövning och fatta ett nytt beslut om den. Begäran om ny prövning framställs av en part. Beslutet kan ändras, om omständigheterna har förändrats eller det finns andra vägande skäl till det, till exempel om information som det har förordnats att ska hållas hemlig har kommit ut i offentligheten på något annat sätt, och det inte längre finns något behov av sekretess.

I 6 kap. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar finns bestämmelser det förfarande som ska iakttas vid avgörandet om offentlighet vid en rättegång. I kapitlet föreskrivs bland annat hur beslutet fattas samt om domstolens sammansättning, hörande och sökande av ändring.

I 18 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar bestäms om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande i fråga om sekretessbelagd information som kommit fram vid förhandling inom stängda dörrar. Tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjande gäller alla som varit närvarande vid förhandlingen inom stängda dörrar, även parterna (se 23 § i offentlighetslagen). I 34 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar finns en straffbestämmelse i form av en hänvisning. Enligt bestämmelsen är en sådan gärning straffbar som innebär ett brott mot handlingssekretess som föreskrivs i 9 eller 23 § eller som förordnats med stöd av 10 eller 24 § liksom en sådan gärning som utgör ett brott mot tystnadsplikten i 18 §. Enligt paragrafen bestäms straffet enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, som den som bryter

mot tystnadsplikten till exempel är en part i rättegången eller en utomstående som berörs av tystnadsplikten. Om den som bryter mot tystnadsplikten däremot är domstolstjänsteman, bestäms straffet enligt 40 kap. 5 § i strafflagen.

3.1.7 Vittnesmål om företagshemligheter

I vissa situationer har ett vittnet rätt eller skyldighet att vägra vittna om en företagshemlighet i en rättegång. Bestämmelser om rätt för ett vittne att vägra vittna om en affärs- eller yrkeshemlighet finns i 17 kap. 19 § i rättegångsbalken. Enligt bestämmelsen får man vägra vittna om en affärs- eller yrkeshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver att man vittnar. Bestämmelser om skyldighet för en advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) eller ett offentligt rättsbiträde att vägra vittna om en affärs- eller yrkeshemlighet finns igen i 17 kap. 13 § 3 mom. i rättegångsbalken.

3.1.8 Tystnadsplikt för ombud för industriellt rättsskydd

Enligt 9 § i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014) får auktoriserade ombud eller deras assistenter inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en affärshemlighet eller yrkeshemlighet som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte heller utan tillstånd röja några andra uppgifter om sin klient som de på grund av sitt uppdrag fått kännedom om. Konfidentiella uppgifter som erhållits i en klientrelation kan förutom omständigheter som direkt hänför sig till processen för ansökan om industriellt rättsskydd eller rättsprocesser vara även annat skriftligt och muntligt material som behövs till exempel för att hitta den bästa skyddsformen eller kombinationen av skyddsformer eller för att utföra olika bedömningar i anslutning till upprätthållande av skyddet. Ett centralt syfte med tystnadsplikten har varit att ge finländska ombud en mera jämlik ställning i rättegångar utomlands och i synnerhet i Förenta staterna, där lokala ombud kan vägra att vittna genom att hänvisa till ombudsprivilegiet.

3.2 Skyddet för företagshemligheter i praktiken

Det som relaterats ovan ger vid handen att skyddet för affärshemligheter, affärs- och yrkeshemligheter samt företagshemligheter regleras på ett oenhetligt sätt i Finland, i flertalet författningar som utfärdats vid olika tidpunkter. Det är också svårt att uppfatta helhetsbilden och gränssnitten mellan de olika författningarna, eftersom terminologin inte är densamma och varje författning har sin egen tillkomsthistoria och sina egna syften. I anställningsförhållanden har arbetstagare en tämligen stark tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter, men i affärsförbindelser är tystnadsplikten oklarare.

I affärsförbindelser är det rätt vanligt att kompanjoner ingår ett sekretessavtal om företagshemligheter, antingen redan innan avtalsförhållandet eller i samband med att man förhandlar om huvudavtalet. Det är också mycket vanligt att affärsavtal innehåller ett sekretessvillkor, enligt vilket ett avtal som innehåller företagshemligheter och det samarbete som grundar sig på avtalet ska hållas hemligt. På samma sätt som det är föreskrivet i lag innehåller sekretessavtal och sekretessvillkor vanligtvis ett förbud mot att röja företagshemligheter och/eller ett förbud mot att utnyttja dem. Genom sekretessavtal eller sekretessvillkor kommer man dessutom vanligtvis överens om en definition av sekretessbelagda uppgifter och begränsningar av tystnadsplikten samt om utlämnande och behandling av uppgifter, liksom om förstöring av uppgifter när samarbetet upphör. I avtalet kommer man också ofta överens om hur konflikter ska lösas, såsom skiljeförfarande.

Ett sekretessavtal kan också ingås mellan arbetsgivaren och arbetstagaren eller så kan ett sekretessvillkor tas in i arbetsavtalet. På så vis kan man precisera den lagstadgade tystnadsplikten samt komma överens om till exempel den sekretess som ska iakttas efter anställningsförhållandet. I ett anställningsförhållande är även den lagstadgade tystnadsplikten stark, och arbetsgivaren kan med stöd av sin arbetsledningsrätt ge arbetstagaren närmare anvisningar och föreskrifter om den sekretess som ska iakttas under anställningsförhållandet. Av denna orsak har sekretessavtal inte samma betydelse i anställningsförhållanden som i affärsförhållanden. Enligt en utredning som Akava gjorde 2017 är det ändå vanligt med sekretessavtal i arbetsavtalen och de tycks bli bara vanligare.¹

På sekretessavtal och sekretessvillkor tillämpas allmänna avtalsrättsliga principer.

Det är svårt att uppskatta antalet tvister som gäller intrång i företagshemligheter, eftersom utöver de uttryckliga företagshemlighetsintrången åberopas brott mot avtalsenlig tystnadsplikt även i samband med andra tvister. I avtalstvister mellan såväl kompanjoner som parterna i anställningsförhållanden baserar sig yrkandena ofta även på brott mot skyldigheter som gäller tystnadsplikten. Dessutom behandlas ärenden som gäller företagshemligheter i skiljeförfarande. Därför ger en granskning av enbart tvister som gäller intrång i företagshemligheter en anspråkslös och felaktig bild av antalet tvister i anslutning till företagshemlighetsfrågor och deras betydelse. I verkligheten förekommer det således betydligt fler meningsskiljaktigheter som gäller företagshemligheter.

Om ett förbuds- eller skadeståndsyrkande baserar sig på verksamhet som förbjuds i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, behandlas yrkandet i marknadsdomstolen. Ärligen väcks talan i färre än fem dylika fall i marknadsdomstolen. Största delen av fallen gäller förutom intrång i en företagshemlighet dessutom intrång i en immateriell rättighet som medför ensamrätt, såsom ett varumärke. När yrkandet baserar sig på att motparten förfarit i strid med 4 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, åberopar man ofta som grund för yr-

¹ I mars-april 2017 utredde Akava hur vanligt det är med sekretessvillkor och hur de ser ut i Akavamedlemmars arbetsavtal. För utredningen insamlades enkätmaterial bland Akavamedlemmar som är anställda hos företag. Enkäten besvarades av 2 119 Akavamedlemmar som arbetar hos företag.

Av de Akavamedlemmar som arbetar hos företag har 74 % ett sekretessvillkor som gäller företagshemligheter inskrivet i arbetsavtalet. Enligt utredningen tycks det också bli vanligare med sekretessvillkor. Av de arbetsavtal som ingåtts efter 2015 innehåller 84 % ett sekretessvillkor, eller så har den anställda ingått ett separat sekretessavtal. Av de arbetsavtal som ingåtts före 2005 innehåller 60 % ett sekretessvillkor. Dessutom har 93 % av de anställda som har kommit överens med arbetsgivaren om konkurrensförbud samtidigt också förbundit sig att iakta ett avtalsvillkor eller ett avtal om sekretess.

I de sekretessvillkor för experter där villkorets giltighetstid var begränsad var tystnadsplikten i 50 % av fallen begränsad på samma sätt som användningen av avtal om konkurrensförbud är begränsad i arbetsavtalslagen. I dessa fall var giltighetstiden sex månader eller kortare. I vartannat arbetsavtal som innehöll ett sekretessvillkor hade sekretessens giltighetstid efter anställningsförhållandets slut inte angetts.

I fråga om experter som arbetar i företag innehåller vart femte sekretessavtal en skrivning om avtalsvite. I de sekretessvillkor för experter där avtalsvite hade fastställts hade vitets storlek i 73 % av fallen begränsats på samma sätt som användningen av avtal om konkurrensförbud är begränsad i arbetsavtalslagen. I dessa fall motsvarar avtalsvitets högst sex månaders lön.

När det gäller företagets högsta ledning är det vanligare än för experter att sekretessvillkorets giltighet är begränsad efter anställningsförhållandets slut. I 27 % av experternas sekretessvillkor överskred dessutom avtalsvitets till följd av avtalsbrott sex månaders lön. Den största vitessumman i materialet motsvarade över 20 års bruttolön.

kandet att näringsidkaren i sin näringsverksamhet på det sätt som avses i lagen 1 § 1 mom. förfarit i strid med god affärssed eller annars är otillbörligt mot annan näringsidkare.

Mål och ärenden som gäller intrång i företagshemligheter handläggs i huvudsak som brottmål i Finland. Strafflagens bestämmelser om brott mot företagshemlighet trädde i kraft 1991 och under deras giltighetstid har det getts tiotals domar som gäller brott mot företagshemlighet i tingsrätterna och hovrätterna. Även högsta domstolen har meddelat prejudikat som gäller tillämpning av bestämmelserna. Avgörandena har gällt både tekniska och ekonomiska företagshemligheter. I och med den lagändring som trädde i kraft 2003 blev brott mot företagshemlighet straffbart för personer i anställningsförhållande även två år efter det att anställningsförhållandet avslutats. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet eller i arbetsavtalslagen. Samtidigt blev försök till brott mot företagshemlighet straffbart i en situation där företagshemligheten ännu inte utnyttjats konkret. Eftersom största delen av intrången gäller gärningar som ett företags tidigare anställd har utfört vid den tidpunkt då anställningsförhållandet avslutats eller inom ovan nämnda tidsgränser i ett nytt anställningsförhållande eller som företagare, har denna bestämmelse avsevärd praktisk betydelse för innehavaren av en företagshemlighet.

Det är utmanande av bevisa gärningar som gör intrång i företagshemligheter. Detta ökar de straffrättsliga rättsmedlens effektivitet. I brottmål är det målsäganden som framställer begäran om utredning. Eftersom det maximala straffet för brott som gäller intrång i företagshemlighet är två års fängelse, kan man vid förundersökningen använda tvångsmedel, såsom husrannsakan och beslag. Även om målsägandens egna åtgärder är viktiga under förundersökningen och rättegången, får man i praktiken med hjälp av myndigheternas åtgärder oftast avgörande bevis på intrång i företagshemligheter.

Eftersom skyddet för företagshemligheter för närvarande baserar sig på flera olika lagar, har innehavaren av en företagshemlighet möjlighet att välja mellan olika handlingsmodeller i en intrångssituation. Om arbetstagaren obehörigt har anskaffat eller röjt sin arbetsgivares affärshemlighet eller utnyttjat den, avslutas i allmänhet anställningsförhållandet. Om arbetstagaren då väcker talan mot arbetsgivaren för ogrundat avslutande av anställningsförhållandet, kommer frågan om intrång i affärshemlighet fram då man bedömer om anställningsförhållandet avslutats grundlöst. I ett sådant fall blir vanligtvis 3 kap. 4 § om affärshemlighet i arbetsavtalslagen samt den allmänna bestämmelsen om lojalitetsplikt i 3 kap. 1 § i samma lag tillämpliga, och ärendet behandlas i domstolen för arbetsgivarens hemvist. Om arbetsgivaren gör polisanmälan om misstänkt intrång i företagshemlighet, bestäms forumet för brottmålet i enlighet med 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål, eller om åtalet baserar sig på brott mot förbud enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, behandlas ärendet enligt 11 § i den lagen vid Helsingfors tingsrätt. I samband med behandlingen av ett brottmål kan man också behandla ett yrkande som gäller ersättning av skada som brottet orsakat. Flera domstolar är alltså behöriga att behandla yrkanden som baserar sig på samma gärning, och behörigheten är i sista hand beroende av brott mot vilken lags bestämmelser som åberopas som grund för yrkandet eller åtalet.

Arbetsgivaren kan vid behov väcka talan som gäller förbud med stöd av 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, för att domstolen ska kunna förbjuda att affärshemligheten används och röjs vid vite. Talan som gäller förbud behandlas enligt 10 a § vid marknadsdomstolen. Ett förbud kan dock riktas endast mot en näringsidkare, till exempel den anställdes nya arbetsgivare. I det fallet att arbetstagaren har grundat ett eget företag där en företagshemlighet utnyttjas obehörigt, kan marknadsdomstolen förbjuda företaget att fortsätta med detta förfarande.

3.3 Bestämmelser om separata frågor

3.3.1 Skydd för tekniska förebilder och tekniska anvisningar

Med teknisk förebild eller teknisk anvisning avses en teknisk instruktion eller ett tekniskt koncept som kan utnyttjas i näringsverksamhet. En teknisk anvisning kan vara till exempel ett mönster, en beskrivning, en ritning, en modell eller ett recept. Till skillnad från företagshemligheter grundar sig skyddet för tekniska förebilder eller tekniska anvisningar inte på existensen av en hemlighet, utan på den omständigheten att de har anförtratts någon i förtroende för utförandet av en viss uppgift eller annars för affärsändamål. Bestämmelserna om företagshemligheter tillämpas inte direkt på tekniska förebilder och tekniska anvisningar, utan det föreskrivs separat om skyddet för dem.

För närvarande finns bestämmelser om skydd för tekniska förebilder och tekniska anvisningar i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Till skillnad från företagshemligheter baserar sig skyddet för tekniska förebilder och tekniska modeller enbart på den lagen. Det finns inga bestämmelser om det i till exempel arbetsavtalslagen eller strafflagen. I 4 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet förbjuds den som för utförande av arbete eller fullgörande av uppgift eller annars för affärsändamål har anförtratts en teknisk förebild eller en teknisk anvisning att utan laga rätt utnyttja eller yppa den. I bestämmelsen åläggs uppdragstagaren, såsom företagets samarbetspartner, underleverantör, konsult eller en med dessa jämförbar aktör, tystnadsplikt. Bestämmelsen kan också tillämpas på näringsidkarens egna arbetstagare.

Som villkor för att få skydd har inte angetts att syftet ska vara att skaffa sig en fördel eller att orsaka skada. Tekniska förebilder eller tekniska anvisningar anförtrors andra företag i samband med bland annat anbudsbegäran och lämnandet av anbud samt under förhandlingar mellan företag om inledande av samarbete. Även om förhandlingarna inte skulle leda till samarbete, får en part inte använda den andras tekniska förebilder eller tekniska anvisningar, om inte något annat har överenskommit.

Tystnadsplikten för den som fått kännedom om en teknisk förebild eller en teknisk anvisning är inte begränsad till utförandet av arbetet eller uppgiften eller till den tid affärsförbindelsen varar. Skyddstiden för en teknisk förebild eller en teknisk anvisning varar så länge som förebilden eller anvisningen har ekonomisk betydelse.

Enligt 4 § 4 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får den som av annan fått kännedom om en teknisk förebild eller en teknisk anvisning med vetskap om att denne anskaffat eller yppat uppgiften utan laga rätt inte utnyttja eller yppa den.

På samma sätt som i fråga om företagshemligheter kan en näringsidkare som i strid med bestämmelserna i 4 § har utnyttjat eller yppat en annans tekniska förebild eller tekniska anvisning förbjudas att fortsätta med eller upprepa förfarandet. Förbudet ska förstärkas med vite, om inte detta av särskilt skäl är obehövligt. Ovan nämnda förbud kan även meddelas tempoärt, varvid förbudet gäller tills saken är slutligt avgjord.

Enligt 10 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet ska den som uppsåtligt i strid med 4 § utnyttjar eller yppar en teknisk förebild eller en teknisk anvisning dömas till böter för missbruk av teknisk förebild eller teknisk anvisning, såvitt strängare straff för handlingen inte föreskrivs någon annanstans.

3.3.2 Skydd för visselblåsare

De åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet om företagshemligheter är inte tillgängliga i en situation där svaranden har agerat för att avslöja oegentligheter eller fel-

aktig eller olaglig verksamhet i syfte att skydda allmänintresset. Det är fråga om skydd för så kallad whistleblowing-verksamhet. I Finland finns ännu inte någon etablerad term för whistleblowing-verksamhet eller en person som agerar som visselblåsare (whistle blower). I Europarådets rekommendation CM/Rec(2014)7 avses med visselblåsare en person som rapporterar eller avslöjar uppgifter om verksamhet som hotar eller skadar allmänintresset och som denne har fått kännedom i samband med skötseln av sina arbetsuppgifter inom den offentliga eller den privata sektorn.

I Finland tryggas vars och ens yttrandefrihet i 12 § i grundlagen. Enligt bestämmelsen hör till yttrandefriheten rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag. Genom grundlagen tryggas yttrandefriheten utan förhandscensur. Vad som är godtagbart utövande av yttrandefriheten bedöms således i efterhand.

Bestämmelser om skyddande av och skydd för visselblåsare finns bland annat i finansbranschens reglering. Enligt 7 kap. 6 § i kreditinstitutslagen (610/2014) ska ett kreditinstitut ha rutiner för att dess anställda internt genom en oberoende kanal ska kunna rapportera om en misstanke om överträdelse av bestämmelser och föreskrifter om finansmarknaden. I förfarandet ska med iakttagande av personuppgiftslagen (523/1999) ingå lämpliga och tillräckliga åtgärder för att ordna en korrekt behandling av rapporterna, skydda rapportören och säkerställa skyddet av personuppgifterna för rapportören och den som är föremål för rapporten. Rapporteringsförfarandet ska dessutom innehålla anvisningar som tryggar skyddet för rapportörens identitet, om det inte för utredande av en överträdelse eller annars till följd av myndigheternas rätt till information föreskrivs något annat i lag. En i sak motsvarande reglering ingår också i bland annat värdepappersmarknadslagen (746/2012), lagen om placeringsfonder (48/1999), försäkringsbolagslagen (521/2008) samt lagen om försäkringsförmedling (570/2005). Även lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) innehåller bestämmelser om skyddande av och skydd för visselblåsare.

Ovan nämnda reglering om finansbranschen gäller rapporteringskanaler samt förfaranden. För närvarande innehåller den finska lagstiftningen ändå inte någon reglering där det uttryckligen konstateras att yrkanden på vissa rättsmedel ska avslås om det är fråga om rapportering om felaktig eller olaglig verksamhet. En arbetsgrupp som justitieministeriet tillsatte i februari 2015 utredde nuläget beträffande det arbets- och tjänstemannarättsliga skyddet för personer som rapporterar korrupsionsmisstankar samt sammanslutningars och företags rapporteringskanaler, samt nuläget i förhållande till de internationella förpliktelser som gäller skydd för visselblåsare. Arbetsgruppen såg inget omedelbart behov av att föreslå en separat lag om skydd för visselblåsare (arbetsgruppens betänkande 25/2016).

Det skydd för visselblåsare som förutsätts i direktivet om affärshemligheter kräver bedömning av varje enskilt fall. I Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas (nedan Europadomstolen) avgörandepraxis har skyddet för visselblåsare och personens agerande bedömts med avseende på yttrandefriheten i artikel 10 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan Europakonventionen, FördrS 18/1990).

I domen *Guja v. Moldova*, App No 14277/04, 12 February 2008, bedömdes intrång i en tjänstemans yttrandefrihet i en situation där tjänstemannen avskedades efter att ha sänt ämbetsverkets interna sekretessbelagda handlingar till en tidning. Tjänstemannen hade genom sitt agerande svarat på presidentens appell mot korrupcion. Enligt Europadomstolen omfattar yttrandefriheten som tryggas i artikel 10 i Europakonventionen arbetsplatser och tjänstemän och genom att avskeda tjänstemannen hade man i sig ingripit i tjänstemannens rätt att utöva sin yttrandefrihet. Å andra sidan har arbetstagare och i synnerhet tjänstemän lojalitets- och tystnads-

plikt. Att avslöja intern information kan dock vara förenligt med ett viktigt allmänintresse, varvid en arbetstagarare eller tjänsteman inom den offentliga sektorn kan få skydd för yttrandefriheten då han eller hon avslöjar oegentligheter på arbetsplatsen eller inom ämbetsverket. I domen kom Europadomstolen fram till att det hade gjorts intrång i tjänstemannens rätt att utöva sin yttrandefrihet. Allmänhetens behov av att få information om osakliga påtryckningar och olagligheter inom åklagarämbetet var så viktigt att det åsidosatte behovet av att bevara det offentliga förtroendet för justitiekanslersämbetet. Öppen diskussion om offentliga anledningar till oro är ett väsentligt inslag i demokratin och det var synnerligen viktigt att medlemmar av allmänheten inte hindrades från att uttrycka sina uppfattningar om dem.

I domen *Bathellier v. France*, App No 49001/07, 12 October 2010, hade en anställd hos ett företag skickat en företrädare för myndigheterna ett brev där den anställda hade kritiserat skicket hos det elnät som företaget upprätthåller samt företagens utvecklingsstrategi och val. Av denna orsak meddelade företaget att personen måste gå i pension, vilket i praktiken betydde detsamma som avsked på grund av tjänstefel. I Europadomstolen hävdade den klagande att det hade gjorts intrång i hans yttrandefrihet och åberopade att han hade sett sitt agerande som det enda möjliga alternativet. Dessutom åberopade han att det hade gjorts intrång inte bara i yttrandefriheten utan också i rätten att förmedla information om frågor med anknytning till den nationella säkerheten. Europadomstolen konstaterade att den klagade hade en hög position i företaget, men han hade ändå inte nödvändigtvis någon helhetsuppfattning om företagens situation. Europadomstolen bedömde också att den klagande hade överdrivit företagens situation i brevet. Den klagande hade inte heller överlämnat någon kopia av brevet till sina chefer. Europadomstolen betonade att avslöjande av information för utomstående är en åtgärd som kommer i sista hand efter att chefer eller någon annan högre instans inom företaget har informerats. Enligt domen hade den klagande överskridit gränsen för den yttrandefrihet som skyddas i artikel 10 i Europakonventionen och besvären avslogs.

I domen *Heinisch v. Germany*, App No 28274/08, 21 July 2011, var det fråga om en situation där en arbetstagarare hade polisanmält sin arbetsgivare som tillhandahåll institutionsvård för äldre. Enligt polisanmälan försummande bolagets ledning bland annat medvetet den höga kvaliteten på äldrevården som man gjort reklam för och äventyrade sålunda patientsäkerheten. Arbetstagararens arbetsavtal hade hävts till följd av polisanmälan. Europadomstolen konstaterade att arbetstagararen kunde förutse att polisanmälan om arbetsgivaren gav upphov till en tvingande orsak att häva arbetsavtalet. Det väsentliga var dock huruvida arbetstagararen hade agerat i god tro att uppgifterna var sanna och att allmänintresset krävde att uppgifterna avslöjades och att arbetstagararen inte hade tillgång till någon lindrigare metod. Europadomstolen beaktade att arbetsgivaren var ett statsägt bolag, varvid det var viktigt att man kan lita på kvaliteten på den offentliga primärvård som bolaget tillhandahåller. Europadomstolen ansåg att de inhemska domstolarna inte hade hittat rättvis balans mellan skyddet för arbetsgivarens rykte och rättigheter och å andra sidan den klagandes yttrandefrihet. Artikel 10 i Europakonventionen hade överträtts.

3.3.3 Yttrandefrihet och informationsfrihet

Yttrandefrihet och informationsfrihet är grundläggande rättigheter som erkänns i stadgan. Bestämmelser om yttrandefrihet och informationsfrihet finns i artikel 11 i stadgan. Enligt artikel 11 har var och en rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.

Bestämmelser om yttrandefrihet ingår också i artikel 10 i Europakonventionen. Enligt artikel 10.1 ska envar ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan inblandning av offentliga myndigheter och obero-

ende av territoriella gränser. I artikel 10.2 sägs att eftersom utövandet av dessa friheter medför ansvar och skyldigheter kan det underkastas sådana förföreskrifter, villkor, inskränkningar eller straffpåföljder som är angivna i lag och som är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till bland annat skyddandet av andra personers goda namn och rykte eller rättigheter, eller förhindrandet av att konfidentiell information sprids.

I Finland tryggas yttrandefriheten i 12 § i grundlagen. Till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag. Exempelvis företagshemligheter skyddas genom lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, arbetslagstiftningen, strafflagen och flera andra lagar på det sätt som beskrivs i avsnitt 3.1.

Enligt skäl 19 i direktivets ingress är syftet med direktivet inte att begränsa utövandet av yttrande- och informationsfriheten, i vilken mediernas frihet och mångfald ingår enligt artikel 11 i stadgan, särskilt med avseende på undersökande journalistik och skyddet för journalistiska källor.

I Finland finns närmare bestämmelser om utövande av den yttrandefrihet som tryggas i grundlagen i masskommunikation i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003, nedan yttrandefrihetslagen). Lagen tillämpas på publikations- och programverksamhet som utövas i Finland. Dessutom tillämpas vissa av dess bestämmelser när en enskild person har en hemsida i ett elektroniskt kommunikationsnät. Vissa bestämmelser i yttrandefrihetslagen tillämpas också på verksamhet som enbart gäller teknisk framställning, sändning, förmedling eller distribution av en publikation eller ett nätmeddelande.

Enligt 1 § 2 mom. i yttrandefrihetslagen får när lagen tillämpas inga större intrång i kommunikationen göras än vad som är nödvändigt med hänsyn till yttrandefrihetens betydelse i en demokratisk rättsstat. Bestämmelser om källskydd och rätt till anonymitet finns i 16 § i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation. I bestämmelsen sägs att när ett meddelande har gjorts tillgängligt för allmänheten, har meddelandets upphovsman, utgivaren och utövaren av programverksamheten rätt att vägra röja vem som har lämnat de upplysningar som meddelandet innehåller. Utgivaren och utövaren av programverksamheten har dessutom rätt att vägra röja upphovsmannens identitet. Samma rätt har också den som har fått del av nämnda omständigheter i anställning hos meddelandets upphovsman, hos utgivaren eller utövaren av programverksamheten.

Det bestäms separat om skyldighet att röja information under förundersökning eller rättegång. I 17 kap. 20 § i rättegångsbalken sägs att när ett meddelande enligt yttrandefrihetslagen har gjorts tillgängligt för allmänheten, får meddelandets upphovsman, utgivaren och utövaren av programverksamheten vägra vittna om vem som har lämnat de upplysningar som meddelandet grundar sig på samt om upphovsmannens identitet. Domstolen får ålägga en person att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år eller som gäller straffbart brott mot tystnadsplikten.

3.3.4 Förbud

Enligt 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet kan en näringsidkare, som i strid med 4 § har utnyttjat annans affärshemlighet, tekniska förebild eller tekniska anvisning eller som har yppat sådan, förbjudas att fortsätta med eller upprepa dylikt förfarande. Förbudet ska förstärkas med vite, om inte detta av särskilt skäl är obehövt. Strävan med förbudet är det obehöriga utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheter eller tekniska förebilder och tekniska anvisningar ska upphöra samt att förhindra sådant förfarande i framtiden.

Enligt lagens 10 a § handläggs ärenden som gäller meddelande av förbud i marknadsdomstolen.

Förbud som meddelas med stöd av 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet riktas alltid mot en näringsidkare. Marknadsdomstolen kan inte rikta förbud mot en arbetstagare som är anställd hos en annan näringsidkare, till exempel ett konsultföretag, och inte heller mot en arbetstagare som är anställd hos innehavaren av företagshemligheten, den tekniska förebilden eller den tekniska anvisningen. Förbud kan inte heller riktas mot en sistnämnd arbetstagare efter det att han eller hon blivit anställd hos en annan näringsidkare. Förbud kan däremot riktas mot näringsidkaren i fråga under förutsättning att denne var medveten om det obehöriga anskaffandet eller röjandet av företagshemligheten. I det fallet att en arbetstagare har börjat bedriva näringsverksamhet till exempel genom att grunda ett eget företag där man i strid med 4 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet utnyttjar en företagshemlighet, en teknisk förebild eller en teknisk anvisning, kan marknadsdomstolen förbjuda denna näringsidkare att fortsätta med sådant förfarande.

Bestämmelser om handläggning av förbud finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Ärenden som gäller meddelande av förbud handläggs som marknadsrättsliga ärenden i marknadsdomstolen.

Till den del något annat inte bestäms i lagen om rättegång i marknadsdomstolen eller i den lag som ansökan om förbud baserar sig på, ska marknadsrättsliga ärenden i övrigt i tillämpliga delar handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som i rättegångsbalken bestäms om handläggning av tvistemål.

För närvarande handläggs tvistemål som gäller intrång i företagshemligheter som ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt med stöd av lagen om rättegång i marknadsdomstolen. En ansökan som gäller meddelande av förbud mot utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet handläggs som ett marknadsrättsligt ärende. Marknadsdomstolen har med stöd av 6 kap. 3 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen möjlighet att handlägga ovan nämnda ärenden i samma rättegång, om de kan handläggas tillsammans utan olägenhet.

I praktiken ingår ansökan om meddelande av förbud samt övriga yrkanden vanligtvis i samma handling. Ansökan om meddelande av förbud samt tvistemålet ges skilda diarienummer. I praktiken sammanslås fallen vanligtvis i marknadsdomstolen och handläggs under samma rättegång.

I vissa situationer kan ansökan om förbud för att förhindra obehörigt röjande eller utnyttjande av en företagshemlighet också göras hos tingsrätten. Det kan vara fråga om en sådan situation till exempel då den part som med stöd av ett sekretessavtal har lämnat information väcker talan mot den avtalspart som tagit emot informationen för brott mot sekretessavtalet. Den utlämnande parten kan kräva att tingsrätten ålägger den andra parten att iaktta avtalet, dvs. förbjuder denne att röja eller utnyttja företagshemligheten. Den part som lämnat informationen kan försöka få tingsrätten att fatta ett beslut om säkringsåtgärder eller, om situationen kräver det, ett interimistiskt beslut om säkringsåtgärder, som kan fås utan att motparten hörs. Tingsrätten behandlar ansökan om säkringsåtgärder med stöd av 7 kap. i rättegångsbalken. Det kan också bli aktuellt för tingsrätten att meddela förbud som gäller företagshemligheter med stöd av regleringen i rättegångsbalken till exempel i samband med en tvist som gäller anställningsförhållandet.

3.3.5 Skadestånd

Enligt 7 a § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet finns bestämmelser om ersättning av skada som orsakats genom ett förfarande som strider mot den lagen i skadeståndslagen (412/1974). Om det inte finns något avtalsförhållande mellan parterna och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet är tillämplig på fallet, bestäms skadestånd för obehörigt anskaffande, användning eller röjande av en företagshemlighet enligt skadeståndslagen. Enligt 5 kap. 1 § i skadeståndslagen får en part gottgörelse för sådan ekonomisk skada som inte står i samband med en person- eller sakskada endast om skadan orsakats genom en straffbar handling eller om det i andra fall finns synnerligen vägande skäl. I rättspraxis har det ansetts att förfarande som strider mot lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet kan uppfylla villkoret om synnerligen vägande skäl i 5 kap. 1 § i skadeståndslagen (HD 2005:105).

Enligt 10 a § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs förutom meddelande av förbud även tvistemål som grundar sig på den lagen i marknadsdomstolen. I marknadsdomstolen handläggs även ovan nämnda ärenden som gäller skadestånd.

Tystnadsplikt hänför sig ofta till ett sekretessavtal eller något annat avtalsförhållande. Ett avtalsbrott kan ge upphov till skadeståndsskyldighet. Ofta bestäms det om följderna av avtalsbrott i avtalet, som ofta innehåller en bestämmelse om avtalsvite.

3.3.6 Skador som en arbetstagare orsakat i arbetet

En arbetstagare kan genom sin oaktsamhet orsaka arbetsgivaren ekonomisk skada till exempel i form av produktionsförluster. Skadesituationerna är av varierande typ. Dessutom kan en arbetstagare som utför sitt arbete slarvigt orsaka arbetsgivarens avtalspartner skada. Situationerna kan ha att göra med till exempel brott mot förbudet att röja affärs- och yrkeshemligheter, där arbetsgivaren blir lidande.

Arbetstagaren har avtalsrättsligt ansvar gentemot arbetsgivaren för skador som arbetstagaren orsakat i sitt arbete. Arbetstagaren är skyldig att betala skadestånd, om han eller hon åsidosätter skyldigheter som följer av arbetsavtalet eller arbetsavtalslagen eller annars orsakar arbetsgivaren skada (12 kap. 1 § 3 mom. i arbetsavtalslagen). Förutsättningen för ersättningsansvar är att arbetstagaren har orsakat skadan uppsåtligen eller av oaktsamhet. Skadeståndet jämkas så att arbetstagaren är skyldig att ersätta ett belopp som prövas skäligt med hänsyn till skadans storlek, handlingens beskaffenhet, skadevållarens ställning, den skadelidandes behov och övriga omständigheter. Har arbetstagaren endast gjort sig skyldig till lindrigt vållande, döms i allmänhet inget skadestånd ut. Har skadan däremot orsakats uppsåtligen, ska fullt skadestånd dömas ut, om det inte av särskilda skäl prövas skäligt att nedsätta skadeståndet. Har arbetstagaren orsaka arbetsgivaren skada genom vållande som är grövre än lindrigt, bestäms arbetstagarens ersättningskyldighet utifrån jämkning.

Enligt 3 kap. 1 § 1 mom. i skadeståndslagen ansvarar arbetsgivaren för en skada som en arbetstagare i sitt arbete orsakat en tredje person genom vållande. Grunden för detta har bland annat varit att skadorna beror på arbetsgivarens verksamhet. Arbetsgivaren har möjlighet att förebygga skador och förbereda sig på dem genom att teckna en ansvarsförsäkring. Det huvudsakliga syftet har varit att garantera den skadelidande en ersättning för skadan och skydda arbetstagaren mot oskäliga krav.

Enligt kanaliseringsbestämmelsen ska ersättningsanspråk således i första hand riktas mot arbetsgivaren. Arbetstagaren ansvarar för skadan endast till den del ersättningen inte kan drivas in hos arbetsgivaren, till exempel om arbetsgivaren är insolvent eller har upphört med sin verksamhet.

Kanaliseringsregeln innebär ändå inte att ansvaret slutgiltigt överförs på arbetsgivaren. Arbetsgivaren kan rikta regressrätt mot arbetstagaren, om arbetstagaren har orsakat skadan genom vållande som är grövre än lindrigt. Om arbetstagaren har orsakat skadan uppsåtligen, riktas ersättningsanspråket direkt mot arbetstagaren, och kanaliseringsregeln tillämpas inte.

Arbetsgivarens ersättningsskyldighet för skador som en arbetstagare orsakat andra än arbetsgivaren gäller endast skador som arbetstagaren orsakat i sitt arbete. Om arbetstagaren har orsakat en skada som inte hänför sig till arbetet, är arbetsgivaren inte ersättningsskyldig. Enligt den juridiska litteraturen är tolkningen av kriteriet ”i arbete” relativt vid, det omfattar skador som orsakats under arbetstiden, då arbetstagarens agerande inte har avvikit väsentligt från arbetsbeskrivningen. Utanför ställs gärningar som helt klart inte har något att göra med arbetet, till exempel misshandel av en kund.

I arbetsavtalet kan man inte på förhand på ett giltigt sätt komma överens om att arbetstagarens ansvar ska vara striktare än ansvaret enligt skadeståndslagen.

3.3.7 Offentliggörande av domar

Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet innehåller två bestämmelser om offentliggörande av domar. Enligt lagens 8 § 2 mom. kan marknadsdomstolen bestämma att beslutet i ett ärende enligt 6 § som gäller förbud ska publiceras på svarandens bekostnad i en eller flera tidningar eller tidskrifter. I fråga om ett beslut som gäller temporärt förbud kan det inte bestämmas att beslutet ska publiceras.

Då handläggningen av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt tvistemål som grundar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet 2013 överfördes till marknadsdomstolen, fogades samtidigt till lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet en ny 8 a § om offentliggörande av domen i tvistemål enligt den lagen, vilken stämmer överens om de bestämmelser om offentliggörande av domar i tvistemål som ingår i andra lagar om industriella rättigheter och upphovsrätt. Enligt 8 a § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får domstolen i ett tvistemål som gäller ett förfarande som strider mot den lagen på yrkande av kâranden ålägga svaranden att ersätta kâranden för de kostnader som denne har av att vidta lämpliga åtgärder för att offentliggöra information om en lagakraftvunnen dom där svaranden konstateras ha förfarit i strid med denna lag. Ett åläggande får inte ges om spridningen av informationen har begränsats i någon annan lag. När domstolen prövar om ett åläggande ska ges och vad det ska innehålla ska den beakta den allmänna betydelsen av offentliggörandet, intrångets art och omfattning, kostnaderna för offentliggörandet och andra motsvarande omständigheter. Domstolen ska bestämma ett maximibelopp för de skäligen kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta. Kâranden har inte rätt till ersättning, om uppgifter om domen inte har offentliggjorts inom en av domstolen utsatt tid räknat från den tidpunkt då domen vunnit laga kraft.

3.3.8 Interimistiska rättsmedel

För att förhindra att en företagshemlighet anskaffas, röjs eller utnyttjas obehörigt kan innehavaren av företagshemligheten ansöka om en säkringsåtgärd hos domstolen. En säkringsåtgärd kan definieras som en åtgärd vars syfte är att på förhand och temporärt trygga tillgodoseendet av ett sådant sannolikt berättigat yrkande som är föremål för rättegång eller som kan förväntas bli föremål för rättegång eller verkställighet. Säkringsåtgärdsförfarandet omfattar två steg: beslut om säkringsåtgärden och verkställighet av beslutet om säkringsåtgärden. Det är domstolen som fattar beslut om säkringsåtgärden medan det är utökningsmyndigheterna som verkställer beslutet.

Allmänna bestämmelser om beslut om säkringsåtgärder ingår i 7 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om verkställighet av säkringsåtgärder finns i 8 kap. i utsökningsbalken (705/2007). I 7 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet ingår en bestämmelse om temporärt förbud. Med stöd av 7 kap. i rättegångsbalken får en säkringsåtgärd också beviljas innan huvudsaken inleds, medan förbud med stöd av 7 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får meddelas först efter det att huvudsaken inletts.

Dessutom innehåller lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000) bestämmelser om kvarstad och säkringsåtgärder i fråga om material som kan antas ha betydelse som bevis i ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt.

Allmän säkringsåtgärd enligt 7 kap. 3 § i rättegångsbalken

I 7 kap. 1 och 2 § i rättegångsbalken bestäms om möjlighet att då villkoren i paragraferna är uppfyllda bestämma att motpartens egendom ska beläggas med kvarstad för att fordran ska kunna säkerställas. I lagens 7 kap. 3 § bestäms om en så kallad allmän säkringsåtgärd. I den bestämmelsen sägs att om sökanden visar sannolika skäl för att han har någon annan rätt gentemot motparten än vad som nämns i 1 eller 2 § och den kan styrkas genom ett avgörande enligt 2 kap. 2 § i utsökningsbalken, och det är fara för att motparten genom att göra, påbörja eller underlåta något eller på något annat sätt förhindrar eller försvagar sökandens möjligheter att göra sin rätt gällande eller väsentligen minskar dess värde eller betydelse, får domstolen vid vite förbjuda motparten att göra eller påbörja något. Domstolen får också vid vite förelägga motparten att göra något, berättiga sökanden att göra eller låta göra något, bestämma att motparten tillhörig egendom ska överlämnas i en sysslomans besittning och förvaltning, eller bestämma om andra åtgärder som behövs för att trygga sökandens rätt. När domstolen beslutar om att meddela ett förbud eller föreläggande ska den ta hänsyn till att motparten inte orsakas oskälig olägenhet med beaktande av det intresse som ska tryggas. För att ett förbud eller föreläggande ska träda i kraft krävs att sökanden ansöker om verkställighet av säkringsåtgärden enligt 8 kap. i utsökningsbalken.

För närvarande bestäms det i 7 kap. 4 § i rättegångsbalken om den domstol som fattar beslut om säkringsåtgärden. När villkoren enligt 7 kap. 4 § i rättegångsbalken är uppfyllda är marknadsdomstolen ensam behöriga att fatta beslut om säkringsåtgärden vad gäller företagshemligheter.

När en ansökan om en säkringsåtgärd har bifallits ska sökanden inom en månad från det att beslutet gavs väcka talan i huvudsaken vid domstol eller få huvudsaken prövad genom ett annat förfarande som kan leda till ett verkställbart beslut enligt 2 kap. 2 § i utsökningsbalken.

När en domstol eller någon annan myndighet avgör huvudsaken ska den samtidigt bestämma hur länge en säkringsåtgärd ska vara i kraft. Om talan förkastas eller avvisas, kan det samtidigt bestämmas att säkringsåtgärden återgår först efter att avgörandet i huvudsaken har vunnit laga kraft. Återkallas talan, ska det bestämmas att säkringsåtgärden återgår.

Temporärt förbud enligt 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

Med stöd av 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet kan näringsidkare, som i strid med 4 § har utnyttjat någon annans affärshemlighet, tekniska förebild eller tekniska anvisning eller som har yppat sådan, förjudas att fortsätta med eller upprepa dylikt förfarande. Med stöd av 7 § i samma lag kan det förbud som avses i 6 § även meddelas temporärt, och förbudet gäller då tills saken har avgjorts slutligt.

Syftet med ett temporärt förbud är att göra det möjligt att snabbt ingripa i obehörigt utnyttjande eller röjande av företagshemligheter eller tekniska förebilder eller tekniska anvisningar och att förhindra att det förbjudna förfarandet fortsätter under rättegången. Det är fråga om ett avgörande som säkerställer kändens rätt i anslutning till huvudsaken medan rättegången pågår. Genom beslutet om temporärt förbud avgörs inte parternas tvist om huvudsaken. För närvarande ska ett temporärt förbud meddelas i första hand enbart då det är sannolikt att förfarande som strider mot lagen kommer att förbjudas i minst samma omfattning också i det slutliga avgörandet. (se RP 114/1978 rd). Temporärt förbud meddelas med stöd av 10 a § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet av marknadsdomstolen.

3.3.9 Säkerställande av bevisning

Lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter är en speciallag, där det bestäms att domstolen kan för att säkerställa bevisningen bestämma att sådant material som kan antas ha betydelse som bevis i ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt ska beläggas med kvarstad eller göras till föremål för någon annan säkringsåtgärd. Speciallagen baserar sig på TRIPS-avtalet. Artikel 50 i avtalet gäller säkringsåtgärder som rättsinnehavarna ska ha tillgång till. Med säkringsåtgärder avses åtgärder som hindrar rättsintrång eller bevarar en viss situation för en kommande rättegång. TRIPS-avtalet omfattar möjlighet att säkerställa bevisning även i fråga om icke offentliggjord information, dvs. rättegångar som gäller skydd för företagshemligheter.

Enligt 1 § 2 mom. i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål tillämpas lagen på säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller ersättande av skada som baserar sig på att en affärshemlighet, teknisk förebild eller teknisk anvisning som avses i 4 § lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet utan laga rätt har utnyttjats eller röjts eller meddelande av ett sådant förbud som avses i lagens 6 § på nämnda grund.

Enligt lagen i fråga är det möjligt att belägga sådant material som kan antas ha betydelse i en kommande eller pågående rättegång med kvarstad. Domstolen kan också bestämma om andra åtgärder som behövs för att bevismaterial ska kunna skaffas eller bevaras. En sådan åtgärd kan vara till exempel en åtgärd som avses i 7 kap. 3 § 1 mom. 1–4 punkten i rättegångsbalken. Enligt lagen i fråga får det meddelas ett interimistiskt beslut om säkringsåtgärd utan att motparten hörs, om det finns risk för att avsikten med en säkringsåtgärd annars äventyras. Vid beslut om och verkställigheten av säkringsåtgärder enligt lagen i fråga iaktas i tillämpliga delar 7 kap. i rättegångsbalken samt utsökningsbalken.

3.3.10 Preskription

Allmänna bestämmelser om preskription finns i lagen om preskription av skulder (728/2003, nedan preskriptionslagen). Lagens tillämpningsområde är allmänt och den gäller även andra förpliktelser än penningkulder.

I 4 § i preskriptionslagen bestäms om den allmänna preskriptionstiden, som är tre år. I 7 § i preskriptionslagen bestäms närmare om preskriptionstidens början och maximilängd.

Enligt 7 § 1 mom. 1 punkten i preskriptionslagen börjar preskriptionstiden för ersättningsanspråk löpa, när det gäller ersättning för avtalsbrott, då köparen har upptäckt felet eller bristen i köpeobjektet eller då någon annan avtalspart som är borgenär har eller borde ha upptäckt en felaktighet i fullgörandet av avtalet. Sålunda börjar preskriptionstiden för ersättningsanspråk som grundar sig på ett sekretessavtal löpa då den part som lämnat ut information har upptäckt att den som tagit emot informationen har röjt eller utnyttjat informationen obehörigt.

Enligt 7 § 1 mom. 2 punkten i preskriptionslagen börjar preskriptionstiden för ersättningsanspråk löpa, när det gäller skadestånd som grundar sig på ett ombuds, en företrädares eller någon annan uppdragstagares fel eller försummelse, då uppdragstagaren har lämnat sin redovisning eller, om skadeståndsgrunden inte framgår av de redovisade uppgifterna, då huvudmannen har eller borde ha upptäckt felet eller försummelsen. Sålunda kan preskriptionstiden för till exempel ett företags skadeståndsanspråk mot en konsult som obehörigt röjt en affärshemlighet som företaget i fråga anförtrott konsulten i samband med ett uppdrag börja löpa då företaget i fråga upptäckt att affärshemligheten röjts obehörigt.

Enligt 7 § 1 mom. 3 punkten i preskriptionslagen börjar preskriptionstiden för skadestånd och gottgörelse av annat slag löpa, när det gäller skadestånd som grundar sig på något annat än ett avtalsförhållande, då den skadelidande fick kännedom om eller borde ha känt till skadan och vem som ansvarar för skadan.

Enligt 7 § 2 mom. i preskriptionslagen måste ovan nämnda preskriptionstider dock avbrytas innan tio år har gått från avtalsbrottet eller från den händelse som har orsakat skadan eller lett till uppkomsten av obehörig vinst. Det är fråga om en så kallad absolut preskriptionstid, som är tillämplig i en situation där den som har rätt att ansöka om skadestånd inte har upptäckt brottet. Om talan inte har väckts inom denna tid, går rätten till skadestånd förlorad. När det gäller sekretessfrågor börjar denna absoluta preskriptionstid löpa då tystnadsplikten bryts eller, i fråga om fortlöpande förfarande, då förfarandet avslutas. Enligt 7 § 3 mom. anses en skuld som grundar sig på ett brott varken med stöd av denna eller någon annan lag vara preskriberad så länge åtal kan väckas för brottet eller så länge brottmålet är anhängigt vid domstol.

I 10–11 § i preskriptionslagen bestäms om avbrytande och avstannande av preskription. Bland annat rättegång samt domstolsmedling gör att preskriptionen avstannar. Fordran som grundar sig på brott preskriberas inte så länge som behandlingen av ärendet pågår.

Det finns ingen särskild reglering om preskription för väckande av talan som gäller meddelande av förbud.

På preskription av fordringar som följer av ett anställningsförhållande tillämpas 13 kap. 9 § i arbetsavtalslagen som specialbestämmelser. Arbetsavtalslagens specialreglering gäller längden på preskriptionstiden och tiden för väckande av talan.

Under anställningsförhållandet preskriberas en arbetstagares fordran i enlighet med 13 kap. 9 § 1 mom. i arbetsavtalslagen i regel fem år från förfallodagen, om inte preskriptionen avbryts före det. Preskriptionstiden på fem år gäller inte bara arbetstagares lönefordran utan i princip även alla andra fordringar enligt arbetsavtalslagen.

När ett anställningsförhållande har upphört förfaller rätten till löne- och andra fordringar enligt arbetsavtalslagen i enlighet med 13 kap. 9 § 3 mom. i arbetsavtalslagen i regel inom två år från det att anställningsförhållandet upphörde. Om fordran dock på grundval av 13 kap. 9 § 1 och 2 mom. i arbetsavtalslagen preskriberas redan innan två år har förflutit från det att anställningsförhållandet upphörde, förlänger bestämmelsen om tiden för väckande av talan i 13 kap. 9 § 3 mom. i arbetsavtalslagen inte preskriptionstiden, utan preskriptionen måste avbrytas innan preskriptionstiderna enligt 13 kap. 9 § 1 och 2 mom. har gått ut. I 13 kap. 9 § 3 mom. i arbetsavtalslagen finns dessutom en bestämmelse om preskriptionstiden för fordringar som baserar sig på kollektivavtal då anställningsförhållandet upphör. I bestämmelsen sägs att om de bestämmelser i ett kollektivavtal som ligger till grund för arbetstagarens fordran måste anses som uppenbart tolkbara, preskriberas fordran med iakttagande av bestämmelsen om fem års preskriptionstid, och bestämmelsen om två års tid för väckande av talan iakttas inte.

3.4 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i andra länder

3.4.1 Internationella avtal

De viktigaste internationella avtalen om skydd för affärshemligheter är Pariskonventionen för industriellt rättsskydd (FördrS 5/1921) från 1883, som administreras av Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (World Intellectual Property Organization; WIPO) samt TRIPS-avtalet från 1994, som administreras av Världshandelsorganisationen (World Trade Organization; WTO).

Pariskonventionen

Finland anslöt sig till Pariskonventionen 1921. Skyddet för industriella rättigheter riktar sig enligt konventionen mot patent, mönster, varumärken, firma, geografiska ursprungsbeteckningar samt skydd mot otillbörlig konkurrens. Konventionen har setts över flera gånger, senast i Stockholm 1967.

Konventionen bygger på principen om nationell behandling och principen om minimiskydd. Enligt principen om nationell behandling är en stat som anslutit sig till konventionen skyldig att ge medborgare i en annan medlemsstat samma behandling som sina egna medborgare i de aktuella frågorna. Principen om minimiskydd innebär åter att konventionstextens skydd är det skydd som en medlemsstat åtminstone ska ge en annan medlemsstats medborgare. I praktiken betyder detta att lagstiftningen om industriella rättigheter i de stater som anslutit sig till konventionen ska uppfylla konventionens krav.

Pariskonventionen nämner inte uttryckligen företagshemligheter, men konventionsstaternas skyldighet att skydda företagshemligheter är en del av skyldigheterna enligt artikel 10a, som ska förhindra otillbörlig konkurrens.

TRIPS-avtalet

TRIPS-avtalet trädde i kraft i Finland 1996. I augusti 2017 har 164 stater anslutit sig till avtalet.

TRIPS-avtalet innehåller detaljerade bestämmelser om olika skyddsnivåer för immateriella rättigheter och tillgodoseende av dessa rättigheter i medlemsstaterna. Avtalets två huvudprinciper är principen om nationell behandling och mest gynnad nationsprincipen. Principen om nationell behandling är densamma som i Pariskonventionen, dvs. medborgarna i en annan stat ska ges samma behandling som det egna landets medborgare. Mest gynnad nationsprincipen innebär åter att alla de fördelar som har getts någon medlemsstat som anslutit sig till avtalet måste ges även de andra avtalsstaterna. TRIPS-avtalets bestämmelser är minimibestämmelser, vilket innebär att medlemsstaterna kan föreskriva nationellt om ett mera omfattande skydd för immateriella rättigheter.

Artikel 39 i TRIPS-avtalet gäller skydd för företagshemligheter. Enligt artikel 39.1 ska medlemmarna vid säkerställandet av ett verksamt skydd mot otillbörlig konkurrens i enlighet med artikel 10a i Pariskonventionen (1967) skydda företagshemligheter i enlighet med punkt 2 samt uppgifter som lämnats till medlemmarnas regeringar eller dessas organ i enlighet med punkt 3.

Enligt artikel 39.2 ska fysiska och juridiska personer ha möjlighet att förhindra att information över vilken de lagligen förfogar, inte utan deras samtycke röjs för, anskaffas av eller används av andra på sätt som strider mot god affärssed², om informationen i fråga

(a) är hemlig i den meningen att den inte, som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lätt tillgänglig för den personkrets som normalt sett handskas med denna typ av information,

(b) har kommersiellt värde genom att den är hemlig, och

(c) personen som lagligen förfogar över den har vidtagit med hänsyn till omständigheterna rimliga åtgärder för att hålla den hemlig.

Definitionen av företagshemlighet i direktivet om företagshemligheter baserar sig på ovan nämnda artikel 39.2 i TRIPS-avtalet.

3.4.2 Lagstiftningen i andra länder

Sverige

Innan direktivet om företagshemligheter antogs var Sverige den enda av EU:s medlemsstater som hade en separat lag om skydd för företagshemligheter (1990:409). Lagen i fråga innehåller bland annat en definition av företagshemlighet, straffrättsliga bestämmelser, såsom straff för företagsspionage, bestämmelser om skadestånd samt säkrings- och korrigeringsåtgärder. Den svenska lagen om skydd för företagshemligheter trädde i kraft i juli 1990 och den ersatte 1931 års lag med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens (1931:152), som skyddet för företagshemligheter baserade sig på innan den separata lagen stiftades.

I Sverige tillsattes 2016 en utredning för att överväga vilka ändringsbehov som direktivet om företagshemligheter medför i bestämmelserna om skydd för företagshemligheter. I betänkandet (SOU 2017:45) föreslog utredningen att lagen om skydd för företagshemligheter ska ersättas med en ny lag. Utredningen föreslog också sådana ändringar i lagen om skydd för företagshemligheter som saknade grund i direktivet. En sådan bestämmelse gäller straffrättsligt ansvar för den som utnyttjar eller röjer en företagshemlighet som vederbörande har haft lovlig tillgång till följd av anställning eller uppdrag eller på annan liknande grund. Utredningen har dessutom föreslagit ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt rättegångsbalken (1942:740) för att genomföra EU-direktivets krav om skydd för företagshemligheter under och efter domstolsförfaranden.

I betänkandet föreslogs att den gällande lagens definition av företagshemlighet ändras så att den närmare följer EU-direktivets definition. Dessutom föreslogs att det ska konstateras i lagen att information om ett förhållande som utgör brott eller annat allvarligt missförhållande aldrig är en företagshemlighet. I lagen föreslogs också ett konstaterande om att en arbetstagares personliga erfarenhet och färdigheter inte utgör företagshemligheter. Det föreslogs att anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemlighet ska utvidgas till att även avse import, export och lagring av intrångsgörande varor i syfte att utnyttja dem. Det ska inte krävas uppsåt eller oaktsamhet för att dessa ska föreligga, utan det ska räcka med att förfarandet skett utan innehavarens samtycke.

² Termen "på sätt som strider mot god affärssed" skall i detta avtal åtminstone innebära kontraktsbrott, röjande av förtroende eller anstiftan till sådana handlingar, och inbegriper anskaffning av företagshemligheter av tredje man som hade vetskap eller av grov oaktsamhet inte hade vetskap om att sådana handlingar var förbundna med anskaffandet.

Det föreslogs att straffskalan för företagsspionage ändras så att straffminimum för grovt brott blir fängelse i sex månader i stället för böter. I övrigt föreslogs att den gällande lagens regler om företagsspionage bibehålls oförändrade. I betänkandet föreslogs nya bestämmelser om straffansvar för olovligt utnyttjande av företagshemlighet och olovligt röjande av företagshemlighet. Bestämmelserna gäller i fråga om utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet av den som haft lovlig tillgång till hemligheten genom deltagande i en näringsidkares rörelse till följd av anställning, uppdrag eller på annan liknande grund. Gärningen ska inte vara straffbar om den med hänsyn till sitt syfte kan anses försvarlig, även om angreppet inte kan bedömas vara behörigt. Ett exempel är att en anställd röjer företagshemligheter för att avslöja sin arbetsgivares falska marknadsföring. Vidare ska det inte dömas till ansvar om gärningen annars kan anses mindre allvarlig. Straffansvaret ska inte omfatta olovligt utnyttjande eller röjande av företagshemlighet som sker senare än två år från det att deltagandet i näringsidkarens rörelse (dvs. normalt anställningen), har upphört. Försök och förberedelse till olovligt utnyttjande eller röjande av företagshemlighet ska vara straffbart. Även den som anskaffar en företagshemlighet med vetskap om att hemligheten har tillhandahållits efter ett olovligt röjande av företagshemligheten ska kunna straffas för olovlig befattning med företagshemlighet. Om gärningen varit försvarlig eller annars mindre allvarlig, ska det inte dömas till ansvar. Även för detta brott ska gälla en tvåårig preskriptionstid.

Utredningen föreslog dessutom en ändring i offentlighets- och sekretesslagen med innebörden att absolut sekretess ska gälla för uppgifter om företagshemligheter under domstolsförfaranden. Sekretessen föreslås gälla utan begränsning i tid, dock inte efter det att det har blivit rättsligt avgjort att uppgiften i fråga inte utgör en företagshemlighet. Skadeståndsansvar ska kunna drabba den som uppsåtligt eller av oaktsamhet röjer eller utnyttjar en företagshemlighet som han eller hon inser eller bör inse har röjts i strid mot offentlighets- och sekretesslagen eller mot ett förordnande eller ett förbehåll som har meddelats med stöd av den lagen.

Kommittébetänkandet har varit på remiss. Enligt planerna ska regeringens proposition om saken överlämnas till riksdagen i mars 2018, och lagändringarna avses träda i kraft den 9 juni 2018.

Danmark

I Danmark skyddas företagshemligheter genom strafflagens (Bekendtgørelse af straffeloven (Straffeloven), LBK nr 977 af 09/08/2017) bestämmelser om industrispionage samt marknadsföringslagens (Lov om markedsføring (Markedsføringsloven), LOV nr 426 af 03/05/2017) bestämmelser. Det är sålunda möjligt att skydda företagshemligheter med såväl civilrättsliga som straffrättsliga rättsmedel. Den danska regleringen om företagshemligheter att länge förblivit nästan oförändrad, och den gällande regleringen uppfyllde också förpliktelserna i TRIPS-avtalet. Dansk rättspraxis har dock möjliggjort en smidig utveckling av skyddet för företagshemligheter.

Regleringen enligt marknadsföringslagen skyddar företagshemligheter mot intrång från arbetstagare, kompanjoner eller andra sådana personer som har laglig tillgång till information om affärsverksamheten och som olovligt försöker anskaffa eller utnyttja företagshemligheter. Regleringen i strafflagen skyddar företag mot obehörigt intrång i företagets lokaler från företagets egna arbetstagare eller samarbetspartner.

Den nuvarande danska lagstiftningen innehåller ingen definition av företagshemlighet, utan begreppets innehåll har utformats genom rättspraxis så att det uppfyller även förpliktelserna i TRIPS-avtalet. Som företagshemlighet enligt den danska marknadsföringslagen betraktas bland annat tekniska eller ekonomiska hemligheter. Endast särskild och konkret information är skyddad. Information kan klassas som företagshemlighet endast om informationen i fråga är

RP 49/2018 rd

av särskild betydelse för företaget och endast ett begränsat antal av företagets arbetstagare har tillgång till informationen. Företagshemligheter betraktas inte som immateriella rättigheter och genomförandedirektivet är således inte tillämpligt på skyddet för företagshemligheter. Strafflagens begrepp företagshemlighet tolkas på samma sätt som det begrepp som används i marknadsföringslagen.

I Danmark föreslås en ny lag om skydd för företagshemligheter (Lov om forretningshemmeligheder). I den nya lagen intas den nuvarande marknadsföringslagens reglering om skydd för företagshemligheter samt nödvändig reglering för att genomföra direktivet om företagshemligheter i Danmark. Regeringens proposition med detta lagförslag har överlämnats till riksdagen i januari 2018 (Lovforsalg nr. L 125, Forslag til Lov om forretningshemmeligheder).

Norge

I Norge finns bestämmelser om skydd för företagshemligheter i huvudsak i strafflagen (Lov om straff, LOV-2005-05-20-28) och marknadsföringslagen (Lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. markedsføringsloven, LOV 2009-01-09-2). Det är således möjligt att skydda företagshemligheter med såväl civilrättsliga som straffrättsliga rättsmedel.

Den norska lagstiftningen innehåller ingen definition av begreppet företagshemlighet. Som företagshemlighet betraktas dock information som uppfyller tre krav: 1) Informationen ska vara speciell för företaget, dvs. informationen kan inte vara allmänt känd eller lättillgänglig för de personer, som vanligtvis hanterar sådan information. 2) Informationen ska ha ett ekonomiskt värde och 3) företaget ska ha vidtagit förebyggande åtgärder för att hemlighålla informationen. Det rådande rättsläget uppfyllde sålunda TRIPS-avtalets förpliktelser.

I den norska marknadsföringslagen förbjuds att företagshemligheter utnyttjas i fall där en person har fått kännedom om eller tillgång till ett företags företagshemlighet på grund av ett anställningsförhållande, förtroendeuppdrag eller affärsförbindelse. Det är också förbjudet att utnyttja företagshemligheter när en person har fått kännedom om eller tillgång till en företags-hemlighet genom en annan persons brott eller motsvarande agerande. Marknadsföringslagen innehåller dessutom en bestämmelse om tekniska anvisningar såsom ritningar och modeller.

I den norska strafflagen förbjuds den som lagligt fått kännedom om eller tillgång till en företagshemlighet att utnyttja den för till exempel konkurrerande verksamhet. Det är också förbjudet att obehörigt röja en företagshemlighet för någon annan för att denne ska kunna utnyttja den. Motsvarande agerande är förbjudet även i fråga om tekniska anvisningar. Det är också straffbart att obehörigt anskaffa en företagshemlighet eller teknisk anvisning.

I Norge bereds de ändringar som direktivet om företagshemligheter förutsätter i lagstiftningen om skydd för företagshemligheter.

Estland

I Estland ingår regleringen om skydd för företagshemligheter i konkurrenslagen (Konkurentsi-seadus 2001), handelslagen (Äriseadustik 1995), arbetsavtalslagen (Töölepingu seadus 2009) samt strafflagen (Karistusseadustik 2002). Det är således möjligt att skydda företagshemligheter med såväl civilrättsliga som straffrättsliga rättsmedel.

I den estniska lagstiftningen finns ingen klar definition av företagshemlighet, men i konkurrenslagen uppräknas uppgifter som ska betraktas som företagshemligheter. Enligt Estlands högsta domstol kan utöver den bestämmelsen bland annat definitionerna i artikel 39.2 i TRIPS-avtalet användas som hjälp i företagshemlighetsfall. Företagshemligheter betraktas inte

som immateriella rättigheter, och genomförandedirektivet är således inte tillämpligt på skyddet för företagshemligheter.

I regleringen om skydd för företagshemligheter görs skillnad mellan om det är fråga om intrång i en företagshemlighet utanför ett avtalsförhållande eller om tystnadsplikten grundar sig på ett avtal.

Enligt strafflagen är det straffbart att obehörigt röja eller utnyttja en företagshemlighet när den som missbrukat hemligheten har fått kännedom om den via sina yrkes- eller tjänsteförpliktelser, och gärningen företogs i kommersiellt syfte eller i syfte att skada. Något straffrättsligt ansvar uppstår inte om personen i fråga har fått företagshemligheten i god tro. Då kan emellertid civilrättsliga rättsmedel komma i fråga.

Den estniska arbetsavtalslagen ger skydd för företagshemligheter under anställningsförhållandet. En arbetstagare är skyldig att inte röja omständigheter som arbetsgivaren har ett berättigat intresse att hemlighålla och som arbetstagaren har fått kännedom i samband med fullgörandet av sina arbetsförpliktelser under arbetsavtalets giltighetstid.

4 Bedömning av nuläget

Nivån på skyddet för företagshemligheter är god i Finland. I strafflagen föreskrivs att intrång i företagshemligheter är straffbart och detta ger ett effektivt skydd mot intrång i företagshemligheter. Bestämmelser om konfidentialitet för företagshemligheter finns emellertid också i flera andra lagar, och därför har skyddet blivit splittrat och delvis oenhetligt.

Regleringen om skydd för företagshemligheter måste revideras för att bestämmelserna i direktivet om företagshemligheter ska kunna genomföras, eftersom den nuvarande lagstiftningen inte innehåller alla bestämmelser om direktivet kräver. Den nationella regleringen om skydd för företagshemligheter är åter delvis mer omfattande än direktivet. I samband med att direktivet genomförs måste man se till att nivån på den nationella reglering som är mer omfattande än direktivet bibehålls när det gäller skyddet för företagshemligheter.

Direktivet gäller endast civilrättsliga rättsmedel. Eftersom det straffrättsliga rättsskyddssystemet för företagshemligheter fungerar, behöver skyddet för företagshemligheter revideras endast i fråga om det civilrättsliga rättsskyddssystemet.

Direktivet förutsätter att en definition av företagshemlighet som överensstämmer med direktivet tas in i den nationella lagstiftningen. För närvarande definieras inte affärshemlighet i den nationella lagstiftningen. I olika lagar där det bestäms om skydd för företagshemligheter används dessutom olika begrepp: affärs- och yrkeshemlighet, yrkes- och affärshemlighet, affärshemlighet och företagshemlighet. Företagshemlighet definieras i 30 kap. 11 § i strafflagen. I definitionen av företagshemlighet hänvisas dock till affärshemlighet. För att lagstiftningen ska vara konsekvent är det skäl att förenhetliga även det begrepp som används i fråga om företagshemligheter i samband med att direktivet om företagshemligheter genomförs.

I artikel 3 i direktivet om företagshemligheter bestäms särskilt om situationer där anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter inte sker obehörigt. I artikel 4 bestäms åter om olagligt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter. För närvarande bestäms det i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet om obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av affärshemlighet, men regleringen är på klart allmänare nivå än direktivets reglering. I den nationella lagstiftningen anges inte heller uttryckligen i vilka situationer det är lagligt att anskaffa, utnyttja och röja en företagshemlighet. Den nationella regleringen måste preciseras till följd av artiklarna 3 och 4 i direktivet.

I artikel 5 i direktivet om företagshemligheter bestäms om undantag, då domstolen ska avslå en ansökan om de åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet. Undantaget enligt led a i artikel 5 hänför sig till yttrande- och informationsfrihet enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Undantaget enligt led b gäller avslöjande av fall av försummelser, oegentligheter eller olaglig verksamhet, förutsatt att svaranden agerade till skydd för allmänintresset (det så kallade whistleblowing-undantaget). Undantaget enligt led c gäller fall då arbetstagare röjt företagshemligheten för sina arbetstagarföreträdare inom ramen för företrädarnas utövande av sina uppdrag. Den gällande nationella lagstiftningen innehåller inga undantag från skyddet för företagshemligheter som skulle motsvara ovan nämnda bestämmelser i direktivet. Bestämmelser enligt ovan nämnda led a, b och c i artikel 5 måste tas in i den nya lagen.

Åtgärder, förfaranden och rättsmedel

I artiklarna 10–11 i direktivet bestäms om interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder för att skydda företagshemligheter under domstolsförfaranden och om de bevis som domstolen kan kräva att innehavaren av en företagshemlighet ska lägga fram för bedömningen av om det är nödvändigt med interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder. I den gällande lagstiftningen finns allmänna bestämmelser om beslut om säkringsåtgärder i 7 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelser om verkställigheten av säkringsåtgärder finns åter i 8 kap. i utökningsbalken. I 7 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet bestäms om temporärt förbud. Direktivet innehåller mer detaljerade bestämmelser om villkoren för i synnerhet interimistiska åtgärder och säkerhetsåtgärder än den nuvarande nationella regleringen. I lagen om företagshemligheter bör intas detaljerade bestämmelser om villkoren för interimistiska åtgärder, säkringsåtgärder och beslut om åtgärder som överensstämmer med direktivet.

I artiklarna 12 och 13 i direktivet bestäms om möjlighet att förbjuda intrångsgöraren att fortsätta med den intrångsgörande verksamheten eller besluta om korrigeringsåtgärder. I artikel 13.3 bestäms dessutom om ekonomisk ersättning som alternativ till förbud och korrigeringsåtgärder. I 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet bestäms om möjlighet för domstolen att förbjuda en näringsidkare att fortsätta med eller upprepa förfarande som strider mot lagens 4 §. Enligt den nuvarande lagstiftningen är det inte möjligt att besluta om sådan ekonomisk ersättning som avses i direktivet som alternativ till förbud och korrigeringsåtgärder. Dessutom innehåller direktivet mer detaljerade bestämmelser om villkoren för förbud och korrigeringsåtgärder än den nationella lagstiftningen. I den nya lagen om företagshemligheter bör i överensstämmelse med direktivet intas detaljerade bestämmelser om förbud och korrigeringsåtgärder samt alternativ ekonomisk ersättning samt om villkoren för att tillämpa dem.

Utgångspunkt för artikel 14 om skadestånd i direktivet, liksom för den nationella lagstiftningen, är att den faktiska skada som intrånget orsakat ska ersättas till fullt belopp. Om det är svårt att fastställa hur stor den faktiska skadan är, bestäms i artikeln att skadeståndet alternativt kan fastställas utifrån till exempel hypotetiska royaltyer. Enligt 7 a § i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet finns bestämmelser om ersättande av skada som orsakats genom ett förfarande som strider mot lagen i skadeståndslagen. Skadeståndslagen innehåller inte någon sådan bestämmelse om ett alternativt sätt att fastställa skadeståndsbeloppet som skulle motsvara direktivet.

Artikel 15 i direktivet gäller offentliggörande av domstolsavgöranden. För närvarande bestäms det om offentliggörande av en lagakraftvunnen dom på svarandens bekostnad i 8 a § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. I 8 § 2 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet bestäms det dessutom om offentliggörande av beslutet i ett ärende som gäller förbud enligt 6 § i den nämnda lagen.

Bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden

I artikel 9 i direktivet bestäms det om bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden. Innehållet i artikeln relateras i avsnitt 2.2 i den allmänna motiveringen, som beskriver direktivets artiklar.

Till den del som direktivbestämmelsen gäller allmän offentlighet, motsvarar bestämmelserna i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar de skyldigheter som direktivet ålägger medlemsstaterna. Även bestämmelserna om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande i fråga om sekretessbelagda uppgifter i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet överensstämmer med artikel 9.1 i direktivet.

Lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar innehåller emellertid inga bestämmelser som skulle göra det möjligt att begränsa en parts rätt att få tillgång till rättegångsmaterial i en rättegång i anslutning till olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet eller att få tillträde till muntlig förhandling i anslutning till olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet. På motsvarande sätt tillåter inte lagen om offentlighet vid rättegång i offentliga domstolar att en part i ett ärende som gäller en företagshemlighet ges endast en icke-konfidentiell version av domstolsavgörandet där de passager som innehåller företagshemligheter har avlägsnats eller redigerats.

Artikel 9.2 i direktivet förutsätter att det kan bestämmas att begränsningar i de rättigheter som avses ovan i syfte att skydda företagshemligheter ska gälla även en part vid sidan av tredje personer. Enligt artikel 9.2 stycke 3 ska detta ändå inte gälla en part som är en fysisk person. Om parten är en juridisk person förutsätter direktivet att antalet fysiska personer som under domstolsförfarandet i egenskap av part kan få tillgång till all sådan information som omfattas av företagshemligheten och som domstolen har bestämt att ska hemlighållas ska kunna begränsas. Antalet advokater eller andra företrädare för parterna i domstolsförfarandet får dock inte begränsas.

I den gällande lagstiftningen finns inga bestämmelser om vilka aktörer hos en juridisk person som deltar i rättegången när den juridiska personen är part. Den juridiska personen får själv bestämma detta. I praktiken deltar som part i rättegången ofta företagets jurist eller i större företag till exempel internrevisorn. Om ett mindre företag är part kan företagets VD eller någon annan direktör från företaget delta i rättegången. Beroende på ärendets betydelse kan det också vara så att ingen från den juridiska personen är på plats som part, utan parten företräds endast av en advokat.

Eftersom den nuvarande lagstiftningen inte gör det möjligt att begränsa antalet personer på det sätt som avses i direktivet, krävs det för genomförande av direktivet att den lag som stiftas får en bestämmelse enligt vilken domstolen på begäran kan begränsa antalet personer som deltar i rättegången i egenskap av part och som har rätt att få full tillgång till information när parten är en juridisk person.

Forum

Av direktivet följer att det måste föreskrivas mera heltäckande än nu om skyddet för företagshemligheter. Jämfört med lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet utvidgas den nya lagens tillämpningsområde avsevärt och den börjar omfatta sådana situationer där skyldigheten att hemlighålla företagshemligheter baserar sig på något annat än lag. Exempelvis tvistemål som gäller brott mot tystnadsplikt som baserar sig på ett avtalsvillkor behandlas för närvarande i princip i tingsrätten. Direktivets bestämmelser gäller även sådan skyldighet att

hemlighålla företagshemligheter. Införlivandet av bestämmelserna i den nationella lagstiftningen föranleder därför behov av att omvärdera frågan om behörig domstol. Bestämmelsen om forum i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, enligt vilken tvistemål som gäller förfaranden som strider mot den lagen handläggs uteslutande i marknadsdomstolen, kan i praktiken inte heller intas som sådan i den nya lagen om företagshemligheter på grund av antalet tvistemål som kan komma i fråga.

Utnyttjande och röjande av tekniska anvisningar

Direktivet om företagshemligheter innehåller inga bestämmelser om skydd för tekniska anvisningar. För närvarande föreskrivs det emellertid om skydd för tekniska förebilder och tekniska anvisningar i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Under beredningen av propositionen har det ansetts nödvändigt att ta in bestämmelser om skydd för tekniska förebilder och tekniska anvisningar i den nya lagen. När regleringen om skydd för företagshemligheter ändras i överensstämmelse med direktivet, är det ändamålsenligt att skyddet för tekniska förebilder och tekniska anvisningar i tillämpliga delar ändras på motsvarande sätt. På så vis säkerställs att det inte finns större skillnader än nödvändigt mellan skyddet för företagshemligheter och skyddet för tekniska förebilder och anvisningar. Den viktigaste skillnaden i förhållande till skyddet för företagshemligheter är att skyddet för tekniska förebilder och tekniska anvisningar är begränsat till att information som utlämnats i förtroende förblir konfidentiell. Den som har fått en teknisk förebild eller en teknisk anvisning i förtroende, får inte obehörigt utnyttja eller röja den. Skyddet omfattar inte anskaffande av en teknisk förebild eller en teknisk anvisning. Eftersom syftet med skyddet för tekniska förebilder och tekniska anvisningar är att skydda information som utlämnats i förtroende, utvidgas inte skyddet till anskaffande av tekniska anvisningar i den föreslagna lagen.

5 Målsättning och de viktigaste förslagen

5.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att nationellt sätta i kraft Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs.

I Finland åtnjuter företagshemligheter ett bra skydd. Skyddet för företagshemligheter bygger dock i första hand på strafflagstiftningen. I direktivet bestäms om civilrättsliga rättsmedel. Målet är att sätta i kraft direktivet nationellt så att den nuvarande nivån på skyddet för företagshemligheter enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet inte försämras och så att de straffrättsliga rättsmedlen inte förändras.

I lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet skyddas förutom affärshemligheter även tekniska förebilder och tekniska anvisningar mot obehörigt utnyttjande och röjande. Målet är att bevara även det nuvarande skyddet för tekniska förebilder och tekniska anvisningar och ändra det så att det överensstämmer med skyddet för företagshemligheter i den mån det är ändamålsenligt.

5.2 Alternativ

Synpunkter i anslutning till en särskild lag om skydd för företagshemligheter

Direktivet om företagshemligheter kan genomföras genom att ändra den gällande nationella lagstiftningen eller stifta en ny särskild lag om skydd för företagshemligheter.

Affärshemligheter, affärs- och yrkeshemligheter och företagshemligheter skyddas i Finland genom flera lagar som antagits vid olika tidpunkter på det sätt som beskrivs i avsnitt 3.1. Att sätta i kraft direktivet nationellt genom att ändra den nuvarande lagstiftningen skulle innebära att de nya bestämmelser som direktivet förutsätter måste tas in i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Detta skulle leda till att i fortsättningen gäller en betydande del av bestämmelserna i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet skydd för företagshemligheter, då tyngdpunkten i lagen hittills har legat på näringsidkares förfarande som strider mot god affärssed, såsom regler om marknadsföring. Lagens tillämpningsområde borde dessutom utvidgas så att det omfattar även andra än näringsidkare, eftersom regleringen i direktivet om företagshemligheter inte gäller enbart förhållanden mellan näringsidkare. Exempelvis de åtgärder och sanktioner som domstolarna kan besluta om enligt direktivet kan riktas mot även andra än näringsidkare. Ett genomförande av direktivet genom att ändra den nuvarande lagstiftningen skulle inte heller göra regleringen mindre splittrad, vilket i sin tur gör det svårt att uppfatta sambandet mellan skyddet för företagshemligheter och de olika lagarna.

Direktivets syfte är att effektivisera skyddet för företagshemligheter. En ny särskild lag skulle också bringa klarhet i den nuvarande splittrade regleringen. Den skulle också i enlighet med direktivets syften framhäva företagshemligheternas betydelse vid utvecklingen av företagets konkurrenskraft och innovationer. Även i Sverige har företagshemligheter skyddats genom en särskild lag redan före direktivets tillkomst. Företagshemligheter kan i vid bemärkelse räknas som en del av de immateriella rättigheterna. Bestämmelser om skydd för immateriella rättigheter, såsom patent, nyttighetsmodeller, varumärken och upphovsrätt, ingår i särskilda lagar. Således är en särskild lag om företagshemligheter en lösning som ligger i linje med regleringen om immateriella rättigheter.

Behörig domstol

Direktivet om företagshemligheter har inga bestämmelser om behörig domstol.

När det gäller behörig domstol har man bedömt olika alternativ under beredningen av propositionen. Man har i synnerhet dryftat huruvida det är ändamålsenligt att i den nya lagen ta in den bestämmelse om behörighet i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet enligt vilken tvister om företagshemligheter behandlas centraliserat i en domstol, dvs. marknadsdomstolen. Det första alternativet som övervägts är således att de ärenden som avses i lagen i fortsättningen behandlas i enbart marknadsdomstolen. Det andra alternativet som varit framme är att ärenden som gäller företagshemligheter ska behandlas i enbart tingsrätten och eventuellt centraliserat i Helsingfors tingsrätt. Det tredje alternativet som utformats är att tingsrätten och marknadsdomstolen har delvis parallell behörighet i ärenden som gäller företagshemligheter.

Mot en koncentration till marknadsdomstolen talar det faktum att företagshemligheter och tvister i anslutning till dem avviker på flera olika sätt från andra immateriella rättigheter och tvister om dem som behandlas i marknadsdomstolen. Den lagliga innehavaren av en företagshemlighet får inte ensamrätt, utan samma företagshemlighet kan innehas av flera olika aktörer på samma eller olika rättsgrunder. Innehållet i en företagshemlighet kan också i princip vara vilken som helst teknisk eller ekonomisk information, om informationen motsvarar kännetecknen på företagshemlighet. Regleringen om företagshemligheter blir också tillämplig i betydligt flera och mer mångfacetterade sammanhang än annan immaterialrättslig reglering. I lagstiftningen finns många bestämmelser som medför tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter och dessutom är det mycket vanligt med avtalsförpliktelser som medför tystnadsplikt i affärsavtal och även i andra avtal, såsom arbetsavtal. Tystnadsplikt kan också härröra från andra källor. Eftersom tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter och behov av att återropa bestämmelser i den nya lagen kommer att aktualiseras klart oftare och i mer varierande sammanhang än vad som nu är fallet beträffande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverk-

samhet, och de tvister som kommer i fråga ofta är förenade med andra meningsskiljaktigheter, är det inte ändamålsenligt och inte heller praktiskt möjligt att koncentrera behandlingen av ärenden som gäller företagshemligheter till en domstol.

Vilken som helt fysisk person eller juridisk person, som lagligen kontrollerar en företagshemlighet, kan vara innehavare av företagshemligheten och således den som framställer yrkanden. I princip kan också vilken som helst fysisk person eller juridisk person vara intrångsgörare, dvs. svarande i tvister som gäller företagshemligheter. Då ett förbud som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet med stöd av lagens 6 § i ärenden som gäller affärshemligheter kan riktas endast mot en näringsidkare, så kan i princip vem som helst vara föremål för ett förbud eller korrigeringsåtgärder enligt den nya lagen. Det är alltså inte längre alltid fråga om meningsskiljaktigheter mellan näringsidkare.

Den nya lagen får betydligt mer heltäckande bestämmelser om skydd för företagshemligheter än tidigare och lagen kommer således att omfatta flera sådana situationer beträffande vilka det inte tidigare har funnits lagfäst tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter. Eftersom det för närvarande på basis av lag eller avtal tillämpas andra normer om forum än lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet på rättstvister som hänför sig till dessa situationer, är exklusiv behörighet för marknadsdomstolen i samtliga ärenden som gäller företagshemligheter en lösning som skulle vara svår att genomföra.

Som exempel kan nämnas att med stöd av den lag som föreslås ska en person ha tystnadsplikt när han eller hon fått kännedom om en företagshemlighet, och är bunden av ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten. Till följd av detta leder tystnadsplikt som uppkommit på grundval av otaliga och de mest varierande olika avtal och andra skyldigheter till att personen berörs av förbud mot att obehörigt utnyttja och röja företagshemligheter även enligt den nya lagen. När det gäller avtal kan det vara fråga om ett uttryckligt sekretessavtal eller ett licensavtal som gäller know-how, men dessutom om praktiskt taget vilket annat avtal som helst som innehåller ett sekretessvillkor som begränsar utnyttjandet och röjandet av företagshemligheter. Tvister som gäller dessa avtal behandlas för närvarande i princip i behörig tingsrätt med stöd av 10 kap. i rättegångsbalken eller ett avtal om forum eller i skiljedomstol med stöd av ett skiljeavtal. Om tvisten delvis gäller ett avtalsvillkor om tystnadsplikt och en part vill framställa yrkanden som grundar sig på den nya lagstiftningen, kunde ensam behörighet för marknadsdomstolen leda till att dessa ärenden, som i huvudsak gäller avtalstvister, antingen ska behandlas i sin helhet i marknadsdomstolen med stöd av 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen eller i både marknadsdomstolen och tingsrätten. Detta var inte avsikten när marknadsdomstolens exklusiva behörighet att behandla tvistemål som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet utvidgades 2013, och en reform med ett sådant slutresultat är inte heller nu något att eftersträva. Det är inte ändamålsenligt att en tvist som gäller hela huvudavtalet behandlas i marknadsdomstolen på grund av en forumbestämmelse som gäller ett avtalsvillkor. Tystnadsplikt är vanligtvis en av flera biförpliktelser i ett avtal. Behandling av sådana avtalstvister i marknadsdomstolen skulle också avsevärt öka antalet mål och ärenden som kommer till marknadsdomstolen för behandling och utvidga marknadsdomstolens verksamhetsfält till avtalsrättsliga frågor utanför de immaterialrättsliga tvisterna. Detta skulle också begränsa avtalsparternas möjligheter att komma överens om forum på det sätt de önskar, eftersom parterna inte kan avtala något annat om forum för ett ärende som hör till en specialdomstols exklusiva behörighet.

Situationen är i princip densamma när det är fråga om någon annan tystnadsplikt enligt den föreslagna lagen än en avtalsbaserad sådan. En sådan skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet kan följa av till exempel en lag, förordning eller föreskrift, en sammanslutnings stadgar eller branschens uppförandekodex. Tvister som gäller

dessa skyldigheten behandlas för närvarande i allmänna domstolar och exklusiv behörighet för marknadsdomstolen i dessa ärenden vore problematiskt och oändamålsenligt.

Enligt den föreslagna lagen får en företagshemlighet inte obehörigen utnyttjas eller röjas av en person som har fått kännedom om företagshemligheten vid utförandet av en uppgift på någon annans vägnar eller annars i en konfidentiell affärsförbindelse. Lagen inför således tystnadsplikt även i en sådan affärsförbindelse där man inte uttryckligen har avtalat om sekretess. Exklusiv behörighet för marknadsdomstolen i fråga om yrkanden enligt den föreslagna lagen kan leda till att marknadsdomstolen blir forum för tystnadsplikt i fråga om en företagshemlighet, trots att tingsrätten annars är forum för tvister som hänför sig till avtalet.

Även när det är fråga ett anställningsförhållande skulle exklusiv behörighet för marknadsdomstolen medföra problem. Eftersom det vanligtvis fråga om ett arbetsavtalsförhållande skulle det vara oskäligt om arbetstagaren skulle bli tvungen att svara i tingsrätten på yrkanden som baserar sig på brott mot arbetsavtalslagen och i marknadsdomstolen på yrkanden som baserar sig på den föreslagna lagen. Situationen vore densamma då ledande personer hos en sammanlutning eller stiftelse, om vilkas tystnadsplikt det föreskrivs i den nya lagen, är svarande i ett tvistemål.

Även säkringsåtgärder är förenade med svårösta frågor. Om man till exempel i en avtalstvist ska begära ett interimistiskt förbud enligt den föreslagna lagen mot utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet i marknadsdomstolen, medan annan ansökan om säkringsåtgärd i anslutning till avtalstvisten ska göras i tingsrätten med stöd av 7 kap. i rättegångsbalken, skulle detta göra det svårt få rättsskydd. Dessutom skulle parallella säkringsåtgärdsprocesser vara oändamålsenliga och svåra att motivera processekonomiskt.

När man överväger bestämmelsen om forum måste man dessutom ta hänsyn till marknadsdomstolens ställning som specialdomstol. Ändring marknadsdomstolens domar som gäller affärshemligheter enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet söks enligt 7 kap. 4 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen hos högsta domstolen, om högsta domstolen beviljar besvärstillstånd. Eftersom den föreslagna lagen utvidgar den lagstadgade tystnadsplikten, skulle en instansordning som avviker från det normala begränsa möjligheten att söka ändring i en dom i till exempel ett vanligt avtalstvistemål på ett sätt som inte är motiverat. Sådana tvistemål bör fortfarande behandlas i andra instans i hovrätten.

På grundval av det som sagts ovan kan det inte betraktas som ändamålsenligt att koncentrera behandlingen av yrkanden som baserar sig på den nya lagen till marknadsdomstolen. Därför föreslås det i propositionen att yrkanden som baserar sig på den nya lagstiftningen i princip ska prövas i tingsrätten.

Eftersom ärenden som gäller företagshemligheten kan aktualiseras i många rättsliga förhållanden, kan det inte heller betraktas som ändamålsenligt att koncentrera behandlingen av ärendena till Helsingfors tingsrätt. Att koncentrera behandlingen av ärendena till en tingsrätt skulle delvis leda till samma problem som om ärendena skulle koncentreras till marknadsdomstolen. Tvisterna kan i huvudsak gälla andra frågor än tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter. Parter i tvisten kan vara enskilda och småföretag och det intresse som tvisterna gäller kan vara av lågt värde. Det finns inga grunder för att koncentrera dessa ärenden till enbart Helsingfors tingsrätt. Därför är det ändamålsenligt att yrkanden som avses i den föreslagna lagen behandlas i samma domstol som andra tvister som hänför sig till avtalet eller det rättsliga förhållandet i fråga. När de allmänna forumbestämmelserna tillåter det, kan både straffrättsliga och civilrättsliga yrkanden då behandlas i samma domstol.

Om tvister som hänför sig till den föreslagna lagstiftningen i fortsättningen behandlas endast i allmänna domstolar, kan man inte utnyttja marknadsdomstolens specialsakkunskap om företagshemligheter när ärenden som gäller företagshemligheter behandlas. Marknadsdomstolen och dess föregångare har under en lång tid behandlat ärenden som gällt företagshemligheter mellan näringsidkare. Särskilt i frågor som gäller tekniska företagshemligheter, såsom när man behandlar företagshemligheter som kan jämföras med en produkt eller tillverkningsmetod som ska patenteras, vore marknadsdomstolens sakkunskap till fördel vid behandlingen. Marknadsdomstolen besitter likaså specialsakkunskap om behandlingen av tvistemål som gäller avtal om know-how. Frågor som gäller anskaffande, utnyttjande eller röjande av företagshemligheter kan också komma fram i samband med behandlingen av andra frågor som gäller immateriella rättigheter och det vore problematiskt om sådana yrkanden i anslutning till dessa mål som avses i lagen om företagshemligheter inte skulle kunna behandlas i marknadsdomstolen.

Av denna orsak vore det ändamålsenligt att marknadsdomstolen fortfarande skulle vara behörig att pröva yrkanden som gäller intrång i företagshemligheter. Med stöd av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet har marknadsdomstolen varit behörig att pröva sådana tvister om företagshemligheter mellan näringsidkare som avsetts i den lagen. Därför vore det naturligt att dessa ärenden även i fortsättningen skulle kunna behandlas i marknadsdomstolen. I propositionen föreslås att marknadsdomstolen parallellt med tingsrättens allmänna behörighet ska vara behörig att behandla privaträttsliga yrkanden som avses i den föreslagna lagen, när yrkandet riktar sig mot en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet. Samtidigt föreslås att marknadsdomstolen på nuvarande sätt i samband med ett tvistemål som gäller företagshemlighet också ska kunna pröva ett annat tvistemål, om käranden väcker åtal samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. För att käromålen ska behandlas i samma rättegång förutsätts att svarandena är juridiska personer eller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Talan mot en fysisk person som inte bedriver näringsverksamhet kan således prövas endast i tingsrätten. Kärande i marknadsdomstolen kan däremot vara vem som helst som innehar en företagshemlighet, dvs. likaväl en fysisk som en juridisk person.

Den sista rättsinstansen i såväl mål och ärenden som behandlas i marknadsdomstolen som sådana som behandlas i tingsrätten är högsta domstolen. I tingsrättens avgörande söks ändring hos hovrätten och i hovrättens avgörande genom att begära besvärstillstånd hos högsta domstolen. I marknadsdomstolens avgörande söks ändring genom att direkt begära besvärstillstånd hos högsta domstolen. Med beaktande av att högsta domstolen är sista besvärinstans i ärenden som inlett i såväl tingsrätten som marknadsdomstolen, leder domstolarnas parallella behörighet inte till motstridig rättspraxis i tvistemål som gäller företagshemligheter.

5.3 De viktigaste förslagen

5.3.1 Lagen om företagshemligheter

I propositionen föreslås att direktivet om företagshemligheter sätts i kraft genom att det stiftas en ny särskild lag om skydd för företagshemligheter. Samtidigt upphävs regleringen om skydd för affärshemligheter i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. I avsnitt 5.2 redogörs för grunderna för förslaget.

Tillämpningsområdet för direktivet om företagshemligheter är allmänt, och medlemsstaterna ska sätta i kraft direktivet så att förfarandena, åtgärderna och rättsmedlen enligt direktivet är tillgängliga i samtliga situationer som gäller intrång i företagshemligheter. I praktiken torde vissa rättsmedel användas sällan, till exempel i förhållanden mellan arbetsgivare och arbetstare. Det går ändå inte att kategoriskt utesluta att de blir tillämpliga i sådana situationer.

RP 49/2018 rd

Direktivet om företagshemligheter gäller även tjänster. I skälen 26 och 27 i direktivets ingress nämns uttryckligen användning av företagshemligheter för att tillhandahålla tjänster. På samma sätt som direktivet gäller den nya lagen om företagshemligheter även tjänster.

Den föreslagna lagens tillämpningsområde ska vara allmänt och lagen ska komplettera regleringen om skydd för företagshemligheter på andra ställen i lagstiftningen. Sålunda ska bland annat definitionen av företagshemlighet enligt 2 § 1 punkten i den föreslagna lagen tillämpas även då det är nödvändigt att avgöra om det är fråga om en företagshemlighet som avses i någon annan lag. De förfaranden, åtgärder och rättsmedel som ingår i den föreslagna lagen kan bli tillämpliga även till exempel vid brott mot tystnadsplikt om föreskrivits i någon annan lag. Angående skydd för företagshemligheter gäller dessutom det som föreskrivs särskilt i någon annan lag. Till den del som det föreskrivs om skydd för företagshemligheter i någon annan lag tillämpas den lagen i stället för lagen om företagshemligheter.

Definition av företagshemlighet

I den nya lagen om företagshemligheter föreslås en definition av företagshemlighet. Definitionen är ny och den stämmer överens med definitionen i direktivet om företagshemligheter. Avsikten med den nya definitionen av företagshemlighet är inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som företagshemlighet.

För att information ska utgöra en företagshemlighet enligt den föreslagna lagen ska informationen uppfylla de tre kraven i definitionen.

En företagshemlighet ska för det första vara hemlig information i den meningen att den inte, som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med typen av information i fråga. En företagshemlighet är alltså känd hos en begränsad krets av personer. En företagshemlighet utgör emellertid inte en ensamrätt, utan samma information kan samtidigt utgöra flera aktörers företagshemlighet. En företagshemlighet kan till exempel vara känd hos flera företag i samma bransch. Att informationen inte får vara allmänt känd betyder å andra sidan att som en företagshemlighet kan inte betraktas sådan allmän erfarenhet och färdighet som personer har förvärvat som en del av sin normala yrkesutövning och sin normala yrkeskicklighet.

Enligt definitionen ska en företagshemlighet också ha ekonomiskt värde i näringsverksamhet. Ekonomiskt värde förutsätter inte att informationen redan utnyttjas i näringsverksamhet. Det räcker med att det är möjligt att informationen har ekonomiskt värde. Informationen ska dock ha ett samband med näringsverksamhet, så konfidentiell information om någons privatliv skyddas vanligtvis inte som en företagshemlighet med stöd av den föreslagna lagen.

Av en företagshemlighet krävs dessutom att den legitima innehavaren av företagshemligheten har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig. Kravet innebär att de personer som hanterar företagshemligheter ska vara medvetna om att informationen är konfidentiell. Vad som är tillräckliga åtgärder från innehavarens sida måste granskas från fall till fall. Information kan skyddas till exempel med säkerhetsarrangemang som gäller informationssystem och fysiska utrymmen eller så kan det skrivas in i sekretessförbindelser mellan företaget och dess personal eller företaget och dess samarbetspartner vilken information som är konfidentiell.

Obehörigt anskaffande av företagshemlighet

I den nya lagen föreslås bestämmelser om vad som är obehörigt anskaffande av företagshemlighet.

I bestämmelsen ingår ett allmänt förbud mot att obehörigt anskaffa eller försöka anskaffa en företagshemlighet. Dessutom definieras i bestämmelsen vad som är obehöriga sätt att anskaffa en företagshemlighet. En företagshemlighet får inte anskaffas genom stöld, eller olovlig kopiering, avskrivning eller observation av sådana handlingar, föremål, material eller elektroniska filer som tillhör innehavaren av en företagshemlighet. Dessutom får en affärshemlighet inte anskaffas genom något annat förfarande som strider mot god affärssed. Med god affärssed avses sådant förfarande som iakttas av en ärlig och hederlig näringsidkare, och som inte är förenat med några betänkliga drag för konkurrenten. Vad som är god affärssed bestäms dock noggrannare från fall till fall. Det är också fråga om obehörigt anskaffande av företagshemlighet i en situation där personen har haft eller borde ha haft kännedom om att företagshemligheten direkt eller indirekt erhållits från en person som obehörigen utnyttjat eller röjt affärshemligheten.

I den nya lagen förslås bestämmelser även om situationer där det inte är fråga om obehörigt anskaffande av företagshemlighet. För närvarande definieras inte tillåtna sätt att anskaffa företagshemligheter i lagen. Enligt bestämmelsen får man anskaffa en företagshemlighet genom en oberoende upptäckt eller skapande. En företagshemlighet utgör ingen ensamrätt. Bestämmelsen säkerställer att flera olika näringsidkare eller andra aktörer kan upptäcka eller skapa en affärshemlighet oberoende av varandra. Enligt bestämmelsen får en företagshemlighet också anskaffas genom så kallad reverse engineering, dvs. genom att den utreds med hjälp av en lagligen anskaffad produkt genom iakttagelse, undersökning, demontering eller test av produkten. Dessutom kan en företagshemlighet anskaffas på något annat sätt som överensstämmer med god affärssed. Genom bestämmelsen framhävs att om det inte är fråga om obehörigt anskaffande av en företagshemlighet som strider mot god affärssed, ska det vara tillåtet att anskaffa en företagshemlighet.

Det ska inte heller vara fråga om obehörigt anskaffande av en företagshemlighet, om företagshemligheten anskaffas som en del av arbetstagares eller arbetstagarföreträdarens utövande av sin rätt till information och samråd. Det kan vara fråga om till exempel ett samrådsförfarande, i samband med vilket arbetstagare eller arbetstagarföreträdare får kännedom om en företagshemlighet för samrådsförfarandet.

Obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet

I den nya lagen föreslås bestämmelser om vad som är obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet. I uttrycket ”obehörigt utnyttjande och röjande”, som används i den föreslagna lagen, hänför sig ordet ”obehörigt” till både utnyttjande och röjande. Detta gäller termernas användning även i andra sammanhang, om det inte framgår något annat av sammanhanget.

Genom bestämmelsen förbjuds obehörigt utnyttjande och röjande. Huruvida utnyttjande och röjande är obehörigt bör alltid bedömas från fall till fall och det är inte möjligt att reglera detta uttömmande. Det är fråga om behörigt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet till exempel när det sker med samtycke av den som innehar företagshemligheten eller när det är nödvändigt för att arbetstagaren ska kunna utföra sina arbetsuppgifter. Likaså är det i allmänhet behörigt att röja en företagshemlighet för till exempel en advokat eller läkare som är bunden av tystnadsplikt när röjandet är nödvändigt för att kunna sköta ett visst ärende. I vissa situationer kan det vara behörigt att röja en företagshemlighet när man anmäler verksamhet som strider mot till exempel konkurrenslagstiftningen till den myndighet som övervakar att konkurrenslagstiftningen efterlevs.

Bestämmelsen innehåller för det första ett allmänt förbud mot att obehörigt utnyttja eller röja en företagshemlighet som anskaffats obehörigen enligt en bestämmelse i den föreslagna lagen.

I den föreslagna lagen ingår dessutom en bestämmelse om att den som under den tid han eller hon varit anställd hos en annan har fått kännedom om en företagshemlighet, får inte under sin anställningstid obehörigt utnyttja eller röja denna. I 4 § 2 mom. i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet sägs att den som under den tid han varit anställd hos näringsidkare har fått kännedom om en affärshemlighet, får inte under sin anställningstid utan laga rätt utnyttja denna, inte heller yppa den i avsikt att bereda sig eller någon annan fördel eller skada någon annan. I den föreslagna paragrafen nämns inte längre avsikt att bereda någon fördel eller skada någon. Strävan med ändringen är att förenhetliga regleringen med arbetsavtalslagens bestämmelse om företagshemlighet, där förbudet inte förutsätter avsikt att bereda någon fördel eller skada någon. I bestämmelsen är tystnadsplikten begränsad till anställningstiden, men skyldigheten kan förlängas genom avtal.

I den nya lagen föreskrivs även om andra situationer där man i och för sig kommit över en företagshemlighet på laglig väg, men det vore förbjudet att obehörigen använda och röja den anskaffade företagshemligheten. Regleringen omfattar uttryckligen medlemmar i förvaltningsråd eller styrelse, verkställande direktör, revisor och utredningsman och med dessa jämförbara uppgifter i en sammanslutning eller stiftelse samt företagssanering. De personer som uppräknas i bestämmelsen är i tillämpliga delar desamma som de personer som avses i 30 kap. 5 § 1 mom. om brott mot företagshemlighet i strafflagen. I den föreslagna lagen förbjuds också allmänt att obehörigen utnyttja eller röja en företagshemlighet, om personen i fråga har fått kännedom om företagshemligheten vid utförandet av en uppgift på någon annans vägnar eller annars i en konfidentiell affärsförbindelse. I den föreslagna bestämmelsen anges att tystnadsplikten allmänt gäller konfidentiella affärsförbindelser, eftersom mängden konfidentiell information numera är omfattande i företag och samarbetsmodellerna mellan företag är synnerligen mångfacetterade. De föreslagna förbuden som gäller utnyttjande och röjande av företagshemligheter är tidsmässigt obegränsade.

I bestämmelsen nämns dessutom särskilt att en företagshemlighet inte obehörigen får utnyttjas eller röjas av en person som är bunden av ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten.

Det är också fråga om obehörigt utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet i en situation där en person har eller borde ha kännedom om att företagshemligheten direkt eller indirekt erhållits från en person som obehörigen utnyttjat eller röjt den. Syftet med bestämmelsen är också att förhindra obehörigt utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet, om den går vidare till en ny person på ett obehörigt sätt. Bestämmelsen omfattar personens kännedom vid den tidpunkt han eller hon erhåller företagshemligheten och även senare, om personen till exempel på grund av ett meddelande från innehavaren av företagshemligheten får kännedom om att företagshemligheten härrör från en person som utnyttjade eller röjde den på ett obehörigt sätt.

Regleringen förbjuder obehörigt användande av en företagshemlighet i en situation där det är fråga om intrångsgörande produkter, om personen i fråga då känner till eller borde känna till att produktens formgivning, egenskaper, funktion, produktionsprocess eller marknadsföring gynnas avsevärt av olagligen anskaffade, utnyttjade eller röjda företagshemligheter.

Avslöjande av oegentligheter och olaglig verksamhet samt utövande av yttrandefriheten

I den nya lagen föreskrivs om möjlighet att trots skyddet för företagshemligheter anmäla oegentligheter och olaglig verksamhet för att skydda allmänintresset. I enstaka fall kan dessutom utövande av yttrandefriheten berättiga att en företagshemlighet anskaffas, utnyttjas eller röjs, även om det inte är fråga om att avslöja oegentligheter eller olaglig verksamhet.

Stråvan med bestämmelsen är för det första att skydda visseblåsare, som för att skydda allmänintresset anskaffar eller röjer en företagshemlighet eller använder den för att avslöja oegentligheter eller felaktig eller olaglig verksamhet. Under dessa förhållanden kan en visseblåsare avslöja information som klassas som en företagshemlighet för till exempel myndigheterna, någon annan behörig aktör eller allmänt. När bestämmelsen tillämpas måste man göra en intresseavvägning mellan å ena sidan innehavarens intresse av att bevara företagshemligheten och å andra sidan avslöjandet av oegentligheten eller den olagliga verksamheten och allmänintresset. Prövningen måste göras från fall till fall. Man kan anse att till exempel ett allvarligt hot mot människors hälsa eller miljön ger rätt att avslöja en företagshemlighet för utomstående. Om ett företag har en fungerade och säker rapporteringskanal för oegentligheter, via vilken det bland annat är möjligt att göra anmälan konfidentiellt och anonymt, och man också ingriper i anmälda oegentligheter, har en person i allmänhet inget behov av att avslöja information som innehåller företagshemligheter för utomstående. Intern anmälan är emellertid inte den bästa lösningen till exempel om anmälan gäller ens egen chef eller personer i företagets ledning. I sådana fall är det acceptabelt att vända sig direkt till exempelvis en myndighet i stället för att använda företagets egen rapporteringskanal för oegentligheter. Vid prövningen måste man beakta Europadomstolens avgöranden som gäller skydd för visseblåsare och utövande av yttrandefriheten i ett demokratiskt samhälle.

I praktiken kommer tillämpningen av undantaget som gäller yttrandefriheten i första hand att bedömas i anslutning till mediernas verksamhet. Bestämmelserna är nya, men avsikten med dem är inte att förändra det nuvarande rättsläget vad gäller förhållandet mellan skyddet för företagshemligheter och yttrandefriheten.

Om man efter en intresseavvägning kommer fram till att det har varit fråga om obehörigt röjande av en företagshemlighet, har innehavaren av företagshemligheten tillgång till normala rättsmedel, såsom skadestånd.

Röjande av företagshemlighet för arbetstagarföreträdare

I den nya lagen föreslås en undantagsbestämmelse om skydd för företagshemligheter i en situation där arbetstagaren röjer en företagshemlighet för en arbetstagarföreträdare. Enligt den föreslagna bestämmelsen måste röjandet av företagshemligheten vara nödvändigt med tanke på att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Vad som är nödvändigt bedöms från fall till fall. Det kan vara nödvändigt att röja en företagshemlighet för en företrädare till exempel när arbetsgivaren säger upp arbetstagarens arbetsavtal på en grund som har anknytning till att arbetstagaren misstänks för obehörigt utnyttjande av företagshemligheten. En förtroendeman, ett förtroendeombud eller någon annan företrädare enligt lag eller kollektivavtal får naturligtvis inte utnyttja företagshemligheten för något annat syfte än för att sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter.

Förbud, korrigeringsåtgärder och interimistiskt förbud

I den nya lagen om företagshemligheter föreslås en bestämmelse om förbud och korrigeringsåtgärder. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen kan domstolen på yrkande av innehavaren av en företagshemlighet förbjuda den som i strid med bestämmelser i den föreslagna lagen har anskaffat eller röjt företagshemligheten eller utnyttjat den att fortsätta eller upprepa den gärning som går intrång i företagshemligheten eller att utföra en sådan gärning. Med hjälp av förbudet försöker man få slut på obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av affärshemligheter samt förhindra sådant förfarande i framtiden. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen kan domstolen också bestämma att en intrångsgörande produkt ska dras tillbaka från marknaden eller ändras eller förstöras. Åtgärderna kan riktas endast mot sådana produkter som har konstaterats göra intrång i en företagshemlighet. Likaså kan domstolen bestämma att

de handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som innehåller eller omfattar företagshemligheten förstörs helt eller delvis eller vid behov helt eller delvis överlämnas till innehavaren av företagshemligheten. Med hjälp av ovan nämnda korrigeringsåtgärder försöker man återställa marknadsläget sådant det hade varit utan intrånget samt förhindra att intrånget fortsätter. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan ett förbud mot att röja eller utnyttja en företagshemlighet också riktas mot en person som fått kännedom om en företagshemlighet under de omständigheter som avses i 4 § 2–4 mom. i den nya lagen om företagshemligheter, om det är uppenbart att denne vidtagit åtgärder för att obehörigt röja eller utnyttja företagshemligheten. Ett sådant förbud förutsätter i praktiken att det föreligger omedelbar risk för intrång i företagshemligheten.

Domstolen ska fästa uppmärksamhet vid att förbudet eller korrigeringsåtgärder inte orsakar svaranden, andras rättigheter eller allmänintresset oproportionell skada med hänsyn till det intresse som tryggas.

I den nya lagen om företagshemligheter föreslås också att ovan nämnda förbud kan meddelas interimistiskt, om käranden visar sannolika skäl för att företagshemligheten existerar och att käranden är innehavare av företagshemligheten och att hans eller hennes rätt kränks eller att en kränkning är omedelbart förestående. Om förbudet gäller produktion, utbudande eller släppande ut på marknaden av produkter som påstås göra intrång eller importen, exporten eller lagringen av sådana produkter i dessa syften, kan i samband med meddelandet av förbud bestämmas om beslag eller överlämnande av varorna.

Skadestånd och ersättning för utnyttjande

I den nya lagen om företagshemligheter föreslås en bestämmelse om skadestånd, där utgångspunkten är att en faktisk skada ska ersättas till fullt belopp, om intrånget har gjorts uppsåtligt eller av oaktsamhet. Syftet med den föreslagna paragrafen om skadestånd är att en person som gjort intrång i en företagshemlighet inte ska kunna dra nytta av det obehöriga förfarandet och den skadelidande innehavaren av företagshemligheten i mån av möjlighet får återgå till den situation som skulle ha rått utan förfarandet i fråga. I paragrafen om skadestånd föreslås dessutom bestämmelser om en skälig gottgörelse för utnyttjande. Om aktsamheten är ringa kan ersättningen jämkas.

I fråga om anställningsförhållanden innehåller bestämmelsen om skadestånd också hänvisningar till behöriga bestämmelser om ersättningsansvar.

I den nya lagen om företagshemligheter föreslås en bestämmelse om en ersättning för utnyttjande, som det när de villkor som anges i paragrafen är uppfyllda kan bestämmas att ska betalas till innehavaren av en företagshemlighet i stället för att förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder meddelas. Skillnaden jämfört med skadestånd är att ersättningen för utnyttjande ersätter utnyttjandet av företagshemligheten efter domstolens avgörande. Den föreslagna regleringen blir tillämplig i en situation där svaranden har erhållit företagshemligheten direkt eller indirekt av en annan person till exempel genom köp eller ett licensavtal. Om svaranden, när denne ursprungligen erhöll företagshemligheten och började utnyttja den, inte visste och under de rådande förhållandena borde inte ha vetat att företagshemligheten erhållits från en person som inte skulle ha fått utnyttja eller röja den, kan svaranden, när han eller hon svarar på ett yrkande som avses i 8 §, begära att han eller hon åläggs att betala en ersättning för utnyttjande i stället för att ett förbud eller ett föreläggande om att utföra korrigeringsåtgärder meddelas. För att en ersättning för utnyttjande ska bestämmas ska följande villkor vara uppfyllda: 1) svaranden, när denne började utnyttja företagshemligheten, inte kände till och borde inte ha känt till att företagshemligheten erhållits från en part som obehörigen utnyttjat eller röjt den, 2) verkställandet av ett förbud eller en korrigeringsåtgärd skulle orsaka svaranden oskälig

olägenhet, och 3) ersättningen till innehavaren av företagshemligheten bedöms vara skälig. När villkoren enligt paragrafen är uppfyllda kan domstolen bestämma att svaranden kan fortsätta att utnyttja företagshemligheten genom att till innehavaren av företagshemligheten betala en ersättning för utnyttjandet av företagshemligheten. Med hjälp av den föreslagna regleringen försöker man förhindra att det uppstår orimliga situationer då svaranden har börjat utnyttja en företagshemlighet i god tro.

Tid för väckande av talan i vissa fall

Den föreslagna lagen om företagshemligheter innehåller en bestämmelse enligt vilken talan om meddelande av förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder ska väckas inom fem år från det att innehavaren av en företagshemlighet har fått kännedom om intrång i företagshemligheten och om intrångsgöraren. Talan ska dock alltid väckas inom tio år från händelsen. Om talan inte väcks inom ovan nämnda frister, har rätten att väcka talan om meddelande av förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder gått förlorad. Tiden för väckande av talan börjar löpa först i det skedet då innehavaren av företagshemligheten har tillräcklig kännedom och intrånget och intrångsgöraren för att väcka talan. Den föreslagna bestämmelsen har ingen inverkan till exempel på den tid inom vilken skadeståndstalan för intrång i en företagshemlighet ska väckas.

Begränsning av partsoffentligheten hos en juridisk person

I den nya lagen om företagshemligheter föreslås en bestämmelse med stöd av vilken domstolen på begäran av en part kan begränsa antalet fysiska personer hos en juridisk person som i egenskap av part har rätt att under rättegången få kännedom om en sådan omständighet i anslutning till en företagshemlighet som det har bestämts att ska hemlighållas för allmänheten. Bestämmelsen gäller också muntlig förhandling och avgörandets offentlighet.

Det är fråga om en undantagsbestämmelse, och den ska därför tolkas snävt.

Domstolen kan bestämma att antalet personer ska begränsas endast i situationer där domstolen på det sätt som avses i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar för att förhindra att en företagshemlighet kommer ut har bestämt att en rättegångshandling eller en del av den är sekretessbelagd eller att muntlig förhandling i sin helhet eller till behövliga delar sker utan allmänhetens närvaro. Ett sådant föreläggande förutsätter dessutom att väsentlig olägenhet eller skada skulle medföras för de intressen till vilkas skydd sekretessen har förskrivits om den juridiska personen i fråga i stor utsträckning skulle få kännedom om den sekretessbelagda informationen. Tröskeln för föreläggande ska vara högre än vid normal begränsning av den allmänna offentligheten.

Såsom konstaterats ovan, gäller bestämmelsen också offentlighet för avgörandet. Om det bestäms att domstolsavgörandet ska hemlighållas för allmänheten till den del det innehåller information om en företagshemlighet och antalet fysiska personer hos den juridiska personen som i egenskap av part har rätt att ta del av företagshemligheten eller delta i muntlig förhandling där sekretessbelagd information röjs har begränsats, kan rätten att i egenskap av part få ta del av ett avgörande som innehåller sekretessbelagd information på begäran av den andra parten under de förutsättningar som konstaterats ovan begränsas till att endast gälla ett begränsat antal fysiska personer.

Antalet fysiska personer får inte begränsas, om det kunde äventyra parternas rätt till en rättvis rättegång. Partsoffentlighetens uppgift är att säkerställa att den kontradiktoriska principen följs i rättegången. Tröskeln för att i någon form begränsa partsoffentligheten är därför hög. Be-

gränsningen av antalet fysiska personer får inte äventyra parternas jämlika ställning i rättegången.

När domstolen fattar beslut om att begränsa antalet fysiska personer, ska domstolen efter att ha hört parterna namnge de fysiska personer som har full rätt att få information och delta.

När beslut fattas om att begränsa antalet fysiska personer iakttas procedurbestämmelserna i 6 kap. i lagen om offentlighet vid rättegång i offentliga domstolar. I kapitlet bestäms bland annat om det förfarande som ska iakttas vid beslutsfattandet, domstolens sammansättning, ny behandling och sökande av ändring. Bestämmelserna ska tillämpas i tillämpliga delar och som komplement till den föreslagna bestämmelsen. Exempelvis ska en part alltid höras före avgörandet, och man kan inte avstå från det med stöd av 30 § 1 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i offentliga domstolar, som tillämpas på den som har del i saken.

Forum

Beträffande forum för ärenden som gäller affärshemligheter har man bedömt tre olika alternativ. För det första skulle yrkanden som avses i den föreslagna lagen kunna behandlas enbart i marknadsdomstolen på det sätt som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Det andra alternativet som man övervägt är att ärendena skulle behandlas i allmänna domstolar och det tredje alternativet som varit framme är delvis parallell behörighet för tingsrätten och marknadsdomstolen. Det sistnämnda alternativet har bedömts vara det som bäst säkerställer parternas tillträde till domstol och en ändamålsenlig behandling av civilrättsliga yrkanden som gäller företagshemligheter. Det har redogjorts för alternativen i avsnitt 5.2 ovan.

Lagförslaget skyddar innehavaren av en företagshemlighet från till exempel obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheten i sådana situationer där skyddet för närvarande grundar sig på något annat än lag. Enligt lagen om företagshemligheter får till exempel en företagshemlighet inte obehörigen utnyttjas eller röjas av en person som har fått kännedom om företagshemligheten under förhållanden där personen är bunden av ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten. I lagen föreskrivs sålunda om sekretess för företagshemligheter i större utsträckning än nu och lagen gör det möjligt att använda de nya rättsmedlen på grundval av en skyldighet som kan härledas någon annanstans ifrån. I lagen föreskrivs också om tystnadsplikt för företagshemligheter i en konfidentiell affärsförbindelse. För närvarande behandlas tvister som gäller sådana skyldigheter som vanliga tvistemål i tingsrätten eftersom sekretessen för företagshemligheter är bara en liten del av avtalet eller något annat rättsförhållande mellan parterna. Det är motiverat att en tvist som gäller samma avtal eller något annat rättsförhållande även i fortsättningen behandlas tillsammans som en helhet och i samma rättegång. Av denna orsak föreslås i propositionen att tvister som gäller företagshemligheter på samma sätt som andra tvistemål i princip ska behandlas i allmänna domstolar.

Eftersom meningsskiljaktigheter som gäller företagshemligheter ofta hänför sig till någon annan avtalstvist eller meningsskiljaktighet mellan parterna, är det inte heller motiverat att koncentrera behandlingen av ärendena till en tingsrätt, till exempel Helsingfors tingsrätt. Enligt förslaget bestäms tingsrätternas geografiska behörighet enligt 10 kap. i rättegångsbalken. Vanligtvis behandlas ett ärende i tingsrätten för svarandens hemvist eller vanliga vistelseort, och om svaranden är en juridisk person, i tingsrätten för den juridiska personens hemvist eller huvudsakliga förvaltning. Detta är ofta det mest naturliga forumet för parterna i ärenden som gäller företagshemligheter. Parterna kan också komma överens om behörig tingsrätt eller ha skiljemän att avgöra tvisten.

Tvistemål som gäller immateriella rättigheter, såsom tvistemål som gäller patent- eller upphovsrätt, behandlas centraliserat i marknadsdomstolen. Marknadsdomstolen har också långvarig erfarenhet av behandling av sådana företagshemlighetsärenden mellan näringsidkare där det yrkas att verksamhet som gör intrång i en företagshemlighet ska förbjudas. Marknadsdomstolens behörighet i dessa ärenden har nyligen utvidgats till även skadeståndsanspråk. När behörigheten utvidgades undanröjdes behovet av att behandla yrkanden som grundar sig på samma ärende i olika domstolar och utökades möjligheterna att utnyttja marknadsdomstolens sakkunskap om immateriella rättigheter även i skadeståndsärenden. I sådana tvistemål om anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet som gäller till exempel en produkt eller tillverkningsmetod som ska patenteras skulle marknadsdomstolens sakkunskap vara till fördel vid behandlingen. Av denna orsak vore det till fördel om marknadsdomstolen även i fortsättningen kunde behandla tvistemål som gäller företagshemligheter. I propositionen föreslås därför att även marknadsdomstolen i vissa situationer ska kunna behandla tvistemål som gäller företagshemligheter.

Parallell behörighet för en allmän domstol och en specialdomstol är en exceptionell lösning. Det vore möjligt att fördela behörigheten i tvistemål som gäller företagshemligheter mellan tingsrätten och marknadsdomstolen så att tvister som gäller en företagshemlighet som baserar sig på ett avtal eller något annat motsvarar rättsförhållande behandlas i allmänna domstolar och övriga företagshemlighetstvister i marknadsdomstolen. En sådan fördelning kunde i viss mån motsvara nuläget. En behörighetsfördelning som baserar sig på rättsförhållandets natur är dock tämligen oklar i praktiken, och skulle sannolikt leda till att det i samband med behandlingen av tvistemålet som gäller företagshemligheten ofta blir aktuellt att separat avgöra frågan om domstolens behörighet. Eftersom det i många fall kan vara oklart för såväl parterna som domstolen på vilket slags rättsförhållande yrkandet baserar sig, vore uppdelad behörighet ett mera problematiskt alternativ än delvis parallell behörighet för tingsrätten och marknadsdomstolen. Det är bättre att käranden kan välja mellan två behöriga domstolar än att det är en tolkningsfråga vilken domstols exklusiva behörighet ett ärende omfattas av. Det vore också lagtekniskt svårt att begränsa marknadsdomstolens behörighet på grund av föremålet för tvisten.

Genom att föreskriva om delvis parallell behörighet blir det möjligt för marknadsdomstolen att behandla sådana tvistemål om företagshemligheter där föremålet för tvisten är av immaterialrättslig natur och parterna är företag som bedriver näringsverksamhet. Enligt förslaget ska marknadsdomstolen kunna behandla tvistemål som gäller företagshemligheter där svaranden är en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet. I dessa situationer har käranden frihet att välja om talan ska väckas i tingsrätten eller marknadsdomstolen. Om svaranden inte är en juridisk person eller en näringsidkare, kan talan inte väckas i marknadsdomstolen, utan målet måste inledas i tingsrätten.

I brottmål bestäms behörig domstolen enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål.

Skydd för tekniska anvisningar

Det föreslås att de bestämmelser om skyddet för tekniska förebilder och tekniska anvisningar som för närvarande ingår i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet överförs till den nya lagen om företagshemligheter. För att förenkla terminologin föreslås att begreppet tekniska anvisningar ska användas i fortsättningen för tekniska förebilder och tekniska anvisningar. Det föreslås att regleringen om skyddet för tekniska anvisningar så långt som möjligt ska stämma överens med regleringen om skyddet för företagshemligheter. Sålunda är till exempel påföljderna och de interimistiska rättsmedlen desamma för tekniska anvisningar och företagshemligheter.

5.3.2 Övriga ändringsbehov

Förenhetligande av begreppen

För närvarande används olika begrepp i olika lagar: affärs- och yrkeshemlighet, yrkes- och affärshemlighet, affärshemlighet och företagshemlighet. I samband med att lagen om företagshemligheter stiftas föreslås att begreppet förenhetligas så att i lagstiftningen används begreppet företagshemlighet i överensstämmelse med lagen om företagshemligheter. Syftet med ändringen av det begrepp som används är ändå inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som företagshemlighet. Begreppet företagshemlighet ska också omfatta yrkeshemlighet. Med yrkeshemlighet har till skillnad från affärshemlighet i högre grad avsetts fria yrkesutövarer, såsom privatläkare, arkitekter, advokater, självständiga designers eller formgivares färdighets- och kunskapsmässiga hemligheter.

Definitionen av företagshemlighet enligt lagen om företagshemligheter ska tillämpas allmänt. Förenhetligandet inverkar inte på bedömningen av företagshemlighetens omfattning med stöd av offentlighetslagen. Tillämpningen av definitionen av företagshemlighet i 2 § i lagen om företagshemligheter beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 24 § 1 mom. 20 punkten.

Ändring av arbetsavtalslagen

I den gällande arbetsavtalslagen används begreppet affärs- och yrkeshemlighet. I propositionen föreslås att begreppet förenhetligas i enlighet med direktivet om företagshemligheter och den föreslagna lagen om företagshemligheter till företagshemlighet. I propositionen föreslås att det preciseras att medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte obehörigen utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. Dessutom föreslås att det tillfogas en hänvisning till lagen om företagshemligheter i dess helhet, eftersom den föreslagna bestämmelsen om företagshemligheter i arbetsavtalslagen får sitt innehåll även från den föreslagna lagen om företagshemligheter.

Ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

I propositionen föreslås att det i fortsättningen ska föreskrivas om skydd för företagshemligheter i den nya lagen om företagshemligheter. Av denna orsak föreslås att regleringen om skydd för affärshemligheter upphävs i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Det föreslås också att det företas en teknisk ändring i 11 § 1 mom. till följd av stiftandet av den nya lagen om företagshemligheter och att momentet dessutom ändras så att konkurrensförbudsförseelser i fortsättningen behandlas i allmänna domstolar som bestäms i enlighet med de allmänna bestämmelserna om forum och sökande av ändring i stället för i Helsingfors tingsrätt.

De ändringar som föreslås i propositionen förutsätter dessutom ändringar i rättegångsbalken, lagen om rättegång i marknadsdomstolen samt lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter.

Ändring av lagen om rättegång i marknadsdomstolen

Närmare bestämmelser om marknadsdomstolens behörighet samt inledandet och behandlingen av mål och ärenden ingår i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. För närvarande behandlas tvistemål enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet i marknadsdomstolen. I propositionen föreslås att domstolarnas behörighet ändras så att tingsrätten är behörig att pröva sådana yrkanden i anslutning till företagshemligheter som avses i den föreslagna lagen

och så att marknadsdomstolen har parallell behörighet i situationer där svaranden i yrkandena är en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

Enligt förslaget får marknadsdomstolen i samband med behandlingen av ett tvistemål som gäller en företagshemlighet pröva även något annat tvistemål, om kändanden väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund och svarandena är juridiska personer eller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Om talan som gäller en företagshemlighet har väckts mot en juridisk person i marknadsdomstolen, och kändanden vill rikta yrkanden även mot en person som är anställd hos den juridiska personen i fråga, ska talan mot den anställde behandlas som ett separat tvistemål i tingsrätten. Om kändanden vill att yrkandena ska behandlas i samma rättegång, ska talan väckas i tingsrätten. Tingsrätten kan då i enlighet med 18 kap. i rättegångsbalken behandla käromålen tillsammans. När en anställd är svarande i ett tvistemål som gäller en företagshemlighet är tingsrätten således alltid forum.

För närvarande behandlar marknadsdomstolen tvistemål om företagshemligheter som baserar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt med stöd av 1 kap. 4 § 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Förbud enligt 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, som gäller utnyttjande eller röjande av en affärshemlighet, teknisk förebild eller teknisk anvisning i strid med bestämmelserna i 4 § i den lagen, behandlas däremot för närvarande i marknadsdomstolen med stöd av 1 kap. 6 § 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen som marknadsrättsliga ärenden. Marknadsrättsliga ärenden har ansetts vara förenade med ett allmänt intresse också när två näringsidkare är motparter i en rättegång. Marknadsrättsliga ärenden har drag av officialprincipen. Marknadsdomstolen får till exempel i enlighet med 5 kap. 12 § skaffa upplysningar på eget initiativ i marknadsrättsliga ärenden och ålägga en näringsidkare att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas. Dessutom ska marknadsdomstolen med stöd av 5 kap. 7 § delge konsumentombudsmannen en ansökan som gäller ansökan om meddelande av ett förbud som avses i 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Bestämmelsen har tryggt informationen till konsumentombudsmannen i ärenden där det eventuellt finns behov av att vidta åtgärder med stöd av konsumentskyddslagen (38/1978) eller lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012).

Genom den föreslagna lagen om företagshemligheter kan tingsrätten och marknadsdomstolen förutom eller i stället för förbud bestämma om bland annat korrigeringsåtgärder eller en ersättning för utnyttjande av företagshemligheten som på svarandens yrkande ska betalas till kändanden. I tingsrätten tillämpas på behandlingen av nämnda åtgärder och påföljder det som bestäms om behandling av tvistemål i rättegångsbalken. Med tanke på detta är det ändamålsenligt att man också i marknadsdomstolen avstår från att tillämpa officialprincipen i fråga om förbud och att behandla förbud som marknadsrättsliga ärenden. För att åtgärder och påföljder enligt den föreslagna lagen ska behandlas i likadant förfarande i marknadsdomstolen, föreslås det i propositionen att även förbud i fortsättningen ska behandlas som ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i marknadsdomstolen. I fråga om förbud som gäller företagshemligheter finns det inget behov av att behålla ovan nämnda skyldighet för marknadsdomstolen att delge konsumentombudsmannen en ansökan som gäller meddelande av förbud. Behovet hänför sig till förbud som har sökts på grund av förfarande i strid med 1–3 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Det föreslås ingen ändring i skyldigheten att informera om ansökningar som gäller sådana förbud, utan skyldigheten försvinner endast i fråga om förbud som gäller företagshemligheter.

6 Propositionens konsekvenser

6.1 Konsekvenser för företagen

Skyddet för företagshemligheter ökar företagens innovationsaktivitet och kan därigenom inverka positivt på den ekonomiska tillväxten. Nivån på skyddet för företagshemligheter i lagstiftningen kan anses vara av stor betydelse för nästan alla finländska företag oberoende av storlek. Företagshemligheter kan vara mycket varierande typer av teknisk och ekonomisk information. Innehavaren av en företagshemlighet behöver inte vidta till exempel registreringsåtgärder för att få skydd. Av denna orsak är det vid behov lätt för företagen att utnyttja skyddet för företagshemligheter. Antalet företagshemligheter som ett företag har och behovet av skydd kan variera under företagets livscykel.

Ofta skyddar företagen sina företagshemligheter med hjälp av avtal. Med stöd av 4 § 2 mom. 4 punkten i lagen om företagshemligheter leder en förpliktelse i ett sekretessavtal eller något annat avtal att inte utnyttja eller röja en företagshemlighet eller någon annan skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet till att verksamheten är förbjuden även enligt den föreslagna lagen. Detta gör det åter möjligt att använda de rättsmedel som nämns i den föreslagna lagen. Den föreslagna lagen har ingen betydande inverkan på de sekretessavtal som företagen använder och den undanröjer inte behovet av sådana. Genom lagen om företagshemligheter blir det emellertid möjligt att få ett relativt heltäckande lagstadgat skydd för företagshemligheter även utan sekretessavtal.

Med hjälp av direktivet om företagshemligheter har man försökt förenhetliga lagstiftningen om skydd för företagshemligheter i EU:s medlemsländer. I och med ikraftsättandet av direktivet har bland annat definitionen av företagshemlighet i stor utsträckning förenhetligats i EU:s olika medlemsländer och vid intrång i företagshemligheter har man tillgång till likadana civilrättsliga rättsmedel. Sålunda kan man anta att när direktivet om företagshemligheter genomförs förbättras verksamhetsbetingelserna inom EU för finländska företag som är verksamma i olika medlemsländer och som utnyttjar företagshemligheter i sin verksamhet. I synnerhet företag som är verksamma i en sådan medlemsstat där det har rått en låg nivå på skyddet för företagshemligheter före direktivet kan ha nytta av att nivån på skyddet för företagshemligheter förbättras i det landet när direktivet om företagshemligheter sätts i kraft. Bättre skydd för företagshemligheter på EU-nivå kan också främja gränsöverskridande samarbete mellan företag.

Nivån på skyddet för företagshemligheter är god i Finland. I Finland baserar sig skyddet för företagshemligheter framför allt på ett fungerande straffrättsligt system, på vilket propositionen inverkar endast genom att det föreslås att begreppet företagshemlighet förenhetligas. En bestämmelse om straffpåföljd för missbruk av tekniska anvisningar ingår dock i den föreslagna lagen. Strävan med den föreslagna lagen om företagshemligheter har varit att behålla nivån på det civilrättsliga skyddet för företagshemligheter enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, som för närvarande är i kraft i Finland. I lagen om företagshemligheter intas dessutom den reglering om skydd för företagshemligheter som direktivet om företagshemligheter förutsätter. I den föreslagna lagen om företagshemligheter har det också intagits ett av direktivet oberoende skydd för tekniska anvisningar, som under beredningen har visat sig vara nödvändigt för företagen.

Skyddet för företagshemligheter utnyttjas ofta i samband med innovationer. Enligt Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets (nedan *EUIPO*) undersökning från juli 2017 utnyttjar över 78 % av de finländska företag som producerar innovationer företagshemligheter för att skydda sina innovationer med anknytning till produkter och processer.³ Enligt samma undersökning är procentandelen 93,6 när det gäller utnyttjandet av företagshemligheter hos stora fö-

³ EUIPO:s (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) undersökning: Protecting Innovation through Trade Secrets and Patents: Determinants for European Union Firms, juli 2017, tillgänglig: www.euipo.europa.eu

retag som producerar innovationer, medan motsvarande procentandel är 76,8 hos små och medelstora företag som producerar innovationer.

Enligt ovan nämnda undersökning av EUIPO:s utnyttjar stora företag ofta både patent och företagshemligheter för att skydda sina innovationer, medan små och medelstora företag oftare skyddar sina innovationer med hjälp av enbart företagshemligheter. Av denna orsak är skyddet för företagshemligheter speciellt viktigt för små och medelstora företag. Att små och medelstora företag oftare utnyttjar enbart företagshemligheter för att skydda sina innovationer beror ofta på att de har mindre resurser än stora företag och på att det kostar att till exempel skaffa och administrera en patentportfölj samt att övervaka patentintrång och driva rättegångar med anledning av sådana. Patentansökningar är dessutom förenade med krav på att lägga fram uppgifter om uppfinningar och detta kan öka små och medelstora företags behov av att utnyttja skydd för företagshemligheter i stället för patentskydd. Förlusterna till följd av att uppfinningar i nyckelposition avslöjats kan vara mycket avsevärda för små och medelstora företag, liksom för även andra företag, och de kan påverka företagets fortsatta funktionsförmåga.

Enligt ovan nämnda undersökning av EUIPO utnyttjas företagshemlighet oftare än patent när det är fråga om en processinnovation eller en serviceinnovation. Finländska företag utnyttjade flitigast företagshemligheter vid skyddet av processinnovationer jämfört med andra EU-länder. Finländska små och medelstora företag utnyttjade företagshemligheter mer än två gånger så ofta som än patent. Enligt en undersökning som gjorts med finländskt företagsmaterial anser många småföretag att det viktigaste sättet att skydda innovationer är ett snabbt inträde på marknaden i stället för skyddet för företagshemligheter eller patentskyddet.⁴ Enligt en tysk undersökning borde små och medelstora företag inte ses som en homogen grupp, utan deras strategier och åsikter när det gäller att skydda egendom med till exempel patent varierade utifrån företagets innovativitet och marknaden för branschen. Även officiella och inofficiella sätt att skydda innovationer användes.⁵ Skydd för företagshemligheter kan fungera antingen som komplement eller alternativ till patentskydd. Lagen om företagshemligheter har sannolikt inte någon stor inverkan på hur många patent som söks i Finland. De effektivare civilrättsliga rättsskyddsmedel som lagen om företagshemligheter erbjuder kan dock medverka till att skydd för företagshemlighet används oftare än nu som alternativ till patentskydd.

Den föreslagna separata lagen om företagshemligheter bidrar till att göra frågor om skydd för företagshemligheter mera kända i företagen och främjar sålunda företagets utnyttjande av skydd för företagshemligheter. När regleringen samlas i en separat lag blir det lättare för företagen att bedöma det gällande rättsläget och de tillbudsstående rättsmedlen. Den nya separata lagen om skydd för företagshemligheter effektiviserar skyddet för företagshemligheter nationellt och den som drabbats av intrång i en företagshemlighet har tillgång till effektivare civilrättsliga rättsmedel för att ingripa i obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheten. Effektivare civilrättsliga rättsskyddsmedel kan å andra sidan också leda till att ett företag oftare än nu kan bli föremål för yrkanden i anslutning till intrång i företagshemlighet. Emellertid undanröjer lagen om företagshemligheter inte de orsaker som har göra med till exempel erhållandet av bevis och som gör att intrång i företagshemligheter ofta behandlas som brottsmål. Av denna orsak kan det inte förväntas att stiftandet av den föreslagna lagen skulle leda till att intrång i företagshemligheter i någon avsevärt högre grad börjar behandlas som civilrättsliga ärenden.

⁴ Leiponen, Byma: 2009: If you cannot block, you better run: Small firms, cooperative innovation, and appropriation strategies. Research Policy 38 (2009) s. 147–1488.

⁵ Bizer (2013): To protect or not to protect? Modes of appropriability in the small enterprise sector. Research Policy 42(2013) 35-49.

Lagen om företagshemligheter antas inte direkt minska antalet intrång i företagshemligheter. Effektivare civilrättsliga rättsskyddsmedel, förenhetligandet av företagshemlighetsbegreppet samt förtydligandet av lagstiftningen om företagshemligheter förbättrar dock systematiken och koherensen hos lagstiftningen om skydd för företagshemligheter. Detta kan åter ha en indirekt minskande inverkan på intrången i företagshemligheter.

Den föreslagna lagen innehåller mer heltäckande bestämmelser än tidigare om skydd för företagshemligheter och den kommer således att beröra flera sådana situationer där det inte tidigare har funnits lagstadgad tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter. Ny tystnadsplikt föreskrivs bland annat i enlighet med 4 § 2 mom. 3 punkten i den föreslagna lagen i en situation där man fått kännedom om en företagshemlighet i en konfidentiell affärsförbindelse. Bestämmelsen kan förbättra underleverantörskedjors funktion samt lönsamhet. Enligt 4 punkten ska även brott mot ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten innebära att verksamheten är förbjuden. Detta gör det åter möjligt att utnyttja de rättsmedel som nämns i den föreslagna lagen. Dylika skyldigheter ingår i många avtal mellan företag, och de är också vanliga i lagstiftningen. Sålunda har företagen möjlighet att åberopa de rättsmedel som nämns i den föreslagna lagen i flera situationer. Detta kan bidra till att förbättra företagens möjligheter att ingripa i intrång i företagshemligheter.

5 § i den föreslagna lagen gör det möjligt att anmäla oegentligheter och olaglig verksamhet (whistleblowing) och att utöva yttrandefriheten. På det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 5 § innebär den föreslagna bestämmelsen ingen betydande förändring av det nuvarande rättsläget. För närvarande har en anställd rätt att röja en hemlighet till exempel för att avslöja ett brott. Utövandet av yttrandefrihet baserar sig åter på Europadomstolens rättspraxis beträffande vad som efter en intresseavvägning kan betraktas som godtagbart utövande av yttrandefriheten i varje enskilt fall. Av denna orsak anses inte den föreslagna bestämmelsen om visselblåsare påverka företagets omvärld på något betydande sätt. I förslaget till 6 § föreskrivs dessutom om ett undantag för arbetstagare när det gäller obehörigt röjande av företagshemlighet. Bestämmelsen gäller endast röjande men inte anskaffande och utnyttjande. Enligt förslaget är röjande av företagshemlighet inte obehörigt om arbetstagaren yppar företagshemligheten för en förtroendeman, ett förtroendeombud eller någon annan företrädare enligt lag eller kollektivavtal, om det är nödvändigt att röja företagshemligheten för att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Bestämmelsen kan potentiellt ha en försämrande inverkan på skyddet för företagshemligheter. Risken för att en företagshemlighet ska komma till allmänhetens eller till exempel konkurrenters kännedom kan öka, om fler aktörer känner till företagshemligheten.

Möjligheten enligt 14 § i den föreslagna lagen att begränsa antalet fysiska personer som i egenskap av part deltar i rättegången och har rätt att få all information när en juridisk person är part och rättegången gäller intrång i en företagshemlighet bidrar till att risken för att företagshemligheten ska komma ut i offentligheten inte utgör något hinder för företag att föra ärenden om intrång i företagshemligheter till domstol. Eftersom de fysiska personer som avses i domstolens beslut om rätt att få information och delta har obegränsad rätt att få information och delta på det sätt som föreskrivs i 12 § 1 mom. och 17 § 1 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar, försämrar ett sådant beslut som lagförslaget möjliggör, och som begränsar rätten att få information och delta, i princip inte heller rättsskyddet för det företag som beslutet gäller. Enligt 14 § i den föreslagna lagen får domstolen inte heller godkänna en begäran om rätt att få information och delta, om det kan äventyra parternas rätt till rättvis rättegång. Det föreslagna 14 § är en undantagsbestämmelse som ska tolkas snävt.

Regleringen i förslaget till 16 § om behörig domstol innebär att tingsrätten är behörig att pröva civilrättsliga yrkanden som gäller affärshemligheter. Marknadsdomstolen har i praktiken parallell behörighet i de situationer där en näringsidkare är svarande. När en tvist som gäller

själva avtalet eller någon annan meningsskiljaktighet mellan parterna behandlas i tingsrätten, möjliggör den föreslagna regleringen att även tystnadsplikt, som ofta utgör en bifråga, kan behandlas samtidigt. Sålunda kan en tvist som gäller tystnadsplikt i fråga om en företagshemlighet i princip behandlas samtidigt, i samma forum och ofta även enligt samma förfarande som andra stridigheter mellan parterna. Eftersom även andra immaterialrättsliga frågor kan vara förenade med intrång i en företagshemlighet, gör bestämmelsen det möjligt att behandla ärendena centraliserat i marknadsdomstolen när villkoren är uppfyllda. Den föreslagna regleringen är smidig för företagen och gör det möjligt för företag som är innehavare av en företagshemlighet att när villkoren är uppfyllda väcka talan för intrång i företagshemligheten i det forum där företaget anser att det är mest naturligt att behandla ärendet. Framför allt små och medelstora företag som är näringsidkare kan antagligen dra nytta av den möjlighet som den föreslagna regleringen erbjuder att väcka talan för intrång i företagshemlighet i tingsrätten i stället för marknadsdomstolen.

Den föreslagna lagen har inga betydande ekonomiska konsekvenser för företagen. Lagen innehåller inga obligatoriska förfaranden, som skulle medföra direkta kostnader för företagen. Till skillnad från immateriella rättigheter behöver företagshemligheter inte registreras, så skyddet för dem medför till exempel inga ansökningskostnader. Kostnader för företagshemligheter orsakas bland annat av de åtgärder som företaget vidtar för att bevara en företagshemlighet, såsom fysiska lås eller åtgärder för att skydda informationssystem. Förslaget har ingen direkt inverkan på sådana åtgärder eller kostnaderna för dem. Dessa kostnader är således av indirekt natur, och de resurser som företagen använder för att skydda företagshemligheter kan variera.

Den föreslagna lagen ingriper inte i företagets konkurrensbetingelser. Lagen beviljar inte innehavaren av en företagshemlighet ensamrätt till företagshemligheten, utan den kan samtidigt innehas lagligt av två eller flera företag. Genom lagen hindras företag som gör intrång i en företagshemlighet från att få obehörig konkurrensfördel genom att obehörigen utnyttja ett annat företags företagshemligheter i sin egen affärsverksamhet. Lagen förbättrar konkurrenspositionen för innehavaren av en företagshemlighet genom att erbjuda denne effektivare försvar mot intrångsgörare.

6.2 Konsekvenser för myndigheterna

Enligt den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs ärenden som gäller meddelande av ett förbud enligt 6 § i den lagen samt tvistemål som grundar sig på den lagen i marknadsdomstolen. Sålunda behandlas ovan nämnda ärenden vad gäller företagshemligheter i marknadsdomstolen. I propositionen föreslås att i fortsättningen ska tingsrätten vara behörig att pröva sådana civilrättsliga yrkanden med anknytning till företagshemligheter som avses i den föreslagna lagen. Dessutom föreslås att marknadsdomstolen i praktiken får parallell behörighet i situationer där en näringsidkare är svarande i målet.

Det är svårt att uppskatta antalet tvister som gäller intrång i företagshemligheter, eftersom utöver de uttryckliga företagshemlighetsintrången åberopas brott mot lagenligt eller avtalsenlig tystnadsplikt även i samband med andra tvister. I avtalstvister mellan såväl kompanjoner som parterna i anställningsförhållanden åberopar man tämligen ofta även brott mot skyldigheter som gäller tystnadsplikten. Dessutom behandlas ärenden i skiljeförfarande, beträffande vilket det inte fås just någon offentlig information.

För närvarande väcks talan som gäller intrång i företagshemligheter i färre än fem fall per år i marknadsdomstolen, och i största delen av dem är det förutom företagshemlighetsintrång också fråga om intrång i en immateriell rättighet som medför ensamrätt, såsom ett varumärke. I samband med beredningen av propositionen har man försökt ta reda på arten och omfatt-

ningen av de företagshemlighetsmål som behandlas som civilrättsliga mål i domstolarna. Eftersom fallen är få och kan gälla mycket varierande situationer och målen ofta hänför sig till även andra grunder, är det emellertid inte möjligt att uppskatta till exempel den genomsnittliga behandlingstiden för dessa mål.

Det är svårt att uppskatta hur den föreslagna lagen kommer att påverka antalet sådana ärenden. Man kan anta att den särskilda lagen om skydd för företagshemligheter ökar kunskapen om frågor som gäller skydd för företagshemligheter. Enligt den föreslagna lagen ska den som drabbats av intrång i en företagshemlighet också ha tillgång till effektivare civilrättsliga rättsmedel för att ingripa i företagshemlighetsintrång. Av dessa orsaker kan antalet fall av talan som gäller företagshemlighetsintrång öka något. Den föreslagna lagen undanröjer ändå inte de orsaker i anslutning till exempelvis erhållande av bevisning som gör att företagshemlighetsintrång ofta behandlas som brottmål. Av denna orsak kan man inte förvänta sig att behandlingen av företagshemlighetsintrång som civilrättsliga ärenden skulle öka kännbart i och med den föreslagna lagen. Ökningen förväntas sålunda inte bli så stor att den skulle föranleda behov av tilläggsresurser i tingsrätterna eller marknadsdomstolen.

Mål och ärenden som gäller intrång i företagshemligheter behandlas i betydande utsträckning som brottmål i Finland. Strafflagens bestämmelser om brott mot företagshemlighet trädde i kraft 1991 och under deras giltighetstid har det getts tiotals domar på underrätts- och hovrättsnivå samt dessutom några prejudikat av högsta domstolen i fråga om brott mot företagshemlighet. De har gällt både tekniska och ekonomiska företagshemligheter.

För närvarande bestäms forum för brott mot företagshemlighet som nämns i 30 kap. i strafflagen och för sekretessbrott och sekretessförseelse som nämns i 38 kap. vid domstol enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål. När man åberopar bestämmelser i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet är Helsingfors tingsrätt forum, för enligt 11 § i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs åtal för brott som nämns i den lagen och missbruk av teknisk förebild eller teknisk anvisning i Helsingfors tingsrätt.

Enligt propositionen föreskrivs det inte om behörig domstol i brottmål i den nya lagen. Behörig domstol bestäms enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål. Centraliseringen av behörigheten till Helsingfors tingsrätt enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet upphör.

Åren 2009–2016 har Helsingfors tingsrätt inte en enda gång dömt ut straff för missbruk av teknisk förebild eller anvisning. Den nya lagen om företagshemligheter kommer sannolikt inte att öka antalet brottmål som gäller missbruk av teknisk anvisning. Brott mot företagshemlighet behandlas även i andra tingsrätter än Helsingfors tingsrätt. Att centraliseringen av behörigheten upphör antas inte förändra antalet fall av företagshemligheter som kommer till tingsrätterna för behandling.

I propositionen föreslås att begreppen förenhetligas i lagstiftningen så att i fortsättningen används begreppet företagshemlighet i enlighet med lagen om företagshemligheter. Av denna orsak föreslås att offentlighetslagen ändras så att begreppet affärs- och yrkeshemlighet ändras till företagshemlighet. Förenhetligandet har inte någon annan inverkan på offentlighetslagens bestämmelser. Sålunda ska bland annat enligt 24 § 1 mom. 20 punkten hemlighållas även sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa.

I fortsättningen definieras företagshemlighet i 2 § i lagen om företagshemligheter. Avsikten med definitionen är inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som företagshemlighet. Definitionen av företagshemlighet enligt lagen om företagshemligheter omfattar även yrkeshemlighet. Denna definition av företagshemlighet i lagen om företagshemligheter kan i fortsättningen tillämpas i samband med offentlighetslagen. Denna tillämpning beskrivs mer ingående i detaljmotiveringen till 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen. Eftersom avsikten med ändringen av begreppet, på det sätt som nämns i ovan nämnda detaljmotivering, inte är att förändra vad som enligt offentlighetslagen kan betraktas som en företagshemlighet och således inte att utvidga området för uppgifter som ska hemlighållas som företagshemligheter, bedöms den föreslagna ändringen av offentlighetslagen inte ha några betydande konsekvenser för myndigheternas verksamhet.

Förenhetligandet av företagshemlighetsbegreppet samt förtydligandet av lagstiftningen om företagshemligheter torde underlätta myndigheternas arbete.

6.3 Konsekvenser för arbetstagarna

Arbetslagstiftningen tillämpas på 2,7 miljoner arbetstagare. Den föreslagna lagen om företagshemligheter gäller också anställningsförhållanden och kompletterar arbetsavtalslagens bestämmelser. Regleringen i den nya lagen om företagshemligheter är av särskild betydelse för sådana arbetstagargrupper, till exempel experter och högre tjänstemän, vilkas arbetsuppgifter är förenade med företagshemligheter. Emellertid kan även andra arbetstagargrupper, till exempel fastighetsarbetare, komma i kontakt med företagshemligheter i sitt arbete, trots att det egentligen inte ingår i deras arbetsuppgifter att hantera företagshemligheter. Å andra sidan riktar sig förbuden mot att anskaffa, utnyttja och röja företagshemligheter i lagen om företagshemligheter mot var och en.

Enligt den gällande lagstiftningen har arbetstagare redan för närvarande en stark tystnadsplikt i anställningsförhållanden. Strävan med propositionen har varit att den nuvarande nivån på skyddet för företagshemligheter, som baserar sig på arbetsavtalslagen och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, inte ska försämrats. Exempelvis arbetsgivarens affärspartners företagshemligheter är för närvarande skyddade med stöd av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Skyddet för affärspartners företagshemligheter baserar sig i fortsättningen på lagen om företagshemligheter och i synnerhet på 4 § 3 mom., på det sätt som beskrivs närmare i motiveringen till det momentet. Den föreslagna lagen om företagshemligheter effektiviserar skyddet för företagshemligheter samt preciserar och kompletterar det civilrättsliga rättsskyddet för den som drabbats av intrång i en företagshemlighet.

Innehållet i en företagshemlighet kan också i princip vara vilken som helst teknisk eller ekonomisk information, om informationen motsvarar kännetecknen på företagshemlighet. Bedömningen av om det är fråga om en företagshemlighet eller en persons yrkesskicklighet måste göras från fall till fall. Utanför definitionen på företagshemlighet ställs enligt propositionen obetydlig information samt erfarenhet och färdigheter som arbetstagare får vid normal yrkesutövning. Utanför definitionen ställs på motsvarande sätt också information som är allmänt känd eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med typen av information i fråga.

För arbetstagare är utövande av yrke och rörlighet inom och mellan företag och olika branscher viktiga rättigheter. För företagen är arbetstagares rörlighet också förenad med risk för att en arbetstagare till exempel avslöjar sin tidigare arbetsgivares företagshemligheter i sin anställning hos en ny arbetsgivare. Denna risk uppmuntrar företag att skydda sig mot sådana situationer.

Det är vanligt med sekretessvillkor i antingen arbetsavtal eller separata sekretessavtal. Enligt en utredning som Europeiska kommissionen gjorde 2013 varierar antalet sekretessvillkor enligt bransch, men i stort sett hälften av löntagarna berörs av sådana. Enligt Akavas (2017) utredning är motsvarande andel av Akavamedlemmarna 74 procent.

En särskild lag om skydd för företagshemligheter ökar kunskapen om skydd för företagshemligheter. Den nya lagen kommer sannolikt att öka arbetsgivarnas medvetenhet om företagshemligheter samt eventuellt också skyddandet av dem genom avtal.

Den föreslagna lagen om företagshemligheter ökar sannolikt också arbetstagarnas medvetenhet om företagens företagshemligheter. Medvetenheten om de skyldigheter och begränsningar som hänför sig till företagshemligheter samt eventuella påföljder av intrång i företagshemligheter kan åter påverka arbetstagares rörlighet.

Enligt en utredning som gäller Förenta staternas delstater⁶ finns det ett starkt samband mellan hur starkt företagshemligheter är skyddade i lagarna om företagshemligheter och uttryckligen kännedomen om skyddet samt i synnerhet den högutbildade arbetskraftens rörlighet så att rörligheten kan minska. Hos lågutbildade arbetstagare är inverkan mindre.

Arbetstagarnas rörlighet kan vara ha större samhällsekonomiska konsekvenser. Ett striktare skydd för företagshemligheter ger arbetsgivaren möjlighet att begränsa rörligheten för information som är viktig för företaget. Detta kan minska arbetskraftens rörlighet och sålunda på samhällsekonomisk nivå försämra allokeringen av arbetskraft från branscher på tillbakagång till nya branscher. I principer är det möjligt att företagen kompenserar den försämrade rörligheten med högre löner till de anställda.⁷ Enligt artikel 1.3 i direktivet om företagshemligheter påverkar direktivet ändå inte arbetstagarnas rörlighet och bestämmelserna i den föreslagna lagen om företagshemligheter begränsar inte arbetstagarnas rörlighet.

I 6 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter föreskrivs om ett undantag för arbetstagare när det gäller obehörigt röjande av företagshemligheter. Enligt förslaget ska röjande av en företagshemlighet inte vara obehörigt om arbetstagaren yppar företagshemligheten för en förtroendeman, ett förtroendeombud eller någon annan företrädare enligt lag eller kollektivavtal, om det är nödvändigt att röja företagshemligheten för att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Denna undantagsbestämmelse baserar sig på artikel 5 c i direktivet om företagshemligheter. Bestämmelsen i 6 § har intagits i den föreslagna lagen om företagshemligheter uttryckligen för att genomföra direktivet. Bestämmelsen är avsedd att skydda arbetstagaren.

Även bestämmelsen om avslöjande av oegentligheter och utövande av yttrandefriheten i 5 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter tillgodoser arbetstagarnas rättigheter. Tillämpningen av 5 § förutsätter bedömning i varje enskilt fall och den är bunden till de föränderliga samhällsvärderingarna. I avsnitt 3.3.2 beskrivs Europadomstolens avgörandepraxis, där man har bedömt skyddet för visselblåsare och personers agerande med avseende på yttrandefriheten enligt artikel 10 i Europakonventionen. I avgörandepraxis har man också bedömt förhållandet mellan yttrandefriheten samt arbetstagares och tjänstemäns lojalitets- och tystnadsplikt (se avsnitt 3.3.2 och i synnerhet fallet *Guja v. Moldova*, som beskrivs där).

⁶ Png & Samila (2015): Trade Secrets Law and Mobility: Evidence from 'Inevitable Disclosure'. Tillgänglig: SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1986775> tai <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1986775>

⁷ Moen (2005): Is Mobility of Technical Personnel a Source of R&D Spillovers? *Journal of Labor Economics*, 2005, vol 23, no.1

När villkoren i 5 § bedöms måste man också beakta huruvida företaget har en rapporteringskanal för oegentligheter. Om ett företag har en fungerade och säker rapporteringskanal för oegentligheter, via vilken det bland annat är möjligt att göra anmälan konfidentiellt och anonymt, och man också ingriper i anmälda oegentligheter, har en person i allmänhet inget behov av att avslöja information som innehåller företagshemligheter för utomstående. Även Europadomstolen har i sin avgörandepraxis på det sätt som beskrivs i avsnitt 3.3.2 ansett att avslöjande av informationen för utomstående är en metod som kommer i sista hand efter att saken har rapporterats till chefen eller någon annan högre instans inom företaget. Intern anmälan är emellertid inte den bästa lösningen till exempel om anmälan gäller ens egen chef eller personer i företagets ledning. I sådana fall är det acceptabelt att vända sig direkt till exempelvis en myndighet i stället för att använda företagets egen rapporteringskanal för oegentligheter.

7 Beredningen av propositionen

7.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

7.1.1 Beredningen av direktivet

Kommissionen antog förslaget till direktiv om företagshemligheter den 28 november 2013 (COM(2013)0813). Rådets allmänna riktlinje i frågan gavs den 26 maj 2014 (9870/14). I Europaparlamentet behandlades saken i utskottet för rättsliga frågor, som överlämnade sitt yttrande till plenum den 22 juni 2015 (A8-0199/2015) och utifrån det inleddes trepartsförfarande mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen.

Till riksdagen överlämnades den 13 februari 2014 statsrådets skrivelse (U 5/2014 rd) om ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv (skyddet av företagshemligheter). Riksdagens ekonomiutskott och lagutskott yttrade sig om skrivelsen (EkUU 6/2014 rd samt LaUU 7/2014 rd). Statsrådet överlämnade en kompletterande skrivelse om förslaget den 8 september 2015 (UKU 9/2015 rd). Riksdagens ekonomiutskott och lagutskott yttrade sig om den kompletterande skrivelsen (EKUU 5/2015 rd samt LaVP 11/2015 vp).

Det slutliga direktivet antogs den 8 juni 2016 och det publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 15 juni 2016. De bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet ska enligt direktivet sättas i kraft senast den 9 juni 2018.

7.1.2 Den nationella beredningen

Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 4 oktober 2016 en arbetsgrupp för att bereda det nationella ikraftsättandet av direktivet om företagshemligheter. Dessutom tillsatte arbets- och näringsministeriet under arbetsgruppen en separat trepartssektion för att behandla frågor i anslutning till den arbetsrättsliga regleringen. Ordförande för arbetsgruppen var en företrädare för arbets- och näringsministeriet. I arbetsgruppen ingick företrädare för justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, IPR University Center, Finlands näringsliv EK, Centralhandelskammaren, Företagarna i Finland, Akava rf och Advokatförbundet. Ordförande för den sektion under arbetsgruppen som behandlade arbetsrättsliga frågor var en företrädare för arbets- och näringsministeriet. I sektionen företrädde arbetsgivarna av Finlands näringsliv EK och Företagarna i Finland medan arbetstagarna företrädde av Akava rf och Ammattiliitto Pro ry.

Arbetsgruppen överlämnade en promemoria om det nationella genomförandet av direktivet om företagshemligheter till arbets- och näringsministeriet den 18 oktober 2017, och promemorian publicerades i arbets- och näringsministeriets publikationsserie (Företag 2/2018).

Enligt arbetsgruppens förslag företas nödvändiga ändringar i den nationella lagstiftningen för att sätta i kraft direktivet om företagshemligheter så att det stiftas en särskild lag om företagshemligheter och regleringen om skydd för företagshemligheter i den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet upphävs och den gällande regleringen om skydd för företagshemligheter överförs med vissa preciseringar till den nya lagen om företagshemligheter. Enligt arbetsgruppens förslag ska regleringen i lagen om företagshemligheter i tillämpliga delar gälla tekniska anvisningar.

I den nya lagen om företagshemligheter föreskrivs det om en definition av företagshemlighet samt obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemlighet. I lagen föreskrivs också om tillåtna sätt att anskaffa företagshemligheter. I lagen föreskrivs också på vilka villkor oegentligheter och olaglig verksamhet får anmälas och yttrandefrihet utövas trots skyddet för företagshemligheter. På motsvarande sätt föreskrivs det om villkoren för att få röja en företagshemlighet för en arbetstagarföreträdare.

Den nya lagen innehåller civilrättsliga rättsmedel för situationer av företagshemlighetsintrång. På yrkande av innehavaren av en företagshemlighet får domstolen bestämma om förbud och korrigeringsåtgärder. I stället för korrigeringsåtgärder får domstolen på vissa villkor bestämma att svaranden ska betala en ersättning för utnyttjande av företagshemligheten. I lagen föreskrivs dessutom om skyldighet att betala skadestånd till innehavaren av en företagshemlighet och att det kan bestämmas att intrångsgöraren ska betala kostnaderna för offentliggörande av domen.

I lagen om företagshemligheter föreskrivs om möjlighet för domstolen att begränsa antalet fysiska personer hos den juridiska personen som i egenskap av part har rätt att under rättegången få kännedom om en sådan omständighet i anslutning till en företagshemlighet som det har bestämts att ska hemlighållas för allmänheten. Ett sådant föreläggande förutsätter att väsentlig olägenhet eller skada skulle medföras för de intressen till vilkas skydd sekretessen har föreskrivits om den sekretessbelagda informationen skulle bli allmänt känd hos den juridiska personen i fråga.

I arbetsgruppens betänkande föreslås att tvistemål som gäller intrång i företagshemligheter och brottmål som baserar sig på lagen ska behandlas i tingsrätten. Marknadsdomstolen ska vid sidan av tingsrätten vara behörig domstol att pröva sådana tvistemål om företagshemligheter där svarande är en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

Ändringarna i arbetsavtalslagen bereddes i en separat arbetsrättslig sektion under arbetsgruppen. Det föreslogs att lagen skulle preciseras så att medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren uttryckligen inte obehörigen utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. I arbetsavtalslagen intas också en hänvisningsbestämmelse till lagen om företagshemligheter, eftersom den föreslagna bestämmelsen om företagshemligheter i arbetsavtalslagen får sitt innehåll även från den föreslagna lagen om företagshemligheter.

Arbetsgruppen konstaterade i sitt betänkande att för att genomföra de ändringar som föreslås i propositionen förutsätts dessutom att rättegångsbalken, lagen om rättegång i marknadsdomstolen samt lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter ändras.

Arbetsgruppens betänkande sändes på remiss den 18 oktober 2017 till sammanlagt 136 olika myndigheter, domstolar, organisationer och föreningar. Dessutom begära arbets- och näringsministeriet separat yttrande om förenhetligandet av begreppet företagshemlighet samt om de ändringar som föreslås i strafflagen.

Propositionen har dessutom, när det gäller ändringen av lagen om sjöarbetsavtal (756/2011), behandlas i delegationen för sjömansärenden, som finns i anslutning till arbets- och näringsministeriet, och där förutom arbets- och näringsministeriet även social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet och sjöfartsbranschens arbetsmarknadsorganisationer är representerade.

Rådet för bedömning av lagstiftningen gav utlåtande om utkastet till proposition den 9 mars 2018.

7.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Sammanlagt 26 instanser yttrade sig om arbetsgruppens betänkande och de företrädde myndigheter, domstolar, näringslivet, organisationer samt privatpersoner. Dessutom meddelade sex instanser att de inte yttrar sig i saken eller inte har något att yttra i saken.

I fråga om begreppet yttrade sig 22 instanser. Dessutom meddelade tre instanser att de inte yttrar sig i saken eller inte har något att yttra i saken.

Sex instanser yttrade sig om de ändringar som föreslås i strafflagen.

Det ansågs vara bra att det stiftas en nya speciallag om företagshemligheter. Den konstaterades bland annat klarlägga den nuvarande utspridda regleringen om företagshemligheter. Den föreslagna regleringen konstaterades också förbättra skyddet för företagshemligheter samt effektivisera företagshemlighetsinnehavarnas civilrättsliga metoder att ingripa i missbruk av företagshemligheter. Det betraktades också som ett förtydligande att definitionen av företagshemlighet i fortsättningen ingår i lag. I vissa yttranden ansågs emellertid att den föreslagna lagen bland annat gör regleringen om företagshemligheter oklarare och att den lag som arbetsgruppen föreslagit kan tolkas på olika sätt.

Under den fortsatta beredningen av proposition har strävan varit att beakta de åsikter som framförts i yttrandena bland annat som följer: Strävan har varit att beskriva know-how noggrannare i motiveringen. Motiveringen till paragrafen om lagens tillämpningsområde har preciserats. Uttrycket vara som användes i arbetsgruppens betänkande har ersatts med ordet produkt. Datorprogram har beaktats särskilt i detaljmotiveringen. Ordalydelsen i bestämmelsen om avslöjande av missbruk och utövande av yttrandefriheten har ändrats och detaljmotiveringen har preciserats bland annat i fråga om rapporteringskanalerna. Bestämmelsen om straffpåföljd har ändrats på det sätt som framfördes i justitieministeriets yttrande så att den motsvarande det skrivsätt som används för närvarande. Dessutom har motiveringen kompletterats så att det anförs klarare att obehörig användning och röjande alltid ska bedömas från fall till fall och att det inte går att reglera det uttömmande.

En del av remissinstanserna ansåg att den föreslagna 6 § (röjande av företagshemlighet för arbetstagarföreträdare) inte behövs för att genomföra direktivet om företagshemligheter. En remissinstans ansåg dock att bestämmelsen är nödvändig. Bestämmelsen har intagits i propositionen i den form som arbetsgruppen föreslog, men motiveringen har preciserats.

När det gäller tekniska anvisningar understödde en del remissinstanser att skyddet för tekniska anvisningar kvarstår i den nationella lagstiftningen. Vissa remissinstanser ansåg dock att skyddet kunde slopas. Enligt propositionen kvarstår skyddet för tekniska anvisningar, men propositionen har preciserats i fråga om skyddet för teknisk anvisning, bland annat så att propositionen inte innehåller den separata definition av teknisk anvisning som arbetsgruppen föreslog.

Beträffande konsekvenserna för myndigheterna har motiveringen kompletterats i fråga om de omständigheter som framförts i yttrandena, bland annat målens art och omfattning.

Vissa av ändringsförslagen i yttrandena skulle ha inneburit att nivån på skyddet för företagshemligheter enligt den nuvarande lagstiftningen skulle ha försämrats, och av denna orsak ansågs de föreslagna ändringarna inte möjliga under den fortsatta beredningen. Ett exempel på ett sådant var förslaget i ett yttrande om att arbetsgivarens samarbetsparters affärshemligheter skulle ha ställts utanför arbetstagarlagens lagbestämda tystnadsplikt.

Vissa remissinstanser föreslog att tystnadsplikten för affärshemligheter enligt strafflagen, arbetsavtalslagen och lagen om företagshemligheter skulle förenhetligas. Eftersom förslaget skulle ha inneburit en väsentlig förändring i den nuvarande regleringen, ansågs detta inte möjligt under den fortsatta beredningen.

Vissa remissinstanser understödde arbetsgruppens förslag om delvis parallell behörighet för tingsrätten och marknadsdomstolen i mål och ärenden som gäller företagshemligheter. Den behörighetsreglering som arbetsgruppen föreslagit kritiserades emellertid också bland annat för att i den form som arbetsgruppen föreslaget garanterar regleringen inte att domstolens behörighet bestäms enligt huvudobjektet i rättsförhållandet samt för att sökande av ändring i ett ärende som gäller ändringssökande bestäms på olika sätt beroende på om käranden väljer tingsrätten eller marknadsdomstolen som forum. I yttrandena framfördes också att tvistemål som baserar sig på ett anställningsförhållande borde behandlas endast i tingsrätten. Under den fortsatta beredningen kom man fram till att i propositionen föreslå delvis parallell behörighet för tingsrätten och marknadsdomstolen i mål och ärenden som gäller företagshemligheter på det sätt som arbetsgruppen föreslagit. Propositionens motivering när det gäller forum har preciserats i fråga om de omständigheter som framförts i yttrandena. Dessutom har regleringen om domstolens behörighet preciserats så att när en anställd är svarande i ett tvistemål som gäller en företagshemlighet är forum enligt propositionen tingsrätten.

I propositionen har också företagets andra sådana ändringar i bestämmelserna om motiveringen som påpekats i yttrandena eller ansetts nödvändiga under den fortsatta beredningen.

Remissinstanserna understödde allmänt eller ansåg det möjligt att förenhetliga begreppet företagshemlighet i hela lagstiftningen. Ett förenhetligande ansågs bland annat undanröja de tolkningsoklarheter som beror på de olika lagarna. En remissinstans ansåg dock att det är onödigt att förenhetliga begreppet i lagstiftningen. En remissinstans konstaterade sig se skillnader framför allt mellan begreppen företagshemlighet och yrkeshemlighet och ansåg att det första intrycket är att de inte kan förenhetligas om inte begreppens betydelse definieras tillräckligt.

I fråga om begreppet påpekades i yttrandena att när det gäller offentlighetslagen överensstämmer begreppet affärshemlighet som utvecklats i rättspraxis inte helt med det begrepp som använts i direktivet om företagshemligheter. Begreppet annan uppgift om näringsverksamhet i offentlighetslagen ansågs fortfarande nödvändigt även efter att lagen om företagshemligheter stiftats. En entydig precisering av förhållandet mellan definitionen av företagshemlighet i lagen om företagshemligheter och de bestämmelser om företagshemlighet som tillämpas i förvaltningsverksamhet och förvaltningsrättskipning efterlystes. Dessutom ansågs det viktigt att det framgår entydigt av motiveringen att det faktum att begreppet ändras från affärs- och yrkeshemlighet till företagshemlighet inte inskränker området för de företagshemligheter som skyddas. Det ansågs också viktigt att begreppets innehåll förblir oförändrat.

Flera remissinstanser ansåg det möjligt att ersätta affärs- och yrkeshemlighet med det enklare begreppet företagshemlighet enligt den föreslagna lagen. En remissinstans ansåg att straffbestämmelserna om företagshemlighet borde revideras separat.

Propositionen innehåller ett förslag om att begreppet företagshemlighet ska förenhetligas i lagstiftningen. De lagändringar som förenhetligandet förutsätter har beretts som tjänstearbete. När det gäller förenhetligandet av begreppet har särskilt ändringarna i offentlighetslagen och strafflagen motiverats i propositionen.

Beträffande de ändringar som föreslagits i strafflagen påpekades i synnerhet att det inte föreslås att brottsbeteckningarna ändras. Det ansågs bland annat inkonsekvent att behålla det finska begreppet ”yrityssalaisuus” som brottsbeteckning. Under den fortsatta beredningen stannade man ändå för att inte föreslå någon ändring i brottsbeteckningarna. Motiveringen till brottsbeteckningen kompletterades.

Rådet för bedömning av lagstiftningen ansåg i sitt utlåtande att utkastet till regeringsproposition följer delvis anvisningen om bedömning av författningsförslag. Rådet ansåg att till propositionen största brister och utvecklingsbehov hörde bland annat att man inte får en tillräcklig uppfattning om företagshemlighetsinrångets skala. Även arbetstagarnas ställning borde enligt rådet behandlas mera ingående. Rådet rekommenderade att utkastet till proposition korrigeras i enlighet med rådets utlåtande innan regeringen avlåter propositionen. Propositionens konsekvenser i avsnitt 6 har kompletterats utifrån rådets utlåtande.

I den fortsatta beredningen har även de ändringar som propositionen förutsatt i lagen om rättegång i marknadsdomstolen, rättegångsbalken samt lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter, och som inte ingått i arbetsgruppens betänkande, beretts som tjänstearbete.

8 Samband med andra propositioner

Ikraftträdandet av 7 kap. 4 § 6 och 7 mom. i den föreslagna lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken samt ikraftträdandet av 7 b § 3 och 4 mom. i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter är beroende av när det enhetliga europeiska patentsystemet kommer igång.

I propositionen föreslås att lagen om försäkringsförmedling (570/2005) ändras. Den kommer att ersättas med lagen om försäkringsdistribution, vars 79 § i sak motsvarar den paragraf som föreslås bli ändrad genom propositionen. Regeringens proposition (RP 172/2017 rd) som gäller saken behandlas som bäst i riksdagen.

I propositionen föreslås att vissa paragrafer i många lagar som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde ändras. Andra regeringspropositioner om ändring av samma lagar behandlas som bäst i riksdagen. De gäller följande lagar som förekommer också i denna proposition: lag om ändring av 40 a § i lagen om strukturstöd till jordbruket (RP 14/2018 rd), lag om ändring av 53 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (RP 14/2018 rd), lag om ändring av 24 § i lagen om veterinär gränskontroll (RP 14/2018 rd), lag om ändring av 35 § i lagen om vattentjänster (RP 192/2017 rd), lag om ändring av 52 § i lagen om animaliska bi-produkter (RP 14/2018 rd) och lag om ändring av 81 § i livsmedelslagen (RP 14/2018). Förslagen bör vid behov samordnas.

I propositionen föreslås att lagen om privat hälso- och sjukvård ändras. En regeringsproposition (RP 52/2017 rd) där lagen i fråga föreslås bli upphävd behandlas som bäst i riksdagen. Förslagen bör vid behov samordnas.

I propositionen föreslås att tobakslagen ändras. En regeringsproposition (RP 14/2018 rd) med förslag till ändring av bl.a. 88 och 94 § i tobakslagen behandlas som bäst i riksdagen. Denna

RP 49/2018 rd

proposition innehåller också förslag till ändring av de nämnda paragraferna. Förslagen bör vid behov samordnas.

I propositionen föreslås att lagen om statens specialfinansieringsbolag och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet ändras. De nämnda lagarna föreslås bli ändrade också i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med Innovationsfinansieringsverket Business Finlands och Business Finland Ab:s uppgifter och behörighet. Avsikten är att den regeringspropositionen lämnas till riksdagen samma dag som denna regeringsproposition. Förslagen bör samordnas.

I propositionen föreslås att 24 § 1 mom. 17 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ändras. I regeringspropositionen RP 15/2017 rd, som behandlas som bäst i riksdagen (regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av landskap och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lämnande av under rättelse enligt artikel 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse), föreslås att ändringar görs i samma punkt. I den propositionen föreslås dessutom ändring av 39 b § i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsprocesslagen föreslås bli upphävd genom den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden, som ingår i regeringens proposition med förslag till lag om rättegång i förvaltningsärenden och till vissa lagar som har samband med den (RP 29/2018 rd).

I propositionen föreslås att bestämmelser i IV avd. 1 kap.2 och 4 § i lagen om transportservice ändras. Regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om transportservice och vissa lagar som har samband med den (RP 145/2017 rd) behandlas som bäst i riksdagen. Förslagen bör vid behov samordnas.

I propositionen föreslås att 94 § i järnvägslagen ändras. I regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om transportservice (RP 145/2017 rd) föreslås att 94 § 2 mom. i järnvägslagen upphävs. Förslagen bör vid behov samordnas.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om företagshemligheter

1 §. Tillämpningsområde. Enligt paragrafen föreskrivs det i lagen om företagshemligheter om skyddet för företagshemligheter samt tekniska anvisningar i samband med näringsverksamhet. Genom lagen om företagshemligheter sätts direktivet om företagshemligheter i kraft till behövliga delar samt bibehålls den nuvarande nationella civilrättsliga lagstiftningen om skydd för företagshemligheter, som delvis är mer omfattande än direktivet om företagshemligheter. Tillämpningsområdet för direktivet om företagshemligheter är allmänt, och medlemsstaterna ska genomföra direktivet så att förfarandena, åtgärderna och rättsmedlen enligt direktivet är tillgängliga i samtliga situationer som gäller intrång i företagshemligheter. I praktiken torde vissa rättsmedel användas sällan, till exempel i förhållanden mellan arbetsgivare och arbetstare. Det går ändå inte att kategoriskt utesluta deras tillämpning i sådana situationer.

Lagen om företagshemligheter blir tillämplig om det är möjligt att utnyttja en företagshemlighet i nuvarande eller eventuellt framtida näringsverksamhet. Bedrivande av näringsverksamhet är inte en förutsättning för att tillämpa bestämmelserna i lagen om företagshemligheter. Sålunda tillämpas bestämmelserna i lagen om företagshemligheter även på enskilda personer. Lagens bestämmelser tillämpas inte på sådana enskilda personers hemligheter som inte har någon anknytning till företagsverksamhet. En enskild persons eller till exempel ett forsknings-

instituts, ett universitets eller en högskolas hemlighet som kan utnyttjas i eventuell framtida näringsverksamhet kan dock vara en företagshemlighet, om den motsvarar definitionen av företagshemlighet i 2 §.

Bestämmelserna i lagen om företagshemligheter begränsar inte i princip rätten för innehavaren av en företagshemlighet att inom ramen för sin avtalsfrihet avtala om skyddet för sina företagshemligheter. Lagen om företagshemligheter innehåller emellertid också tvingande reglering som därmed begränsar avtalsfriheten. Sådan reglering utgör definitionerna i 2 § och dessutom i första hand bestämmelserna i 5 § om avslöjande av oegentligheter samt bestämmelserna i 6 § om röjande av företagshemlighet för arbetstagarföreträdare. Rättigheterna enligt 5 och 6 § får inte inskränkas genom avtal. Man bör emellertid lägga märke till att företag i sig kan komma överens om att information ska skyddas i större utsträckning än definitionen i 2 §, men då är det inte möjligt att använda rättsmedel enligt lagen om företagshemligheter för information utanför definitionen av företagshemlighet eller teknisk anvisning. Om sådan information avslöjas är det fråga om agerande i strid med ett avtalsvillkor och inte om intrång i en företagshemlighet.

Begreppet näringsverksamhet som används i lagen ska förstås i vid bemärkelse. Med näringsverksamhet avses särskilt fysiska eller juridiska personers utövande av yrke eller näring för att erhålla inkomst eller någon annan ekonomisk nytta.

Näringsverksamhet ska syfta till ett ekonomiskt resultat. Det ekonomiska resultatet framgår i allmänhet så att varor, tjänster eller andra nyttigheter säljs eller annars tillhandahålls mot ersättning. Det ska anses handla om verksamhet mot vederlag, trots att motprestation inte krävs för varje enskild prestation. Även ekonomisk verksamhet som bedrivs i välgörenhetssyfte kan vara näringsverksamhet. Kravet på strävan efter ekonomiskt resultat ställer åter till exempel avgiftsfri grannhjälp utanför näringsverksamhet.

Om skyddet för företagshemligheter gäller dessutom vad som bestäms särskilt i någon annan lag. Tillämpningsområdet för lagen om företagshemligheter är allmänt och lagen kompletterar regleringen om skydd för företagshemligheter på andra ställen i lagstiftningen. Sålunda tillämpas bland annat definitionen av företagshemlighet i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter även när det är nödvändigt att avgöra om det är fråga om en företagshemlighet som avses i någon annan lag. Den föreslagna lagens förfaranden, åtgärder och rättsmedel kan också bli tillämpliga till exempel på grund av brott mot tystnadsplikt enligt någon annan lag. Till den del som det föreskrivs något annat om skydd för företagshemligheter i den andra lagen tillämpas den lagen i stället för den här lagen.

Lagen om företagshemligheter är emellertid en speciallag i förhållande till andra allmänna lagar, till exempel rättegångsbalken. I fall som gäller enbart förbud mot att anskaffa, utnyttja och röja en företagshemlighet tillämpas bestämmelsen om interimistiskt förbud i 9 § i lagen om företagshemligheter i stället för bestämmelsen om säkringsåtgärder i 7 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Ett viktigt exempel på en annan lag där det föreskrivs om skydd för företagshemligheter är arbetsavtalslagen. Arbetsavtalslagen är en allmän lag om anställningsförhållanden. Bestämmelserna om företagshemligheter i 3 kap. är specialbestämmelser i förhållande till lagen om företagshemligheter. I 3 kap. 4 mom. i arbetsavtalslagen föreslås dock en hänvisning till lagen om företagshemligheter. Den sistnämnda lagens bestämmelser tillämpas i anställningsförhållanden på samma sätt som arbetsavtalslagens bestämmelser överlag. Bland annat definitionen av företagshemlighet och behörigt och obehörigt utnyttjande av företagshemligheter får sitt innehåll från lagen om företagshemligheter. Sålunda är det till exempel med stöd av 4 § 3 mom. i lagen om företagshemligheter förbjudet att under anställningsförhållandet obehörigt röja ar-

betsgivarens affärspartners företagshemlighet som man fått kännedom om under anställningsförhållandet. När det gäller anställningsförhållanden föreskrivs det dessutom om tystnadsplikt i bland annat statstjänstemannalagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare samt kyrkolagen. Om tystnadsplikt enligt dessa lagar överträds, blir förfaranden, åtgärder och rättsmedel enligt lagen om företagshemligheter tillämpliga.

I strafflagen föreskrivs om straffbara gärningar som innebär intrång i företagshemlighet.

2 §. Definitioner. I paragrafen definieras de begrepp som används i lagen. Definitionerna av företagshemlighet, innehavare av en företagshemlighet och intrångsgörande produkter genomförs i behövliga delar artikel 2 i direktivet om företagshemligheter.

I 1 punkten definieras vad som avses med företagshemlighet. Definitionen är ny och genom den genomförs artikel 2.1 i direktivet om företagshemligheter. Direktivets begrepp företagshemlighet baserar sig på artikel 39.2 i TRIPS-avtalet, som är bindande för Finland. Finlands nationella civilrättsliga lagstiftning har tidigare saknat en definition av företagshemlighet.

För närvarande används olika begrepp i olika lagar: affärs- och yrkeshemlighet, affärshemlighet och företagshemlighet. Nuförtiden definieras företagshemlighet (finska ”yriyissalaisuus”) i 30 kap. 11 § i strafflagen på följande sätt: ”Med företagshemlighet avses i detta kapitel en affärs- eller yrkeshemlighet eller någon motsvarande information om näringsverksamhet som en näringsidkare håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra ekonomisk skada för honom eller någon annan näringsidkare som har anförtrott honom informationen.”

Även om det har använts olika begrepp i olika lagar, uppfattas begreppen som att de i praktiken betyder samma sak och de har också i rättspraxis i stor utsträckning tolkats på samma sätt. Avsikten med den nya definitionen av företagshemlighet är inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som företagshemlighet. Definitionen av företagshemlighet omfattar även yrkeshemlighet. Till skillnad från affärshemlighet har yrkeshemlighet mera avsett fria yrkesutövarer, såsom privatläkare, arkitekter, advokater, självständigt verkssamma formgivare eller designers hemligheter som gäller kunskaper och färdigheter. I och med den nya definitionen har en indelning baserad på sättet att bedriva näring inte längre någon betydelse ens på teoretisk nivå.

Kännetecknet på företagshemlighet och därmed också i stor utsträckning affärshemlighet har i Finland traditionellt ansetts vara innehavarens sekretessvilja, sekretessintresse och faktiska sekretess. Innehavarens sekretessintresse framgår av att informationen är hemlig och om den avslöjas är detta ägnat att orsaka ekonomisk skada för näringsverksamheten. Verklig sekretess och sekretessvilja betyder åter att innehavaren har en strävan och vilja att hemlighålla informationen för utomstående. Även om ordalydelsen i direktivet om företagshemligheter inte direkt motsvarar dessa begrepp, stämmer kännetecknen på företagshemlighet där i stor utsträckning överens med den rådande uppfattningen inom det finländska rättssystemet.

På samma sätt som enligt direktivet om företagshemligheter är information en företagshemlighet om den uppfyller de tre krav som nämns i bestämmelsen.

Företagshemlighet är för det första information som är hemlig i den meningen att den inte, som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt handskas med typen av information i fråga (underpunkt a). Kännetecknet på en företagshemlighet är att den känd inom en begränsad personkrets. Av en företagshemlighet som omfattas av skyddet förutsätts ändå inte i samtliga fall att den begränsade personkretsen är liten. Företagshemligheten kan till exempel vara känd hos två eller flera företag i samma bransch. En företagshemlighet kan inte vara en en-

samrätt, utan informationen kan lagligen vara flera aktörers företagshemlighet samtidigt. Det är möjligt att flera aktörer utvecklar eller får samma information självständigt, såsom information om någon teknik som används för att framställa en produkt.

Som företagshemlighet betraktas enligt definitionen inte information som är allmänt känd eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt handskas med typen av information i fråga. Utanför definitionen av företagshemlighet stannar således kunskaper som ingår i allmän utbildning inom branschen samt sådan allmänna erfarenheter och färdigheter som personerna har fått vid normal yrkesutövning. Bedömningen av om det är fråga om en företagshemlighet eller en persons yrkesskicklighet, -kunskaper eller erfarenhet måste göras från fall till fall. Gränsdragningen blir i praktiken beroende av domstolens prövning på samma sätt som i nuläget. När man bedömer informationens karaktär av företagshemlighet eller en persons yrkesskicklighet, kan man beakta bland annat om det är fråga om muntlig kunskap eller om den finns lagrad någonstans eller i skriftlig form, hur detaljerad och företagsspecifik den är, dvs. är den allmänt känd hos företagen i den aktuella branschen. Om det inte är fråga om muntlig kunskap, utan den är detaljerad och innehas av endast ett eller få företag, ökar detta sannolikheten för att den snarare ska betraktas som en företagshemlighet än någons yrkesskicklighet.

Med know how avses företagserfarenheter, av vilka de flesta kan karakteriseras som på erfarenhet baserad kunskap att använda sig av information. Know how har delvis samma innehåll som affärshemlighet. I en vidare bemärkelse torde med know how förstås all kunskap och erfarenhet som behövs för utövande av en viss näringsverksamhet. Det är svårt att individualisera skyddsobjektet i know how och det är mångfaldigare än immaterialrättsliga ensamrätterna. Fördenskull kan man inte med know how ge skyddad ensamrätt av motsvarande slag. Hemlig know how kan bli skyddad som affärshemlighet (RP 114/1978 rd s. 114).

Utanför definitionen av företagshemlighet stannar också information som är lättillgänglig med hjälp av till exempel reverse engineering på det sätt som beskrivs i 3 § 4 mom. 2 punkten.

En företagshemlighet ska också ha verkligt eller potentiellt värde i näringsverksamheten på grund av att den är hemlig (underpunkt b). Ekonomiskt värde som hänför sig till en hemlighet framgår i praktiken så att röjandet av den vore ägnat att orsaka ekonomisk skada. Information har ekonomiskt värde till exempel när olovligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av informationen kunde försämra den lagliga innehavarens konkurrensställning på marknaden. I direktivet förutsätts att informationen har kommersiellt värde, men i den föreslagna lagen hänvisas till ekonomiskt värde i näringsverksamhet i stället för kommersiellt värde. Uttrycket har samma innebörd som direktivets kommersiella värde. Utanför definitionen av företagshemlighet ställs obetydlig information, eftersom den inte har just något ekonomiskt värde.

För att information ska ha ekonomiskt värde i näringsverksamhet förutsätts inte att innehavaren av företagshemligheten är en näringsidkare. Vilken som helt fysisk eller juridisk person kan inneha en företagshemlighet. Exempelvis forskningsinstitut kan bland annat i anslutning till forskningssamarbete få information som har ekonomiskt värde i forskningsinstitutets näringsverksamhet. Å andra sidan är privat information som ett företag innehar inte nödvändigtvis företagshemligheter om informationen inte har något samband med näringsverksamheten.

Kravet på att informationen ska ha ekonomiskt värde i näringsverksamhet förutsätter inte heller att informationen utnyttjas. Det räcker att informationen har ett potentiellt ekonomiskt värde. En företagshemlighets ekonomiska värde kan också vara bundet till tidens gång. När informationen åldras kan nyttan av informationen minska eller försvinna helt och hållet.

Definitionen av företagshemlighet är allmän, och den ställer inga gränser för det objekt som skyddas mot missbruk. Företagshemligheter kan vara väldigt många typer av teknisk eller

ekonomisk information. Företagshemligheter kan vara bland annat tillverkningsuppgifter, testresultat, affärsidéer, prissättningsuppgifter, know-how, marknadsundersökningar, ekonomiska prognoser, konkurrentanalyser, kundregister och företagens administrativa-organisatoriska uppgifter. En företagshemlighet kan vara ett datorprogramms källkod eller någon annan del av ett program som ska hemlighållas, såsom programmets uppbyggnad, specifikation eller algoritmer eller databaser som ingår i det. Även så kallad negativ information kan vara affärshemligheter. Med negativ information avses till exempel information om att någon tillverkningsmetod inte fungerar. Det kan också betyda information som är negativ eller skadlig för bolagets verksamhet, såsom information om bolagets svaga ekonomiska läge.

I rättspraxis har som företagshemlighet enligt strafflagen betraktats till exempel mönster till en snöskoteroverall, eftersom det hade tagit flera månader att designa overallen och målsäganden hade meddelat att på grund av mönstrens ekonomiska värde var de förenade med ett absolut sekretessintresse (HD 2013:17). Som företagshemligheter har även betraktats kundspecifika priser per enhet på byggnadsmaterial (HD 12.12.2008, dnr R 2007/656), maskinritningar och utkast till dem, trots att maskinens funktionsprincip och huvudsakliga konstruktion har varit känd (HD 1984 II 43) och icke-offentliggjorda delar av skal till mobiltelefoner, när man utifrån dem har kunnat dra slutsatser om produkternas tillverkningsteknik samt telefonernas utseende och egenskaper, som tillverkaren vill hemlighålla för konkurrenterna (Kouvola hovrätt 30.9.2004, dnr R 03/1364). Som företagshemligheter har även betraktats tillverknings- och monteringsritningar till dieselmotorer, då en betydande del av informationen i ritningarna baserade sig på bolagets egen know-how och dess produktutvecklingsarbete. Bolagets dieselmotorer företrädde högtstående teknisk kunskap och kompetens, varför tillverkningen av en komponent av motsvarande kvalitet förutsatte detaljerade uppgifter. Den sakkunskap som krävs för att ta reda på uppgifterna var inte lättillgänglig och dessutom var sådana utredningar mycket dyra (Vasa hovrätt 25.5.2004, dnr R 03/1074).

I rättspraxis har man ansett att företagshemlighet kan vara också en kombination av enskilda uppgifter, såsom en ny slags sammansättning av uppgifterna eller en stor mängd registrerade uppgifter som helhet, trots att de enskilda uppgifterna är offentliga. I Helsingfors hovrätts avgörande 4.7.2012, dnr R 11/2450 ansåg hovrätten bland annat att sekretessen för uppgifterna hänförde sig till produkternas nyhetsvärde i Finland och bolagets intresse av att få en ny marknad i Finland. Uppgifterna tillsammans med förhandlingsresultatet utgjorde tillsammans en företagshemlighet. Företagshemligheter är ofta en kombination av olika uppgifter, där ingen uppgift separat behöver vara en företagshemlighet. I Åbo hovrätts avgörande 21.6.2012, dnr R 10/2249 ansåg hovrätten att informationen skulle betraktas som en företagshemlighet, då den bestod av en sammansättning av i sig kända uppgifter, komponenter eller delfunktioner eller de kunde samordnas till en ny slags informationshelhet eller produkt. I Kouvola hovrätts avgörande 12.1.2011, dnr R 10/456 ansåg hovrätten att en förpackningslinje var en helhet som krävt planering och som utgjorde en företagshemlighet, trots att komponenterna i huvudsak var teknik som var känd sedan tidigare.

Som företagshemligheter betraktades åter inte ritningarna till en bakgavelhiss, då ritningarna inte innehöll andra uppgifter om hissens konstruktion än de som framgick direkt av hissens och då hissarna kunde hyras och köpas fritt och sålunda undersökas av vem som helst. Ritningarna var sådana tekniska förebilder som avses i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (HD:1991:11). Det hade inte heller gjorts intrång i företagshemligheter i en situation där en arbetstagare hade planerat elektriska lösningar för en maskin, vilka hade haft jämförelsevis enkla allmänna funktionsprinciper och baserat sig på allmänt känd yrkesskicklighet. Det ansågs inte att lösningarna till en förpackningsmaskin hos personens tidigare arbetsgivare hade kopierats i detalj (HD:1989:39). Sedvanliga lönelistor för anställda hos en städfirma innehöll, då arbetsavtalen överensstämde med allmän praxis, inte i 5 § 1 mom. i lagen om tillsyn över arbetarskyddet (131/1973) avsedda uppgifter om ett företags ekonomiska ställning eller om en

affärs- eller yrkeshemlighet. Arbetarinspektören, som utan affärsidkarens tillstånd hade lämnat domstolen kopior av lönelistorna som inspektören erhållit vid en arbetarskyddsinspektion, hade inte gjort sig skyldig till brott mot tystnadsplikten som gällde arbetarskyddsavgifter (HD 1985-II-181).

Av en företagshemlighet förutsätts för det tredje att den legitima innehavaren av informationen har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig (underpunkt c). Kravet innebär att innehavaren genom sina åtgärder ska försöka hålla informationen hemlig, och att de som har att göra med informationen förstår att den är hemlig.

Omfattningen av innehavarens åtgärder ska granskas i varje enskilt fall beroende på bland annat vilka slags åtgärder som det i själva verket är möjligt att vidta och vilka behov innehavaren av företagshemligheten har av att hålla informationen hemlig. Metodurvalet för att hålla information hemlig ska vara brett. Information kan skyddas till exempel med säkerhetsarrangemang som gäller informationssystem och fysiska utrymmen eller så kan det skrivas in i sekretessförbindelser mellan företaget och dess personal eller företaget och dess samarbetspartner vilken information som är konfidentiell. Kravet på rimliga åtgärder betyder å andra sidan till exempel inte att handlingar eller filer som innehåller företagshemligheter uttryckligen måste märkas som konfidentiella.

I 2 punkten definieras innehavare av en företagshemlighet. Definitionen är ny och den genomför artikel 2.2 i direktivet om företagshemligheter. Innehavaren av en företagshemlighet kan vara en fysisk eller juridisk person som lagligen kontrollerar en företagshemlighet. Begreppet innehavare av en företagshemlighet baserar sig på samma sätt som definitionen av företagshemlighet på TRIPS-avtalet, där det i artikel 39.2 konstateras att ”fysiska och juridiska personer ha möjlighet att förhindra att information över vilken de lagligen förfogar, inte utan deras samtycke röjs för, anskaffas av eller används av andra på sätt som strider mot god affärsed”. I direktivet anges inte närmare vad som avses med lagligen kontrollerar. Med begreppet lagligen kontrollerar vill man säkerställa att förutom företagshemlighetens ursprungliga innehavare kan även till exempel licensinnehavare försvara företagshemligheten. Vem som lagligen kontrollerar en företagshemlighet måste bedömas från fall till fall, till exempel utifrån licensavtal eller avtal om utnyttjande och röjande av företagshemligheten.

I 3 punkten definieras vad som avses med intrångsgörande produkter. Definitionen motsvarar definitionen av intrångsgörande varor i artikel 2.4 i direktivet om företagshemligheter. I bestämmelsen används uttrycket produkt varmed avses både varor och tjänster. Av denna orsak är bestämmelsens uttryck produkt i stället för direktivets uttryck vara. Med intrångsgörande produkter avses varor eller tjänster vilkas formgivning, egenskaper, funktion, produktionsprocess eller marknadsföring gynnas avsevärt av olagligen anskaffade, utnyttjade eller röjda företagshemligheter. Gynnas avsevärt bedöms från fall till fall. Det kan vara fråga om intrångsgörande produkter till exempel när en företagshemlighets innehavares tekniska lösningar i betydande utsträckning har använts i produktens formgivning och produktion eller när innehavarens kundregisteruppgifter har utnyttjats olagligen vid marknadsföring av produkterna, och dessa tekniska lösningar och kundregisteruppgifter utgör företagshemligheter.

En intrångsgörande produkt kan också vara till exempel ett datorprogram eller ett datorspel, eller ett lagringsmedium för detta, eller något annat föremål där ett datorprogram ingår.

3 §. Obehörigt anskaffande av företagshemlighet. I paragrafen föreskrivs om förbud mot obehörigt anskaffande av företagshemlighet samt om obehöriga sätt att anskaffa företagshemligheter. Dessutom bestäms i paragrafen om sätt att anskaffa företagshemligheter som inte är obehöriga. Genom regleringen genomförs artikel 3.1 samt artikel 4.2 och 4.4 i direktivet om företagshemligheter.

RP 49/2018 rd

I 1 mom. föreskrivs ett allmänt förbud mot obehörigt anskaffande av företagshemlighet. Ingen får obehörigt anskaffa eller försöka anskaffa en företagshemlighet. Regleringen motsvarar förbudet mot att anskaffa företagshemligheter i 4 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Förbudet mot att utnyttja en obehörigt anskaffad företagshemlighet har intagits i den föreslagna lagens 4 § 1 mom. om förbud mot utnyttjande och röjande.

I 2 mom. föreskrivs närmare om obehöriga sätt att anskaffa företagshemligheter. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.2 i direktivet om företagshemligheter. Enligt 1 punkten betraktas anskaffande av en företagshemlighet alltid som obehörigt om det sker genom att någon olovligen bereder sig tillgång till eller tillägnar sig företagshemligheten. I 2 punkten uppräknas gärningar som ska betraktas som obehörigt anskaffande av företagshemlighet om de begås utan samtycke av innehavaren av företagshemligheten. Enligt bestämmelsen får man inte olovligt kopiera eller skriva av sådana handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som hör till innehavaren av en företagshemlighet och som innehåller företagshemligheten eller från vilka företagshemligheten kan härledas. En företagshemlighet får inte heller anskaffas obehörigt genom olovligt iakttagande eller annan olovlig hantering av ovan nämnda upptagningar från vilka en företagshemlighet kan härledas. Som innehavare av en företagshemlighet betraktas i enlighet med direktivet den som lagligen kontrollerar företagshemligheten. Bestämmelsen är så oberoende av upptagningsform som möjligt, dvs. den täcker i praktiken alla slags upptagningar från vilka en företagshemlighet kan röjas. Enligt 1 och 2 punkten är således förvärvande, kopiering på olika sätt och iakttagande i olika former av en upptagning som innehåller en företagshemlighet alltid obehörigt anskaffande av en företagshemlighet. Även anskaffningssätten enligt 30 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen är obehörigt anskaffande. I 3 punkten föreskrivs förutom om obehörigt anskaffande av en företagshemlighet även om annat förfarande som strider mot god affärssed. God affärssed är sådant förfarande som iaktas av en ärlig och hederlig näringsidkare, och som inte är förenat med några betänkliga drag för konkurrenten. Det går dock inte att definiera god affärssed entydigt, utan innehållet preciseras genom rättspraxis. Framför allt marknadsdomstolens och högsta domstolens avgöranden samt Centralhandelskammarens opinionsnämnd för god affärsseds utlåtanden har ansetts bestämma innehållet i god affärssed. Bedömningen av om ett förfarande överensstämmer med god affärssed kan vara situationsbunden och i allmänhet bedöms förfarandet som helhet (HD 2004:4). Man kan få tolkningshjälp med innehållet i god affärssed av allmänt godkända regler för olika näringsgrenar, uppförandekodex samt Internationella handelskammaren ICC:s marknadsföringsregler. Innehållet i god affärssed kan också ändras över tiden och när sederna förändras.

I 3 mom. föreskrivs att anskaffande av en företagshemlighet är också obehörigt, om personen vid anskaffning av en företagshemlighet har känt till eller under rådande förhållanden borde ha känt till att företagshemligheten direkt eller indirekt har erhållits från en person som obehörigen utnyttjat eller röjt den. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.4 i direktivet om företagshemligheter. Närmare bestämmelser om obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet ingår i 4 §. I detta moment och 4 § 4 mom. förbjuds således obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av en företagshemlighet i följande steg då företagshemligheten har utnyttjats eller röjts obehörigt i ett tidigare skede. Om en person har anskaffat en företagshemlighet under omständigheter där han eller hon inte heller borde ha känt till att företagshemligheten har utnyttjats eller röjts obehörigen tidigare, agerar personen i fråga inte obehörigt på det sätt som avses i detta moment och 4 § 4 mom.

I 4 mom. föreskrivs om sätt som inte är obehörigt anskaffande av företagshemlighet. Genom bestämmelsen genomförs artikel 3.1 i direktivet om företagshemligheter.

I 1 punkten föreskrivs att anskaffande av en företagshemlighet inte är obehörigt när den erhålls genom oberoende upptäckt eller skapande. Information som är skyddad som en företags-

hemlighet är inte en ensamrätt, så flera olika aktörer har antingen samtidigt eller vid olika tidpunkter kunnat få laglig kontroll över samma företagshemlighet genom oberoende upptäckt eller skapande.

Enligt 2 punkten betraktas inte reverse engineering som obehörigt anskaffande av en företagshemlighet. Med reverse engineering avses att information klarläggs genom iakttagelse, undersökning, demontering eller test av produkter eller föremål som förvärvats lagligt. På detta sätt kan man klarlägga produkternas funktionsprinciper och den kunskap som ligger bakom dem. Om informationen har klarlagts på detta sätt är det inte fråga om obehörigt anskaffande av en företagshemlighet.

Reverse engineering är således tillåten när en produkt eller ett föremål kan förvärvas lagligt, dvs. i praktiken är allmänt tillgängligt på marknaden eller innehas lagligt av en sådan aktör som inte berörs av skyldigheten att begränsa anskaffandet av företagshemligheter. Villkoret är att reverse engineering inte har förbjudits genom avtal. Avtal som förbjuder reverse engineering kan också begränsas genom lag. I Finland bestäms i 25 k § i upphovsrättslagen (404/1961) om reverse engineering av datorprogram för att få den information som är nödvändig för att uppnå samverkansförmåga mellan program. Avtalsvillkor som inskränker användningen av ett datorprogram enligt upphovsrättslagens bestämmelse är ogiltiga.

Enligt 3 punkten är anskaffande av företagshemlighet inte obehörigt om det går till så att arbetstagare och arbetstagarföreträdare utövar sin rätt till information och samråd. Arbetstagares och arbetstagarföreträdare rätt till information och samråd kan basera sig på lagstiftning eller till exempel kollektivavtal. Arbetstagare och arbetstagarföreträdare anses inte ha anskaffat en företagshemlighet obehörigt, om företagshemligheten har erhållits som ett inslag i arbetstagarernas och arbetstagarföreträdarnas utövande av sin rätt till information eller samråd. Det är fråga om en sådan situation som avses i denna punkt till exempel när arbetstagare eller arbetstagarföreträdare har fått kännedom om en företagshemlighet i samband med samarbetsförfarande. Bestämmelser om tystnadsplikt för arbetstagare och arbetstagarföreträdare finns i 9 kap. 57 § i samarbetslagen, enligt vilken en arbetstagare, en företrädare för en personalgrupp och en i 9 kap. 55 § avsedd sakkunnig samt i 9 kap. 57 § 2 mom. avsedda arbetstagare och deras företrädare skall hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna uppgifter om arbetsgivarens affärs- och yrkeshemligheter. Enligt 9 kap. 57 § 2 mom. hindrar tystnadsplikten inte en arbetstagare eller en företrädare för en personalgrupp från att röja uppgifter som avses i 9 kap. 57 § 1 mom. 1–3 punkten för andra arbetstagare eller deras företrädare i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till dessa arbetstagares ställning för att syftet med samarbetet skall uppnås. Röjande av sekretessbelagda uppgifter förutsätter att det har informerats om tystnadsplikten.

Enligt 4 punkten är anskaffandet av en företagshemlighet inte obehörigt, om det sker på ett sätt som under rådande förhållanden överensstämmer med god affärssed. God affärssed är sådant förfarande som iakttas av en ärlig och hederlig näringsidkare, och som inte är förenat med några betänkliga drag för konkurrenten. Det går dock inte att definiera god affärssed entydigt, utan innehållet preciseras genom rättspraxis. Framför allt marknadsdomstolens och högsta domstolens avgöranden samt Centralhandelskammarens opinionsnämnd för god affärsseds utlåtanden har ansetts bestämma innehållet i god affärssed. Bedömningen av om ett förfarande överensstämmer med god affärssed kan vara situationsbunden och i allmänhet bedöms förfarandet som helhet (HD 2004:4). Man kan få tolkningshjälp med innehållet i god affärssed av allmänt godkända regler för olika näringsgrenar, uppförandekodex samt Internationella handelskammaren ICC:s marknadsföringsregler. Innehållet i god affärssed kan också ändras över tiden och när sederna förändras.

4 §. Obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet. I paragrafen föreskrivs om förbud mot obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheter. I paragrafen föreskrivs dessutom om obehörigt utnyttjande av intrångsgörande produkter. Regleringen motsvarar delvis den nuvarande 4 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Genom den genomförs artikel 4. 3–5 i direktivet om företagshemligheter. I paragrafen förbjuds obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet. I uttrycket ”obehörigt utnyttjande och röjande”, som används i den föreslagna lagen, hänför sig ordet ”obehörigt” till både utnyttjande och röjande. Detta gäller även användning av begreppen i andra sammanhang, om inte något annat framgår av det aktuella sammanhanget. Det är fråga om behörigt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet till exempel när det sker med samtycke av den som innehar företagshemligheten eller när det är nödvändigt för att arbetstagaren ska kunna utföra sina arbetsuppgifter. Likaså är det behörigt att röja en företagshemlighet för till exempel en advokat eller läkare som är bunden av tystnadsplikt när röjandet är nödvändigt för att kunna sköta ett visst ärende. I vissa situationer kan det vara behörigt att röja en företagshemlighet för till exempel konkurrensmyndigheten. Obehörigt utnyttjande av företagshemlighet granskas ovan i avsnitt 5.3.1 i den allmänna motiveringen.

Enligt 1 mom. får en företagshemlighet inte obehörigt utnyttjas eller röjas av den som obehörigen anskaffat den på ett sätt som avses i 3 § 2 eller 3 mom. Ingen får obehörigt utnyttja eller röja en företagshemlighet som han eller hon anskaffat obehörigen. Förbudet är tidsmässigt obegränsat. Regleringen motsvarar förbudet om att utnyttja och yppa affärshemligheter i 4 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Momentet har dock för tydlighetens skull utökats med ett omnämnande av att förbudet gäller obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheter. Avsikten är att betona att bestämmelsen inte begränsar företagshemlighetsinnehavarens rätt att inom ramen för sin avtalsfrihet avtala om användningen av sin företagshemlighet. Sålunda är utnyttjandet av en företagshemlighet som ursprungligen anskaffats obehörigen inte längre obehörigt i en situation där innehavaren ger sitt samtycke till att den utnyttjas.

I 2 och 3 mom. förbjuds en sådan person som i och för sig har fått kännedom om en företagshemlighet på laglig väg att utnyttja eller röja den. Klandervärt förfarande i samband med anskaffandet av företagshemligheten är således inte ett villkor för att tillämpa förbud.

De personer som berörs av förbud mot utnyttjande och röjande enligt 2 mom. är i tillämpliga delar desamma som de personer som avses i 30 kap. 5 § 1 mom. om brott mot företagshemlighet i strafflagen.

Enligt 2 mom. 1 punkten får en företagshemlighet inte obehörigen utnyttjas eller röjas av en person som fått kännedom om den när personen i en sammanslutning eller stiftelse fungerat som medlem i förvaltningsrådet eller styrelsen, verkställande direktör, revisor eller utredningsman eller i en med dessa jämförbar uppgift. Förbudet är inte begränsat till den tid uppgiften pågår.

Enligt 2 mom. 2 punkten får en företagshemlighet inte obehörigt utnyttjas eller röjas av en person som fått kännedom om den i samband med saneringsförfarande i ett företag. Förbudet är inte begränsat till den tid som företagssaneringen pågår.

Enligt 2 mom. 3 punkten får en företagshemlighet inte obehörigen utnyttjas eller röjas av en person som fått kännedom om den vid fullgörandet av ett uppdrag för någon annan eller annars på grund av ett förtroligt affärsförhållande. I dessa situationer är det skäl att tillämpa en tystnadsplikt som inte är begränsad till den tid uppgiften utförs eller affärsförbindelsen varar.

I 4 § 3 mom. i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet bestäms om förbud mot att utnyttja eller röja en affärshemlighet som man fått kännedom om vid fullgörandet av en uppgift på en näringsidkares vägnar. Bestämmelsen ålägger på samma sätt som den gällande lagen uppdragstagaren tystnadsplikt. Uppdragstagare kan vara till exempel ett företags samarbetspartner, underleverantör, konsult eller en med dessa jämförbar aktör. Dessutom ålägger bestämmelsen parterna i en konfidentiell affärsförbindelse tystnadsplikt. Mängden information som ska hemlighållas i affärsverksamhet och informationens betydelse för företagen har ökat kännbart. Informationen och i synnerhet sekretessen för den är mycket värdefull för företagen och ger dem en avsevärd konkurrensfördel. Samarbetsrelationerna mellan företag och den information som behandlas i samband med dem är också av mycket varierande slag. Av denna orsak är det inte längre motiverat att ålägga bara den som utför en uppgift på någon annans vägnar tystnadsplikt i fråga om affärshemligheter, utan det är skäl att utvidga förbudet mot obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheter till att allmänt gälla konfidentiella affärsförbindelser. På så vis förenhetligas samtidigt den civil- och den straffrättsliga regleringen, eftersom en motsvarande bestämmelse har ingått i 30 kap. 5 § 1 mom. 3 punkten i strafflagen ända sedan paragrafen trädde i kraft 1991.

Enligt 2 mom. 4 punkten får en företagshemlighet inte heller obehörigen utnyttjas eller röjas i strid med ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheter. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.3 led b och c i direktivet om företagshemligheter. Ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet kan ha tillkommit samtidigt som företagshemligheten erhöles eller vid en annan tidpunkt. Med avtal avses vilket avtal eller vilken avtalsbaserad skyldighet som helst, som begränsar en persons rätt att utnyttja eller röja en företagshemlighet. Med sådan skyldighet som nämns i slutet av punkten avses till exempel en i lagstiftningen angiven skyldighet att begränsa utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet. Den skyldighet som nämns i bestämmelsen kan också vara en straffbestämmelse i strafflagen som gäller utnyttjande eller röjande av företagshemlighet. Det finns många sådana skyldigheter i lagstiftningen. Med stöd av denna punkt kan en skyldighet i ett sekretessavtal eller något annat avtal som begränsar utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet eller någon annan skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av en företagshemlighet leda till att verksamheten är förbjuden även enligt den föreslagna lagen. Detta gör det åter möjligt att utnyttja de rättsmedel som nämns i den föreslagna lagen. En hänvisningsbestämmelse av denna typ leder till att det närmare innehållet i utnyttjandet och röjandet av en företagshemlighet är beroende av innehållet i avtalsförpliktelsen eller någon annan skyldighet. Om till exempel en avtalsförpliktelse innehåller ett tidsmässigt begränsat förbud mot att utnyttja och röja en företagshemlighet, gäller motsvarande begränsning även tillämpningen av denna punkt. Om avtalsförpliktelsen eller en annan skyldighet innehåller endast ett förbud mot att röja företagshemligheter, gäller förbudet enligt denna punkt endast röjande.

Man bör lägga märke till att den tystnadsplikt som nämns i förteckningen i 2 mom. kan föreligga samtidigt. Utnyttjandet eller röjandet kan strida mot förbudet i momentet, då företagshemligheten har erhållits i ett konfidentiellt affärsförhållande som avses i 3 punkten, och samtidigt på grund av att personen är bunden av ett avtal som avses i 4 punkten. Sålunda utesluter punkterna inte varandra utan de kompletterar varandra.

På samma sätt som ovan i fråga om 2 mom. har även i en situation som avses i 3 mom. en sådan person som i sig har fått kännedom om en företagshemlighet på laglig väg förbjudits att utnyttja och röja företagshemligheten. Enligt förslaget till 3 mom. får den som under den tid han eller hon varit anställd hos en annan har fått kännedom om en företagshemlighet inte under sin anställningstid obehörigt utnyttja eller röja denna. I 4 § 2 mom. i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet sägs att den som under den tid han varit anställd hos näringsidkare har fått kännedom om en affärshemlighet, får inte under sin anställ-

ningstid utan laga rätt utnyttja denna, inte heller yppa den i avsikt att bereda sig eller annan fördel eller skada annan. I den föreslagna paragrafen nämns inte längre avsikt att bereda någon fördel eller skada någon. Strävan med ändringen är att förenhetliga regleringen med arbetsavtalslagens bestämmelse om företagshemlighet, där förbudet inte förutsätter avsikt att bereda någon fördel eller skada någon. De vanligaste situationerna där en företagshemlighet utnyttjas eller röjs obehörigt har emellertid fortfarande att göra med situationer där man försöker bereda sig en fördel eller skada arbetsgivaren. Personkretsen för det föreslagna momentet är ändå större än personkretsen för ovan nämnda 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen som gäller företagshemlighet, eftersom förutsättningen för att bestämmelsen ska tillämpas är inte ett anställningsförhållande enligt arbetsavtalslagen, utan det kan också vara fråga om något annat anställningsförhållande. Genom den föreslagna bestämmelsen skyddas dessutom både arbetsgivarens och till exempel dennes kunders eller kompanjonernas företagshemligheter.

Enligt förslaget till 3 mom. är tystnadsplikten begränsad till anställningstiden, men skyldigheten kan förlängas genom avtal. Om företagshemligheten däremot har anskaffats obehörigen under anställningsförhållandet på det sätt som avses i 3 § 2 eller 3 mom., fortgår förbudet mot att utnyttja och röja företagshemligheten också efter anställningsförhållandets slut. För den som står i ett anställningsförhållande är obehörigt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet med stöd av 30 kap. 5 § i strafflagen straffbart även två år efter anställningsförhållandets slut.

I 4 mom. föreskrivs att en företagshemlighet inte får obehörigt utnyttjas eller röjas av den som känner till eller under rådande förhållanden borde känna till att företagshemligheten direkt eller indirekt erhållits från någon som obehörigen utnyttjat eller röjt den. I det föreslagna momentet förbjuds således obehörigt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet i följande steg då företagshemligheten har utnyttjats eller röjts obehörigt i ett tidigare skede. Personens kännedom bedöms för det första vid den tidpunkt då företagshemligheten erhållits. Om personen hade känt till eller borde ha känt till att företagshemligheten direkt eller indirekt erhållits från någon som själv utnyttjat eller röjt företagshemligheten obehörigen, får han eller hon inte obehörigt utnyttja eller röja företagshemligheten. Det ska också vara förbjudet att obehörigt utnyttja eller röja en företagshemlighet, om personen senare, till exempel på grund av ett meddelande från innehavaren av företagshemligheten, har fått kännedom om att företagshemligheten härrör från någon som obehörigen utnyttjat eller röjt den. Enligt momentet ska det vara förbjudet att obehörigt utnyttja och röja företagshemligheter. Såsom påpekats i motiveringen till 1 mom. är avsikten med uttrycket obehörigt att i detta sammanhang betona att bestämmelsen inte begränsar företagshemlighetsinnehavarens rätt att inom ramen för sin avtalsfrihet avtal om utnyttjandet av sin företagshemlighet. Momentets formulering ”borde känna till att” innebär att den som utnyttjar eller röjer företagshemligheten har en viss skyldighet att ta reda på de omständigheter som nämns i momentet.

I en situation som avses i 4 mom. är tystnadsplikten tidsmässigt obegränsad. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.4 i direktivet om företagshemligheter.

Paragrafens 5 mom. gäller intrångsgörande produkter. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.5 i direktivet om företagshemligheter. Högsta domstolens prejudikat HD 2013:17 gäller intrångsgörande varor. Enligt bestämmelsen ska som obehörigt utnyttjande av företagshemlighet betraktas också det att intrångsgörande produkter produceras, bjuds ut till försäljning eller släpps ut på marknaden eller att intrångsgörande produkter importeras, exporteras eller lagras i dessa syften, om personen i fråga känner till eller under rådande förhållande borde känna till att det är fråga om en intrångsgörande produkt. Intrångsgörande produkter definieras i 2 § 3 punkten. För att en person ska utnyttja en företagshemlighet obehörigt på det sätt som avses i detta moment, känner personen sålunda till, eller borde känna till, att produktens formgivning,

egenskaper, funktion, produktionsprocess eller marknadsföring gynnas avsevärt av obehörigen anskaffade, utnyttjade eller röjda företagshemligheter.

5 §. Avslöjande av oegentligheter och utövande av yttrandefriheten. Genom paragrafen genomförs artikel 5 led a och b i direktivet om företagshemligheter. Bestämmelsen är ny och syftet med den är att göra det möjligt att anmäla oegentligheter och olaglig verksamhet (whistleblowing). Genom bestämmelsen tryggas dessutom utövande av yttrandefriheten på det sätt som direktivet förutsätter. Enligt paragrafen är trots bestämmelserna i 3 och 4 § anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet inte obehörigt, om företagshemligheten har anskaffats, utnyttjats eller röjts i syfte att skydda allmänintresset genom att oegentligheter eller olaglig verksamhet avslöjas. Anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet är inte heller obehörigt, om det inte går utöver vad som kan anses vara godtagbart utövande av yttrandefrihet. Det kan vara fråga om behörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av en företagshemlighet också i andra situationer än de som nämns i paragrafen. Den reglering som föreslås i paragrafen är således inte uttömmande. Obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter behandlas i avsnitt 5.3.1 i den allmänna motiveringen samt i motiveringen till 4 § om obehörigt utnyttjande och röjande av en företagshemlighet. Behörigt röjande av företagshemligheter behandlas också i motiveringen till 6 §.

I Finland finns ännu inte någon etablerad term för *whistleblowing*-verksamhet eller en person som agerar som visselblåsare (*whistle blower*). I Europarådets rekommendation CM/Rec(2014)7 avses med visselblåsare en person som rapporterar eller avslöjar uppgifter om verksamhet som hotar eller skadar allmänintresset och som denne har fått kännedom i samband med skötseln av sina arbetsuppgifter inom den offentliga eller den privata sektorn. Bestämmelsen om *whistleblowing* innebär dock inte någon betydande förändring i det nuvarande rättsläget. Redan i motiveringen till lagen mot illojal konkurrens, där det föreskrevs om skydd för företagshemligheter före lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, (RP 27/1929 rd, s. 11) konstateras att ”Om näringsidkaren kan anses hava på ett eller annat sätt lämnat sitt bifall till yppandet eller om någon av viss särskild orsak, såsom t.ex. för uppdagande av ett brott, är skyldig eller åtminstone berättigad att yppa en hemlighet, kan ifrågavarande stadgande icke tillämpas.”

Dessutom konstateras i motiveringen till strafflagens paragraf om företagsspioneri (RP 66/1988 rd, s. 84) att ”Att röja en företagshemlighet kan emellertid knappast anses vara obehörigt t.ex. i det fall att någon till myndigheterna gör anmälan om eller i offentligheten berättar om de väsentliga hälsorisker som är förenade med tillverkningen eller användningen av en viss produkt, trots att tillverkaren, importören och säljaren betraktar uppgiften som en företagshemlighet.” I motiveringen till paragrafen om missbruk av företagshemligheter (RP 66/1988 rd, s. 87) konstateras att ”Enligt 2 punkten i paragrafen är det fråga om missbruk av företagshemlighet också när någon för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning obehörigen röjer en företagshemlighet som har åtkommit genom en gärning som är straffbar enligt strafflagen. I detta fall röjs företagshemligheten oftast så att den genom en mellanhand säljs till en tredje person. Informationen kan också offentliggöras i vinningssyfte. Om offentliggörandet dock sker i rent journalistiskt syfte är det kanske inte fråga om någon ekonomisk vinning. Om det åter föreligger allmännyttiga eller rentav humanitära bevekelsegrunder för offentliggörandet kan det över huvud taget inte vara obehörigt, vilket konstaterats ovan i motiveringen till stadgandet om företagsspioneri.”

Stråvan med bestämmelsen är att skydda en visselblåsare som anskaffar eller röjer en företagshemlighet eller utnyttjar en företagshemlighet för att avslöja oegentligheter eller felaktig eller olaglig verksamhet. Förutsättningen är att visselblåsaren agerar i syfte att skydda allmänintresset. Det är svårt att ange en exakt avgränsad definition av allmänintresset. Allmänintresset kan inte heller definieras oberoende av förhållandena, eftersom allmänintresset varierar

och är bundet till tiden och samhällsutvecklingen. Allmänintresset kan gälla till exempel folkhälsa, konsumentskydd, allmän säkerhet eller miljöskydd. Till exempel syfte att gynna eller skydda visselblåsarens närmsta krets eller någon annan mycket begränsad personkrets betyder inte att villkoren i bestämmelsen är uppfyllda, eftersom verksamheten då kan syfta mera till att skydda ett enskilt intresse än allmänintresset. Det är inte heller fråga om att skydda allmänintresset då en företagshemlighet röjs som hämnd för uppsägning.

I direktivet om företagshemligheter anges inte för vem oegentligheter eller olaglig verksamhet kan avslöjas. Av denna orsak anges inte heller aktören i fråga i den föreslagna bestämmelsen. Sålunda kan en sak avslöjas för till exempel en myndighet, någon annan behörig instans eller genom att saken görs offentlig. Vanligtvis kan inte heller ett förfarande där visselblåsaren avslöjar en företagshemlighet för en konkurrent till den lagliga innehavaren anses ligga i allmänintresset.

Inom näringslivet har man de senaste åren fäst avsevärd uppmärksamhet vid att förebygga företags lagbrott och oegentligheter och i detta syfte har man enkom utarbetat planer och program (s.k. compliance-program). I dessa program ingår vanligtvis en rapporteringskanal för oegentligheter, via vilken man kan underrätta företagsledningen om lagbrott och andra oegentligheter inom bolaget.

Om ett företag har en fungerade och säker rapporteringskanal för oegentligheter via vilken det bland annat är möjligt att göra anmälan konfidentiellt och anonymt, och man också ingriper i anmälda oegentligheter har en person i allmänhet inget behov av att avslöja information som innehåller företagshemligheter för utomstående. Även i Europadomstolens avgörandepraxis har man det sätt som beskrivs i avsnitt 3.3.2 ansett att avslöjande av information för utomstående är den sista metoden som kommer i fråga efter att chefer eller andra högre instanser inom före taget har informerats. Intern anmälan är emellertid inte den bästa lösningen till exempel om anmälan gäller ens egen chef eller personer i företagets ledning. I sådana fall är det acceptabelt att vända sig direkt till exempelvis en myndighet i stället för att använda företagets egen rapporteringskanal för oegentligheter.

Den verksamhet som avslöjas behöver inte vara olaglig, utan det kan också vara fråga om andra oegentligheter. Bedömningen måste göras från fall till fall och den är bunden till de föränderliga samhällsvärderingarna.

När bestämmelsen tillämpas måste man göra en intresseavvägning mellan å ena sidan innehavarens intresse av att bevara företagshemligheten och å andra sidan avslöjandet av oegentligheten eller den olagliga verksamheten och allmänintresset. Avslöjandet av oegentligheter är också ofta till stor skada för företagets rykte. Vid bedömningen måste man också ta hänsyn till de särskilda förhållanden som hänför sig till fallet som helhet. Visselblåsaren ska också ha en tungt vägande orsak till avslöjandet. Det ska inte vara möjligt att röja en företagshemlighet på grund av dåligt underbyggda misstankar. Visselblåsaren ska ha information eller välgrundade misstankar om vissa faktiska omständigheter som visar att en oegentlighet eller olaglig verksamhet har ägt rum och att det är nödvändigt att avslöja företagshemligheten med tanke på allmänintresset. Prövningen ska göras från fall till fall. Exempelvis hot mot människors hälsa eller miljön kan i allmänhet ge rätt att avslöja en företagshemlighet för utomstående.

En ytterligare förutsättning för att tillämpa bestämmelsen är att det inte är möjligt att anmäla oegentligheten eller den olagliga verksamheten utan att avslöja företagshemligheten. Det kan vara fråga om en sådan situation till exempel när anmälan om ett miljöbrott i praktiken kräver att tekniska företagshemligheter om produktionsprocessen avslöjas i samband med anmälan.

Förutom avslöjande av oegentligheter föreskrivs det i paragrafen att anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet är inte obehörigt, om det inte går utöver vad som kan anses vara godtagbart utövande av yttrandefrihet. I praktiken aktualiseras tillämpningen av undantaget som gäller yttrandefrihet främst i anslutning till massmediernas verksamhet. Genom regleringen genomförs artikel 5 led a i direktivet om företagshemligheter, enligt vilket medlemsstaterna ska säkerställa utövandet av rätten till yttrande- och informationsfrihet enligt Europeiska unionens stadga, inbegripet rätten till respekt för mediernas frihet och mångfald. Den föreslagna bestämmelsen förändrar inte det nuvarande nationella rättsläget beträffande förhållandet mellan skyddet för företagshemligheter och yttrandefriheten.

Enligt skäl 19 i direktivets ingress är direktivets syfte inte att begränsa utövandet av yttrande- och informationsfriheten, i vilken mediernas frihet och mångfald ingår enligt artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt med avseende på undersökande journalistik och skyddet för journalistiska källor. Enligt artikel 11.1 i stadgan har var och en rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser. Enligt artikel 11.2 i stadgan ska mediernas frihet och mångfald respekteras.

Bestämmelser om yttrandefrihet finns också i artikel 10 i Europakonventionen. Enligt artikel 10.1 ska envar ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan inblandning av offentliga myndigheter och oberoende av territoriella gränser. I artikel 10.2 sägs att eftersom utövandet av dessa friheter medför ansvar och skyldigheter kan det underkastas sådana föreskrifter, villkor, inskränkningar eller straffpåföljder som är angivna i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till bland annat skyddandet av andra personers goda namn och rykte eller rättigheter samt förhindrandet av att konfidentiell information sprids.

I Finland tryggas yttrandefriheten i 12 § i grundlagen. Enligt 12 § 1 mom. i grundlagen har var och en yttrandefrihet. Till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Enligt grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om yttrandefriheten genom lag. Genom grundlagen säkerställs utövande av yttrandefriheten utan förhandscensur särskilt för massmediernas del. Godtagbart utövande av yttrandefriheten bedöms således i efterhand.

För att genomföra direktivets reglering intas i paragrafen en förtydligande bestämmelse om att i enskilda fall kan utövandet av yttrandefriheten ge rätt att anskaffa, utnyttja eller röja en företagshemlighet, trots att det inte är fråga om att avslöja oegentligheter eller olaglig verksamhet på det sätt som avses vid whistleblowing. Agerandet får då inte gå utöver vad som kan anses vara godtagbart utövande av yttrandefrihet. Vanligtvis finns det ingen konflikt mellan utövandet av yttrandefrihet och skyddet för företagshemligheter, men i exceptionella fall kan sådana situationer yppa sig. Bestämmelsens uttryck godtagbart betyder att bestämmelsen förutsätter en intresseavvägning, där man framför allt måste beakta Europadomstolens riktlinjer för utövande av yttrandefriheten i ett demokratiskt samhälle. För att uppnå rättvis balans måste man vid avvägningen beakta omständigheter som är av betydelse när man ska ställa skyddet för företagshemligheter, utövandet av yttrandefrihet, och andra rättigheter och intressen som eventuellt inverkar i den aktuella situationen, i relation till varandra. Ett exempel på andra intressen som måste beaktas vid avvägningen är allmänintresset, som beskrivs mer ingående ovan. Agerandet är inte obehörigt när en företagshemlighet röjs för att behandla en fråga av betydelse för allmänintresset, om röjandet av företagshemligheten, med hänsyn till dess innehåll, andras rättigheter och andra omständigheter, inte går utöver vad som kan anses vara godtagbart utövande av yttrandefrihet.

Syftet med den föreslagna regleringen är inte att förändra rättsläget vad gäller mediernas yttrandefrihet eller källskyddet, utan när yttrandefriheten utövas i journalistiskt syfte ska frågor i anslutning till skyddet för företagshemligheter beaktas på samma sätt som nu. I Finland har journalister till exempel inga specialrättigheter att skaffa information med olagliga medel. Regleringen tillåter inte heller i fortsättningen journalister att anskaffa, utnyttja eller röja företagshemligheter på ett sätt som leder till straffrättsligt ansvar.

6 §. Röjande av företagshemlighet för arbetstagarföreträdare. Enligt artikel 5 led c i direktivet om företagshemligheter ska en ansökan om de åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet avslås då arbetstagare röjt företagshemligheten för sina arbetstagarföreträdare inom ramen för företrädarnas utövande av sina uppdrag i enlighet med unionsrätt eller nationell rätt, förutsatt att röjandet var nödvändigt för utövandet av det uppdraget.

För att genomföra artikel 5 led c i direktivet föreskrivs i paragrafen om ett undantag för arbetstagare från obehörigt röjande av företagshemligheter. Bestämmelsen gäller endast röjande av företagshemligheter, inte anskaffande eller utnyttjande. Enligt förslaget är röjande av företagshemlighet trots bestämmelserna i 4 § inte obehörigt om arbetstagaren yppar företagshemligheten för en förtroendeman, ett förtroendeombud eller någon annan företrädare enligt lag eller kollektivavtal, om det är nödvändigt att röja företagshemligheten för att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter behandlas i avsnitt 5.3.1 i den allmänna motiveringen och i den detaljerade motiveringen till 5 §. Obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheter behandlas också i motiveringen till 4 §.

Med arbetstagarföreträdare avses förutom en kollektivavtalsenligt vald förtroendeman ett förtroendeombud som avses i 13 kap. 3 § i arbetsavtalslagen eller någon annan arbetstagarföreträdare som valts med stöd av lag eller kollektivavtal. Enligt den föreslagna bestämmelsen får arbetstagaren röja informationen för sin eller sina företrädare. Om det på en arbetsplats har valts flera personalföreträdare till exempel i enlighet med olika kollektivavtal eller personalgrupper, får arbetstagaren enligt bestämmelsen röja informationen för endast den eller de företrädare som kan anses representera arbetstagaren i frågor som rör honom eller henne.

Röjandet av en företagshemlighet ska vara nödvändigt för att företrädaren ska kunna sköta sina uppgifter enligt lag eller kollektivavtal. Det kan vara nödvändigt för en arbetstagare att röja en företagshemlighet för företrädaren till exempel när arbetsgivaren säger upp arbetstagarens arbetsavtal på en grund som har anknytningspunkter till misstankar om att arbetstagaren utnyttjat företagshemligheten obehörigen. Då är det nödvändigt för förtroendemannen att få information av arbetstagaren för att klarlägga fakta och bedöma om grunden är tillräcklig. Likaså kan det vara nödvändigt att röja en företagshemlighet för företrädaren då företrädaren fungerar som arbetstagarens ombud i förhållande till arbetsgivaren till exempel i en lönekonflikt med anknytning till exempelvis arbetstagarens uppfinningar. I ärenden som hör till samarbetslagens tillämpningsområde bestäms arbetstagarföreträdarens rätt till information även i fortsättningen enligt samarbetslagens bestämmelser. Med beaktande av personalföreträdarnas olika uppgifter bör nödvändigheten av att röja en företagshemlighet således bedömas från fall till fall.

Bestämmelsen ger inte förtroendemannen, förtroendeombudet eller någon annan företrädare rätt att röja eller utnyttja företagshemligheten för något annat ändamål än skötseln av företrädarens lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Bestämmelsen medför inte heller rätt att röja en företagshemlighet som man erhållit av en arbetstagare med stöd av denna bestämmelse för andra. Personalföreträdare berörs av allmän och kollektivavtalsenlig tystnadsplikt.

Den reglering som föreslås i paragrafen är inte uttömmande, utan i paragrafen föreskrivs endast om arbetstagares rätt att röja en företagshemlighet för en förtroendemän, ett förtroendeombud eller någon annan lagenlig eller kollektivavtalsenlig företrädare i situationer där information om företagshemligheten är nödvändig för att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter på arbetsplatsen. I paragrafen föreskrivs däremot inte allmänt för vem och i vilket sammanhang arbetstagaren har rätt att röja en företagshemlighet. Avsikten med paragrafen är sålunda inte att förändra nuläget beträffande i vilken situation en arbetstagare som anlitar ett biträde eller ombud har rätt att röja arbetsgivarens företagshemlighet för detta. Yttranderätt i anslutning till anlitan av biträde och ombud tryggas också i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

7 §. Obehörigt utnyttjande och röjande av teknisk anvisning. I paragrafen föreskrivs om obehörigt utnyttjande och röjande av tekniska anvisningar. Regleringen motsvarar delvis 4 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Direktivet om företagshemligheter förutsätter inte skydd för tekniska anvisningar, utan det föreslagna skyddet för tekniska anvisningar baserar sig på att man vill behålla det rådande nationella rättsläget. I propositionen föreslås att regleringen om skydd för tekniska anvisningar överförs från den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet till den föreslagna lagen om företagshemligheter. I lagen om företagshemligheter moderniseras uttrycket tekniska förebilder och tekniska anvisningar och i fortsättningen används i stället uttrycket teknisk anvisning. Ändringen har gjorts för att modernisera och förenkla begreppet, och innehållet i det nya begreppet teknisk anvisning motsvarar det nuvarande begreppet teknisk förebild och teknisk anvisning. Sålunda förändras inte begreppets innehåll. Reglering om skydd för tekniska anvisningar som är separat från skyddet för företagshemligheter tas in i lagen, eftersom skyddet för tekniska anvisningar fortfarande anses nödvändigt när den tekniska anvisningen inte är en företagshemlighet.

Med teknisk anvisning avses i enlighet med den gällande regleringen en teknisk instruktion eller ett tekniskt koncept som kan utnyttjas i näringsverksamhet. En teknisk anvisning kan vara till exempel ett mönster, en beskrivning, en ritning, en modell eller ett recept. En teknisk anvisning kan vara ett datorprogramms källkod eller någon annan del av ett program som ska hemlighållas, såsom programmets uppbyggnad, specifikation eller algoritmer som ingår i det. En teknisk anvisning kan vara i vilken form som helst, till exempel pappersform eller elektronisk form. En teknisk anvisning ska vara tillräckligt detaljerad så att den kan utnyttjas i näringsverksamhet. I praktiken ges tekniska anvisningar till exempel för tillverkningen av produkter eller övervakningen av produktionsprocesser. Tekniska förebilder eller tekniska anvisningar anförtros andra företag i samband med bland annat anbudsbegäran och lämnandet av anbud samt under förhandlingar mellan företag om inledande av samarbete. Tekniska anvisningar kan också motsvara definitionen av företagshemlighet.

I rättspraxis har till exempel ritningar till bilar med bakgavelhissar betraktats som tekniska förebilder (HD 1991:11). Marknadsdomstolen och dess föregångare har behandlat flera ärenden som gällt tekniska förebilder eller anvisningar.

Skyddet för tekniska anvisningar baserar sig på att den tekniska anvisningen har anförtrotts någon annan i förtroende för utförandet av en uppgift eller för att annars utnyttjas i näringsverksamhet. En teknisk anvisning kan dock inte som sådan vara tillgänglig från offentliga källor. Den som kommit över en teknisk anvisning får inte använda den för något annat ändamål än det för vilket den tekniska anvisningen har anförtrotts honom eller henne i förtroende, och inte obehörigen röja den för tredje person. Eftersom skyddet för tekniska anvisningar baserar

sig på att informationen utlämnas i förtroende, är det inte nödvändigt med reglering om obehörigt anskaffande motsvarande förslaget till 3 §.

Enligt 1 mom. får den som för utförande av arbete eller fullgörande av uppgift eller annars för affärsändamål har anförtrotts en teknisk anvisning, som inte är allmänt tillgänglig, inte obehörigen utnyttja eller röja den. Bestämmelsen ålägger på samma sätt som den gällande lagen uppdragstagare och parter i ett affärsförhållande tystnadsplikt. Uppdragstagare kan vara till exempel företagets samarbetspartner, underleverantör, konsult eller en med dessa jämförbar aktör. På samma sätt som för närvarande blir bestämmelsen också tillämplig på näringsidkarens egna arbetstagare. Tystnadsplikten för den som fått kännedom om en teknisk anvisning är inte begränsad till den tid arbetet eller uppgiften utförs eller affärsförhållandet varar. På samma sätt som för närvarande varar skyddstiden för en teknisk anvisning så länge som den tekniska anvisningen har ekonomisk betydelse. Förbudet mot obehörigt utnyttjande eller röjande gäller endast tekniska anvisningar som inte är allmänt tillgängliga. Bestämmelsen i momentet är inte tillämplig, om den tekniska anvisningen med samma innehåll är tillgänglig för alla och lätta att hitta till exempel på internet.

Enligt 2 mom. får en teknisk anvisning inte heller utnyttjas eller röjas obehörigen, om personen i fråga har eller borde ha kännedom om att den tekniska anvisningen direkt eller indirekt erhållits från en person som obehörigen röjt den. I 4 § 4 mom. i den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet förbjuds utnyttjande och röjande av en teknisk förebild eller teknisk anvisning då personen i fråga av någon annan fått kännedom om en teknisk förebild eller teknisk anvisning med vetskap om att denne anskaffat eller yppat uppgiften utan laga rätt. I det föreslagna momentet förbjuds således obehörigt utnyttjande och röjande av en teknisk anvisning i följande steg då den tekniska anvisningen har röjts obehörigt i ett tidigare skede. Personens kännedom bedöms för det första vid den tidpunkt då den tekniska anvisningen erhållits. Om personen hade eller borde ha känt till att den tekniska anvisningen direkt eller indirekt erhållits från en person som själv röjt den tekniska anvisningen obehörigen, får han eller hon inte utnyttja eller röja den tekniska anvisningen. Det ska också vara förbjudet att utnyttja eller röja en teknisk anvisning, om personen senare, till exempel på grund av ett meddelande från innehavaren av den tekniska anvisningen, har fått kännedom om att den tekniska anvisningen härrör från en person som röjt den obehörigen. Momentets formulering ”borde känna till” innebär att den som utnyttjar eller röjer den tekniska anvisningen har en viss skyldighet att ta reda på de omständigheter som nämns i momentet. Syftet med ändringen är att skyddet för tekniska anvisningar i den föreslagna lagen i tillämpliga delar ska ligga på samma nivå som skyddet för företagshemligheter, beträffande vilka utredningsskyldighet föreslås i en motsvarande situation. I en situation som avses i momentet är tystnadsplikten tidsmässigt obegränsad och gäller så länge som den tekniska anvisningen har ekonomisk betydelse.

Paragrafens 3 mom. gäller produkter som gör intrång i tekniska anvisningar. Bestämmelsen är ny och den motsvarar i tillämpliga delar 4 § 5 mom. om produkter som gör intrång i en företagshemlighet. Produkter som gör intrång i en teknisk anvisning ska förstas på samma sätt som produkter som gör intrång i en företagshemlighet, som definieras i 2 § 3 punkten. Sålunda är produkter som gör intrång i tekniska anvisningar varor eller tjänster vilkas formgivning, egenskaper, funktion, produktionsprocess eller marknadsföring gynnas avsevärt av olagligen utnyttjade eller röjda tekniska anvisningar. Gynnas avsevärt bedöms från fall till fall. Det kan också vara fråga om en produkt som gör intrång i en teknisk anvisning till exempel när mönster som tillhör innehavaren av den tekniska anvisningen har utnyttjats obehörigt i betydande utsträckning för att formge eller producera produkten.

I 4 mom. föreskrivs att vid bedömningen av huruvida det är fråga om obehörigt utnyttjande eller röjande av teknisk anvisning ska i tillämpliga delar beaktas vad som föreskrivs i 5 § om avslöjande av oegentligheter och utövande av yttrandefriheten och i 6 § om röjande av före-

tagshemlighet för arbetstagarföreträdare. I den föreslagna lagen begränsas skyddet för tekniska anvisningar till förbud mot obehörigt utnyttjande och röjande av tekniska anvisningar. Av denna orsak är 5 och 6 § tillämpliga på tekniska anvisningar endast i fråga om regleringen om utnyttjande och röjande.

Avsikten med momentet är att klarlägga att en teknisk anvisning kan röjas för att avslöja oegentligheter och utöva yttrandefriheten med samma förbehåll som företagshemligheter. Bedömningen förutsätter en intresseavvägning på det sätt som konstateras i motiveringen till 5 §. Dessutom får en arbetstagare röja en teknisk anvisning för sin företrädare om detta är nödvändigt för att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Nödvändigheten av röjande bedöms från fall till fall på det sätt som beskrivs i motiveringen till 6 §.

Enligt 5 mom. kan 8–11 § i den föreslagna lagen tillämpas även i fråga om tekniska anvisningar då en teknisk anvisning har utnyttjats eller röjts i strid med förslaget till 7 § 1–4 mom. Sålunda är avsikten att möjliggöra samma rättsmedel och påföljder i fråga om tekniska anvisningar som företagshemligheter förutsatt att villkoren i 7 § är uppfyllda.

8 §. Förbud och korrigeringsåtgärder. Genom 1 mom. genomförs artikel 12.1 och 12.2 i direktivet om företagshemligheter. Enligt momentet kan domstolen meddela förbud eller förelägga en korrigeringsåtgärd, om svaranden har förfarit i strid med förbuden i 3 eller 4 §. Ett förbud kan meddelas eller en korrigeringsåtgärd föreläggas till exempel i en situation där en person har röjt en företagshemlighet i strid med ett avtal eller en skyldighet som är bindande för honom eller henne och som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten. Ett förbud eller en korrigeringsåtgärd kan också aktualiseras när svaranden ursprungligen har erhållit företagshemligheten i god tro. Då kan förbud meddelas om svaranden har fortsatt att utnyttja eller röja företagshemligheten efter att blivit medveten om att företagshemligheten tidigare har utnyttjats eller röjts obehörigen.

Med stöd av bestämmelsen kan svaranden också förbjudas att producera, bjuda ut till försäljning eller släppa ut på marknaden intrångsgörande produkter eller att importera, exportera eller lagras intrångsgörande produkter i dessa syften. Momentet tillämpas på tjänster i tillämpliga delar. Enligt 1 punkten kan domstolen på yrkande av innehavaren av en företagshemlighet förbjuda den som i strid med bestämmelserna i 3 eller 4 § har anskaffat eller röjt en företagshemlighet eller utnyttjat den att fortsätta eller upprepa den gärning som gör intrång i innehavarens rätt. Bestämmelsen motsvarar till denna del det som föreskrivs om förbud mot att fortsätta eller upprepa att utnyttja eller yppa en företagshemlighet, teknisk förebild eller teknisk anvisning i 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

Med stöd av punkten kan domstolen förbjuda intrångsgöraren att förfara i strid med det förbud i lagen som han eller hon har överträtt. I praktiken betyder detta att domstolen kan förbjuda en person som röjt en företagshemlighet att röja den i fortsättningen och på motsvarande sätt förbjuda den som utnyttjat en företagshemlighet att utnyttja den i fortsättningen.

Dessutom kan domstolen förbjuda en person som har gjort intrång i en företagshemlighet i strid med 3 eller 4 § att utföra en gärning som gör intrång i företagshemligheten. I praktiken kan en person på denna grund också förbjudas att utföra en sådan intrångsgörande gärning, som han eller hon ännu inte har påbörjat. Om intrångsgöraren har anskaffat en företagshemlighet obehörigen, kan domstolen på karendens yrkande förbjuda intrångsgöraren att röja eller utnyttja företagshemligheten. Det lagstridiga förfarandet och föremålet för förbudet behöver sålunda inte nödvändigtvis vara samma.

Det är nödvändigt att ett förbud också kan riktas mot en sådan gärning som ännu inte har utförts, eftersom en intrångsgörande gärning ofta följs av något annat slags intrång. Innehavaren av en företagshemlighet kan i praktiken ha större intresse av att hindra en person som förvärvat företagshemligheten obehörigen från att utnyttja eller röja företagshemligheten än av att förbjuda personen att upprepa anskaffandet.

Eftersom det i 4 § 5 mom. föreskrivs att vissa åtgärder i anslutning till intrångsgörande produkter utgör obehörigt utnyttjande av en företagshemlighet, kan ett förbud också riktas mot dessa åtgärder. Domstolen kan således också förbjuda att intrångsgörande produkter produceras, bjuds ut till försäljning eller släpps ut på marknaden eller att intrångsgörande produkter importerar, exporteras eller lagras i dessa syften.

Med korrigeringsåtgärder avses åtgärder som nämns i 2 och 3 punkten, med vilkas hjälp man försöker återgå till den situation som skulle ha rått utan intrånget eller förhindra att intrånget fortsätter. Enligt 2 punkten är korrigeringsåtgärder att återkalla den intrångsgörande produkten från marknaden, ändra den intrångsgörande produkten till exempel genom att avlägsna den intrångsgörande egenskapen eller förstöra den intrångsgörande produkten. Åtgärderna kan också riktas mot till exempel ett datorprogram eller ett lagringsmedium för detta.

Med stöd av 3 punkten kan domstolen bestämma att intrångsgöraren helt eller delvis förstör de handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som innehåller eller omfattar en företagshemlighet eller vid behov helt eller delvis överlämnar dem till innehavaren av företagshemligheten. Det är ofta viktigt för innehavaren av företagshemligheten att intrångsgörarens inte får behålla upptagningar som innehåller företagshemligheten och således konkret intrångsmöjlighet. Till denna del måste man dock göra skillnad mellan en situation där en företagshemlighet har anskaffats obehörigen och en situation där företagshemlighet som erhållits i förtroende har utnyttjats eller röjts obehörigen. När det är fråga om ett obehörigt anskaffande är de åtgärder för att förstöra eller överlämna material som nämns i momentet i allmänhet motiverade, medan obehörigt utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet som erhållits i förtroende inte nödvändigtvis leder till att nämnda åtgärder behöver vidtas.

Enligt 2 mom. kan ett förbud mot röjande eller utnyttjande av företagshemlighet riktas också mot en person som fått kännedom om företagshemligheten under de omständigheter som avses i 4 § 2–4 mom., om det är uppenbart att denne vidtagit åtgärder för att obehörigt röja eller utnyttja företagshemligheten.

Förbudet riktar sig då mot en aktör som har erhållit en företagshemlighet i sådana förtroendeförhållanden och på sådana sätt som beskrivs i de lagbestämmelser som nämns ovan. Om en person till exempel på det sätt som avses i 4 § 2 mom. 3 punkten har fått kännedom om en företagshemlighet i en konfidentiell affärsförbindelse, kan denne på förhand förbjudas att röja eller utnyttja den överlämnade informationen. Det är ändå inte fråga om ett förbud av typen sekretessavtal med tanke på framtiden, utan meddelandet av förbud förutsätter i praktiken omedelbar risk för intrång i företagshemligheten. Förbud får meddelas endast om personen har vidtagit sådana konkreta åtgärder av vilka klart framgår att avsikten har varit att obehörigt utnyttja eller röja företagshemligheten. Sådana åtgärder kan vara till exempel sådan omfattande kopiering av upptagningar som innehåller en företagshemlighet som saknar relevans med tanke på fullgörandet av arbetsuppgifter eller avtalsförpliktelser, då det är uppenbart att syftet är att senare utnyttja upptagningarna obehörigen.

För innehavaren av företagshemligheten är möjligheten att ingripa i ett intrång som redan ägt rum inte tillräcklig i dessa fall. Exempelvis om företagshemligheten röjs kan det leda till att informationen kommer till allmän kännedom, och sålunda till att tidigare sekretessbelagd information inte längre motsvarar definitionen av företagshemlighet och inte får skydd som fö-

retagshemlighet. Med stöd av bestämmelsen kan man förbjuda till exempel utnyttjande senast i det skedet då personens åtgärder med stöd av 30 kap. 5 § i strafflagen är straffbar verksamhet som försök till brott mot företagshemlighet.

Enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet kan förbundet riktas endast mot en näringsidkare. I den föreslagna bestämmelsen ingår inte längre någon motsvarande begränsning. Förbud och andra korrigeringsåtgärder kan sålunda riktas mot inte bara näringsidkare utan också mot personer som inte är näringsidkare, till exempel personer som är anställda hos en näringsidkare eller andra intrångsgörare. Enligt artikel 12 i direktivet kan förbud eller korrigeringsåtgärder riktas mot intrångsgöraren.

Enligt 3 mom. ska domstolen, när den fattar beslut om meddelande av förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärd, fästa uppmärksamhet vid att förbudet eller åtgärden inte orsakar svaranden, andras rättigheter eller allmänintresset oskälig olägenhet med hänsyn till det intresse som tryggas. Genom detta moment genomförs artikel 13.1 a–h i direktivet. Med stöd av momentet ska domstolen bedöma förbudets eller korrigeringsåtgärdens proportionalitet samt ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, i tillämpliga fall inbegripet: företagshemlighetens värde eller andra specifika kännetecken hos företagshemligheten, de åtgärder som vidtagits för att skydda företagshemligheten, intrångsgörarens beteende vid anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten, effekterna av det olagliga utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten, parternas legitima intressen och den effekt som bifall eller avslag på ansökan om åtgärderna skulle kunna ha på parterna, tredje parts legitima intressen, allmänintresset, och skyddet av grundläggande rättigheter. Vid bedömningen av om ett förbud eller en korrigeringsåtgärd är proportionell kan det vara viktigt att beakta allmänintresset och tredje parts rättigheter till exempel i en situation där tillgången till en viss produkt som är viktig för konsumenterna försvåras väsentligt inom ett visst geografiskt område på grund av förbudet eller korrigeringsåtgärden. Det ska bestämmas att korrigeringsåtgärden ska utföras på intrångsgörarens bekostnad, och förbudet eller föreläggande ska förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är obehövligt. I enlighet med detta ska förbudet således i allmänhet förenas med vite.

Ett förbud eller en korrigeringsåtgärd enligt paragrafen kan också meddelas eller föreläggas i fråga om en teknisk anvisning förutsatt att villkoren i 7 § i lagen om företagshemligheter är uppfyllda.

9 §. Interimistiskt förbud. Genom paragrafen genomförs artikel 10 samt artikel 11.1 och 11.2 i direktivet om företagshemligheter. Enligt 1 mom. kan det förbud som avses i 8 § 1 mom. 1 punkten meddelas interimistiskt så att det gäller tills saken har avgjorts slutligt. Om förbudet gäller produktion, utbudande till försäljning eller utsläppande på marknaden av produkter som påstås göra intrång eller import, export eller lagring av sådana produkter i dessa syften, kan i samband med meddelandet av förbud bestämmas om beslag eller överlämnande av produkterna. Med beaktande av 4 § 5 mom. i den föreslagna lagen kan domstolen också interimistiskt förbjuda att produkter som påstås göra intrång i en företagshemlighet produceras, bjuds ut till försäljning eller släpps ut på marknaden eller utnyttjas eller att produkter som påstås göra intrång i en företagshemlighet importeras, exporteras eller lagras i dessa syften.

Den reglering som föreslås i paragrafen jämföras med en allmän säkringsåtgärd i 7 kap. 3 § i rättegångsbalken, men förutsättningarna för att förelägga interimistiskt förbud avviker från förutsättningarna för att förelägga en allmän säkringsåtgärd. Om det i rättegången är fråga om enbart förbud mot att anskaffa, utnyttja eller röja en företagshemlighet, kan domstolen därför meddela interimistiskt förbud endast med stöd av 9 §. Då är det inte möjligt att meddela förbud som en allmän säkringsåtgärd med stöd av 7 kap. 3 § i rättegångsbalken, eftersom ett interimistiskt förbud är förenat med ett yrkande som gäller permanent förbud. Om saken gäller

även annat än förbud mot intrång i en företagshemlighet, till exempel ett skadeståndsyrkande, eller sökanden begär att även någon annan säkringsåtgärd än förbud ska föreläggas, kan sökanden begära att en säkringsåtgärd ska föreläggas med stöd av 7 kap. i rättegångsbalken.

Enligt 2 mom. har domstolen i samband med ett yrkande som gäller interimistiskt förbud rätt att kräva att käranden visar sannolika skäl för att företagshemligheten existerar, att käranden är innehavare av företagshemligheten eller att kärandens rätt kränks eller att en kränkning är omedelbart förestående. Genom detta moment genomförs artikel 11.1 i direktivet.

Enligt 3 mom. ska domstolen när den meddelar ett interimistiskt förbud eller förelägger en korrigeringsåtgärd fästa uppmärksamhet vid att detta inte orsakar svaranden, andras rättigheter eller allmänintresset oskälig olägenhet med hänsyn till det intresse som tryggas. Genom detta moment genomförs artikel 11.2 a–h i direktivet. Med stöd av momentet ska domstolen bedöma ett interimistiskt förbuds eller en interimistisk korrigeringsåtgärds proportionalitet samt ta hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, i tillämpliga fall inbegripet: företagshemlighetens värde eller andra specifika kännetecken hos företagshemligheten, de åtgärder som vidtagits för att skydda företagshemligheten, svarandens beteende vid anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten, effekterna av det olagliga utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten, parternas legitima intressen och den effekt som bifall eller avslag på ansökan om åtgärderna skulle kunna ha på parterna, tredje parts legitima intressen, allmänintresset, och skyddet av grundläggande rättigheter. Det kan vara viktigt att beakta tredje parts rättigheter och allmänintresset till exempel i en situation där interimistiskt förbud meddelas på grund av en affärshemlighet som gäller säkerhetsprodukters funktion. Om en sådan företagshemlighet blir allmänt känd kan det leda till att säkerhetsprodukternas funktion kan försvåras. Det måste alltid göras en avvägning mellan olika intressen när domstolen beslutar att förelägga en säkringsåtgärd eller avbryta verkställigheten.

På ansökan om samt meddelande och verkställande av ett interimistiskt förbud tillämpas annars vad som i 7 kap. i rättegångsbalken föreskrivs om ansökan om och bestämmande av säkringsåtgärder samt i 8 kap. utsköningsbalken om verkställighet av säkringsåtgärder. Exempelvis enligt 7 kap. 6 § i rättegångsbalken ska sökanden inom en månad från det att beslutet gavs väcka talan i huvudsaken vid domstol. De allmänna bestämmelserna i 7 kap. i rättegångsbalken tillämpas också på säkringsåtgärdens varaktighet och återkallande av den samt på ersättande av skada som orsakats av en åtgärd som söks i onödan. Med stöd av hänvisningen är det också möjligt att på villkor enligt 7 kap. 5 § 2 mom. i rättegångsbalken bestämma om interimistiskt förbud utan att ge motparten tillfälle att bli hörd.

Verkställigheten av ett interimistiskt förbud förutsätter också att det ställs säkerhet enligt 8 kap. 2 § i utsköningsbalken. Svaranden kan förhindra verkställighet genom att ställa en säkerhet enligt 8 kap. 3 §. Även i skäl 26 i ingressen i direktivet om företagshemligheter konstateras att svaranden kan sålunda i vissa fall få fortsätta att utnyttja företagshemligheten. I den mån som ett interimistiskt förbud gäller röjande av en företagshemlighet blir 8 kap. 3 § i utsköningsbalken inte tillämplig. Sålunda kan verkställigheten av ett förbud mot röjande av en företagshemlighet inte förhindras genom att ställa en säkerhet enligt bestämmelsen i fråga.

Med stöd av 7 § 5 mom. i lagen om företagshemligheter kan interimistiskt förbud även i fråga om tekniska anvisningar om villkoren i 7 § i övrigt är uppfyllda.

10 §. Ersättning för utnyttjande. I paragrafen föreskrivs om betalning av en ersättning för utnyttjande till innehavaren av företagshemligheten i stället för att ett förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder enligt 8 § meddelas. Genom paragrafen genomförs artikel 13.3 i direktivet om företagshemligheter. Någon motsvarande bestämmelse ingår inte i den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

RP 49/2018 rd

Paragrafen blir tillämplig i en situation där svaranden har fått företagshemligheten direkt eller indirekt av en annan person, till exempel via köp eller ett licensavtal. Om svaranden från första början, när denne erhöll och började utnyttja företagshemligheten, inte kände till och under rådande förhållanden borde inte ha känt till att företagshemligheten härrör från en person som inte skulle ha fått utnyttja eller röja den, kan svaranden, när denne svarar på ett yrkande som avses i 8 §, yrka att svaranden åläggs att betala en ersättning för utnyttjande i stället för att ett förbud eller ett föreläggande om korrigeringsåtgärder meddelas. Mot denna ersättning för utnyttjande får den som utnyttjat företagshemligheten obehörigen fortsätta att utnyttja företagshemligheten.

Svaranden ska alltid yrka att en ersättning för utnyttjande döms ut. Domstolen kan således inte besluta om ersättning på eget initiativ. Svaranden ska visa att villkoren för bestämmande av ersättning i den föreslagna paragrafen är uppfyllda.

I 1 mom. föreskrivs om villkor som samtliga ska vara uppfyllda för att en ersättning för utnyttjande ska kunna bestämmas. I 1 mom. 1 punkten förutsätts att svaranden, när denne började utnyttja företagshemligheten, inte kände till och borde inte ha känt till att företagshemligheten erhållits från en part som hade utnyttjat eller röjt den obehörigen. Personen borde alltså från första början, när han eller hon erhöll företagshemligheten och började utnyttja den, ha handlat i motiverad god tro. Om svaranden emellertid senare, till exempel på grund av ett meddelande från innehavaren av företagshemligheten, har fått kännedom om att företagshemligheten härrör från en person som utnyttjade eller röjde den obehörigen, är personen i princip inte längre omedveten om rättsintrånget när han eller hon fortsätter att utnyttja företagshemligheten. Då utnyttjas företagshemligheten således obehörigen i strid med 4 § 4 mom. i lagförslaget. Innehavaren av företagshemligheten kan då yrka att förbud ska meddelas eller korrigeringsåtgärder bestämmas i enlighet med 8 § och svaranden kan i sitt svaromål yrka att han eller hon i stället för dessa åtgärder åläggs att betala ersättning för framtida utnyttjande av företagshemligheten.

Enligt 1 mom. 2 punkten förutsätter bestämmande av en ersättning för utnyttjande att det att ett sådant förbud eller föreläggande av en sådan korrigeringsåtgärd som avses i talan från innehavaren av företagshemligheten meddelas skulle orsaka svaranden oskälig olägenhet. Det kan vara fråga om en sådan situation till exempel när svaranden på grund av en företagshemlighet som denne erhållit i god tro har hunnit göra omfattande investeringar, och ett förbud mot att utnyttja företagshemligheten i fortsättningen skulle innebära att investeringarna blir värdelösa. Likaså kan villkoret uppfyllas i en situation där omständigheterna i ett enskilt fall är sådana att det vore oskäligt att ägaren till ett föremål som innehåller företagshemligheten inte skulle få fortsätta att kontrollera föremålet.

Enligt 3 punkten ska den ersättning för utnyttjande som det bestäms att ska betalas till innehavaren av företagshemligheten vara skälig. Domstolen ska utifrån en helhetsbedömning försäkra sig om att innehavaren av företagshemligheten når en berättigad position genom att i stället för förbud få en ersättning i pengar för utnyttjandet av företagshemligheten. Det kan vara oskäligt för innehavaren av företagshemligheten att det döms ut ersättning till exempel i en situation där innehavarens eget företag inte kan verka på sitt aktuella marknadsområde, om svaranden ges rätt att utnyttja företagshemligheten mot ersättning i stället för att förbjudas att utnyttja företagshemligheten. Likaså kan situationen vara oskälig för innehavaren av företagshemligheten, om svarandens fortsatta utnyttjande skulle leda till att företagshemligheten blir allmän egendom.

I enlighet med skäl 29 i direktivets ingress kan det inte bli aktuellt att fortsätta att utnyttja företagshemligheten, och sålunda döma ut en ersättning, i en situation där utnyttjandet av företagshemligheten skulle utgöra en annan överträdelse av lagstiftning eller sannolikt skulle skada konsumenter. Om svarandens agerande eller utnyttjandet av företagshemligheten upp-

yller till exempel rekvisitet för brott mot företagshemlighet i 30 kap. i strafflagen, finns det i allmänhet inga förutsättningar för att fortsätta utnyttjandet och bestämma en ersättning.

För att domstolen ska döma ut ersättning förutsätts således att den gör en helhetsavvägning av alla omständigheter som inverkar på saken, inbegripet om det är skäligt att döma ut ersättning för såväl svaranden som innehavaren av företagshemligheten. Omständigheter som ska beaktas vid prövningen är bland annat hur klart och allvarligt rättsintrånget är; när och hur svaranden fått kännedom om rättsintrånget; hur länge svaranden utnyttjat företagshemligheten och hur innehavaren av företagshemligheten reagerat på detta; vilka slags åtgärder svaranden vidtagit i vilket skede för att utnyttja företagshemligheten och blir de överflödiga i och med ett förbud eller korrigeringsåtgärder samt hur skadligt är det för innehavaren att företagshemligheten fortsätter att utnyttjas. Domstolen kan också ställa villkor för utnyttjandet av företagshemligheten, till exempel bestämma att svaranden ska hemlighålla företagshemligheten så att den inte blir allmänt känd.

I 2 mom. bestäms om ersättningens maximibelopp. Enligt momentet får ersättningen inte överstiga beloppet av de licens- eller andra avgifter som används allmänt inom branschen i fråga, och som svaranden skulle betala om svaranden fick tillstånd att utnyttja företagshemligheten under den period för vilken utnyttjande av företagshemligheten skulle kunna förbjudas. I fråga om fastställande av en sedvanlig licensavgift hänvisas till vad som anges nedan i motiveringen till 11 § 1 mom.

Ersättningen för utnyttjandet ersätter den förlust som innehavaren av företagshemligheten orsakas av att företagshemligheten utnyttjas. Eftersom det framtida användningsbehovet kan vara osäkert och även upphör i något skede, bör detta beaktas när ersättningen bestäms. Det kan också bestämmas att ersättningen ska betalas till exempel i form av löpande årsersättningar, och då betalas ersättning för den tid svaranden utnyttjar företagshemligheten.

Det kan bestämmas att ersättning ska betalas från och med domstolens avgörande. Ersättning bestäms inte retroaktivt, eftersom den alltid bestäms i stället för förbud mot utnyttjande. Där emot kan innehavaren av företagshemligheten kräva skadestånd för den skada som utnyttjandet av företagshemligheten har orsakat för den tid före avgörandet då svaranden har utnyttjat företagshemligheten i strid med 4 § 4 mom. Sålunda riktar sig skadeståndet till tiden före avgörandet, medan ersättningen riktar sig till tiden efter avgörandet.

Med beaktande av 7 § 5 mom. i lagen om företagshemligheter kan domstolen bestämma ersättning enligt denna paragraf även i fråga om tekniska anvisningar under förutsättning att villkoren i 7 § i lagen om företagshemligheter är uppfyllda.

11 §. Skadestånd. I paragrafen föreskrivs om rätt för innehavaren av en företagshemlighet att få skadestånd för intrång i företagshemligheten samt gottgörelse för obehörigt utnyttjande av företagshemligheten. Enligt 7 a § i den gällande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet finns bestämmelser om ersättande av skada som orsakats genom ett förfarande som strider mot den lagen i skadeståndslagen. I den nya lagen om företagshemligheter föreslås en särskild paragraf om skadestånd, genom vilken genomförs artikel 14 i direktivet om företagshemligheter. Utgångspunkt för artikeln, liksom den finska lagstiftningen, är att faktisk skada ersätts till fullt belopp, om intrånget har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Paragrafens syfte är att den som gjort intrång i en företagshemlighet inte ska kunna dra nytta av sitt obehöriga tillvägagångssätt och att den skadelidande innehavaren av företagshemligheten i mån av möjlighet ska återgå till den situation som skulle ha rått utan tillvägagångssättet i fråga.

I 1 mom. föreskrivs om gottgörelse för utnyttjande och skadestånd när någon har utnyttjat en företagshemlighet i strid med förslaget till 4 §.

Innehavaren av en företagshemlighet ska ha rätt till en skälig gottgörelse för att företagshemligheten uppsåtligen eller av oaktsamhet har utnyttjats i strid med 4 § i lagen om företagshemligheter. Gottgörelse ska betalas trots att den som drabbats av intrånget inte visar att han eller hon lidit förlust till följd av gärningen. Gottgörelsen är således oberoende av de ekonomiska förluster som det obehöriga utnyttjandet kan ha orsakat. Som kalkylmässig grund för gottgörelsen kan i de flesta fall betraktas sedvanlig ersättning för utnyttjande, dvs. licensavgift eller den avgift som intrångsgöraren skulle ha varit tvungen att betala om han eller hon hade begärt tillstånd att utnyttja företagshemligheten i fråga. Ersättningen kan fastställas i överensstämmelse med en sådan normal licensavgift som parterna skulle ha kommit fram till under frivilliga licensförhandlingar. Om det är fråga om en produkt för vilken det vanligtvis beviljas licens, kan ersättningen fastställas i överensstämmelse med den licensavgift som vanligtvis tillämpas. Om det åter inte har ingåtts några licensavtal för produkten, måste domstolen uppskatta vilken licensavgift som man sannolikt skulle ha kommit fram till i frivilliga avtalsförhandlingar. Vid uppskattningen kan man beakta bland annat företagshemlighetens värde för parterna samt parternas ställning. Reglering om gottgörelse för utnyttjande ingår också i lagar om industriella rättigheter, såsom 38 § i varumärkeslagen (7/1964) och 36 § i mönsterrättslagen (221/1971). Gottgörelsen för utnyttjande enligt lagarna om industriella rättigheter är oberoende av vållande, medan gottgörelse för utnyttjande i den föreslagna lagen ska betalas endast när en företagshemlighet har utnyttjats uppsåtligen eller av oaktsamhet i strid med 4 §. Att gottgörelse för utnyttjande som är oberoende av vållande inte föreslås i fråga om företagshemligheter beror på företagshemligheternas karaktär. Information som är skyddad som en företagshemlighet är inte en ensamrätt, så en företagshemlighet kan samtidigt lagligen innehas av flera olika personer. Genom den föreslagna regleringen om gottgörelse för utnyttjande genomförs artikel 14.2 andra stycket i direktivet om företagshemligheter, som gäller en alternativ grund för fastställande av skadeståndet. Ändamålet med detta alternativ sätt att fastställa skadeståndet är enligt skäl 30 i direktivets ingress att säkerställa ersättning som grundar sig på ett objektiva kriterium samtidigt som hänsyn tas till de kostnader som innehavaren av företagshemligheten har ådragit sig.

Om någon uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar en företagshemlighet i strid med 4 § i den föreslagna lagen, ska intrångsgöraren förutom gottgörelse för utnyttjande ersätta all skada som intrånget vållar, dvs. den faktiska skadan ska ersättas till fullt belopp. När domstolen bedömer skadeståndsbeloppet ska den beakta alla omständigheter som framkommer i fallet, såsom de negativa ekonomiska påföljder som drabbat den skadelidande parten, intrångsgörarens eventuella obehöriga vinst och, i tillämpliga fall, omständigheter som inte är av ekonomisk art, såsom ideell skada som innehavaren av företagshemligheten har orsakats. En typisk ekonomisk skada i samband med intrång i företagshemligheter är utebliven vinst. Vid uppskattning av beloppet av utebliven vinst är man ofta tvungen att ty sig till osäkra faktorer. Vid intrång i företagshemligheter är det ofta lättare att utreda intrångsgörarens nytta än den skada som orsakats innehavaren av företagshemligheten. Av denna orsak kan enligt momentet också intrångsgörarens vinst eller annan ogrundad nytta som intrångsgöraren fått användas som hjälp för att uppskatta skadeståndsbeloppet. Även andra sätt att bestämma skadeståndet kan användas, såsom utvecklingskostnaderna för företagshemligheten. Även andra omständigheter, såsom näringsidkarens intresse av att bevara företagshemligheten, kan beaktas.

I 2 mom. föreskrivs om skadestånd när någon anskaffar eller röjer en företagshemlighet i strid med 3 eller 4 § i den föreslagna lagen. Om gärningen har begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet, ska intrångsgöraren ersätta all skada som intrånget orsakar, dvs. ersätta den faktiska skadan till fullt belopp. På samma sätt som i fråga om utnyttjande ska domstolen när den bedömer skadeståndsbeloppet beakta alla omständigheter som framkommer i fallet, dvs. de omständigheter som beskrivs i motiveringen till 1 mom.

Enligt 3 mom. kan skadeståndet enligt 1 och 2 mom. jämkas, om intrångsgörarens vållande är ringa. Begreppet lindrigt vållande ska bedömas enligt de allmänna skadeståndsrättsliga principerna och etablerad rättspraxis. I sak motsvarande jämningsbestämmelser ingår i 58 § i patentlagen (550/1967), 38 § i varumärkeslagen (7/1964), 36 § i mönsterrättslagen (221/1971) samt 37 § i nyttighetsmodellagen (800/1991). Avsikten är inte att jämkning ska vara en automatisk lösning i samtliga situationer av lindrigt vållande, utan dessutom bör det förutsättas att ersättningsskyldigheten prövas oskäligt tung med hänsyn till intrångsgörarens och den kränktes förmögenhetsförhållanden och övriga omständigheter. Huvudregeln är full ersättningsskyldighet och jämkning bör inte inledas enbart av den orsaken att intrångsgörarens och den kränktes ekonomiska ställning skiljer sig avsevärt från varandra. Den föreslagna bestämmelsen begränsar inte möjligheten att kräva jämkning på någon annan grund, såsom med stöd av 36 § i lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929).

Bestämmelserna i 1 mom. om skäligen gottgörelse för utnyttjandet av företagshemligheten ska tillämpas även i ett anställningsförhållande. Bestämmelser om ersättande av en skada i ett anställningsförhållande finns i paragrafens 4 mom. Momentet innehåller en hänvisning, enligt vilken bestämmelser om en arbetstagares skyldighet att ersätta en skada som denne orsakat arbetsgivaren finns i 12 kap. 1 § i arbetsavtalslagen. I momentet hänvisas dessutom till 4 kap. i skadeståndslagen, där det finns bestämmelser om arbetstagares och tjänstemäns ersättningsskyldighet och hur ersättningarna mäts. I bestämmelsen ingår likaså en hänvisning till bestämmelserna om principalansvar i 3 kap. i skadeståndsansvar. Bestämmandet av skadestånd i anställningsförhållanden utreds ovan i avsnitt 3.3.6 i den allmänna motiveringen.

Med hänsyn till 7 § 5 mom. i den föreslagna lagen kan det bli aktuellt att bestämma skadestånd enligt denna paragraf även för den som obehörigt röjer eller utnyttjar en teknisk anvisning om villkoren i 7 § i den föreslagna lagen är uppfyllda.

En sådan skadeståndsfordran som avses i paragrafen preskriberas i enlighet med preskriptionslagen. Preskriptionslagens reglering beskrivs ovan i avsnitt 3.3.10 i den allmänna motiveringen. Även bestämmelser om avbrytande av preskriptionen finns i preskriptionslagen. På preskriptionen av fordringar som följer av ett anställningsförhållande tillämpas dock bestämmelserna i 13 kap. 9 § i arbetsavtalslagen som specialbestämmelser. Arbetsavtalslagens specialreglering gäller längden på preskriptionstiden och tiden för väckande av talan. Regleringen beskrivs i avsnitt 3.3.10 i den allmänna motiveringen.

12 §. Offentliggörande av dom. Enligt den föreslagna lagen kan domstolen i ett tvistemål som gäller förfarande som strider mot denna lag på yrkande av käranden bestämma att svaranden ska ersätta de kostnader som orsakas käranden av att denne med tillämpliga medel offentliggör information om en lagakraftvunnen dom där svaranden konstateras ha förfarit i strid med denna lag. Genom paragrafen genomförs artikel 15 i direktivet om företagshemligheter. Även i 8 a § den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet finns en bestämmelse om offentliggörande av domen på svarandens bekostnad i ett tvistemål som gäller förfarande i strid med den lagen, och i 8 § 2 mom. i samma lag finns en bestämmelse om offentliggörande av domen i ett ärende som gäller förbud enligt 6 § i den lagen. Även lagarna om industriella rättigheter och upphovsrätt innehåller bestämmelser om offentliggörande av domen i tvistemål. I praktiken har skyldighet att offentliggöra domen just aldrig ålagts.

Paragrafens 1 mom. motsvarar i övrigt 8 a § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, men till det har fogats skyldighet för domstolen att när ett föreläggande meddelas ta hänsyn till huruvida en fysisk person kan identifieras med hjälp av uppgifterna om honom eller henne, och om detta är möjligt, huruvida det är motiverat att publicera uppgifterna i fråga, särskilt med hänsyn tagen till den skada som en sådan åtgärd eventuellt orsakar personens integritet och rykte. Genom tillägget genomförs artikel 15.3 3 i direktivet.

Enligt förslaget till 1 mom. kan domstolen i ett tvistemål som gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet eller i ett tvistemål som gäller obehörigt utnyttjande eller röjande av en teknisk anvisning på yrkande av käranden bestämma att svaranden ska ersätta kärandens kostnader för att käranden vidtar lämpliga åtgärder för att sprida uppgifter om en lagakraftvunnen dom där svaranden konstateras ha förfarit i strid med den föreslagna lagen. Paragrafen gäller endast tvistemål och paragrafen tillämpas således inte på till exempel domar som gäller missbruk av tekniska anvisningar enligt 15 § i förslaget.

Offentliggörandet kan gälla en dom där svaranden konstateras ha gjort intrång i en företagshemlighet eller en teknisk anvisning. Förutsättningen är att domen har vunnit laga kraft. Oftast är det motiverat att det offentliggörs ett sammandrag av domen med de väsentliga uppgifterna. Det är kärandens uppgift att utarbeta sammandraget. Det är ändå inte uteslutet att domen offentliggörs i sin helhet, om situationen kräver det.

Paragrafen utvidgar inte de uppgifter som över huvud taget får offentliggöras om en dom, och det i paragrafen avsedda föreläggandet om ersättning av kostnaderna för offentliggörandet undanröjer inte svarandens ansvar till följd av annan lagstiftning för de uppgifter som offentliggörs. Offentliggörandet kan naturligtvis bara gälla en dom eller en del av en dom som är offentlig enligt bestämmelserna om rättegångars offentlighet. Såsom påpekats ovan konstateras i den föreslagna paragrafen uttryckligen, till skillnad från 8 a § i den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, att domstolen, när den meddelar ett föreläggande, är skyldig att beakta huruvida en fysisk person kan identifieras med hjälp av uppgifterna om honom eller henne, och om detta är möjligt, huruvida det är motiverat att publicera uppgifterna i fråga, särskilt med hänsyn tagen till den skada som en sådan åtgärd eventuellt orsakar personens integritet och rykte. Svaranden kan också ställas till svars för felaktiga uppgifter som offentliggjorts i det fallet att han eller hon har överdrivit eller annars förvrängt fakta i fallet.

För att meddela ett förfarande krävs kärandens yrkande. Käranden ska specificera hur avsikten är att offentliggöra domen, samt förete en uppskattning av kostnaderna för offentliggörandet.

I sitt beslut ska domstolen bestämma vilka begärda åtgärder för att offentliggöra domen som käranden kan vidta på svarandens bekostnad. En lämplig åtgärd är ofta att publicera en tidningsannons med de väsentliga uppgifterna om domen. I första hand ska det räcka med att annonsen publiceras i en facktidning och i en betydande lokaltidning. Om offentliggörandet har riksomfattande betydelse, kan annonsen dessutom publiceras i en rikstidning. Käranden kan också till exempel utarbeta ett kort meddelande om domen och skicka det till sina intressentgrupper eller publicera det på sin hemsida.

Domstolens föreläggande har den betydelsen att käranden har rätt till ersättning av svaranden för kostnaderna för godkända åtgärder för offentliggörande. Om svaranden inte ersätter kostnaderna frivilligt, kan käranden ta ut dem på rättslig väg. Domstolens föreläggande förpliktar inte medierna att publicera annonsen och undanröjer inte det ansvar för det publicerade innehållet som följer av annan lagstiftning.

I 1 mom. föreskrivs också om de omständigheter som ska beaktas när ett föreläggande meddelas och innehållet övervägs. Avsikten är inte att offentliggörande ska bli ett regelbundet förfarande, utan att möjligheten ska utnyttjas med urskillning. När domstolen överväger ett föreläggande ska den ta hänsyn till den allmänna betydelsen av att domen offentliggörs, intrångets art och omfattning, kostnaderna för offentliggörandet och övriga omständigheter som inverkar på saken. Sådana andra saker som inverkar är bland annat företagshemlighetens värde, intrångsgörarens tillvägagångssätt i samband med anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten, konsekvenserna av att företagshemligheten utnyttjats eller röjts obehörigen samt hur sannolikt det är att intrångsgöraren fortsätter att utnyttja eller röja företagshem-

ligheten obehörigen. Offentliggörandet av domen och sätten att offentliggöra den ska således övervägas med avseende på såväl allmänheten som käranden och svaranden. Ett offentliggörande kan ha allmän betydelse, om det till exempel är fråga om ett nytt prejudikat i någon lagtolkningsfråga eller omständigheter som framgår av avgörandet har betydelse för konsumenterna.

I 2 mom. föreskrivs att domstolen bestämmer det maximala beloppet av skäligen kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta. Ett kostnadstak är nödvändigt för att garantera svarandens rättsskydd och undvika tvister om kostnaderna. För att bestämma de maximala kostnaderna måste man uppskatta hur stora nödvändiga och skäligen kostnader godtagbara åtgärder för att offentliggöra domen orsakar käranden.

I momentet föreskrivs dessutom att åtgärderna för att offentliggöra domen ska vidtas inom den frist från det att domen vunnit laga kraft som domstolens bestämt vid äventyr av att ersättningen för kostnaderna annars går förlorad. Det är nödvändigt att bestämma en frist för offentliggörandet på grund av svarandens rättsskydd. En lämplig frist kan vara till exempel tre månader.

13 §. Tid för väckande av talan i vissa fall. I paragrafen föreskrivs om den tid inom vilken talan om meddelande av förbud eller förläggande om korrigeringsåtgärder enligt 8 § ska väckas. Genom paragrafen genomförs artikel 8 i direktivet om företagshemligheter. Enligt den ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om de preskriptionstider som är tillämpliga på materiella rättsanspråk och ansökningar om sådana åtgärder, förfaranden och rättsmedel som föreskrivs i direktivet. Enligt direktivet får preskriptionstiden inte vara längre än sex år. Den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet innehåller ingen reglering som motsvarar den föreslagna paragrafen.

I den föreslagna paragrafen anges en frist på fem år för väckande av talan om meddelande av förbud eller förläggande om korrigeringsåtgärder enligt 8 §. Fristen börjar löpa från det att innehavaren av en företagshemlighet har fått kännedom om obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet samt om intrångsgöraren. I paragrafen avses med innehavare av en företagshemlighet i enlighet med definitionen i förslaget till 2 § 2 punkten en fysisk eller juridisk person som lagligen kontrollerar en företagshemlighet.

Om talan inte väcks inom den föreslagna paragrafens frist på fem år, har rätten att väcka talan förverkats på ovannämnd grund. Det är rimligt med en tillräckligt lång frist, dvs. fem år, för ofta är det svårt att entydigt konstatera i vilket skede innehavaren av en företagshemlighet har fått kännedom om intrånget i företagshemligheten och om intrångsgöraren. En kortare frist kan äventyra möjligheterna för en omsorgsfull innehavare av företagshemlighet att ingripa i rättsintrånget. Det är också rimligt att en passiv innehavare av en företagshemlighet efter fem år inte längre kan ingripa i ett intrång i en företagshemlighet som innehavaren redan längre känt till. Av ovan nämnda orsaker har en frist på fem år betraktats som ändamålsenlig. En frist på fem år motsvarar också direktivets krav på att preskriptionstiden inte får vara längre än sex år.

Det räcker inte med vilken som helst information om obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av en företagshemlighet för att den föreslagna paragrafens frist på fem år ska börja löpa. Tiden för väckande av talan börjar löpa först i det skedet då innehavaren av en företagshemlighet har tillräcklig kännedom om intrånget och intrångsgöraren för att väcka talan. Eftersom förutsättningen är tillräcklig information om både intrånget och intrångsgöraren, kan olika intrångsgörare intrång i samma information alltså preskriberas vid olika tidpunkter. Företagshemlighetsintrång gäller ofta stora datamängder och till exempel otaliga olika filer, och en företagshemlighet kan utnyttjas i ett annat företag så att detta syns i endast mycket begrän-

sad utsträckning utanför företaget. Om innehavaren av företagshemligheten i en sådan situation har kännedom om att till exempel vissa filer har utnyttjats, men först senare blir medveten om annat utnyttjande av företagshemligheter i företaget eller i något annat sammanhang, börjar tiden för väckande av talan i det senare fallet löpa när innehavaren har fått kännedom om detta senare utnyttjande och om intrångsgöraren. Eftersom det ofta är svårt att exakt fastställa tidpunkten i fråga, måste det bedömas från fall till fall när kännedomen är tillräcklig och tiden för väckande av talan eventuellt börjar.

Enligt den föreslagna paragrafen ska talan dock alltid väckas senast inom tio år från det att intrånget inträffade. Sålunda kan talan om förbud och korrigeringsåtgärder enligt 8 § inte längre väckas tio år efter det att intrånget inträffade, trots att innehavaren av företagshemligheten först då fick kännedom om det obehöriga anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten.

Den föreslagna paragrafen gäller endast den tid inom vilken talan om förbud eller korrigeringsåtgärder enligt 8 § ska väckas. Paragrafens reglering har däremot ingen inverkan på till exempel den tid inom vilken skadeståndstalan enligt 11 § ska väckas, utan preskriptionstiderna för skadeståndsfördran tillämpas.

14 §. Begränsning av partsoffentligheten hos en juridisk person. Den som är part i en rättegång har enligt lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar i praktiken obegränsad rätt att delta i den muntliga förhandlingen i ärendet och ta del av det material som inlämnats till domstolen. En parts rätt att delta i en rättegång som gäller honom eller henne själv kan inte begränsas, utan parten har enligt 17 § 1 mom. i den nämnda lagen alltid rätt att närvara vid förhandling inom stängda dörrar samt enligt 12 § 1 mom. rätt att ta del av innehållet i också en sådan rättegångshandling som inte är offentlig. Undantag från parternas rätt att få information gäller i allmänhet person- eller kontaktuppgifter för brottsoffret eller den som gjort polisanmälan eller någon annan anmälan. På motsvarande sätt kan en parts rätt att få den fullständiga domen i ett ärende som gäller honom eller henne själv inte begränsas.

I den föreslagna paragrafen ingriper man trots paragrafrubriken inte i partsoffentligheten. I paragrafen föreskrivs däremot om möjlighet att begränsa antalet fysiska personer som deltar i rättegången och har rätt till information när parten är en juridisk person och rättegången gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet. Genom bestämmelsen genomförs till behövliga delar artikel 9 i direktivet om företagshemligheter, där det bestäms om bevarande av konfidentialiteten för företagshemligheter under domstolsförfaranden.

I 1 mom. anges bland annat bestämmelsens allmänna tillämpningsområde. Bestämmelsen är tillämplig endast vid rättegångar om obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet. Tillämpligheten bestäms således enligt föremålet för rättegången. Det har ingen betydelse om ärendet som gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet behandlas enligt tviste- eller brottmålsförfarande. Bestämmelsen är däremot inte tillämplig på sådana rättegångar där det inte direkt är fråga om anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet, trots att information om en företagshemlighet presenteras i samband med domstolsförfarandet. Då bestäms det om eventuellt hemlighållande av företagshemligheten med iakttagande av den allmänna regleringen om rättegångars offentlighet.

Bestämmelsen gäller begränsning av antalet fysiska personer som deltar i rättegången i egenkap av part och som har full rätt till information när parten är en juridisk person. Om parten är en fysisk person kan hans eller hennes rättigheter till följd av partsställningen inte begränsas.

Om däremot en juridisk person är part, kan domstolen på den andra partens yrkande besluta att enbart de fysiska personer som nämns i beslutet har obegränsad rätt att få information och delta i rättegången på det sätt som bestäms i 12 § 1 mom. och 17 § 1 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar. Begränsningen gäller dock inte rättegången som helhet, utan den kan gälla endast det rättegångsmaterial eller den del av den muntliga förhandlingen där sådan information om företagshemligheten presenteras som det har bestämts att ska hemlighållas.

Såsom framgår av det som konstateras ovan kräver ett beslut alltid ett yrkande från en part. Domstolen kan inte fatta beslutet på tjänstens vägnar.

Bestämmelsen ska tillämpas på en viss personkrets. Då den juridiska personen är ett företag omfattar kretsen de fysiska personer som står i anställnings- eller något annat motsvarande förhållande till företaget. Sådana personer är till exempel ett bolags styrelsemedlemmar och verkställande direktör, ett företags jurist eller utvecklingsdirektör samt alla andra personer som arbetar i företaget eller på något annat sätt är anställda hos bolaget. Paragrafen tillämpar däremot inte på företagets ombud eller biträde, till exempel advokat eller ett rättegångsbiträde med tillstånd, som har i uppdrag att företräda eller biträda parten under rättegången. Till denna del motsvarar bestämmelsen det som föreskrivs i artikel 9.2 tredje stycket i direktivet. Enligt stycket i fråga hör respektive advokater eller andra företrädare för parterna i domstolsförfarandet till det begränsade antal personer vilkas rätt till information inte får begränsas.

I momentet bestäms om villkoren för att meddela ett föreläggande. För att domstolen ska kunna godkänna en begäran om att begränsa antalet fysiska personer ska domstolen med stöd av 10 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar ha bestämt att en rättegångshandling som innehåller en företagshemlighet är sekretessbelagd därför att offentlighet sannolikt skulle medföra väsentlig olägenhet eller skada för de intressen till vilkas skydd sekretessen har föreskrivits. På motsvarande sätt ska domstolen ha bestämt att den muntliga förhandlingen i sin helhet eller till behövliga delar ska ske utan allmänhetens närvaro med stöd av 15 § 1 mom. 3 eller 7 punkten i den nämnda lagen. Bestämmelserna gäller begränsning av den allmänna offentligheten. För att domstolen utöver att begränsa den allmänna offentligheten ska kunna godkänna att antalet fysiska personer begränsas hos den juridiska personen, ska väsentlig olägenhet eller skada medföras för de intressen till vilkas skydd sekretessen har föreskrivits om flera fysiska personer än ett begränsat antal fysiska personer hos den juridiska personen fick kännedom om den sekretessbelagda informationen. Tröskeln för att meddela ett föreläggande ska vara högre än sannolikhetströskeln. Den part som yrkar att antalet fysiska personer ska begränsas ska således visa att det skulle medföra väsentlig olägenhet eller skada för partens affärsverksamhet om informationen om företagshemligheten blir känd hos en större personkrets än den föreslagna.

Enligt 2 mom. ska också rätten att i egenskap av part få ett avgörande som innehåller sekretessbelagd information i ett ärende som gäller anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet på de villkor som anges i momentet kunna begränsas på den andra partens begäran så att endast ett begränsat antal fysiska personer har denna rätt. Andra personer har rätt att få endast en sådan version av avgörandet där den sekretessbelagda informationen har avlägsnats eller redigerats.

Ett sådant beslut förutsätter förutom begäran från den andra parten att domstolen redan tidigare har bestämt att information som innehåller en företagshemlighet ska hemlighållas, begränsat rätten att delta i den muntliga förhandlingen och begränsat antalet fysiska personer som har partsställning på det sätt som avses i 1 mom.

Avsikten är att bestämmelsen ska tillämpas endast i undantagsfall. I princip ska domstolen försöka utarbeta sitt avgörande så att man inte i onödan redogör för innehållet i en företags-hemlighet. Om detta ändå inte går att undvika ska domstolen noggrant överväga huruvida par-ternas ställning är jämlik och rättegången blir rättvis, särskilt med tanke på sökandet av änd-ring. Tröskeln för att begränsa personkretsen blir oundvikligen hög.

Enligt 3 mom. får domstolen ändå inte godkänna en begäran enligt 1 och 2 mom., om den skulle äventyra parternas rätt till en rättvis rättegång. Syftet med bestämmelsen är att rätten till en rättvis rättegång för den part som är föremål för begäran samt parternas jämlika ställning under rättegången. Därför ska begäran inte godkännas på lätta grunder. Om till exempel tek-niskt kunnande krävs för att bedöma en fråga som är central för föremålet för rättegången, måste det säkerställas att bägge parterna har samma förutsättningar att bedöma och presentera bevis som gäller saken. På motsvarande sätt måste det säkerställas att bägge parterna har samma förutsättningar att bedöma möjligheterna till framgång om de eventuellt söker ändring. Det är inte heller godtagbart att begäran försvårar möjligheten för den juridiska person som är föremål för begäran att företräda sig själv under rättegången.

Enligt 4 mom. ska domstolen, när den begränsar antalet fysiska personer hos en juridisk per-son som i egenskap av part har rätt att ta del av en rättegångshandling eller ett avgörande som innehåller en företags-hemlighet eller delta i muntlig förhandling, efter att ha hört parterna namnge de personer som har rätt att få information och att delta. Den som framställer begäran eller dennes motpart ska ge domstolen ett förslag på den personkrets som borde ha rätt att få information och att delta. Om parterna når samförstånd om personerna, godkänner domstolen i allmänhet genom sitt beslut personerna i fråga. Om parterna inte når samförstånd om perso-nerna, ska domstolen fatta beslutet utifrån de omständigheter som parterna framfört i ärendet. Eftersom det arrangemang som nu föreslås inte finns i vår lagstiftning från tidigare, är det svårt att förutspå vem som kunde ingå i den grupp som så att säga har full rätt till information. Som utgångspunkt kan emellertid betraktas de personer som för närvarande, då en juridisk person är part, vanligtvis deltar i rättegången i partsställning samt utövar beslutanderätt hos den juridiska personen. Till dessa kan höra företagets egna jurister liksom företagets verkstäl-lande direktör. Till exempel en expert på det tekniska område som behandlas eller en konsult som företaget anlitar kan också komma i fråga. Med tanke på att begränsningen också kan gälla rätten att få en fullständig version av domen bör personkretsen vara tillräckligt stor. Det bör också konstateras att fast en person hör till denna krets förutsätter det inte att han eller hon deltar i exempelvis domstolens muntliga förhandling. När beslutet fattas måste man också be-akta att de personer som de facto deltar ska ha möjlighet att ge dessa personer information som framkommit under förhandlingen utan att de bryter mot tystnadsplikten enligt 18 § i la-gen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar.

Såsom konstaterats ovan ska de personer som har full rätt till information namnges i domsto-lens beslut. Hos en juridisk person kan emellertid de fysiska personer som sköter olika uppgif-ter bytas ut med tiden. Personalförändringar inträffar oundvikligen också medan rättegångarna pågår. Av denna orsak bör domstolen med iakttagande av förfarandet enligt 32 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar på en parts begäran kunna ta upp saken till ny behandling och vid behov besluta att de personer som hör till kretsen ska bytas ut. Det ur-sprungliga beslutet där personerna namnges ska också vara så flexibelt med tanke på eventu-ella personalförändringar att det tillåter att en annan person namnges i stället för den person som ursprungligen namngetts.

När 1 och 2 mom. tillämpas är det inte nödvändigt att namnge enbart samma personer. Det är motiverat att avgörandets offentlighet begränsas så sällan och så litet som möjligt. Om per-sonkretsen ska begränsas måste man då avgörandet träffas beakta att företaget har större be-hov av att bedöma avgörandets innehåll och konsekvenser i en omfattande sammansättning än

vad det har behov av att delta i den muntliga förhandlingen. Även om de personer som ansvarar för företagets produktutveckling inte har rätt att ta del av handlingar som innehåller information om en företagshemlighet under rättegången, innebär detta inte automatiskt att de inte skulle ha rätt att få en fullständig version av domen, även om det i någon mån redogörs för företagshemligheten i domen. Onödigt eller överdriven begränsning av personkretsen äventyrar lätt partens rättsskydd.

I 5 mom. föreskrivs om förfarandet när ett föreläggande meddelas. På det förfarande som ska iakttagas när avgörandet träffas tillämpas i tillämpliga delar 6 kap. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar. Kapitlet innehåller bestämmelser om bland annat tidpunkten för framställande av begäran, domstolens sammansättning, ny behandling och sökande av ändring.

15 §. Missbruk av teknisk anvisning. I paragrafen föreskrivs om straffrättslig påföljd för missbruk av teknisk anvisning. Enligt paragrafen ska den som i syfte att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller i syfte att skada någon annan i strid med 7 § 1, 2 eller 3 mom. röjer innehållet i en teknisk anvisning eller utnyttjar en teknisk anvisning, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för missbruk av teknisk anvisning dömas till böter.

För närvarande föreskrivs det om straffpåföljd för missbruk av teknisk förebild eller missbruk av anvisning i 10 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. För närvarande förutsätter straffansvar uppsåt. Enligt den föreslagna paragrafen förutsätter straffansvar förutom uppsåt att gärningsmannen agerar för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada någon annan. Straffpåföljden är böter. Paragrafen är sekundär i förhållande till andra straffbestämmelser. Paragrafens utformning har i tillämpliga delar förenhetligats med 30 kap. 5 § i strafflagen.

16 §. Åtalsrätt. Enligt paragrafen ska missbruk av teknisk anvisning vara ett målsägandebrott, dvs. åklagaren väcker åtal för missbruk av teknisk anvisning endast om målsäganden anmäler brottet till åtal. Innehållet i bestämmelsen motsvarar 11 § 1 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

17 §. Hänvisning till strafflagen. I paragrafen ingår för tydlighetens skull en hänvisning till brott mot företagshemlighet i 30 kap. i strafflagen. Paragrafen är informativ och syftet med den är att poängtera att vissa gärningar som är förbjudna enligt lagen om företagshemligheter också kan uppfylla strafflagens rekvisit för brott mot företagshemlighet. Bestämmelsen motsvarar med vissa justeringar 10 § 2 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. I paragrafen kopplas inte förfarande som strider mot lagen om företagshemligheter till gärningar som straffbeläggs i strafflagen. På så vis framhävs att verksamhet som strider mot lagen om företagshemligheter inte är en del av rekvisitet för brott mot företagshemlighet. Förhållandet mellan strafflagen och lagen om företagshemligheter avviker i detta avseende från förhållandet mellan strafflagen och andra lagar som gäller immateriella rättigheter. Exempelvis för att rekvisitet för brott mot industriell rättighet enligt 49 kap. 2 § i strafflagen ska uppfyllas förutsätts en gärning som strider mot en speciallag om industriell rätt, till exempel patentintrång enligt patentlagen.

Eftersom sekretessbrott enligt 1 § och sekretessförseelse enligt 2 § i 38 kap. i strafflagen kan hänföra sig till även intrång i företagshemligheter utökas paragrafen för tydlighetens skull med hänvisningar till aktuella bestämmelser i strafflagen.

18 §. Behörig domstol. I paragrafen föreskrivs om behörig domstol. Enligt paragrafen prövas de privaträttsliga yrkanden som avses i den föreslagna lagen i tingsrätten. Enligt 10 a § i den

nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet handläggs tvistemål som grundar sig på den lagen i marknadsdomstolen. I praktiken betyder den föreslagna bestämmelsen att i fortsättningen är tingsrätten behörig att pröva alla sådana civilrättsliga yrkanden i anslutning till en företagshemlighet som avses i den föreslagna lagen.

Tingsrätten prövar således yrkanden som gäller förbud och korrigeringsåtgärder, skadestånd samt säkringsåtgärder enligt lagen om företagshemligheter.

Tingsrättens geografiska behörighet bestäms utifrån bestämmelserna i 10 kap. i rättegångsbalken. När en fysisk person är svarande är tingsrätten för dennes hemvist eller vanligt vistelseort behörig i enlighet med 10 kap. 1 § i rättegångsbalken. När en juridisk person är svarande är tingsrätten för den juridiska personens hemvist eller den ort där denne har sin huvudsakliga förvaltning behörig domstol enligt 10 kap. 2 § 1 punkten i rättegångsbalken. Parterna i ett tvistemål kan också avtal om behörig domstol eller att saken ska behandlas i skiljeförfarande.

I paragrafen föreskrivs inte om behörig domstol i brottmål. I brottmål bestäms behörig domstol med stöd av 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål. Enligt 4 kap. 1 § 1 mom. i den lagen ska åtal för ett brott prövas av domstolen på den ort där brottet har begåtts. Enligt 4 kap. 3 § får åtalen för flera brott som begåtts av samma svarande behandlas av samma domstol.

Det kan också hända att den domstol som behandlar tvistemål och brottmål är densamma. Då tillåter den föreslagna regleringen att man i samma brottmålsrättegång kan framställa även civilrättsliga yrkanden som gäller saken. Om ett ärende som gäller intrång i en företagshemlighet är anhängigt som ett brottmål i en domstol och som ett tvistemål i en annan domstol, kan målsäganden ändå i samband med brottmålsprocessen framställa civilrättsliga yrkanden som grundar sig på brottet. Det återstår för rättspraxis att utforma i vilken omfattning man i samband med ett brottmål kan behandla sådana yrkanden som avses i den föreslagna lagen. Om ärenden som gäller samma händelse behandlas i en rättegång minskar det antalet parallella processer och är processekonomiskt motiverat.

Enligt den andra meningen i paragrafen kan ett privaträttsligt yrkande som framställts mot en juridisk person eller en fysisk person som idkar näringsverksamhet också prövas vid marknadsdomstolen med iakttagande av bestämmelserna om behandling av dessa tvistemål i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Enligt bestämmelsen har marknadsdomstolen i praktiken parallell behörighet att behandla ett ärende som gäller ett sådant privaträttsligt yrkande som avses i lagen om företagshemligheter när svarande i ärendet är en näringsidkare. Den föreslagna förumbestämmelsen motsvarar delvis den gällande lagstiftningen, eftersom förbud enligt 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet i ett ärende som gäller företagshemlighet endast kan riktas mot näringsidkare.

Om marknadsdomstolen är behörig pröva ärendet, kan parterna också ingå ett avtal om forum, där de avtalar att till exempel tvister som följer av ett visst rättsförhållande ska avgöras av marknadsdomstolen. Ett sådant avtal om forum enligt vilket talan mot en fysisk person kan väckas i marknadsdomstolen är dock ogiltigt.

I propositionen föreslås också att marknadsdomstolen i samband med ett tvistemål som gäller en affärshemlighet kan pröva ett annat tvistemål, om käranden väcker åtal samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. En sådan sammanslagning är dock möjlig endast om svarandena är juridiska personer eller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Det föreskrivs om saken i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Om ett tvistemål som gäller en företagshemlighet har inletts

mot en juridisk person i marknadsdomstolen, och kändanden vill rikta åtgärder även mot en arbetstagare som är anställd hos den juridiska personen i fråga, ska talan mot den anställde behandlas som ett separat tvistemål i tingsrätten. I ovan nämnda situation är det också möjligt att väcka talan mot den juridiska personen i tingsrätten, vars möjlighet att behandla käromål som gäller den juridiska personen och den anställde i samma rättegång bestäms med stöd av 18 kap. i rättegångsbalken. När en anställd är svarande i ett tvistemål som gäller en företagshemlighet är tingsrätten alltid behörig domstol. Inte heller genkärsmål kan väckas mot någon annan än en näringsidkare i marknadsdomstolen.

Kärande i marknadsdomstolen kan vara vilken som helst innehavare av en företagshemlighet, dvs. fysiska likväl som juridiska personer.

Parallell behörighet för en allmän domstol och en specialdomstol är exceptionellt. När villkoren är uppfyllda ger den innehavaren av en företagshemlighet möjlighet att väcka talan i den domstol där denne anser att det är mest ändamålsenligt att behandla ärendet med tanke på helheten.

Ärenden som gäller skydd för företagshemligheter kan hänföra sig till många slags situationer. De yrkanden som hänskjuts till domstolen kan i huvudsak gälla något annat än tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter. Tvisterna kan till stor del gälla andra saker än tystnadsplikt i fråga om företagshemligheter. I en sådan situation är det vara mest naturligt att hänskjuta saken till tingsrätten.

Om det är fråga om ett brott mot tystnadsplikten i fråga om företagshemligheter som betydande med tanke på know-how som ska hemlighållas, har kändanden möjlighet att väcka talan i marknadsdomstolen. Sådana tvister kan hänföra sig till exempelvis licensavtal som gäller know-how. Eftersom andra immaterialrättsliga ärenden kan vara förenade med fråga om brott mot tystnadsplikten i fråga om företagshemligheter, gör bestämmelsen det möjligt att behandla yrkandena centraliserat i marknadsdomstolen.

Marknadsdomstolen kan inte pröva yrkanden som grundar sig på brott.

Samma sak kan inte behandlas i både tingsrätten och marknadsdomstolen. Hur och när ett pågående mål (lis pendens) förhindrar behandlingen av samma ärende bestäms enligt de allmänna processuella rättsliga principerna. Exempelvis talan som gäller samma ärende mellan samma parter kan inte väckas i tingsrätten, om ärendet redan pågår i marknadsdomstolen.

Om parterna har ingått ett avtal om forum så att ärendet ska behandlas i en viss tingsrätt eller i skiljeförfarande, hindrar detta naturligtvis att ärendet behandlas i marknadsdomstolen.

19 §. Sakkunniga. I 1 mom. föreskrivs att när tingsrätten behandlar ett mål som gäller olagligt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet kan den anlita biträde av högst två sakkunniga. Sakkunnig kan vara en person som avses i 17 kap. 10 § 2 mom. i domstolslagen (673/2016). Möjlighet att anlita sakkunniga ingår även i den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Möjligheten att anlita sakkunniga med stöd av den föreslagna lagen gäller endast tingsrätten. Enligt 1 a kap. 10 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen kan i sammansättningen i marknadsdomstolen ingå sakkunnigledamöter, om målets eller ärendets art kräver det.

En sådan sakkunnig som avses i den föreslagna paragrafen är inte en domstolsledamot, och ingår alltså inte i den avgörande sammansättningen, utan den sakkunniges uppgift är att ge domstolen ett skriftligt utlåtande över de frågor som domstolen ställt till honom eller henne.

Domstolen får fritt pröva om den anlitar sakkunniga. I det fallet att tingsrätten beslutar att anlita sakkunniga, kan tingsrätten enligt egen prövning ta hjälp av en eller två sakkunniga.

Paragrafens 2 mom. innehåller noggrannare bestämmelser om den sakkunnigas roll när målet behandlas. I den första meningen i momentet uttrycks kärninnehållet i den sakkunnigas uppgift: den sakkunnigas uppgift är att lämna tingsrätten ett skriftligt utlåtande över de frågor som tingsrätten ställts till honom eller henne. De sakkunniga som avses i den föreslagna paragrafen kan delta i ett förberedande sammanträde som eventuellt ordnas samt i huvudförhandlingen och de ska ha rätt att ställa frågor till parterna och till vittnen. Bestämmelser om detta finns i den andra meningen i momentet.

Innan saken avgörs ska tingsrätten bereda parterna tillfälle att yttra sig över den sakkunniges utlåtande. Oberoende av i vilket skede tingsrätten begär utlåtande av den sakkunnige, ska tingsrätten således alltid bereda parterna tillfälle att yttra sig över utlåtandet innan saken avgörs.

Enligt 3 mom. tillämpas på de sakkunnigas arvoden vad som i 17 kap. 22 § i domstolslagen föreskrivs om sakkunnigledamöters arvode. Möjligheten att anlita sakkunnig inverkar inte på parternas rätt att framföra den bevisning de vill i det ärende som behandlas.

20 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelse. I 1 mom. ingår en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. Fristen för att sätta i kraft direktivet går ut den 9 juni 2018, så den föreslagna lagen är avsedd att träda i kraft den 9 juni 2018.

Förutom ikraftträdandebestämmelsen innehåller paragrafen en övergångsbestämmelse om lagens tillämpning. Den föreslagna lagen ska tillämpas på gärningar som har begåtts efter lagens ikraftträdande. I 2 mom. föreskrivs att på gärningar som begåtts före den föreslagna lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Trots att talan för intrång i en företagshemlighet väcks efter det att lagen om företagshemligheter trätt i kraft, men den intrångsgörande gärningen har begåtts före ikraftträdandet, tillämpas således lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet på ärendet. Om gärningen åter fortsätter efter ikraftträdandet så tillämpas den föreslagna lagens bestämmelser på gärningar som begåtts efter den aktuella tidpunkten.

I 3 mom. sägs att ett ärende som är anhängigt vid domstol före den föreslagna lagens ikraftträdande behandlas med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet ända tills saken vinner laga kraft. Om talan åter väcks efter lagens ikraftträdande, iakttas den nya lagens bestämmelser vid behandlingen av ärendet. Detta innebär till exempel att talan väcks antingen i tingsrätten eller alternativt i marknadsdomstolen, om förutsättningar enligt lagens 18 § att behandla saken i marknadsdomstolen föreligger.

1.2 Lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

4 §. Av de orsaker som nämns i avsnitt 5.2 och 5.3 i allmänna motiveringen föreslås det att det stiftas en ny lag om företagshemligheter. Samtidigt föreslås det att den gällande regleringen om skydd för affärshemligheter samt tekniska förebilder och tekniska anvisningar i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet upphävs. Av denna orsak upphävs 4 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

6 §. På de grunder som konstateras i fråga om 4 § upphävs 6 § 3 mom. om affärshemligheter samt tekniska förebilder och tekniska anvisningar.

10 §. På de grunder som konstaterats i fråga om 4 § upphävs 10 § om affärshemligheter samt tekniska förebilder och tekniska anvisningar.

11 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att hänvisningen till 10 §, som föreslås bli upphävd, stryks. Samtidigt ändras bestämmelsen så att konkurrensförseelser i fortsättningen ska behandlas i allmänna domstolar, som bestäms i enlighet med de allmänna förumbestämmelserna i rättegångsbalken, i stället för i Helsingfors tingsrätt. Enligt propositionen ska det inte föreskrivas om behörig domstol i brottmål i den nya lagen om företagshemligheter, utan behörig domstol i fråga om brott och förseelser som nämns i 15 och 17 § i lagen om företagshemligheter bestäms enligt 4 kap. i lagen om rättegång i brottmål. Av konsekvensskäl upphör centraliseringen av konkurrensförseelser till Helsingfors tingsrätt.

1.3 Arbetsavtalslagen

4 §. Företagshemligheter. I den gällande paragrafen föreskrivs om affärs- och yrkeshemligheter. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den avser företagshemligheter i stället för tidigare affärs- och yrkeshemligheter. Avsikten är att förenhetliga begreppet företagshemlighet med artikel 2 i direktivet om företagshemligheter och den nationella definitionen i den föreslagna lagen om företagshemligheter. Bestämmelserna om företagshemligheter i den föreslagna paragrafen utgör specialbestämmelser i förhållande till den föreslagna lagen om företagshemligheter. Eftersom det i paragrafen hänvisas till lagen om företagshemligheter i dess helhet, får denna 4 § också sitt innehåll från den föreslagna lagen om företagshemligheter. Den gällande arbetsavtalslagens paragraf har tolkats så att den inte hindrar arbetsgivaren och arbetstagaren från att göra upp ett sådant sekretessavtal som omfattar tid efter det att anställningsförhållandet upphört. Inte heller den föreslagna bestämmelsen hindrar sådana sekretessavtal. På avtalen tillämpas rättshandlingslagens bestämmelser.

Det föreslås att den första meningen i 1 mom. preciseras så att medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte obehörigen utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. Förslaget klarlägger det faktum att medan anställningsförhållandet varar är det förbjudet att uttryckligen obehörigen utnyttja eller röja arbetsgivarens företagshemlighet. Obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheter medan anställningsförhållandet varar förbjuds i 4 § 3 mom. i den föreslagna lagen om företagshemligheter. De vanligaste situationerna då företagshemligheter utnyttjas eller röjs obehörigen har att göra med att någon försöker bereda sig fördel eller skada arbetsgivaren. Avsikten med den föreslagna ändringen är inte att förändra det rådande rättsläget, utan att förenhetliga det uttryck som används i bestämmelsen med den föreslagna lagen om företagshemligheter.

Det föreslås att den andra meningen i paragrafen ändras så att i stället för ordet ”fått” används ordet ”anskaffat”. I 3 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter föreskrivs utifrån direktivet om företagshemligheter vad som avses med obehörigt anskaffande av en företagshemlighet. I syfte att förenhetliga begreppen hänvisas även här till anskaffande av en företagshemlighet. Det är emellertid fråga om en teknisk ändring och avsikten med den är inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som anskaffande av en företagshemlighet. Sålunda, om en arbetstagare har anskaffat information obehörigen, fortgår förbudet enligt första meningen att utnyttja eller för andra röja arbetsgivarens företagshemligheter även efter anställningsförhållandets slut.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., där det hänvisas till lagen om företagshemligheter. Den föreslagna lagen om företagshemligheter kompletterar förslaget till 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen om företagshemligheter är allmänt och den tillämpas i tillämpliga delar också när det är fråga om anställningsförhållanden. Den ger substansinnehåll åt bland annat begreppet företagshemlighet, skydd för tek-

niska anvisningar, vad som är obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande och vad som inte är obehörigt, exempelvis förfarande som uppfyller villkoren i 5 § är inte obehörigt anskaffande, röjande och utnyttjande och förfarande som uppfyller villkoren i 6 § är inte obehörigt röjande.

Det förslås att det gällande 2 mom. blir nytt 3 mom. För att förenhetliga de termer som används i paragrafen föreslås att momentet ändras så att ordet hemlighet ändras till företagshemlighet. Detta är en teknisk ändring.

5 §. Konkurrensförbudsavtal. Det föreslås att 2 mom. ändras så att begreppet affärs- och yrkeshemlighet, som använts där, ändras till företagshemlighet. Syftet med ändringen är att förenlighet begreppet företagshemlighet med artikel 2 i direktivet om företagshemligheter och den nationella definitionen av företagshemlighet i den föreslagna lagen om företagshemligheter.

1.4 Lagen om upphävande av lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken

1 §. Genom lagen föreskrivs om upphävande av lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken. Bestämmelserna upphävs inte genom en ändringslag på etablerat sätt. Den lag som föreslås bli upphävd hänför sig till reformen av det europeiska patentsystemet. Lagen har ännu inte trätt i kraft och den är avsedd att träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet när det enhetliga patentsystemet kommer i gång i Europa. I det förslag till ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken som ingår i propositionen föreslås att bestämmelsen i fråga för tydlighetens skull ändras i sin helhet. I den föreslagna paragrafen ingår således de moment som föreslås bli upphävda genom denna lag, och som enligt övergångsbestämmelsen träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Den föreslagna ändringen är således teknisk.

2 §. Lagen om upphävande avses träda i kraft samtidigt som den lag om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken som ingår i propositionen träder i kraft.

1.5 Rättegångsbalken

7 kap. Om säkringsåtgärder

4 §. På det sätt som beskrivs i avsnitten 5.2 och 5.3 i den allmänna motiveringen föreslås tingsrätten och marknadsdomstolen få delvis parallell behörighet att pröva civilrättsliga yrkanden som gäller företagshemligheter. För rättegångsbalkens del förutsätter ändringen att 7 kap. 4 § ändras.

I paragrafens *1 mom.* i den finska versionen stryks ordet ”säännösten”. Ändringen är teknisk. Paragrafens *2 mom.* föreslås inte bli ändrat. Ordalydelsen i den hänvisning som ingår i *3 mom.* ska ändras för tydlighetens skull så att uttrycket ”i den lagen” ersätts med uttrycket ”i lagen om rättegång i marknadsdomstolen”. I *4 mom.* görs några små ändringar som gäller språkriktigheten.

I paragrafen fogas ett nytt 5 mom. I det sägs att om huvudsaken är ett tvistemål som avses i lagen om företagshemligheter, ska den domstol, antingen en allmän domstol eller marknadsdomstolen, där rättegången i den huvudsak som gäller den sökandes yrkande eller rättighet är anhängig besluta om säkringsåtgärden. Om huvudsaken har inletts i tingsrätten, beslutar tingsrätten om säkringsåtgärden. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats i domstolen och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om rättegången i huvudsaken

inte ännu har inletts, ska den domstol, antingen en allmän domstol eller marknadsdomstolen, som kan behandla den huvudsak som gäller den sökandes yrkande eller rättighet besluta om säkringsåtgärden.

Paragrafens 6 och 7 mom. motsvarar de 5 och 6 mom. som tillfogats genom lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken (24/2016).

Paragrafens 8 mom. motsvarar det 7 mom. som flyttats genom lag 24/2016.

15 kap. **Om rättegångsombud**

17 §. I *det inledande stycket i 1 mom.* föreslås att begreppet affärs- och yrkeshemlighet ändras till begreppet företagshemlighet, så att begreppet stämmer överens med det begrepp som används i lagen om företagshemligheter. Ändringen är av teknisk natur, och avsikten med den är inte att ändra tillämpningsområdet eller täckningen för det begrepp som används i bestämmelsen. På det sätt som konstaterats i motiveringen till 2 § i lagen om företagshemligheter täcker uttrycket företagshemlighet även yrkeshemlighet. Till skillnad från affärshemlighet har yrkeshemlighet mera avsett fria yrkesutövaras, såsom privatläkares, arkitekters, advokaters, självständigt verksamma formgivares eller designers hemligheter som gäller kunskaper och färdigheter. Att yrkeshemlighet inte nämns separat i bestämmelsen krymper inte området för de företagshemligheter som ska skyddas.

17 kap. **Om bevisning**

I *13 § 3 mom. och 19 §* föreslås att begreppet affärs- och yrkeshemlighet ändras till begreppet företagshemlighet, så att begreppet stämmer överens med det begrepp som används i lagen om företagshemligheter. Beträffande motiveringen hänvisas till det som konstateras i motiveringen till 15 kap. 17 §.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse. Lagen avses träda i kraft samtidigt som lagen om företagshemligheter träder i kraft. 7 kap. 4 § 6 och 7 mom. föreslås dock träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Avsikten är att momenten i fråga ska träda i kraft när det enhetliga europeiska patentsystemet kommer i gång.

På de ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.6 **Lagen om rättegång i marknadsdomstolen**

1 kap. **Allmänna bestämmelser**

4 §. *Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt.* Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om de ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet och som ska behandlas som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i marknadsdomstolen. I paragrafen hänvisas i fråga om marknadsdomstolens behörighet till antingen lagar där det föreskrivs om i paragrafen avsedda mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt som hör till marknadsdomstolens behörighet, eller uttryckligen till de bestämmelser där det föreskrivs att ett visst i paragrafen avsett ärende som ska behandlas som ett mål eller ärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt hör till marknadsdomstolens behörighet.

Förteckningen i paragrafen måste kompletteras så att en hänvisning till den nya lagen om företagshemligheter tillfogas. Av denna orsak föreslås det att till paragrafen fogas ett nytt *5 mom.*,

som innehåller en hänvisning till den föreslagna lagen om företagshemligheter. Sålunda ska alla mål och ärenden enligt lagen om företagshemligheter i fortsättningen behandlas i marknadsdomstolen som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt, på det sätt som beskrivs i avsnitt 5.3.2 i den allmänna motiveringen. Samtidigt avstår man ifrån att mål och ärenden som gäller förbud angående företagshemlighet eller teknisk anvisning behandlas som marknadsrättsliga mål och ärenden och övriga tvistemål rörande företagshemlighet eller teknisk anvisning behandlas som mål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. I och med ändringen är tvistemål som avses i 2 mom. till exempel tvistemål som gäller förfarande som strider mot gott handelsbruk eller i övrigt är olämpligt med tanke på andra näringsidkare. Enligt propositionen upphävs 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet och därför gäller hänvisningen i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i lagen om rättegång i marknadsdomstolen till 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet inte längre förbud som föreläggs för att förhindra intrång i en företagshemlighet eller teknisk anvisning.

5 §. Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt. I 1 mom. görs en teknisk ändring och det motsvarar till sitt innehåll det nuvarande 1 kap. 5 § 1 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket marknadsdomstolen ska vara behörig att i samband med ett tvistemål som hör till behörighet enligt lagen om företagshemligheter att behandla även något annat tvistemål, om käranden väcker talan samtidigt och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. Det är ändamålsenligt att behandla käromålen i samma rättegång, eftersom ett tvistemål som gäller företagshemligheter kan vara förenat till exempel med avtal där man avtalat om påföljder för försummelse av avtalsförpliktelserna. Därför är det viktigt med möjlighet att väcka talan även mot en kärande i ett tvistemål som gäller en företagshemlighet som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet. Ett sådant annat tvistemål som avses i bestämmelsen kan inledas mot svaranden i ett tvistemål som gäller en företagshemlighet som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet eller mot en annan svarande eller flera andra svarande. Det är dock möjligt att slå samman käromål på det sätt som avses i momentet endast om den eller de svarande som avses i momentet är juridiska personer eller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Den föreslagna regleringen avspeglar behörighetsbestämmelsen i 18 § i lagen om företagshemligheter. Av denna orsak är det möjligt att slå samman käromålen på det sätt som avses i momentet bara när svaranden i samtliga käromål är en näringsidkare. Om svaranden i ett tvistemål som gäller en företagshemlighet är en juridisk person och käranden vill rikta åtgärder även mot till exempel en arbetstagare som är anställd hos den juridiska personen i fråga, ska talan mot den anställda behandlas som ett separat tvistemål i tingsrätten. Forumbestämmelsen i 18 § i lagen om företagshemligheter gör det dock möjligt att i en ovan nämnd situation väcka talan mot både den juridiska personen och den fysiska personen i tingsrätten, som kan behandla käromålen i samma rättegång på det sätt som föreskrivs i 18 kap. i rättegångsbalken.

Till 3 mom. fogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom., som gäller tvistemål som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet. I enlighet med vad som beskrivs mera ingående i motiveringen till 2 mom. får marknadsdomstolen i samband med ett tvistemål som gäller en företagshemlighet också pröva något annat tvistemål, om käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. Enligt 3 mom. får marknadsdomstolen i det sammanhanget pröva även ett genkäromål som svaranden har väckt mot käranden i något annat mål, om genkäromålet gäller samma sak som det ursprungliga käromålet eller en sak som har samband med det. För tydlighetens skull konstateras i momentet att ett genkäromål som väckts i samband med ett mål som gäller en företagshemlighet får prövas endast om det gäller samma sak som det ursprungliga käromålet eller en sak som har samband med det och käranden

den – dvs. svarande i genkäröålet – är en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

Enligt den förtydligande bestämmelsen i 4 mom. förutsätter vad som bestäms i 1–3 mom. dock att något annat inte följer av ett avtal om forum som parterna har ingått eller av exklusiv behörighet för någon annan domstol. Det föreslagna momentet motsvarar i övrigt det nuvarande 3 mom., men hänvisningarna till moment ändras så att där beaktas förslaget till 2 mom. om företagshemligheter.

I 5 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att marknadsdomstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett mål enligt 1–3 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att målet inleddes. Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs allmänt i 10 kap. 20 § i rättegångsbalken om fortsatt behörighet för domstolar i tvistemål. Det föreslagna momentet motsvarar det nuvarande 4 mom. med de tekniska ändringar som det nya 2 mom. förutsätter.

1 a kap. **Allmänna bestämmelser om behandling av mål och ärenden**

4 §. Domförhet för en ledamot i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt. Till 1 mom. fogas en ny 5 punkt, enligt vilken marknadsdomstolen har en lagfaren ledamot när ett interimistiskt förbud som avses i 9 § i lagen om företagshemligheter behandlas separat. För närvarande kan en lagfaren ledamot i marknadsdomstolen behandla säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken separat. Interimistiskt förbud är en säkringsåtgärd enligt 9 § i lagen om företagshemligheter som skyddar företagshemligheter och tekniska anvisningar. Genom ändringen blir det möjligt att en lagfaren ledamot i marknadsdomstolen kan förelägga även interimistiskt förbud enligt lagen om företagshemligheter.

4 kap. **Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt**

1 §. Kapitlets tillämpningsområde. Till 2 mom. fogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom. Tvistemål som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet ska således handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i 4 kap. 17–24 §. I momentet görs dessutom några tekniska justeringar.

17 §. Tillämpning av rättegångsbalken. Till paragrafen fogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom. På samma sätt som på andra tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt och som handläggs i marknadsdomstolen ska även på tvistemål som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet i tillämpliga delar tillämpas vad som i rättegångsbalken föreskrivs om handläggningen av sådana mål och ärenden i tingsrätten.

5 kap. **Handläggning av marknadsrättsliga ärenden**

2 §. Vem som har rätt att väcka ett ärende. Paragrafens 2 mom. ändras så att i momentet stryks hänvisningen till affärshemligheter, tekniska förebilder och tekniska anvisningar. Förbud som hänför sig till företagshemligheter och tekniska anvisningar föreläggs i fortsättningen inte med stöd av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet utan med stöd av den föreslagna lagen om företagshemligheter. Mål och ärenden enligt lagen om företagshemligheter behandlas i fortsättningen som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt på det sätt som beskrivs i avsnitt 5.3.2 i den allmänna motiveringen.

12 §. Utredning av ärenden. Det föreslås att begreppet affärs- eller yrkeshemlighet, som används i paragrafen, ändras till begreppet företagshemlighet, så att begreppet är enhetlighet med den föreslagna lagen om företagshemligheter.

6 kap. **Särskilda bestämmelser**

1 §. Handläggning av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i samma rättegång. Till 1 mom. fogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom., som gör det möjligt att handlägga även ett tvistemål som gäller en företagshemlighet eller en teknisk anvisning, och som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet, i samma rättegång som andra tvistemål enligt den nämnda lagbestämmelsen som hör till marknadsdomstolens behörighet.

2 §. Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt och ett annat tvistemål i samma rättegång. Till 1 och 2 mom. fogas hänvisningar till det nya 1 kap. 4 § 5 mom. Enligt 1 mom. ska även ett tvistemål som gäller en företagshemlighet eller en teknisk anvisning och som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet och ett annat tvistemål som handläggs i marknadsdomstolen handläggas i samma rättegång. Andra mål än tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt är sådana där yrkandena baserar sig på andra bestämmelser än de som uppräknas i 1 kap. 4 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Ett sådant annat tvistemål kan till exempel gälla en tvist i anslutning till underlåtenhet att göra en prestation som förutsätts i ett avtal eller till tolkningen av en påföljd som överenskommit i avtalet.

Bestämmelserna i 2 mom. om separat handläggning av tvistemål tillämpas även på handläggningen av i lagen om företagshemligheter avsedda tvistemål som gäller en företagshemlighet eller en teknisk anvisning och andra tvistemål.

3 §. Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett marknadsrättsligt ärende i samma rättegång. I 1 mom. tillfogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom. Enligt momentet kan ett tvistemål som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet och ett marknadsrättsligt ärende handläggas i samma rättegång, om ärendena har ett samband och det går att handlägga dem tillsammans utan problem. Momentet gör det möjligt att handlägga till exempel ett marknadsrättsligt ärende enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet och ett ärende som gäller intrång i en företagshemlighet i samma rättegång.

8 §. Avkunnande eller meddelande av avgöranden i andra mål och ärenden. Till 1 mom. fogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom. Även marknadsdomstolens avgörande i tvistemål som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet kan avkunnas efter att beslutsöverläggningen har avslutats eller meddelas i marknadsdomstolens kansli.

7 kap. **Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden**

4 §. Sökande av ändring i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt i marknadsrättsliga ärenden. Till 1 mom. fogas en hänvisning till det nya 1 kap. 4 § 5 mom. Ändring i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett tvistemål som enligt lagen om företagshemligheter hör till marknadsdomstolens behörighet får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse. Lagen innehåller en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. I lagen behövs det dessutom föreskrivas hur mål och ärenden som gäller affärs-

hemligheter och tekniska förebilder och tekniska anvisningar och som har inletts före lagens ikraftträdande slutbehandlas i marknadsdomstolen. Enligt övergångsbestämmelsen slutbehandlas dessa mål och ärenden med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Bestämmelser innebär att förbud enligt 6 § 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som inletts före lagens ikraftträdande slutbehandlas som marknadsrättsliga ärenden med stöd av 1 kap. 6 § 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. I övrigt handläggs pågående tvistemål som gäller affärshemligheter och tekniska förebilder och tekniska anvisningar och som baserar sig på lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt med stöd av 1 kap. 4 § 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

1.7 Lagen om upphävande av en lag om ändring av 7 b § i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

1 §. Genom lagen föreskrivs om upphävande lagen om ändring av 7 b § i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter. Detta för att bestämmelserna inte kan upphävas genom en ändringslag på etablerat sätt. Den lag som föreslås bli upphävd hänför sig till reformen av det europeiska patentsystemet. Lagen har ännu inte trätt i kraft och den avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet när det enhetliga patentsystemet kommer i gång i Europa. I det förslag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning som gäller immateriella rättigheter som ingår i propositionen föreslås att 7 b § för tydlighetens skull ändras i sin helhet. I 7 b §, i den form som föreslås i propositionen, ingår således de moment som föreslås bli upphävda i denna lag och som enligt övergångsbestämmelsen träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Den föreslagna ändringen är således teknisk.

2 §. Lagen om upphävande avses träda i kraft samtidigt som den lag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning som gäller immateriella rättigheter som ingår i propositionen träder i kraft.

1.8 Lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

1 §. Tillämpningsområde. I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om företagshemligheter. Samtidigt upphävs den nuvarande regleringen om skydd för affärshemligheter och tekniska förebilder och tekniska anvisningar i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Av denna orsak hänvisas i 2 mom. 2 punkten i fortsättningen till lagen om företagshemligheter i stället för lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Dessutom föreslås att uttrycket teknisk förebild eller teknisk anvisning, som används i punkten, ändras till uttrycket teknisk anvisning, för att uttrycket ska stämma överens med det begrepp som används i den föreslagna lagen om företagshemligheter. Dessutom föreslås att momentets inledande stycke i den finska texten ändras lagtekniskt så att ett kolon tillfogas i slutet av det inledande stycket.

5 §. Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder. I 1 mom. föreslås att begreppet affärs- eller yrkeshemlighet ändras till begreppet företagshemlighet, för att begreppet ska stämma överens med den föreslagna lagen om företagshemligheter.

7 b §. Forum. I propositionen föreslås delvis parallell behörighet för tingsrätten och marknadsdomstolen att pröva civilrättsliga yrkanden som gäller företagshemligheter. Av denna orsak föreslås att till 7 b § om forum i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter fogas ett nytt 2 mom., där det föreskrivs om parallell behörighet för tingsrätten och marknadsdomstolen i ärenden som gäller säkerställande av bevisning.

I 1 mom. stryks hänvisningen till 1 § 2 mom. 2 punkten rörande affärshemligheter och tekniska förebilder och anvisningar som onödig, eftersom det i fortsättningen föreskrivs i det nya 2 mom. om ärenden som rör säkerställande av bevisning i fråga om affärshemligheter och tekniska anvisningar.

Enligt 2 mom. fattas beslut om säkringsåtgärder som gäller säkerställande av bevisning i de fall som avses i 1 § 2 mom. 2 punkten, dvs. i fråga om företagshemligheter och tekniska anvisning, av tingsrätten, om en rättegång i huvudsaken pågår i tingsrätten eller handläggningen av huvudsaken i tingsrätten har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. På motsvarande sätt fattas beslut om säkringsåtgärden i fråga av marknadsdomstolen, om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Om någon rättegång i huvudsaken inte pågår, fattas beslutet om säkringsåtgärden av den domstol som kan behandla huvudsaken. Sålunda kan tingsrätten besluta om säkringsåtgärder eller, om svaren är en juridisk person eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, kan antingen tingsrätten eller marknadsdomstolen besluta om säkringsåtgärden.

I det fallet att handläggningen av huvudsaken i tingsrätten eller marknadsdomstolen redan har avslutats och tingsrättens eller marknadsdomstolens avgörande har överklagats, och huvudsaken således pågår i en besvärinstans, ankommer handläggningen av ansökan om en säkringsåtgärd i enlighet med 5 mom. och 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken på den besvärinstans som handlägger huvudsaken.

Paragrafens 3 mom. motsvarar det 2 mom. som tillfogats genom lag 24/2016 och 4 mom. motsvarar det 3 mom. som tillfogats genom den lagen.

Paragrafens 5 mom. motsvarar det tidigare 4 mom. Enligt det beslutar i övrigt den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken om en säkringsåtgärd som avses i lagen och om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §.

I de fall som avses i 1 § 2 mom. 1 punkten i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter beslutar således alltid den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken om säkringsåtgärder som avses i den ovan nämnda lagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Lagen avses träda i kraft samtidigt som lagen om företagshemligheter träder i kraft. Det föreslås dock att 7 b § 3 och 4 mom. träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Avsikten är att dessa moment ska träda i kraft när det enhetliga europeiska patentsystemet kommer i gång.

På de ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.9 Lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar

2 §. Lagens tillämpningsområde. Bestämmelsen om begränsning av partsoffentlighet i 14 § i lagen om företagshemligheter är avsedd att tillämpas endast i sådana mål och ärenden som gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av företagshemligheter och där den part som begränsningen riktas mot är en juridisk person. Bestämmelsens tillämpningsområde är således tämligen begränsat. Av denna orsak föreslås att bestämmelsen tas in i en speciallag i stället för en allmän lag. I den allmänna lagen om offentlighet vid rättegång föreskrivs dock heltäckande om offentlighet vid rättegång. För att den nya bestämmelsen inte ska förbigås intas i 2 § om tillämpningsområde i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar *ett*

nytt 5 mom., där det hänvisas till paragrafen om begränsning av partsoffentlighet i lagen om företagshemligheter.

1.10 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

11 §. *En parts rätt att ta del av en handling.* Det föreslås att 2 mom. 6 punkten ändras så att uttrycket affärs- och yrkeshemligheter ändras i överensstämmelse med uttrycket företagshemligheter, som används i lagen om företagshemligheter. Syftet med ändringen är inte att förändra det som med stöd av bestämmelsen ska betraktas som en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemlighet vid offentlig upphandling. Begreppet företagshemlighet ska omfatta även yrkeshemlighet. Tillämpningen av definitionen av företagshemlighet i 2 § i lagen om företagshemligheter beskrivs mera ingående nedan i detaljmotiveringen till 24 § 1 mom. 20 punkten.

24 §. *Sekretessbelagda myndighetshandlingar.* I 1 mom. 17 punkten föreskrivs det om sekretessbelagda handlingar som innehåller uppgifter om offentliga samfunds affärs- eller yrkeshemligheter. Det föreslås att punkten ändras så att uttrycket *affärs- och yrkeshemlighet* ändras i överensstämmelse med uttrycket företagshemlighet som används i lagen om företagshemligheter. Syftet med ändringen är inte att förändra området för de affärs- och yrkeshemligheter som ska hemlighållas med stöd av bestämmelsen. På samma sätt som i lagen om företagshemligheter ska begreppet företagshemlighet även i offentlighetslagen omfatta yrkeshemlighet. Enligt punkten ska uppgifter som gäller företagshemligheter omfattas av absolut handlingssekretess. Tillämpningen av definitionen av företagshemlighet i 2 § i lagen om företagshemligheter i samband med offentlighetslagen beskrivs mera ingående nedan i detaljmotiveringen till 20 punkten.

Det föreslås inga andra ändringar i bestämmelsen. Sålunda är sekretessen för uppgifter som har samband med affärsverksamhet, såsom upplåning, låneskötsel och placering, beroende av villkoren i skadeklausulen; uppgifterna ska enligt förslaget hemlighållas, om utlämnandet av uppgifter skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets eller i 4 § 2 mom. i offentlighetslagen avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelser möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel.

I 1 mom. 20 punkten är sekretessgrunden en privat affärs- eller yrkeshemlighet samt näringsidkarens ekonomiska intresse. Det föreslås att punkten ändras så att uttrycket affärs- och yrkeshemlighet ändras i överensstämmelse med uttrycket företagshemlighet, som används i lagen om företagshemligheter.

För närvarande används olika begrepp i olika lagar: affärs- och yrkeshemlighet, yrkes- och affärshemlighet, affärshemlighet och företagshemlighet. Även om det har använts olika begrepp i olika lagar, uppfattas begreppen som att de i praktiken betyder samma sak och de har också i rättspraxis i stor utsträckning tolkats på samma sätt. För närvarande definieras endast företagshemlighet i 30 kap. 11 § i strafflagen: ”Med företagshemlighet avses i detta kapitel en affärs- eller yrkeshemlighet eller någon motsvarande information om näringsverksamhet som en näringsidkare håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra ekonomisk skada för honom eller någon annan näringsidkare som har anförtrott honom informationen.”

Kännetecknet på företagshemlighet och därmed också i stor utsträckning affärshemlighet har i Finland traditionellt ansetts vara innehavarens sekretessvilja, sekretessintresse och faktiska sekretess. Innehavarens sekretessintresse framgår av att informationen är hemlig och om den

RP 49/2018 rd

avslöjas är detta ägnat att orsaka ekonomisk skada för näringsverksamheten. Verklig sekretess och sekretessvilja betyder åter att innehavaren har en strävan och vilja att hemlighålla informationen för utomstående. Även om inte exakt dessa begrepp har använts direkt i direktivet om företagshemligheter, stämmer kännetecknen på företagshemlighet där i stor utsträckning överens med den rådande uppfattningen inom det finländska rättssystemet.

I den nuvarande offentlighetslagen definieras inte vad som avses med uttrycket affärs- och yrkeshemlighet. I lagens förarbeten sägs att ”Med affärshemlighet avses vanligen ett företags merkantila hemligheter av ekonomisk natur. Begreppet avser även ett företags erfarenhet, ”knowhow”, det vill säga färdighet att omsätta kunskap i praktiken. Även en teknisk hemlighet kan vara en affärshemlighet. Med yrkeshemlighet avses närmast praktiska färdigheter som kan innehas också av fria yrkesutövare, till exempel läkare och advokater, även om de inte bedriver affärsverksamhet.” (RP 30/1998 s. 95).

Enligt förarbetena till offentlighetslagen har strafflagens begrepp företagshemlighet inte intagits i offentlighetslagen därför att sekretessen enligt den i strafflagen ingående definitionen skulle kräva utredning av företagarens sekretessvilja. Med dessa reservationer konstaterades offentlighetslagens begrepp affärs- och yrkeshemlighet som helhet motsvara området för begreppet företagshemlighet (RP 30/1998 s. 95).

I propositionen föreslås att i offentlighetslagen införs uttrycket företagshemlighet i enlighet med lagen om företagshemligheter.

I 2 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter ingår en definition av företagshemlighet. Enligt den avses med företagshemlighet information a) som varken såsom helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med information av det aktuella slaget, b) som har ekonomiskt värde i näringsverksamhet på grund av att den är hemlig och c) vars legitima innehavare har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig.

Avsikten med definitionen av företagshemlighet enligt direktivet om företagshemligheter, som tas in i 2 § i lagen om företagshemligheter, är inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som företagshemlighet. Definitionen av företagshemlighet enligt lagen om företagshemligheter omfattar även yrkeshemlighet. Till skillnad från affärshemlighet har yrkeshemlighet mera avsett fria yrkesutövarer, såsom privatläkare, arkitekter, advokater, självständigt verksamma formgivare eller designers hemligheter som gäller kunskaper och färdigheter. Det finns nästan inga exempel på hur offentlighetslagen skulle ha tillämpats på yrkeshemlighet, utan i praktiken har begreppet i första hand hänförs till verksamhetens art. Innehållet i definitionen i lagen om företagshemligheter beskrivs mera ingående i detaljmotiveringen till 2 § i lagen om företagshemligheter. Definitionen lämpar sig i fortsättningen även när man ska bedöma om det är fråga om en företagshemlighet enligt offentlighetslagen. I fråga om punkt c i definitionen bedöms dock de åtgärder som avses i definitionen objektivt av myndigheten då offentlighetslagen tillämpas, och villkoret är då inte att innehavarens subjektiva sekretessvilja utreds på det sätt som avses i strafflagen. Om näringsidkaren inte själv hemlighåller information som kunde vara en företagshemlighet om den hölls hemlig, uppfyller informationen inte definitionen på företagshemlighet eller något annat begrepp som avser en näringshemlighet. I oklara situationer ska myndigheten även med stöd av den nuvarande lagen beakta företagarens sekretessvilja vid bedömningen (RP 30/1998 rd, s. 95). Exempelvis i fallet HFD 8.6.2017/2758 konstateras att sekretessgrunderna måste bedömas objektivt i fråga om uppgifter som verksamhetsidkaren betraktar som sina affärshemligheter. Även om verksamhetsidkarens sekretessvilja och det som denne framfört om sina sekretessintressen inte som sådant är avgörande i detta avseende, måste verksamhetsidkarens redogörelse beaktas vid be-

dömningen av offentlighet och sekretess för handlingen utifrån 24 § 17 eller 20 punkten i offentlighetslagen.

Beträffande offentlighetslagen bör det påpekas att offentlighet för myndighetshandlingar är huvudprincip i enlighet med 12 § i grundlagen, och sekretessbestämmelser är alltid undantag från detta, och därför gäller inskränkningar av offentligheten endast vad som är nödvändigt och de ska tolkas snävt och på ett noggrant avgränsat sätt. Exempelvis i avgörandet HFD KHO 2017:82 konstaterades att när en förvaltningsmyndighet med stöd av bestämmelserna i offentlighetslagen bedömde offentligheten av en handling som begärts utlämnad, var utgångspunkten den att varje handling och uppgift bedömdes skilt för sig och att inskränkningarna i offentligheten med beaktande av syftet med offentlighetsprincipen inte fick tolkas extensivt. Ett företags vilja att hemlighålla en handling och den utredning som företaget lade fram till stöd för sin begäran var inte avgörande för bedömningen av om handlingen innehöll affärshemligheter eller inte, utan sekretesskriterierna skulle bedömas objektivt. De med stöd av lagen om offentlighet i allmänna domstolar meddelade sekretessförordnandena var inte bindande när en förvaltningsmyndighet med stöd av offentlighetslagen avgjorde om samma handlingar skulle utlämnas eller när besvär som gällde en begäran om utlämning av handlingar behandlades i förvaltningsdomstolar.

Sålunda har ändringen att göra med att ordalydelsen förenhetligas med det begrepp som används i lagen om företagshemligheter, och avsikten med ändringen är inte att ändra på vad som enligt offentlighetslagen kan betraktas som affärs- eller yrkeshemlighet. Området för affärshemlighet enligt offentlighetslagen har fastställts i rättspraxis. Enligt rättspraxis var bland annat uppgifter om det ersättningsbelopp som betalats till ett arbetskraftsserviceföretag för hyrda arbetstagare flygbolagets och dess avtalsparters affärshemligheter. Även den lön som bolagen betalat till en arbetstagare och andra uppgifter om villkoren i ett enskilt arbetsavtal var bolagens affärshemligheter. (HFD 8.1.2007 l. 5) De priser per enhet som framgick av anbudshandlingarna i ett anbudsförfarande betraktades som anbudsgivarens affärshemlighet (HFD 2007:83). Högsta förvaltningsdomstolen har ansett att avtalen mellan finska staten och vissa grekiska banker samt avtalen mellan finska staten, vissa grekiska banker och en internationell investeringsbank i anslutning till garantiavtalet med Grekland innehöll vissa uppgifter som kunde betraktas som bankernas privata affärshemligheter enligt 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen. Å andra sidan var dessa uppgifter av sådan karaktär att de kunde betraktas som affärshemligheter endast i den händelse att de kunde förbindas med de banker som var parter i avtalen. Utlämnande av handlingarna skulle således inte komma att innebära att affärshemligheterna i avtalen röjdes, om dessa inte samtidigt kunde förbindas med de uppgifter i avtalshandlingarna av vilka det framgick vilka bankerna var. (HFD 2013:90)

Tidsserier som uppgjorts med statistiska metoder kunde inte betraktas som sådana affärs- eller yrkeshemligheter som avses i offentlighetslagen, eftersom de inte gällde specifikt företagets verksamhet, utan prisuppgifter som fanns allmänt tillgängliga och kunde fås fram på bilmarknaden. (HFD 15.3.2002 l. 582). Bland annat uppgifterna om sprängningsfältens storlek var inte sådana affärshemligheter som avses i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen eller i samma lagrum avsedda motsvarande sekretessbelagda omständigheter som har samband med privat näringsverksamhet trots att de beskrev en del av den process genom vilken bolaget utförde sprängningar och bolagets kapacitet att utföra sådana, men det hade inte varit frågan om tekniska, ekonomiska eller till know-how hänförliga uppgifter som i sig kunde ha betraktats som affärshemligheter. Det fanns också grund att anse att uppgifterna om sprängningsfältens storlek inte kunde utgöra underlag för sådana slutsatser om bolagets affärsverksamhet som kunde medföra ekonomisk skada för bolaget. (HFD 2014:58). Inte heller när det i ett sådant försäkringsbolags handlingar som behandlade lagstadgade försäkringar ingick uppgift om sakkunnigläkarens identitet eller existensen av en sådan läkares anställnings- eller uppdragsförhållande, var en sådan uppgift, med hänsyn till bland annat att dessa läkare deltog i utöv-

ningen av offentlig makt, en i 24 § 1 mom. 17 eller 20 punkten i offentlighetslagen avsedd affärs- eller yrkeshemlighet eller annan motsvarande sekretessbelagd omständighet som hade samband med affärs- eller yrkesverksamhet. (HFD 2014:83).

Det föreslås inga andra ändringar i bestämmelsen. Företagshemligheter är enligt förslaget på samma sätt som för närvarande sekretessbelagda utan tilläggsvillkor. Även sådana handlingar sekretessbelagda som innehåller uppgifter om omständigheter som har samband med privat företagsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra konkret ekonomisk skada. Detta framgår av skadevillkoret i bestämmelsen, som innebär att det förutsätts att uppgifterna blivit offentliga. Tystnadsplikten ger dock vika när det är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa. Sekretessbelagda är således inte uppgifter om miljökonsekvenserna av en näringsidkares verksamhet eller uppgifter om en näringsidkares betalningsförsummelser.

26 §. *Allmänna grunder för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter.* Det föreslås att det inledande stycket i 2 mom. ändras så att uttrycket affärs- och yrkeshemlighet ändras i överensstämmelse med uttrycket företagshemlighet, som används i lagen om företagshemligheter. Avsikten med ändringen är inte att förändra vad som kan betraktas som sådana affärs- och yrkeshemligheter som avses i bestämmelsen. På samma sätt som i lagen om företagshemligheter omfattar också offentlighetslagens begrepp företagshemlighet även yrkeshemlighet. Tillämpningen av definitionen av företagshemlighet i 2 § i lagen om företagshemligheter i samband med offentlighetslagen beskrivs mera ingående i detaljmotiveringen till 24 § 1 mom. 20 punkten.

1.11 Strafflagen

I 30 kap. ersätts det finska uttrycket ”yrytyssalaisuus” med begreppet ”liikesalaisuus” med undantag för brottsbeteckningen, som inte ändras. Det svenska begreppet företagshemlighet ändras inte. Avsikten är att förenhetliga de begrepp som används i rekvisitetet med övrig lagstiftning som gäller företagshemligheter. Ändringarna är av teknisk natur. I den svenska språkdräkten görs endast några små språkliga ändringar.

4 §. *Företagsspioneri.* Enligt den gällande lagen ska den dömas för företagsspioneri som obehörigen skaffar uppgifter om en annans företagshemlighet genom att 1) tränga in i ett utrymme som är stängt för utomstående eller i ett datasystem som är skyddat mot sådana, 2) i sin besittning förvärva eller kopiera en handling eller någon annan upptagning eller på något annat jämförbart sätt, eller genom att 3) använda tekniska specialanordningar. En ytterligare förutsättning för att bestämmelsen ska tillämpas är att gärningen begås för obehörigen röja eller utnyttja en sådan hemlighet (det sista stycket i 1 mom.).

Detaljmotiveringen till bestämmelsen ingår i regeringens proposition 66/1988 rd (s. 83/I—85/I) och i lagutskottets betänkande 6/1990 rd (s. 11). Enligt motiveringen är bestämmelsen avsedd att svara för brott mot förbudet i 4 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Straffbestämmelsen är dock begränsad så att där uppräknas uttryckligen de sätt att skaffa uppgifter som bestämmelsen tillämpas på. Begreppet företagshemlighet, som används i bestämmelsen, definieras i 30 kap. 11 §. (RP 66/1988 rd, s. 83/II.)

I propositionen föreslås att 4 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet upphävs och ersätts med den nya lagen om företagshemligheter. Avsikten är att bestämmelsen i fortsättningen ska skydda de företagshemligheter som avses i den lagen med de begränsningar som framgår av rekvisitetet.

I *det inledande stycket i 1 mom.* ersätts det finska begreppet ”yrittysalaisuus” med begreppet ”liikesalaisuus”. Det svenska begreppet företagshemlighet ändras inte. Enligt förslaget ska det således vara straffbart att skaffa uppgifter om en annans företagshemlighet på ett sätt och i ett syfte som uppfyller rekvisitet i bestämmelsen. I övrigt förblir bestämmelsens innehåll oförändrat. Det nya begreppet företagshemlighet motsvarar väsentligen det tidigare begreppet företagshemlighet. Begreppet företagshemlighet definieras i 11 §. Förhållandet mellan begreppen behandlas mera ingående i motiveringen till definitionsbestämmelsen.

5 §. *Brott mot företagshemlighet.* Enligt den gällande lagen ska den straffas för brott mot företagshemlighet som för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han fått del av bland annat på grund av ett anställningsförhållande. Detaljmotiveringen till bestämmelsen ingår i regeringens propositioner 66/1988 rd (s. 85/I—86/II), 182/1992 rd (1 mom. 4 punkten, s. 115/II) och 53/2002 rd (2 och 3 mom., s. 32/I—33/II). Bestämmelsen hänför sig till 4 § 2 och 3 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, även om bestämmelsernas tillämpningsområden inte helt motsvarar varandra.

I *det inledande stycket i 1 mom.* ersätts det finska begreppet ”yrittysalaisuus” med det i 11 § avsedda begreppet ”liikesalaisuus”. Det svenska begreppet företagshemlighet ändras inte. Det ska således vara straffbart att röja eller utnyttja någons företagshemlighet på det sätt som avses i bestämmelsen. I övrigt förblir bestämmelsens innehåll oförändrat. Ändringen är av teknisk natur (se motiveringen till 11 § nedan).

Trots att det finska uttrycket ”yrittysalaisuus” används även i brottsteckningen föreslås inte att beteckningen ändras. Beteckningen beskriver gärningen, och det är motiverat att göra skillnad mellan beteende som straffbeläggs i strafflagen och andra brott mot företagshemlighet. Brott mot företagshemlighet kan för det första begås på det sätt som avses i lagen om företagshemligheter, varvid brottet är förenat med civilrättsliga påföljder. För det andra kan man bryta mot en företagshemlighet genom att obehörigen röja den eller utnyttja den på ett sätt som avses i denna straffbestämmelse. Den senare gärningen kallas brott mot företagshemlighet. Skillnaden behövs, eftersom vilket som helt brott mot företagshemlighet är inte straffbart brott mot företagshemlighet enligt strafflagen, utan gärningen ska uppfylla de närmare kriterier som framgår av rekvisitet. För tydlighetens skull är det skäl att konstatera att brottsbeteckningen inte inverkar på tolkningen av begreppet företagshemlighet eller straffbestämmelsernas tillämpningsområde.

6 §. *Missbruk av företagshemlighet.* För missbruk av företagshemlighet ska den bestraffas som obehörigen 1) i näringsverksamhet utnyttjar någon annans företagshemlighet som har åtkommit eller röjts genom en gärning som är straffbar enligt strafflagen, eller 2) för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning röjer en sådan hemlighet. Detaljmotiveringen till bestämmelsen ingår i regeringens proposition 66/1988 rd (s. 86/II—87/II). Bestämmelsen hänför sig i sak till förbudsbestämmelsen i 4 § 4 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

I 1 punkten ersätts det finska begreppet ”yrittysalaisuus” med begreppet ”liikesalaisuus” enligt 11 §. Det svenska begreppet företagshemlighet ändras inte. Det ska således vara straffbart att utnyttja någon annans företagshemlighet på det sätt som avses i bestämmelsen. I övrigt förblir bestämmelsens innehåll oförändrat. Ändringen är av teknisk natur (se motiveringen till 11 §). Det föreslås brottsbeteckningen förblir oförändrat på de grunder som konstaterats i detaljmotiveringen till 5 §.

11 §. *Definition.* Den gällande bestämmelsen innehåller en definition av företagshemlighet. Begreppet används i 30 kap. 4—6 § och det hänvisas till det i 146 och 147 § i informations-

samhällsbalken (917/2014). Enligt bestämmelsen avses med företagshemlighet en affärs- eller yrkeshemlighet eller någon annan motsvarande information om näringsverksamhet som en näringsidkare håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra ekonomisk skada för honom eller någon annan näringsidkare som har anförtrott honom informationen.

Enligt förslaget ska företagshemlighet definieras i bestämmelsen genom att det hänvisas materiellt till lagen om företagshemligheter. Med företagshemlighet avses företagshemlighet som definieras i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter.

Avsikten är inte att väsentligt ändra tillämpningsområdet eller täckningen för bestämmelserna om företagshemlighetsbrott. Företagshemlighet har varit ett överbegrepp, som har innefattat såväl affärs- och yrkeshemlighet och andra därmed jämförbara hemligheter (se RP 66/1988 rd, s. 92). Begreppet har varit nödvändigt, eftersom det inte har funnits någon enhetlighet definition av hemligheter med anknytning till företagsverksamhet någon annanstans i lagstiftningen. Då det föreslås att begreppet företagshemlighet definieras mera heltäckande än förr i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter finns det inte längre något behov av ett separat företagshemlighetsbegrepp.

Företagshemlighet kännetecknas enligt den gällande definitionen av innehavares sekretessvilja och sekretessintresse ("hemlighet — — vars röjande är ägnat att medföra ekonomisk skada ") samt den faktiska sekretessen för informationen ("som en näringsidkare håller hemlig"). I lagen om företagshemligheter föreskrivs i definitionen av företagshemlighet om sekretessintresse i underpunkt b i 2 § 1 punkten ("som har ekonomiskt värde i näringsverksamhet på grund av att den är hemlig "), och om sekretessvilja och faktisk sekretess för information i underpunkterna a och c ("som varken såsom — — eller — — är allmänt känd hos eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med information av det aktuella slaget", "vars legitima innehavare har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig "). Definitionerna motsvara således varandra till väsentliga delar.

Den gällande företagshemligheten berör "en affärs- eller yrkeshemlighet eller någon annan motsvarande information om näringsverksamhet". Bedrivande av rörelse och utövande av yrke är bägge underarter av näringsverksamhet. I förarbetena beskrivs inte närmare "annan motsvarande information". Enligt förarbetena är det dock utmärkande för en företagshemlighet att den innehåller information om näringsverksamhet.

I den juridiska litteraturen har man ansett att det saknar praktisk betydelse huruvida någon information borde betraktas som affärshemlighet, yrkeshemlighet eller någon motsvarande information om näringsverksamhet. Det väsentliga är om informationen hänför sig till näringsverksamhet, är den hemlig, har man försökt skydda den och kan dess avslöjande medföra ekonomisk skada. (Se Nyblin, Klaus, 2007. Yrityssalaisuusrikokset. I verket Lahti & Koponen (red.). Talousrikokset, s. 239, och Viljanen, Pekka, 2014. Yrityssalaisuusrikokset. I verket Frände (m.fl.). Keskeiset rikokset, s. 663—664.)

Enligt förslaget ska det inte längre nämnas yrkeshemlighet eller någon motsvarande information i bestämmelsen. Yrkeshemlighet ingår i begreppet företagshemlighet på det sätt som beskrivs i motiveringen till 2 § i lagen om företagshemligheter. Det finns inte heller längre något behov av att nämnda någon motsvarande information, eftersom det nya företagshemlighetsbegreppet i praktiken kan anses täcka sådana uppgifter tillräckligt. Att uttrycket stryks krymper de facto inte det kriminaliserade området.

När det gäller någon motsvarande information kan för tydlighetens skull konstateras att till exempel bedrivande av jord- eller skogsbruk har inte i beskattningen betraktats som bedrivande av rörelse eller utövande av yrke. Det nya företagshemlighetsbegreppet täcker emeller-

tid också hemligheter som hänför sig till sådan näringsverksamhet. Begreppet innefattar även kundhemligheter och motsvarande information, som inte direkt gäller informationsinnehavarens egen verksamhet, utan till exempel hans eller hennes kund, chef, medlem eller förhandlingspart eller dessas motsvarande intressentgrupper. Enligt regeringens proposition 66/1988 rd (s. 93/II) kan en företagshemlighet inte bara gälla tillverkningsmetoder för produkter och produktutveckling, utan också kommersiell-ekonomiska, administrativ-organisatoriska och rentav samhällseliga omständigheter. Gemensamt för dessa uppgifter är att de hänför sig till näringsverksamhet. Även sådana uppgifter kan vara företagshemligheter, bara de har ekonomiskt värde i näringsverksamhet i enlighet med underpunkt b i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter.

Av motiveringen till 24 § 17 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) framgår att med annan omständighet som har samband med affärsverksamhet avses i den bestämmelsen till exempel uppgifter om villkor för upplåning, låneskötsel och placering inom den offentliga förvaltningen (se ovan och RP 30/1998 rd). Sådana uppgifter skyddas straffrättsliga bland annat genom straffbestämmelserna om tjänstehemlighet, och de behöver inte nämnas särskilt i definitionsbestämmelsen som gäller brott mot företagshemlighet.

En företagshemlighet kan innehas av vilken som helst fysisk eller juridisk person (se förslaget till 2 § 2 punkten i lagen om företagshemligheter). Kapitlets bestämmelser skyddar sålunda inte bara företag och affärsidkare utan även andra fysiska och juridiska personer.

1.12 Lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I 18 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föreskrivs om rätt för en sammanlutningsabonnent att behandla förmedlingsuppgifter för att bland annat förebygga och utreda olovligt röjande av företagshemligheter. Lagens 146 § 1 mom. innehåller en hänvisning till definitionen av företagshemlighet i 30 kap. 11 § i strafflagen. Begreppet företagshemlighet används dessutom i 147 § 2 mom., i rubriken för 150 § och i 150 § 2—4 mom., i 151 § 2 mom. och i 153 § 3 mom.. Motiveringen till bestämmelserna ingår i regeringens proposition 48/2008 rd (se RP HE 221/2013 rd, s. 155 om motsvarigheten mellan paragraferna). I den svenska språkdräkten i 153 § 3 mom. görs endast en liten språklig ändring

Hänvisningen i 146 § 1 mom. till det finska begreppet ”yrityssalaisuus” i 30 kap. 11 § i strafflagen ändras till en hänvisning till ”liikesalaisuus” enligt 30 kap. 11 § i strafflagen. Uttrycket ”yrityssalaisuus” ersätts även i de andra lagbestämmelserna som nämns ovan med uttrycket ”liikesalaisuus”. Det svenska uttrycket företagshemlighet ändras inte. Förhållandet mellan begreppen förklaras i detaljmotiveringen till 30 kap. 11 § i strafflagen. I den svenska språkdräkten i 146 § 1 mom. görs endast en liten språklig ändring.

1.13 Lagen om företagssanering

14 §. Tystnadsplikt. I bestämmelsen föreskrivs om tystnadsplikt för utredaren, medlemmar av borgenärsdelegationen och borgenärer, deras anställda samt biträden och sakkunniga som dessa anlitar i samband med saneringsförfarande. Motiveringen till bestämmelsen ingår i regeringens proposition 182/1992 rd (s. 72). I bestämmelsen föreslås en teknisk ändring, där det finska uttrycket ”yrityssalaisuus” ersätts med ”liikesalaisuus”. Det svenska uttrycket företagshemlighet ändras inte. Förhållandet mellan begreppen förklaras i detaljmotiveringen till 30 kap. 11 § i strafflagen.

1.14 Lagen om sjuarbetsavtal

4 kap. Arbetstagarens skyldigheter

4 §. *Företagshemligheter*. Den nuvarande 4 kap. 4 § om affärs- och yrkeshemligheter i lagen om sjöarbetsavtal motsvarar den nuvarande 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen. Eftersom det föreslås att den paragrafen i arbetsavtalslagen ändras till följd av genomförandet av direktivet om företagshemligheter, föreslås motsvarande ändringar också i 4 kap. 4 § i lagen om sjöarbetsavtal.

I den gällande paragrafen föreskrivs om affärs- och yrkeshemligheter. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den avser företagshemligheter i stället för tidigare affärs- och yrkeshemligheter. Avsikten är att förenhetliga begreppet företagshemlighet med artikel 2 i direktivet om företagshemligheter och den nationella definitionen i den föreslagna lagen om företagshemligheter. Bestämmelserna om företagshemligheter i den föreslagna paragrafen utgör specialbestämmelser i förhållande till den föreslagna lagen om företagshemligheter. Eftersom det i paragrafen hänvisas till lagen om företagshemligheter i dess helhet, får denna 4 § också sitt innehåll från den föreslagna lagen om företagshemligheter. 3 kap. 4 § i den gällande arbetsavtalslagen har tolkats så att den inte hindrar arbetsgivaren och arbetstagaren från att göra upp ett sådant sekretessavtal som omfattar tid efter det att anställningsförhållandet upphört. Inte heller den föreslagna bestämmelsen hindrar sådana sekretessavtal. På avtalen tillämpas rättshandlingslagens bestämmelser.

Det föreslås att den första meningen i 1 mom. preciseras så att medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte obehörigen utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. Förslaget klarlägger det faktum att medan anställningsförhållandet varar är det förbjudet att uttryckligen obehörigen utnyttja eller röja arbetsgivarens företagshemlighet. Obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemligheter medan anställningsförhållandet varar förbjuds i 4 § 3 mom. i den föreslagna lagen om företagshemligheter. De vanligaste situationerna då företagshemligheter utnyttjas eller röjs obehörigen har att göra med att någon försöker bereda sig fördel eller skada arbetsgivaren. Avsikten med den föreslagna ändringen är inte att förändra det rådande rättsläget, utan att förenhetliga det uttryck som används i bestämmelsen med den föreslagna lagen om företagshemligheter.

Det föreslås att den andra meningen i paragrafen ändras så att i stället för ordet fått används ordet anskaffat. I 3 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter föreskrivs utifrån direktivet om företagshemligheter vad som avses med obehörigt anskaffande av en företagshemlighet. I syfte att förenhetliga begreppen hänvisas även här till anskaffande av en företagshemlighet. Det är emellertid fråga om en teknisk ändring och avsikten med den är inte att förändra det rådande rättsläget beträffande vad som ska betraktas som anskaffande av en företagshemlighet. Sålunda, om en arbetstagare har anskaffat information obehörigen, fortgår förbudet enligt första meningen att utnyttja eller för andra röja arbetsgivarens företagshemligheter även efter anställningsförhållandets slut.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom., där det hänvisas till lagen om företagshemligheter. Den föreslagna lagen om företagshemligheter kompletterar förslaget till 4 kap. 4 § i lagen om sjöarbetsavtal. Tillämpningsområdet för den föreslagna lagen om företagshemligheter är allmänt och den tillämpas i tillämpliga delar också när det är fråga om anställningsförhållanden. Den ger substansinnehåll åt bland annat begreppet företagshemlighet, skydd för tekniska anvisningar, vad som är obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande och vad som inte är obehörigt, exempelvis förfarande som uppfyller villkoren i 5 § är inte obehörigt anskaffande, röjande och utnyttjande och förfarande som uppfyller villkoren i 6 § är inte obehörigt röjande.

Det föreslås att det gällande 2 mom. blir nytt 3 mom. För att förenhetliga de termer som används i paragrafen föreslås att momentet ändras så att ordet hemlighet ändras till företagshemlighet. Detta är en teknisk ändring.

5 §. *Konkurrensförbudsavtal*. Det föreslås att 2 mom. ändras så att begreppet affärs- och yrkeshemlighet, som använts där, ändras till företagshemlighet. Syftet med ändringen är att för- enlighet begreppet företagshemlighet med det begrepp som används i lagen om företagshem- ligheter.

1.15 Lagförslagen 15–115

I propositionen föreslås att i fortsättningen används i lagstiftningen begreppet företagshemlig- het i överensstämmelse med lagen om företagshemligheter. Ändringsbehovet motiveras i av- snitt 5.3.2 i den allmänna motiveringen. Av denna orsak föreslås det en teknisk ändring i de ändringslagar som utgör bilaga till denna proposition där det begrepp som används för före- tagshemligheter förenhetligas till företagshemlighet. Beroende på ändringslagen kan förslaget innebära att uttrycket ”affärs- och yrkeshemlighet”, ”affärshemlighet” eller företags- och af- färshemlighet” ändras till uttrycket ”företagshemlighet”.

Med företagshemlighet avses i ändringslagarna företagshemlighet som definieras i 2 § 1 punk- ten i lagen om företagshemligheter. Tillämpningen av definitionen av företagshemlighet i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter i samband med offentlighetslagen beskrivs mera in- gående i detaljmotiveringen till 24 § 1 mom. 20 punkten. Förhållandet mellan begreppen för- klaras i detaljmotiveringen till 30 kap. 11 § i strafflagen.

Syftet är inte att ändra tillämpningsområdet eller täckningen för bestämmelserna i ändringsla- garna, utan ändringarna är av teknisk natur. På det sätt som konstateras i motiveringen till 2 § i lagen om företagshemligheter räcker uttrycket företagshemlighet även yrkeshemlighet. Till skillnad från affärshemlighet har yrkeshemlighet mera avsett fria yrkesutövares, såsom privat- läkares, arkitekters, advokaters, självständigt verksamma formgivares eller designers hemlig- heter som gäller kunskaper och färdigheter. Att yrkeshemlighet inte nämns separat i bestäm- melsen krymper alltså inte området för de företagshemligheter som ska skyddas.

I lagarna görs samtidigt några mindre tekniska och språkliga ändringar.

2 Ikraftträdande

Fristen för att sätta i kraft direktivet går ut den 9 juni 2018. Lagarna föreslås träda i kraft sen- ast den dagen.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

3.1 Egendomsskydd

Den etablerade uppfattningen är att immateriella rättigheter med förmögenhetsvärde, såsom upphovsrätt, patenträtt och varumärkesrätt, omfattas av egendomsskyddet, som tryggas i 15 § i grundlagen (RP 309/1993 rd, s. 62/II, GrUU 1/1995 rd, s. 1/II, GrUU 38/2000 rd, s. 2/I, GrUU 7/2005 rd, s. 2/I, samt GrUU 27/2008 rd). På samma sätt som ovan nämnda industriella rättig- heter och upphovsrätt skiljer sig även företagshemligheter från det egendomsskydd som hän- för sig till föremål och annan fysisk egendom på så sätt att företagshemligheter berör immate- riell egendom. Även om skyddet för företagshemligheter i någon mån skiljer sig från skyddet för industriella rättigheter och upphovsrätt, kan även företagshemligheter anses omfattas av egendomsskyddet som tryggas i 15 § i grundlagen.

Enligt huvudregeln skyddar de grundläggande rättigheterna mänskliga individer inom finsk ju- risdiktning. Juridiska personer skyddas indirekt av de grundläggande rättigheterna, eftersom in- trång i ställningen som juridisk person kan innebära att man gör intrång i rättigheter som till-

kommer en individ som befinner sig bakom den juridiska personen. (se RP 309/1993 rd, s. 21–25).

Med stöd av 15 § 1 mom. om egendomsskydd i grundlagen är vars och ens egendom tryggad och med stöd av 2 mom. bestäms angående expropriation av egendom för allmänt behov mot full ersättning genom lag. Eftersom den föreslagna lagen inte innehåller några förslag om expropriation eller motsvarande åtgärder, ska förslaget vad gäller 15 § i grundlagen bedömas endast med avseende på begränsning av utnyttjandet av egendom. Frågor om begränsning av utnyttjandet av egendom avgörs i enlighet med de allmänna principerna för inskränkning av de grundläggande rättigheterna. Bedömningen av vad som är godtagbara grunder för att inskränka egendomsskyddet ska baseras på grundrättsystemet som helhet, och dessutom är i synnerhet kravet på exakt och noga avgränsad reglering, proportionalitetskravet och rättskyddskravet centrala.

När det gäller 15 § i grundlagen, som gäller egendomsskydd, måste man bedöma 5, 6 och 10 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter, eftersom de kan anses inskränka rätten för innehavaren av en företagshemlighet att själv bestämma hur företagshemligheten utnyttjas eller röjs.

Syftet med 5 § i lagen om företagshemligheter är att göra det möjligt att rapportera oegentligheter eller olaglig verksamhet (whistleblowing). Genom bestämmelsen tryggas dessutom yttranderätten på det sätt som direktivet förutsätter. Tillämpningen av bestämmelsen förutsätter en intresseavvägning, där man å ena sidan bedömer innehavarens intresse av att bevara företagshemligheten och å andra sidan avslöjandet av en oegentlighet eller olaglig verksamhet och allmänintresset samt yttrandefriheten. Synpunkter i anslutning till intresseavvägningen har behandlats i detaljmotiveringen till 5 § ovan. I förslaget till 5 § i lagen om företagshemligheter är det fråga om att inskränka skyddet för företagshemligheter av godtagbara skäl, nämligen för att skydda allmänintresset samt en annan grundläggande rättighet, nämligen yttrandefriheten som garanteras i 12 § i grundlagen. Synpunkter i anslutning till 12 § i grundlagen behandlas i avsnitt 3.2.

Enligt förslaget till 6 § i lagen om företagshemligheter är röjande av en företagshemlighet inte obehörigt om arbetstagaren yppar företagshemligheten för en förtroendemans, ett förtroendeombud eller någon annan företrädare enligt lag eller kollektivavtal, om det är nödvändigt att röja företagshemligheten för att företrädaren ska kunna sköta sina lagenliga eller kollektivavtalsenliga uppgifter. Det är fråga om ett undantag enligt artikel 5 led c i direktivet om företagshemligheter som är nödvändigt för att skydda arbetstagarnas berättigade intressen. Det är fråga om ett begränsat undantag för aktörer som är bundna av lagstadgad tystnadsplikt.

I 10 § i den föreslagna lagen om företagshemligheter föreskrivs om en ersättning för utnyttjande av företagshemligheten, som domstolen på svarandens yrkande kan bestämma att ska betalas till innehavaren av företagshemligheten i stället för att ett förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder enligt 8 § i den föreslagna lagen meddelas. Syftet med regleringen om ersättningen för utnyttjande är att förhindra att orimliga situationer uppstår, om svaranden, när denne började utnyttja företagshemligheten, inte visste och borde inte ha vetat att företagshemligheten ursprungligen erhållits från en part som olagligen utnyttjat eller röjt den. Sålunda finns det en godtagbar orsak till ersättningsregleringen. Dessutom blir det aktuellt att bestämma en ersättning för utnyttjande endast i undantagsfall. Ersättningen till innehavaren av företagshemligheten ska bedömas vara skälig. Bestämmandet av en ersättning får inte heller hindra innehavaren av företagshemligheten från att själv fortsätta att utnyttja företagshemligheten. Sålunda är begränsningen av företagshemligheter enligt ersättningsregleringen också förenlig med proportionalitetskravet. Förutsättningarna för att bestämma en ersättning för utnyttjande är angivna i lagen och ersättningsbeloppet bestäms av domstolen, i vars beslut inne-

havaren av företagshemligheten kan söka ändring på normalt sätt. Sålunda uppfyller den föreslagna regleringen också kraven på exakthet, noga avgränsning samt rättsskydd när det gäller bedömningen av om inskränkingsgrunderna är godtagbara. Förslaget är förenligt med 15 § i grundlagen.

3.2 Yttrandefrihet

I förslaget till 5 § i lagen som gäller skydd för företagshemligheter föreskrivs om förhållandet mellan skydd för företagshemligheter och avslöjande av olaglig verksamhet i syfte att skydda allmänintresset samt utövande av yttrandefriheten. Regleringen gäller i tillämpliga delar tekniska anvisningar på det sätt som föreslås i 7 § 4 mom.

De föreslagna bestämmelserna har betydelse med avseende på grundlagens bestämmelser samt Europakonventionens bestämmelser om utövande av yttrandefrihet.

Enligt 12 § i grundlagen har var och en yttrandefrihet. Till yttrandefriheten hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. Närmare bestämmelser om yttrandefriheten utfärdas genom lag.

Bestämmelsen innehåller således bland annat en generalklausul om yttrandefrihet, en bestämmelse om de rättigheter som räknas till yttrandefriheten och ett förbud mot att i förväg hindra utövandet av dessa rättigheter. Dessutom innehåller den ett krav på att utövandet av yttrandefriheten ska regleras genom lag.

Den centrala avsikten med yttrandefriheten är att garantera den fria åsiktsbildningen, som utgör grunden för ett demokratiskt samhälle, den fria offentliga debatten, massmediernas fria utveckling och pluralism samt möjligheten till offentlig kritik av maktutövningen (RP 309/1993 rd, GrUU 16/2013 rd, s. 2 GrUU 26/2002 rd, s. 2). Yttrandefriheten brukar till sitt innersta väsen framför allt ses som en grundläggande politisk rättighet (RP 309/1993 rd, GrUU 16/2013 rd s. 2, GrUU 26/2002 rd, s. 2, GrUU 19/1998 rd, s. 5). Yttrandefriheten utsträcker sig dock inte enbart till politiska yttringar, utan den omfattar också andra slag av yttringar. Grundlagskyddet för yttrandefriheten omfattar uppgifter, åsikter och andra meddelanden oberoende av innehållet (RP 309/1993 rd).

Yttrandefriheten hör inte samman med någon särskild kommunikationsform, till exempel det tryckta ordet, utan yttrandefriheten tryggas oberoende av vilken metod man väljer för att uttrycka eller offentliggöra ett budskap (RP 309/1993 rd). I grundlagen uppfattas yttrandefriheten i ett vitt perspektiv och medieneutralt (GrUU 9/2004 rd, s. 3, GrUU 60/2001 rd, s. 2). Yttrandefriheten garanterar allmänt ett skydd för olika former av skapande verksamhet och självuttryck (RP 309/1993 rd).

Yttrandefriheten är i grundlagen mycket omfattande liksom också i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Till yttrandefriheten räknas uttryck och offentliggörande samt mottagande av meddelanden utan att det läggs några hinder i förväg. Spridning innebär alla former av publikation, distribution och förmedling av meddelanden. Dimensionerna av yttrandefriheten i bestämmelsen får överhuvudtaget inte tolkas alltför snävt. Bestämmelsen om yttrandefriheten ger därmed ett skydd till exempel mot den offentliga maktens ingrepp i pressens redaktionella arbete redan innan ett meddelande egentligen har uttryckts eller publicerats. (RP 309/1993 rd).

Grundlagen tryggar yttrandefriheten, "utan att hinder läggs i förväg". Bestämmelsen förbjuder såväl traditionell förhandsgranskning av meddelanden samt andra ingrepp i yttrandefriheten som innebär hinder i förväg. Att uppställa tillstånd som villkor för publicering av tryckalster

RP 49/2018 rd

är ett exempel på ett sådant hinder (RP 309/1993 rd) liksom att utövandet av yttrandefriheten görs anmälningspliktigt (GrUU 14/2000 rd, s. 3).

I grundlagen ingår möjlighet att övervaka utövandet av yttrandefriheten i efterskott genom straff- och skadeståndslagstiftningen. I och med att yttrandefriheten ingår i de grundläggande fri- och rättigheterna är dock möjligheterna att i efterskott ingripa i utövandet av yttrandefriheten begränsade. I begränsningarna ingår också allmänna krav på att regleringen ska vara godtagbar samt exakt och noga avgränsad samt att åtgärder från det allmännas sida ska vara förenliga med kravet på proportionalitet när intrång i utövandet av yttrandefriheten görs (GrUU 19/2008 rd, s. 4, GrUB 14/2002 rd, s. 4, GrUU 60/2001 rd, s. 2—3). Exempelvis långtgående och allmänt hållen kriminalisering kan vara problematisk för bestämmelsen om yttrandefrihet (RP 309/1993 rd, GrUU 16/2013 rd s. 2, GrUU 13/2004 rd, s. 2, GrUU 26/2002 rd, s. 2—4, GrUU 37/1998 rd, s. 3, GrUU 23/1997). Grundlagsutskottet har uttryckligen konstaterat att i modem näringsverksamhet spelar skyddet för affärs- och yrkeshemligheten en viktig roll för näringsidkarna. (GrUU 41/2000 rd, s. 8/I).

Europakonventionen har bestämmelser om yttrandefrihet i artikel 10. Enligt artikel 10.1 ska envar ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan inblandning av offentliga myndigheter och oberoende av territoriella gränser. I artikel 10.2 sägs att eftersom utövandet av dessa friheter medför ansvar och skyldigheter kan det underkastas sådana formföreskrifter, villkor, inskränkningar eller straffpåföljder som är angivna i lag och som är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till bland annat skyddandet av andra personers goda namn och rykte eller rättigheter, eller förhindrandet av att konfidentiell information sprids.

Det är förbjudet att röja företagshemligheter i de situationer som regleras i den föreslagna lagen. Sålunda innebär den föreslagna lagens skydd för företagshemligheter i och för sig att yttrandefriheten begränsas. Det är emellertid fråga om en begränsning enligt artikel 10 i Europakonventionen; det föreskrivs om begränsningen genom lag för att förhindra att konfidentiell information sprids. När det gäller denna begränsning innebär den föreslagna lagen inte heller någon förändring jämfört med det nuvarande rättsläget i Finland. Bestämmelserna om skydd för företagshemligheter har överförts till den föreslagna lagen som gäller skydd för företagshemligheter från lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.

I propositionen har man också försökt se till att den inte ändrar den rådande balansen mellan skyddet för företagshemligheter och yttrandefriheten samt skyddet för visselblåsare. I Europadomstolens avgörandepraxis har skyddet för visselblåsare och personernas agerande bedömts med avseende på artikel 10 om yttrandefrihet i Europakonventionen. I den föreslagna lagen är strävan att genomföra skyddet för visselblåsare och yttrandefriheten i förhållande till skyddet för företagshemligheter och tekniska anvisningar så att det inte ska vara obehörigt att anskaffa, utnyttja och röja en företagshemlighet när villkoren i 5 § i den föreslagna lagen är uppfyllda. I förslaget har man sålunda beaktat villkoren i artikel 10 i Europakonventionen samt Europadomstolens avgörandepraxis när det gäller skydd för visselblåsare. När bestämmelsen tillämpas måste det göras en intresseavvägning mellan å ena sidan innehavarens intresse av att bevara företagshemligheten samt å andra sidan avslöjandet av missbruk eller olaglig verksamhet och allmänintresset. Förslaget är förenligt med 12 § i grundlagen.

3.3 Offentlighet i myndigheternas verksamhet

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

I propositionen föreslås att det begrepp som avser företagshemlighet förenhetligas i lagstiftningen så att begreppet företagshemlighet användas i enlighet med lagen om företagshemligheter. Av denna orsak föreslås att offentlighetslagen ändras så att begreppet affärs- och yrkeshemlighet ändras till företagshemlighet. Förenhetligandet inverkar inte på offentlighetslagens bestämmelser i övrigt. Sålunda är bland annat enligt 24 § 1 mom. 20 punkten sekretessbelagda även handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dem. Offentlighetslagens gällande bestämmelser om affärs- och yrkeshemlighet har tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 43/1998). Eftersom avsikten med den föreslagna ändringen inte är att i sak förändra vad som enligt offentlighetslagen kan betraktas som en företagshemlighet och området för uppgifter som ska hemlighållas som affärs- eller yrkeshemligheter således inte utvidgas, är propositionen inte problematisk med avseende på 12 § 2 mom. i grundlagen.

3.4 Rättskydd

Enligt 21 § 2 mom. i grundlagen ska garantierna för en rättvis rättegång, offentligheten vid förhandlingen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring, tryggas genom lag. Enligt förarbetena till grundlagen hindrar denna bestämmelse inte att man genom lag föreskriver om smärre undantag till exempel från rättegångars offentlighet under förutsättningen att undantagen i fråga inte ändrar offentlighetens ställning som huvudregel eller att de i enskilda fall riskerar individens rättighet till rättvis rättegång (RP 309/1993 rd, s. 74/II). Till exempel muntlig förhandling inom stängda dörrar ska ha samband med någon i lagen föreskriven orsak (se GrUU 35/2001 rd). I 12 § 2 mom. i grundlagen föreskrivs åter att handlingar och upptagningar som innehas av myndigheter är offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Lagstiftaren får endast dra upp sådana gränser för offentligheten som kan anses nödvändiga enligt grundlagen. (se GrUU 43/1998 rd). Det är dock möjligt att begränsa offentligheten vid en rättegång, om detta är nödvändigt för att tillgodose någon annan rätt som grundlagen garanterar, till exempel egendomsskydd.

Rätten till en offentlig rättegång ingår även i artikel 6.1 i Europakonventionen, i artikel 14.1 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter samt i artikel 47.2 i Europeiska unionens stadga. På lagnivå föreskrivs det om offentliga rättegångar i bland annat lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar samt i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar. Enligt den gällande lagen kan rättegångens offentlighet begränsas för att skydda en företagshemlighet.

I den nya lagen om företagshemligheter ingår ett förslag till 14 §, med stöd av vilken domstolen på begäran av en part kan begränsa det antal fysiska personer hos en juridisk person som i egenskap av part har rätt att under rättegången få kännedom om en sådan omständighet som gäller en företagshemlighet som det har bestäms att ska hemlighållas för allmänheten. Bestämmelsen gäller också muntlig förhandling och offentlighet för avgörandet.

Eftersom de fysiska personer som avses i domstolens beslut om rätt att få information och delta har obegränsad rätt att få information och delta under rättegången på det sätt som föreskrivs i 12 § 1 mom. och 17 § 1 mom. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar, försämrar ett sådant beslut som lagförslaget möjliggör och som begränsar rätten att få information och delta i princip inte rättskyddet för den juridiska person som beslutet gäller. Enligt 14 § i den föreslagna lagen får domstolen inte heller godkänna en begäran om begräns-

ning av rätten att få information och delta, om den skulle äventyra parternas rätt till rättvis rättegång. Förslaget till 14 § är en undantagsbestämmelse som ska tolkas snävt. Förslaget är förenligt med 21 § i grundlagen.

3.5 Rätt till arbete och näringsfrihet

Förslaget är också av betydelse med avseende på 18 § 1 mom. i grundlagen. Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Förutom faktiska begränsningar riktar sig många rättsliga begränsningar mot utövandet av arbete, yrke och näring, som det kan föreskrivas om genom lag.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 41/2000 rd) angående konkurrensförbudsavtal enligt arbetsavtalslagen konstaterat att det måste finnas en med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna acceptabel grund för att inskränka friheten att skaffa sin försörjning, skyddet för affärs- och yrkeshemligheten. Grundlagsutskottet har också tagit ställning till tjänstemäns karensavtal, som motsvarar konkurrensförbud, (GrUU 35/2016 rd) och ansett att förslaget inte var problematiskt med avseende på 18 § 1 mom. i grundlagen.

Nära förknippat med konkurrerande verksamhet och förberedelser för sådan är också det föreslagna förbudet mot att utnyttja och röja arbetsgivarens företagshemlighet enligt 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen. Förbudet mot att utnyttja och röja företagshemligheter är i 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen bundet till den tid anställningsförhållandet varar, om inte arbetstagaren har anskaffat informationen obehörigen, varvid förbudet fortsätter också sedan anställningsförhållandet har upphört. Förslaget till 3 kap. 4 § i arbetsavtalslagen motsvarar den gällande bestämmelsen, men får också sitt innehåll från den föreslagna lagen om företagshemligheter.

Även i 4 § 3 mom. i den föreslagna lagen om företagshemligheter finns en bestämmelse om anställningsförhållanden, vilken baserar sig på den nuvarande lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Utanför definitionen av företagshemlighet i 2 § 1 mom. 1 punkten i den föreslagna lagen om företagshemlighet ställs dessutom obetydlig information samt erfarenhet och färdigheter som arbetstagarna har fått vid normal yrkesutövning. Utanför definitionen ställs på motsvarande sätt också information som är allmänt känd eller lättillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med typen av information i fråga.

Var och en har rätt att arbeta och utöva sitt yrke. Den föreslagna lagen ingriper inte i denna rättighet och till denna del motsvarar propositionen i stor utsträckning nuläget. Friheten att skaffa sig sin försörjning begränsas inte, utan förslaget skyddar företagshemligheter på lagnivå. Förslaget är förenligt med 18 § 1 mom. i grundlagen.

3.6 Skydd för privatlivet

12 § om offentliggörande av domar i den föreslagna lagen om företagshemligheter gäller enbart möjlighet att offentliggöra domar på intrångsgörarens bekostnad. Den föreslagna bestämmelsen utvidgar inte möjligheten att offentliggöra domar sådan den bestäms i enlighet med annan lagstiftning. Sålunda är förslaget till 12 § förenligt med skyddet för privatlivet som garanteras i 10 § i grundlagen.

3.7 Lagstiftningsordning

Med stöd av vad som anförts ovan anses att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

RP 49/2018 rd

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om företagshemligheter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om skyddet för företagshemligheter och tekniska anvisningar i samband med näringsverksamhet.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *företagshemlighet* information
 - a) som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt handskas med information av det aktuella slaget,
 - b) som på grund av en egenskap som avses i underpunkt a har ekonomiskt värde i näringsverksamhet, och
 - c) som den legitima innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att skydda,
- 2) *innehavare av en företagshemlighet* en fysisk eller juridisk person som lagligen kontrollerar en företagshemlighet,
- 3) *intrångsgörande produkter* varor eller tjänster vilkas formgivning, egenskaper, funktion, produktionsprocess eller marknadsföring gynnas avsevärt av obehörigt anskaffade, utnyttjade eller röjda företagshemligheter.

3 §

Obehörigt anskaffande av företagshemlighet

Ingen får obehörigen anskaffa eller försöka anskaffa en företagshemlighet.

Anskaffandet av en företagshemlighet är obehörigt om det sker

- 1) genom att någon olovligen bereder sig tillgång till eller tillägnar sig den,
- 2) genom olovlig kopiering, olovlig avbildning, olovligt iakttagande eller annan olovlig hantering av sådana till innehavaren av en företagshemlighet hörande handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som innehåller en företagshemlighet eller från vilka en företagshemlighet kan härledas, eller
- 3) genom något annat förfarande som strider mot god affärssed än ett sådant som avses i 1 eller 2 punkten.

Anskaffandet av en företagshemlighet är obehörigt också om personen vid anskaffandet kände till eller borde ha känt till att företagshemligheten direkt eller indirekt har erhållits från någon som obehörigen utnyttjat eller röjt den på det sätt som avses i 4 §.

Anskaffandet av en företagshemlighet är inte obehörigt om företagshemligheten erhållits

- 1) genom oberoende upptäckt eller skapande,

RP 49/2018 rd

2) genom iakttagelse, undersökning, demontering eller test av produkter eller föremål som har gjorts tillgängliga för allmänheten eller som lagligen innehas av någon som inte har skyldighet att begränsa anskaffandet av företagshemligheten,

3) när arbetstagare eller arbetstagarföreträdare utövar sin rätt till information och samråd, eller

4) genom något annat förfarande som överensstämmer med god affärssed än ett sådant som avses i 1–3 punkten.

4 §

Obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet

En företagshemlighet får inte obehörigen utnyttjas eller röjas av den som har anskaffat företagshemligheten obehörigen på ett sätt som avses i 3 § 2 eller 3 mom.

En företagshemlighet får inte obehörigen utnyttjas eller röjas av en person som fått kännedom om företagshemligheten

1) medan han eller hon varit medlem av en sammanslutnings eller stiftelses förvaltningsråd eller styrelse, eller dess verkställande direktör, revisor eller likvidator eller skött någon därmed jämförbar uppgift,

2) i samband med saneringsförfarande i ett företag,

3) medan han eller hon fullgjort ett uppdrag för någon annan eller annars på grund av ett förtroligt affärsförhållande,

4) på något annat sätt än ett sådant som avses i 1–3 punkten, om personen är bunden av ett avtal eller en skyldighet som begränsar utnyttjandet eller röjandet av företagshemligheten.

Den som under den tid han eller hon varit anställd hos en annan fått kännedom om en företagshemlighet får inte under sin anställningstid obehörigen utnyttja eller röja företagshemligheten.

En företagshemlighet får inte obehörigen utnyttjas eller röjas av den som känner till eller borde känna till att företagshemligheten direkt eller indirekt har erhållits från någon som obehörigen utnyttjat eller röjt den.

Det att intrångsgörande produkter produceras, bjuds ut till försäljning eller släpps ut på marknaden eller att intrångsgörande produkter importeras, exporteras eller lagras i dessa syften betraktas som obehörigt utnyttjande av företagshemligheten, om personen känner till eller borde känna till att det är fråga om intrångsgörande produkter.

5 §

Avslöjande av oegentligheter och utövande av yttrandefriheten

Trots bestämmelserna i 3 och 4 § är anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet inte obehörigt, om anskaffandet, utnyttjandet eller röjandet sker till skydd för allmänintresset för att avslöja oegentligheter eller olaglig verksamhet. Anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet är inte heller obehörigt, om det inte går utöver vad som kan anses vara godtagbart utövande av yttrandefrihet.

6 §

Röjande av företagshemlighet för arbetstagarföreträdare

Trots bestämmelserna i 4 § är röjande av en företagshemlighet inte obehörigt, om arbetstagen yppar företagshemligheten för en förtroendeman, ett förtroendeombud eller någon annan företrädare enligt lag eller kollektivavtal, om röjandet av företagshemligheten är nödvändigt för att företrädaren ska kunna sköta sina uppgifter enligt lag eller kollektivavtal.

7 §

Obehörigt utnyttjande och röjande av teknisk anvisning

Tekniska instruktioner eller koncept (*tekniska anvisningar*) som inte är allmänt tillgängliga får inte obehörigen utnyttjas eller röjas av den som har anförtrotts sådana för utförande av arbete eller uppgifter eller annars för affärsändamål.

En teknisk anvisning får inte obehörigen utnyttjas eller röjas av den som anförtrotts den tekniska anvisningen och som känner till eller borde känna till att anvisningen direkt eller indirekt erhållits från någon som obehörigen röjt den.

Det att produkter som gör intrång i en teknisk anvisning produceras, bjuds ut till försäljning eller släpps ut på marknaden eller att sådana produkter importeras, exporteras eller lagras i dessa syften betraktas som obehörigt utnyttjande av den tekniska anvisningen, om personen känner till eller borde känna till, att det är fråga om produkter som gör intrång i en teknisk anvisning.

Vad som i 5 och 6 § föreskrivs om utnyttjande och röjande av en företagshemlighet tillämpas också på en teknisk anvisning.

När det gäller tekniska anvisningar tillämpas i fråga om förbud och interimistiska förbud mot utnyttjande och röjande, förelägganden om korrigeringsåtgärder, bestämmande av ersättningar för utnyttjande och ersättande av skada vad som i 8–11 § föreskrivs om förbud och interimistiskt förbud mot utnyttjande och röjande, föreläggande om korrigeringsåtgärder, bestämmande av ersättning för utnyttjandet och ersättande av skada när det gäller företagshemligheter.

8 §

Förbud och korrigeringsåtgärder

Den som i strid med bestämmelserna i 3 eller 4 § har anskaffat, röjt eller utnyttjat en företagshemlighet kan av en domstol, på yrkande av innehavaren av företagshemligheten,

1) förbjudas att börja utföra en gärning som gör intrång på företagshemligheten eller att fortsätta med eller att upprepa en gärning som gör intrång på företagshemligheten,

2) föreläggas att återkalla en intrångsgörande produkt från marknaden eller att ändra eller förstöra den,

3) föreläggas att helt eller delvis förstöra de handlingar, föremål, material, ämnen eller elektroniska filer som innehåller eller omfattar företagshemligheten eller att helt eller delvis överlämna dem till innehavaren av företagshemligheten.

Ett förbud mot röjande eller utnyttjande av en företagshemlighet kan riktas också mot den som fått kännedom om företagshemligheten under de omständigheter som avses i 4 § 2–4 mom., om det är uppenbart att personen vidtagit åtgärder för att obehörigen röja eller utnyttja företagshemligheten.

Ett förbud eller en korrigeringsåtgärd får inte orsaka svaranden, andras rättigheter eller allmänintresset oskälig olägenhet med beaktande av det intresse som ska tryggas. Förbudet eller föreläggandet ska förenas med vite, om inte detta av särskilda skäl är obehövligt.

9 §

Interimistiskt förbud

Ett sådant förbud som avses i 8 § 1 mom. 1 punkten kan meddelas interimistiskt så att det gäller tills saken har avgjorts slutligt. Om förbudet gäller produktion, utbudande till försäljning eller utsläppande på marknaden av produkter som påstås vara intrångsgörande eller im-

RP 49/2018 rd

port, export eller lagring av sådana produkter i dessa syften, kan det i samband med att förbudet meddelas bestämmas om kvarstad eller överlämnande av produkterna.

Ett interimistiskt förbud kan meddelas om kändaren visar sannolika skäl för att

- 1) en företagshemlighet föreligger,
- 2) kändaren är innehavare av företagshemligheten, och
- 3) kändarens rätt kränks eller att en kränkning är omedelbart förestående.

Ett interimistiskt förbud får inte orsaka svaranden, andras rättigheter eller allmänintresset oskälig olägenhet med beaktande av det intresse som ska tryggas. I fråga om ansökan om, meddelande av och verkställande av ett interimistiskt förbud tillämpas i övrigt vad som i 7 kap. i rättegångsbalken och 8 kap. i utskökningsbalken (705/2007) föreskrivs om ansökan om, bestämmande av och verkställighet av säkringsåtgärder. Till den del det interimistiska förbudet gäller röjande av företagshemlighet tillämpas dock inte 8 kap. 3 § i utskökningsbalken.

10 §

Ersättning för utnyttjande

Domstolen kan på yrkande av svaranden bestämma att en ersättning för utnyttjande ska betalas till innehavaren av företagshemligheten i stället för att det meddelas ett förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder enligt 8 §, om

- 1) svaranden, när denne började utnyttja företagshemligheten, varken kände till eller borde ha känt till att företagshemligheten erhållits från någon som obehörigen utnyttjat eller röjt den,
- 2) verkställandet av ett förbud eller en korrigeringsåtgärd skulle orsaka svaranden oskälig olägenhet, och
- 3) en ersättning för utnyttjandet som betalas till innehavaren av företagshemlighet bedöms vara skälig.

Ersättningen för utnyttjandet får inte överskrida beloppet av de licensavgifter eller andra avgifter som svaranden skulle vara tvungen att betala om svaranden fick tillstånd att utnyttja företagshemligheten under den period för vilken utnyttjandet av företagshemligheten skulle kunna förbjudas.

11 §

Skadestånd

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utnyttjar en företagshemlighet i strid med 4 §, är skyldig att till innehavaren av företagshemligheten betala en skälig gottgörelse för utnyttjandet av företagshemligheten och ersättning för all den skada som intrånget vållar.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anskaffar eller röjer en företagshemlighet i strid med 3 eller 4 §, är skyldig att ersätta innehavaren av företagshemligheten för all den skada som intrånget vållar.

Om den oaktsamhet som avses i 1 eller 2 mom. är ringa, kan ersättningen jämkas.

Bestämmelser om ersättning för skada som en arbetstagare vållat arbetsgivaren finns i 12 kap. 1 § i arbetsavtalslagen (55/2001). På en arbetstages och tjänstemans skadeståndsansvar tillämpas dessutom 4 kap. i skadeståndslagen (412/1974) och de bestämmelser i 3 kap. i den lagen som gäller arbetsgivarens ersättningsansvar för en skada som vållats utomstående.

12 §

Offentliggörande av dom

Domstolen kan i ett tvistemål som gäller ett förfarande som strider mot denna lag på yrkande av kändaren ålägga svaranden att ersätta kändaren för de kostnader som orsakas kändaren

den av att denne offentliggör information om en lagakraftvunnen dom i vilken svaranden konstaterats ha förfarit i strid med denna lag. Ett sådant åläggande får inte meddelas om spridningen av information har begränsats någon annanstans i lag. Vid prövningen av om ett åläggande ska meddelas och av dess innehåll ska domstolen beakta den allmänna betydelsen av offentliggörandet, intrångets art och omfattning, de kostnader som offentliggörandet medför och andra omständigheter som påverkar saken. Om en fysisk person kan identifieras med hjälp av uppgifterna om honom eller henne, får uppgifterna offentliggöras endast om offentliggörandet är motiverat i synnerhet med hänsyn till den eventuella skada som detta kan medföra för personens integritet och anseende.

Domstolen ska bestämma ett maximibelopp för de skäligena kostnader för offentliggörande som svaranden ska ersätta och bestämma en tidsfrist för offentliggörandet. Käranden har inte rätt till ersättning om uppgifterna om domen inte har offentliggjorts inom en av domstolen utsatt tid räknat från den tidpunkt då domen vann laga kraft.

13 §

Tid för väckande av talan i vissa fall

Talan om meddelande av förbud eller föreläggande om korrigeringsåtgärder ska väckas inom fem år från det att innehavaren av företagshemligheten fick kännedom om den gärning som gjorde intrång på företagshemligheten och om intrångsgöraren, dock senast inom tio år från det att intrånget inträffade.

14 §

Begränsning av partsoffentligheten beträffande en juridisk person

Om en rättegång gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet och en part i rättegången är en juridisk person, kan domstolen vid tillämpningen av lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) på begäran av den andra parten förordna att endast ett begränsat antal fysiska personer hos den juridiska personen i egenskap av part ska ha rätt att ta del av en rättegångshandling som innehåller en företagshemlighet eller delta i en muntlig förhandling där en företagshemlighet yppas. För att ett sådant förordnande ska få meddelas krävs det att domstolen i syfte att skydda företagshemligheten har bestämt att en rättegångshandling eller en del av den ska vara sekretessbelagd och beslutat att den muntliga förhandlingen i sin helhet eller till behövliga delar ska ske utan allmänhetens närvaro. Dessutom krävs det att väsentlig olägenhet eller skada skulle medföras för de intressen till vilkas skydd informationen har belagts med sekretess om flera fysiska personer än det begränsade antalet personer hos den juridiska personen fick kännedom om den sekretessbelagda informationen.

Om domstolens avgörande blir sekretessbelagt till den del det innehåller information om en företagshemlighet och det antal personer hos en juridisk person som i egenskap av part har rätt att ta del av en rättegångshandling som innehåller en företagshemlighet eller delta i en muntlig förhandling har begränsats enligt 1 mom. får under samma förutsättningar, på begäran av den andra parten, också rätten att i egenskap av part få det avgörande som innehåller sekretessbelagd information begränsas till att endast gälla ett begränsat antal fysiska personer.

En sådan begäran som avses i 1 och 2 mom. får dock inte bifallas, om detta skulle kunna äventyra parternas rätt till en rättvis rättegång.

Efter att ha hört parterna ska domstolen utse de fysiska personer som ska ha den rätt som avses i 1 och 2 mom.

På ett avgörande som träffas med stöd av denna paragraf ska i tillämpliga delar 6 kap. i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar tillämpas.

RP 49/2018 rd

15 §

Missbruk av teknisk anvisning

Den som i syfte att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan röjer eller utnyttjar en teknisk anvisning i strid med 7 § 1, 2 eller 3 mom., ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *missbruk av teknisk anvisning* dömas till böter.

16 §

Åtalsrätt

Åklagaren får väcka åtal för missbruk av teknisk anvisning endast om målsäganden anmäler brottet till åtal.

17 §

Hänvisning till strafflagen

I 30 kap. 4 § i strafflagen (39/1889) finns det bestämmelser om straff för företagsspioneri, i 5 § i det kapitlet bestämmelser om straff för brott mot företagshemlighet och i 6 § i det kapitlet bestämmelser om straff för missbruk av företagshemlighet. I 38 kap. 1 § i strafflagen finns det bestämmelser om straff för sekretessbrott och i 2 § i det kapitlet bestämmelser om straff för sekretessförseelse.

18 §

Behörig domstol

Sådana privaträttsliga yrkanden som avses i denna lag prövas av tingsrätten. Ett privaträttsligt yrkande som framställts mot en juridisk person eller en sådan fysisk person som idkar näringsverksamhet får dock också prövas av marknadsdomstolen med iakttagande av vad som i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) föreskrivs om behandlingen av sådana tvistemål.

19 §

Sakkunniga

Tingsrätten får i ett mål som gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet anlita biträde av högst två sakkunniga. De sakkunniga ska vara sådana personer som avses i 17 kap. 10 § 2 mom. i domstolslagen (673/2016).

En sakkunnig ska lämna ett skriftligt utlåtande över de frågor som tingsrätten ställt till honom eller henne. En sakkunnig har rätt att ställa frågor till parterna och till vittnen. Innan saken avgörs ska tingsrätten ge parterna tillfälle att yttra sig över den sakkunniges utlåtande.

På de sakkunnigas arvoden tillämpas vad som i 17 kap. 22 § i domstolslagen föreskrivs om sakkunnigledamöters arvode.

20 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

På gärningar som har begåtts före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På domstolsbehandlingen av mål som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 4 §, 6 § 3 mom. och 10 §, av dem 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag 405/1986 och 10 § sådan den lyder i lag 810/1990, samt
ändras 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 117/2013, som följer:

11 §

Åtal för brott och förseelser enligt 9 § handläggs i tingsrätten. Åklagaren får inte väcka åtal för en förseelse som avses i denna lag, om inte målsäganden har anmält förseelsen till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av 3 kap. 4 och 5 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 3 kap. 4 § och 5 § 2 mom. som följer:

3 kap.

Arbetstagarens skyldigheter

4 §

Företagshemligheter

Medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte obehörigen utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. Om arbetstagaren har anskaffat uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

RP 49/2018 rd

Bestämmelser om skyddet för företagshemligheter finns dessutom i lagen om företagshemligheter (/).

Ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren är förutom den arbetstagare som har röjt en företagshemlighet även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller borde ha vetat att arbetstagaren handlade obehörigt.

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal ska bland annat hänsyn tas till arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av företagshemligheter eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om upphävande av lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 7 kap. 4 § i rättegångsbalken (24/2016).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken 7 kap. 4 §, det inledande stycket i 15 kap. 17 § 1 mom. samt 17 kap. 13 § 3 mom. och 19 §,

RP 49/2018 rd

sådana de lyder, 7 kap. 4 § i lagarna 119/2013 och 24/2016 samt det inledande stycket i 15 kap. 17 § 1 mom. samt 17 kap. 13 § 3 mom. och 19 § i lag 732/2015, som följer:

7 kap.

Om säkringsåtgärder

4 §

Angående säkringsåtgärder enligt detta kapitel beslutar de allmänna domstolarna på ansökan. Arenden som avser säkringsåtgärder handläggs av den domstol där rättegången i den huvudsak som gäller sökandens yrkande eller rättighet är anhängig. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om en rättegång inte är anhängig, avgörs frågan om behörig domstol enligt 10 kap.

Om en allmän domstol inte är behörig att behandla en huvudsak som avses i 1 mom., fattas beslut om säkringsåtgärden av tingsrätten på motpartens hemort eller på den ort där egendomen eller en betydande del av den finns eller där syftet med säkringsåtgärden annars kan nås.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) eller ett ärende som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd också när huvudsaken är ett tvistemål som avses i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut.

Om huvudsaken är ett tvistemål som avses i lagen om företagshemligheter (/) ska den allmänna domstol eller marknadsdomstolen, där rättegången i den huvudsak som gäller den sökandes yrkande eller rättighet är anhängig besluta om säkringsåtgärden. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om rättegången i huvudsaken inte ännu har inletts, ska den domstol som är behörig att behandla den huvudsak som gäller yrkandet eller rättigheten besluta om säkringsåtgärden.

Vid sidan av marknadsdomstolen handlägger även den enhetliga patentdomstol som avses i det i Bryssel den 19 februari 2013 ingångna avtalet om en enhetlig patentdomstol (2013/C 175/01) ärenden som gäller säkringsåtgärder beträffande europeiska patent på det sätt som avges i det avtalet.

Marknadsdomstolen får inte besluta om en säkringsåtgärd, om ett mål som gäller säkringsåtgärden eller en huvudsak som gäller den pågår i den enhetliga patentdomstolen. Marknadsdomstolen får inte heller besluta om en säkringsåtgärd som enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Bestämmelser om kvarstad på fartyg samt om behörig domstol i vissa fall finns i 4 och 21 kap. i sjölagen (674/1994).

15 kap.

Om rättegångsombud

144

17 §

Ett rättegångsombud eller rättegångsbiträde eller deras biträden eller en tolk får inte olovligt röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller företagshemligheter som han eller hon har fått kännedom om

17 kap.

Om bevisning

13 §

En advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde får inte olovligt vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga personen att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, eller om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.

19 §

En person får vägra vittna om en företagshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 7 kap. 4 § 6 och 7 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

På ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

6.

Lag

om ändring av lagen om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 1 kap. 5 §, 1 a kap. 4 § 1 mom. 4 punkten, 4 kap. 1 § 2 mom. och 17 §, 5 kap. 2 § 2 mom. och 12 §, 6 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 3 § 1 mom. och 8 § 1 mom. samt 7 kap. 4 § 1 mom.,

av dem 1 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2016, 1 a kap. 4 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 678/2016, 4 kap. 1 § 2 mom. och 17 §, 6 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 3 § 1 mom. och 8 § 1 mom. och 7 kap. 4 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1495/2016, samt

fogas till 1 kap. 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2016, ett nytt 5 mom. och till 1 a kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 678/2016, en ny 5 punkt, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

Marknadsdomstolen handlägger som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt även tvistemål som hör till dess behörighet enligt lagen om företagshemligheter (/).

5 §

Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om käranden väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. Av särskilda skäl kan marknadsdomstolen pröva ett sådant annat tvistemål fastän talan inte har väckts samtidigt. Talan måste i så fall väckas innan förberedelsen enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken har förklarats avslutad eller innan en utsatt tid enligt 22 § i det kapitlet har löpt ut, om parten har förelagts en utsatt tid.

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt den lag som nämns i 4 § 5 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om käranden väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund och, om det finns flera svarande, svarandena är juridiska personer eller sådana fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Av särskilda skäl kan marknadsdomstolen pröva ett sådant annat tvistemål fastän talan inte har väckts samtidigt. Talan måste i så fall väckas innan förberedelsen enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken har förklarats avslutad eller innan en utsatt tid enligt 22 § i det kapitlet har löpt ut, om parten har förelagts en utsatt tid.

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. får marknadsdomstolen pröva även ett genkärsmål som svaranden har väckt mot käranden i något annat mål, om genkärålet gäller samma sak som huvudkärålet eller en sak som har samband med det målet. I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt den lag som nämns i 4 § 5 mom. får marknadsdomstolen pröva även ett genkärsmål som svaranden har väckt mot käranden i något annat mål, om genkärålet gäller samma sak som huvudkärålet eller en sak som har samband med det målet och käranden är en juridisk person eller en sådan fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

Vad som föreskrivs i 1–3 mom. förutsätter dock att något annat inte följer av ett avtal om behörig domstol som parterna har ingått eller av exklusiv behörighet för någon annan domstol.

Marknadsdomstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett mål enligt 1–3 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att målet inleddes.

1 a kap.

Allmänna bestämmelser om behandling av mål och ärenden

RP 49/2018 rd

4 §

Domförhet med en ledamot i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt.

I tvistemål och i ansökningsärenden har marknadsdomstolen en sammansättning med en lagfaren ledamot.

4) när ett ärende som gäller säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken behandlas separat,

5) när ett ärende som gäller interimistiskt förbud enligt 9 § i lagen om företagshemligheter behandlas separat.

4 kap.

Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten eller i 2, 4 och 5 mom. (*ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt*) samt ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 § ska handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i detta kapitlets 17–24 §.

17 §

Tillämpning av rättegångsbalken

Om inte något annat följer av denna lag eller, i fråga om ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt, av någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom., tillämpas på handläggningen i marknadsdomstolen av de tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som anges i de nämnda bestämmelserna samt av de tvistemål som avses i det kapitlets 5 § vad som i rättegångsbalken föreskrivs om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i tingsrätten.

5 kap.

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

2 §

Vem som har rätt att väcka ett ärende

I ärenden som gäller meddelande av ett förbud som avses i 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får ansökan enligt 1 § i detta kapitel göras av den näringsidkare

som ett i 1–3 § i den lagen avsett förfarande riktas mot eller vars verksamhet det kan skada eller av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen.

12 §

Utredning av ärenden

Marknadsdomstolen får skaffa upplysningar på eget initiativ i ett ärende och ålägga en näringsidkare att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas. Ingen får dock förpliktas att röja en företagshemlighet om det inte finns särskilda skäl därtill. Ett åläggande kan förenas med vite.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Handläggning av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i samma rättegång

Tvistemål mellan samma eller olika parter och som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten samt i 2, 4 och 5 mom. kan handläggas i samma rättegång, om detta främjar utredningen av målen.

2 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt och ett annat tvistemål i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom. och ett tvistemål enligt 5 § i det kapitlet ska handläggas i samma rättegång.

Om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att förberedelsen i ett tvistemål som avses i det kapitlets 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkt eller i 2, 4 eller 5 mom. har förklarats avslutad i enlighet med 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken, får marknadsdomstolen handlägga tvistemålen separat, om de inte utan olägenhet kan handläggas i samma rättegång. Marknadsdomstolen kan förfara på samma sätt om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att den tid som enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har satts ut för en part har löpt ut.

3 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett marknadsrättsligt ärende i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom. och ett marknadsrättsligt ärende får handläggas i samma rättegång, om de har anknytning till varandra och kan handläggas tillsammans utan olägenhet.

8 §

Avkunnande eller meddelande av avgöranden i andra mål och ärenden

Tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten och i 2, 4 och 5 mom., i tvistemål enligt det kapitlets 5 § och i marknadsrättsliga ärenden avkunnas marknadsdomstolens avgörande efter att beslutsöverläggningen har avslutats eller meddelas avgörandet i marknadsdomstolens kansli. Ett avgörande som har avkunnats dateras dagen för avkunnandet och ett avgörande som har meddelats i kansliet dateras den dag då det finns tillgängligt för parterna.

7 kap.

Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden

4 §

Sökande av ändring i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt i marknadsrättsliga ärenden

Ändring i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom., i ett tvistemål enligt 1 kap. 5 § samt i ett marknadsrättsligt ärende får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På behandlingen av ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

7.

Lag

om upphävande av en lag om ändring av 7 b § i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 7 b § i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (25/2016).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000) den finska språkdräkten i det inledande stycket i 1 § 2 mom. samt 1 § 2 mom. 2 punkten, 5 § 1 mom. och 7 b §,
av dem 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 745/2015 och 7 b § sådan den lyder i lagarna 120/2013 och 25/2016, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller:

2) ersättande av skada som baserar sig på att en sådan företagshemlighet eller teknisk anvisning som avses i lagen om företagshemligheter (/) obehörigen har utnyttjats eller röjts eller meddelande av ett sådant förbud som avses i 8 § i den lagen.

5 §

Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder

Utmätningssmannen har rätt att vid behov få handräckning av polisen för verkställigheten av ett beslut om säkringsåtgärder. Utmätningssmannen får vid behov anlita ojäviga sakkunniga som hjälp när ett beslut om säkringsåtgärd verkställs. I fråga om jäv för sakkunniga tillämpas vad som i 17 kap. 35 § 2 mom. i rättegångsbalken föreskrivs om jäv för sakkunniga. Sökanden eller en företrädare för sökanden kan dock vara sakkunnig, om det är sannolikt att det inte leder till att den sakkunnige får kännedom om en ovidkommande privat företagshemlighet.

7 b §

Forum

Marknadsdomstolen beslutar om en säkringsåtgärd i de fall som avses i 1 § 1 mom. samt om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §, om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringsökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen beslutar om säkringsåtgärden och åläggandet om rätt till information enligt 7 a § också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Beslut om en säkringsåtgärd enligt denna lag i de fall som avses i 1 § 2 mom. 2 punkten fattas av tingsrätten, om en rättegång i huvudsaken pågår i tingsrätten eller handläggningen av

huvudsaken i tingsrätten har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut, eller av marknadsdomstolen om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Om någon rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts, fattas beslutet om säkringsåtgärden av den domstol som är behörig att behandla huvudsaken.

Vid sidan av marknadsdomstolen handlägger även den enhetliga patentdomstol som avses i det i Bryssel den 19 februari 2013 ingångna avtalet om en enhetlig patentdomstol (2013/C 175/01) ärenden som gäller säkringsåtgärder beträffande europeiska patent på det sätt som anges i det avtalet.

Marknadsdomstolen får inte besluta om en säkringsåtgärd, om ett mål som gäller säkringsåtgärden eller en huvudsak som gäller den pågår i den enhetliga patentdomstolen. Marknadsdomstolen får inte heller besluta om ett sådant ärende gällande en säkringsåtgärd som enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

I övrigt beslutar den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken om en säkringsåtgärd som avses i denna lag och om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 7 b § 3 och 4 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

På domtolsbehandlingen av ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

9.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 2 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007), sådan den lyder delvis ändrad i lag 742/2015, ett nytt 5 mom. som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om begränsning av partsoffentlighet hos en juridisk person vid en rättegång som gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet finns i 14 § i lagen om företagshemligheter (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 11 § 2 mom. 6 punkten, 24 § 1 mom. 17 och 20 punkten samt det inledande stycket i 26 § 2 mom., av dem 11 § 2 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 1400/2016, som följer:

11 §

En parts rätt att ta del av en handling

En part, hans ombud eller hans biträde har inte den i 1 mom. avsedda rätten

6) när det vid offentlig upphandling är fråga om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares företagshemligheter; uppgift om det totalpris som används vid anbudsjämförelsen ska dock alltid lämnas,

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

17) handlingar som innehåller uppgifter om statens, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers företagshemligheter, samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel,

20) handlingar som innehåller uppgifter om en privat företagshemlighet samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa,

26 §

Allmänna grunder för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

En myndighet får också trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som gäller någon annans ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller klientförhållande hos hälso- och sjukvården eller socialvården eller beviljade förmåner eller sådana omständigheter som avses i 24 § 1 mom. 32 punkten och som gäller någons privatliv eller en motsvarande omständighet som enligt någon annan lag skall vara sekretessbelagd, om uppgiften behövs

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

11.

Lag

om ändring av 30 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 30 kap. 4—6 och 11 §,
sådana de lyder, 4, 6 och 11 § i lag 769/1990 och 5 § i lagarna 769/1990, 54/1993 och 61/2003, som följer:

30 kap.

Om näringsbrott

4 §

Företagsspioneri

Den som obehörigen skaffar uppgifter om en annans företagshemlighet genom att

- 1) tränga in i ett utrymme som är stängt för utomstående eller i ett datasystem som är skyddat mot sådana,
- 2) i sin besittning förvärva eller kopiera en handling eller någon annan upptagning eller på något annat jämförbart sätt, eller
- 3) använda tekniska specialanordningar

för att obehörigen röja eller utnyttja en sådan hemlighet ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *företagsspioneri* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

5 §

Brott mot företagshemlighet

Den som för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han eller hon fått del av

- 1) på grund av ett anställningsförhållande,
- 2) medan han eller hon varit medlem av en sammanslutnings eller stiftelses förvaltningsråd eller styrelse eller dess verkställande direktör, revisor eller likvidator, eller medan han eller hon skött någon därmed jämförbar uppgift,

3) medan han eller hon fullgjort ett uppdrag för någon annan eller annars på grund av ett förtroligt affärsförhållande, eller

4) i samband med saneringsförfarande i ett företag, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot företagshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna paragraf gäller inte en gärning som den som avses i 1 mom. 1 punkten har begått sedan två år förflutit från anställningstidens slut.

Försök är straffbart.

6 §

Missbruk av företagshemlighet

Den som obehörigen

1) i näringsverksamhet utnyttjar någon annans företagshemlighet som har åtkommit eller röjts genom en gärning som är straffbar enligt denna lag, eller

2) för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning röjer en sådan hemlighet, ska för *missbruk av företagshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

11 §

Definition

Med *företagshemlighet* avses i detta kapitel en företagshemlighet som avses i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 146 § 1 mom., den finska språkdräkten i 147 § 2 mom., i rubriken för 150, i 150 § 2–4 mom. och i 151 § 2 mom. samt 153 § 3 mom. som följer

146 §

Sammanlutningsabonnenters behandlingsrätt i fall av missbruk

En sammanslutningsabonnent har rätt att behandla förmedlingsuppgifter för att förebygga och utreda olovligt brukande av avgiftsbelagda informationssamhällstjänster, kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller röjande av sådana företagshemligheter som avses i 30 kap. 11 § i strafflagen, på det sätt som föreskrivs i 147—156 § i denna lag.

Sammanslutningsabonnenters skyldighet att lämna uppgifter till företrädare för arbetstagarna i fall av missbruk

Företrädarna för arbetstagarna och de arbetstagare som avses i 2 mom. ska under hela den tid anställningsförhållandet är i kraft hemlighålla de kränkningar av företagshemligheten och de misstänkta fall av sådan kränkning som de fått kännedom om. I fråga om tystnadsplikten för tjänstemän och andra anställda hos myndigheter gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag. Det som föreskrivs ovan hindrar inte att uppgifter lämnas ut till tillsynsmyndigheterna.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

13.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om företagssanering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om företagssanering (47/1993) 14 § som följer:

14 §

Tystnadsplikt

Utredaren, en medlem av borgenärsdelegationen eller en borgenär, en person som är anställd hos dem eller ett biträde eller en sakkunnig som anlitas av dem får inte olovligen röja eller till sin enskilda fördel utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta om gäldenärens ekonomiska ställning, affärsförhållanden eller företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

14.

Lag

om ändring av 4 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) 4 kap. 4 § och 5 § 2 mom. som följer:

4 kap.

Arbetsstagarens skyldigheter

4 §

Företagshemligheter

Medan anställningsförhållandet varar får arbetsstagaren inte obehörigen utnyttja arbetsgivarens företagshemligheter eller röja dem för någon annan. Om arbetsstagaren har anskaffat uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

Bestämmelser om skyddet för företagshemligheter finns dessutom i lagen om företagshemligheter (/).

Ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren är förutom den arbetsstagare som har röjt en företagshemlighet även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller borde ha vetat att arbetsstagaren handlade obehörigt.

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal ska bland annat beaktas arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av företagshemligheter eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetsstagaren samt arbetsstagarens ställning och uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

15.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om medling i arbetstvister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medling i arbetstvister (420/1962) 18 § 1 mom., sådant det lyder i lag 799/1989, som följer:

18 §

En förlikningsman får inte olovligen röja en företagshemlighet som han eller hon har fått kännedom om i sin tjänst eller i sitt uppdrag, eller en omständighet som har delgivits honom eller henne på ett villkor som nämns i 10 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

156

16.

Lag

om ändring av lagen om integritetsskydd i arbetslivet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) 2 § 3 mom., 5 a § 1 mom. 3 punkten, 7 § 1 mom. 6 punkten och 8 § 1 mom. 6 punkten,
av dem 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag 126/2009 och 5 a § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 511/2008, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om arbetsgivarens rätt att i egenskap av abonnent för utredning av avgiftsskyldigheten få identifieringsuppgifter om en anslutning som ställts till arbetstagarens förfogande och om rätten att behandla identifieringsuppgifter som gäller arbetstagarens elektroniska kommunikation i situationer av olovligt brukande av ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst och för att skydda företagshemligheter finns i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014). Vad som i nämnda lag föreskrivs om användare av lokaliseringstjänster tillämpas på arbetstagare till vars förfogande arbetsgivaren har ställt en lokaliseringstjänst. På behandling av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

5 a §

Behandling av personkreditupplysningar

För att bedöma tillförlitligheten hos en arbetssökande som valts till en uppgift har arbetsgivaren rätt att få tillgång till och använda personkreditupplysningar enligt 4 kap. i kreditupplysningslagen (527/2007) om den arbetssökande, när arbetssökanden ska arbeta med sådana uppgifter som kräver särskild tillförlitlighet och

3) för vars skötsel åtkomst till sådana företagshemligheter beviljas som med tanke på arbetsgivaren eller dennas kund är centrala och som givits ett särskilt skydd,

7 §

Lämnannde av intyg över narkotikatest vid anställning

Arbetsgivaren får ta emot eller i övrigt behandla uppgifter i intyget över narkotikatest med samtycke av den arbetssökande som valts till ett uppdrag endast då avsikten är att arbetssökanden ska ha sådana arbetsuppgifter som förutsätter noggrannhet, tillförlitlighet, självständig

omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och utförandet av arbetsuppgifterna under påverkan av narkotika eller beroende av narkotika kan

6) äventyra företagshemlighet eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund ekonomisk skada som är större än ringa, om äventyrandet av företagshemligheten eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt.

8 §

Lämnande av intyg över narkotikatest medan ett arbetsavtalsförhållande pågår

Arbetsgivaren kan förplikta arbetstagaren att medan arbetsavtalsförhållandet pågår visa upp ett intyg över narkotikatest, om arbetsgivaren har grundad anledning att misstänka att arbetstagaren är narkotikapåverkad i arbetet eller är beroende av narkotika och, om testning är nödvändig för att utreda hans eller hennes arbets- och funktionsförmåga och arbetstagaren har ett arbete som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och det, om arbetsuppgifterna utförs under narkotikapåverkan eller vid narkotikaberoende, kan

6) äventyra en ekonomiskt betydelsefull företagshemlighet eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund betydande ekonomisk skada, om äventyrandet av företagshemligheten eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt, eller

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 57 § i lagen om samarbete inom företag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samarbete inom företag (334/2007) 57 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom. 1 punkten som följer:

57 §

Tystnadsplikt

En arbetstagare, en företrädare för en personalgrupp och en i 55 § avsedd sakkunnig samt i 2 mom. avsedda arbetstagare och deras företrädare ska hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna

1) uppgifter om företagshemligheter,

Tystnadsplikten förutsätter att

1) arbetsgivaren har visat arbetstagaren och företrädaren för personalgruppen samt en i 55 § avsedd sakkunnig vilka uppgifter som omfattas av företagshemligheten,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

18.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag (335/2007) 43 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom. 1 punkten som följer:

43 §

Tystnadsplikt

En arbetstagare som är medlem av arbetstagarnas förhandlingsorgan enligt 8 eller 20 § och en företrädare för arbetstagarna vilken deltar i samarbetsförfarandet samt en i denna lag avsedd sakkunnig som bistår företrädarna för arbetstagarna ska hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna

- 1) uppgifter om en företagsgrupps eller ett företags företagshemligheter,

Tystnadsplikten förutsätter att

- 1) företagsgruppens eller företagens ledning har visat dem som har tystnadsplikt enligt 1 mom. vilka uppgifter som omfattas av företagshemligheten,
-

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

19.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 43 § som följer:

43 §

159

Tystnadsplikt

Den som sköter samarbetsuppgifter i enlighet med detta kapitel eller med stöd av avtal enligt 23 § ska hemlighålla sådana uppgifter om arbetsgivarens ekonomiska ställning, företagshemlighet samt företagssäkerhet och motsvarande säkerhetsarrangemang som han eller hon fått vid skötseln av sina uppgifter och som i det fall att de sprids kan skada arbetsgivaren eller dennes kompanjon eller avtalspart samt sådana uppgifter som gäller en enskilds ekonomiska ställning och hans eller hennes personliga förhållanden i övrigt, om inte den till vars skydd tystnadsplikten har föreskrivits har gett sitt samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Tystnadsplikten fortsätter att gälla även efter det att personen har upphört med att sköta uppgifterna i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

20.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning (725/1990) 12 § 1 mom. som följer:

12 §

Tystnadsplikt

Om inte något annat särskilt föreskrivs om tystnadsplikt för ett organs medlemmar eller deras suppleanter, får uppgifter som företaget har förklarat vara företagshemligheter och vilkas spridning vore ägnad att skada företaget eller dess medkontrahenter behandlas endast av de arbetstagare, tjänstemän och personalrepresentanter som ärendet berör. Uppgifterna får inte heller i detta fall röjas för någon annan.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

21.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar

160

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar
(758/2004) 31 §,
sådan den lyder i lag 663/2006, som följer:

31 §

Tystnadsplikt

Ledamöterna i det särskilda förhandlingsorganet eller representationsorganet samt de experter som biträder dem får inte röja någon information om företagshemligheter som de fått i förtroende och vilkas spridning vore ägnad att skada företaget eller någon annan juridisk person eller deras kompanjon eller medkontrahent till andra än de arbetstagare och arbetstagarrepresentanter som ärendet berör. Detsamma ska gälla för arbetstagarrepresentanter och experter inom ramen för ett informations- och samrådsförfarande. Tystnadsplikten fortsätter att gälla även efter utgången av mandatperioden.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

22.

Lag

om ändring av 61 § i personalfondslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personalfondslagen (934/2010) 61 § 1 mom. 1 punkten som följer:

61 §

Tystnadsplikt

En medlem eller ersättare i ett organ i en personalfond eller en anställd hos en fond ska hemlighålla uppgifter som han eller hon vid fullgörande av sina i denna lag nämnda uppdrag har fått och som gäller

1) arbetsgivarföretagets företagshemlighet,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

23.

Lag

161

om ändring av 25 § i civiltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 25 § 2 mom. 6 punkten som följer:

25 §

Undersökning som klarlägger bruk av narkotika

Civiltjänstcentralen eller civiltjänstgöringsplatsen kan förplikta civiltjänstgöraren att under sin tjänstgöring visa upp ett i 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) avsett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att civiltjänstgöraren är narkotikapåverkad vid tjänstgöringen eller att han eller hon är beroende av narkotika. En förutsättning är dessutom att testningen är nödvändig för utredning av civiltjänstgörarens tjänsteduglighet och att civiltjänstgöraren arbetar med uppgifter som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där utförandet av uppgifterna under påverkan eller beroende av narkotika kan

6) äventyra företagshemlighet eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund ekonomisk skada som är större än ringa, om äventyrandet av företagshemligheten eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

24.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967) 10 §, sådan den lyder i lag 526/1988, som följer:

10 §

Den som till följd av denna lag har fått kännedom om en uppfinning, någon annans företagshemlighet eller någon annans ekonomiska ställning får inte olovligen yppa saken för en utomstående.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

25.

Lag

om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) 9 § 1 mom., 34 § 1 mom., 67 § 1 mom. och den finska språkdräkten i 85 § 2 och 3 mom.
av dem 9 § 1 mom., 34 § 1 mom. och 67 § 1 mom. sådana de lyder i lag 652/2016, som följer:

9 §

Tystnadsplikt

De som utövar verksamhet som kräver näringstillstånd för säkerhetsbranschen, ansvariga föreståndare och väktare får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin bevakningsrörelse eller bevakningsuppgift har fått veta om säkerhetsarrangemang, företagshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart eller arbetsgivaren håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

34 §

Tystnadsplikt

Den som utövar verksamhet som kräver näringstillstånd för säkerhetsbranschen, ansvariga föreståndare och ordningsvakter får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin ordningsvaktsverksamhet eller ordningsövervakningsuppgift har fått veta om säkerhetsarrangemang, företagshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart, arbetsgivaren, innehavaren av ett tjänstgöringsområde eller arrangören av en tillställning håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

67 §

Tystnadsplikt

Den som utövar säkerhetsskyddande verksamhet, en ansvarig föreståndare hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen eller en utförare av säkerhetsskyddsuppgifter får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin säkerhetsskyddande verksamhet eller i sina säkerhetsskyddsuppgifter har fått veta om säkerhetsarrangemang, företagshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart eller arbetsgivaren håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om av tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) 33 § 1 mom., sådant det lyder i lag 174/2014, som följer:

33 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett företag som hör till ett konglomerat eller inom dess ombud eller inom något annat företag som agerar på uppdrag av ett företag som hör till konglomeratet eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund till ett företag som hör till konglomeratet eller hos någon annan person med anknytning till företagets verksamhet eller om en enskilds personliga förhållanden eller om en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som ska hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagsstämman, andelsstämman eller fullmäktige eller till aktieägare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet. I fråga om tystnadsplikten i ett kreditinstitut som hör till ett konglomerat och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp, i ett värdepappersföretag och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp och i ett fondbolag, en AIF-förvaltare, ett försäkringsbolag och en försäkringsholdingsammanslutning samt i ett tjänsteföretag enligt 1 kap. 5 b § i försäkringsbolagslagen föreskrivs särskilt.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

27.

Lag

om ändring av 133 § i lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (48/1999) 133 § 1 mom. som följer:

133 §

164

Ett fondbolags och ett förvaringsinstituts styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om fondandelsägares eller någon annans ekonomiska ställning eller företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag

om ändring av 22 och 36 § i säkerhetsutredningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i säkerhetsutredningslagen (726/2014) 22 § 1 mom. 2 punkten och 36 § 4 mom. som följer:

22 §

Godkännande av att förfarandet med säkerhetsutredning tillämpas i fråga om vissa arbetsuppgifter

Utöver vad som föreskrivs i 19 och 21 § får skyddspolisen på ansökan av ett företag fatta beslut om att godkänna tillämpning av förfarandet med normal eller begränsad säkerhetsutredning av person när någon som vid företaget eller vid ett företag som är dess underentreprenör utses till eller sköter arbetsuppgifter där han eller hon

2) får tillgång till sådan information om arbetsgivarens eller arbetsgivarens samarbetspartners företagshemligheter, teknologiska utvecklingsarbete eller utnyttjandet av det som, om informationen överläts, används eller annars hanteras på obehörigt sätt, förorsakar arbetsgivaren, arbetsgivarens kunder eller samarbetspartner betydande ekonomisk skada.

36 §

Förutsättningar för säkerhetsutredning av företag

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en säkerhetsutredning av företag får göras också för att skydda sådan information om företagshemligheter eller teknologiskt utvecklingsarbete vid företaget som om den användes, hanterades och överläts på ett obehörigt sätt skulle förorsaka företaget betydande ekonomisk skada eller om det ligger i allmänt intresse att skydda informationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.

Lag

om ändring av 27 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014) 27 § 5 mom. som följer:

27 §

Beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet i landskapets samarbetsgrupp

Enskilda förslag till företagsprojekt som omfattas av företagshemligheten får inte behandlas i samarbetsgruppen. Innan beslut fattas ska samarbetsgruppen få en sammanfattning av uppgifterna om inkomna ansökningar om företagsstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

30.

Lag

om ändring av 30 kap. 1 § i försäkringsbolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i försäkringsbolagslagen (521/2008) 30 kap 1 § 1 mom. som följer:

30 kap.

Sekretess och rätt att lämna ut uppgifter

1 §

Sekretess

Den som i egenskap av anställd hos ett försäkringsbolag eller dess holdingsammanslutning eller tjänsteföretag eller som i egenskap av ledamot eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av försäkringsbolaget eller som i egenskap av anställd hos eller ledamot av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 2 eller 3 § har fått veta något om försäkringsbolagets, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller en företags-hemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag. Uppgifter

RP 49/2018 rd

som gäller kunder och som omfattas av sekretess får, med undantag för bolagsstämmans röstlängd, inte heller lämnas till bolagsstämman eller representantskap eller till delägare som deltar i stämman.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

31.

Lag

om ändring av 11 kap. 29 § i värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värdepappersmarknadslagen (746/2012) 11 kap. 29 § 1 mom. som följer:

11 kap.

Offentliga uppköpserbjudanden och skyldighet att lämna erbjudanden

29 §

Tystnadsplikt

Den som vid fullgörande av uppdrag som avses i detta kapitel eller som medlem, ersättare eller tjänsteman i det organ som avses i 28 § har fått kännedom om icke-offentliggjorda uppgifter om en emittents eller någon annan persons ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en företagshemlighet, får inte röja eller utnyttja informationen, om det inte har föreskrivits eller på behörigt sätt bestämts att den ska röjas eller om inte den i vars intresse tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

32.

Lag

om ändring av 19 § i containerlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i containerlagen (762/1998) 19 § 1 mom. som följer:

19 §

167

Tystnadsplikt

Den som vid tillsyn eller andra uppdrag enligt denna lag har fått upplysningar om en näringsidkares företagshemlighet får inte för utomstående röja eller för personlig vinning utnyttja dessa upplysningar, om inte den till vars förmån tystnadsplikten föreskrivits ger sitt samtycke till detta.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

33.

Lag

om ändring av 165 § i lagen om försäkringskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringskassor (1164/1992) 165 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 287/2000, som följer:

165 §

Den som i egenskap av anställd hos en försäkringskassa eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av försäkringskassan eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 165 b eller 165 c § har fått veta något om försäkringskassans, försäkringskassans delägares eller medlems eller någon annans ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att saken röjs eller om inte annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

34.

Lag

om ändring av 15 kap. 14 § i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 15 kap. 14 § 1 mom. som följer:

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

14 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett kreditinstitut eller företag inom samma finansiella företagsgrupp, inom en sammanslutning av kreditinstitut eller inom företag som kreditinstitutet anlitar som ombud eller inom något annat företag som agerar för kreditinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av kreditinstitutets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat som kreditinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till kreditinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till bolagsstämma, principalmöte, andelsstämma eller fullmäktige eller till en hypoteksförenings stämma eller till aktieinnehavare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag

om ändring av 44 § i lagen om försäkringsförmedling

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsförmedling (570/2005) 44 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 897/2008, som följer:

44 §

Tystnadsplikt

Den som vid bedrivande av försäkringsförmedling eller annars vid fullgörande av uppgifter som hänför sig till försäkringsförmedling har fått veta något om försäkringsförmedlarens, en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller har fått veta en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

36.

Lag

om ändring av 37 § i lagen om betalningsinstitut

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om betalningsinstitut (297/2010) 37 § 1 mom. som följer:

37 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ hos ett betalningsinstitut eller företag inom samma grupp eller hos ett företag som betalningsinstitutet anlitar som ombud eller hos ett annat företag som verkar för betalningsinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av betalningsinstitutets kunder eller hos kunder till företag som hör till samma grupp som betalningsinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till betalningsinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till en bolagsstämma, andelsstämma eller till fullmäktige och inte heller till aktieägare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

37.

Lag

om ändring av 10 § och 22 § i statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statistiklagen (280/2004) 10 § 1 mom. och 22 §, sådana de lyder i lag 361/2013, som följer:

10 §

Principer vid bearbetning av uppgifter

Vid sammanslagning, bevarande, förstöring och övrig bearbetning av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål ska det ses till att skyddet för någons privatliv, skyddet av någons personuppgifter eller någons företagshemlighet inte äventyras.

170

22 §

Användning av utomstående tjänster

En myndighet som framställer statistik kan låta utomstående utföra deluppdrag eller stöd-
uppdrag som hänför sig till statistikproduktionens olika skeden. När myndigheten överväger
att anlita utomstående och utarbetar villkor för uppdraget samt ordnar övervakningen ska den
speciellt beakta synpunkterna på skyddet för privatliv och personuppgifter samt skyddet för
företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

38.

Lag

om ändring av IV avd. 1 kap. 2 § och 4 § i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transportservice (320/2017) IV avd. 1 kap. 2 § 2 mom. och 4 § 5 mom.
som följer:

AVDELNING IV

MYNDIGHETER OCH TILLSYN

1 kap.

Myndigheternas verksamhet

2 §

Trafikverkets uppföljnings- och samordningsuppgifter

En tillhandahållare av mobilitetstjänster är trots företagshemligheten skyldig att regelbundet
lämna de uppgifter om utbudet och den faktiska efterfrågan på den trafik som tillhandahållaren
bedriver till Trafikverket som verket behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt 1
mom. samt för statistikföring och forskning. Den som tillhandahåller transporttjänster inom
persontrafiken ska senast 60 dagar innan en plan genomförs dessutom meddela Trafikverket
om att en tjänst som tillhandahålls regelbundet inleds, upphör eller ändras väsentligt, till den
del uppgifterna inte är tillgängliga med hjälp av ett gränssnitt som avses i III avd. 2 kap. 1 §.
Uppgifterna ska ges avgiftsfritt.

4 §

Behöriga vägtrafikmyndigheter enligt trafikavtalsförordningen

Den behöriga myndigheten har rätt att ta in sådana uppgifter som myndigheten i enlighet med 2 § 3 mom. har fått från Trafikverket i en anbudsförfrågan vid ett anbudsförfarande som gäller ordnande av trafik. Ett enskilt företags företagshemligheter får dock inte framgå av anbudsförfrågan.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

39.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Sverige om internationell taxitrafik på väg och om tillämpning av överenskommelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Sverige om internationell taxitrafik på väg och om tillämpning av överenskommelsen (559/2012) 2 § 2 mom. som följer:

2 §

Skyldigheter för taxiföretag

Taxiföretag som är etablerade i Finland och de som är anställda av sådana företag får inte obehörigen röja eller i syfte att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller i syfte att skada någon annan använda vad de, när de har bedrivit taxitrafik enligt överenskommelsen om taxitrafik, har fått veta om en kunds företagshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet, om inte något annat föreskrivs i lag. Tystnadsplikten gäller även efter det att bedrivandet av trafiken eller anställningen har upphört.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

40.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) 8 § 1 mom. 4 punkten som följer:

8 §

Skyldigheter

Ett rättegångsbiträde med tillstånd ska redbart och samvetsgrant fullgöra de uppdrag som anförtrotts honom eller henne som rättegångsombud och rättegångsbiträde. I dessa uppdrag gäller särskilt följande:

4) rättegångsbiträdet får inte utan lov röja en enskilds eller en familjs hemlighet eller företagshemligheter som han eller hon har fått kännedom om i sitt uppdrag,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

41.

Lag

om ändring av 7 kap. 11 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) 7 kap. 11 § 1 mom. som följer:

7 kap.

Organisering av verksamheten

11 §

Tystnadsplikt

En AIF-förvaltares, AIF-fonds och ett i denna lag avsett förvaringsinstitutts eller särskilt förvaringsinstitutts styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om en kunds eller AIF-fondinvesterares ekonomiska ställning eller företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

42.

Lag

om ändring av 8 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 8 kap. 1 § 1 och 2 mom. som följer:

8 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ, som anställd hos eller som vid utförandet av ett uppdrag för en kontoförvaltare, central motpart eller värdepapperscentral, en kontoförvaltares, central motparts eller värdepapperscentralers holdingföretag, ett finansiellt institut som hör till en kontoförvaltares eller värdepapperscentralers finansiella företagsgrupp eller en sammanslutning av kontoförvaltare eller värdepapperscentraler har fått kännedom om en värdeandelsägares, en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter eller om en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att informationen röjs. Sekretessbelagd information får inte heller lämnas till kontoförvaltarens eller värdepapperscentralens bolagsstämma eller andelsstämma eller till aktie- eller andelsägare som deltar i stämman. I fråga om information som avses i 4 kap. 4 § 3 mom. och annan information som en värdeandelsemittent har fått i denna egenskap gäller tystnadsplikten även den som är medlem eller ersättare i ett organ eller anställd hos emittenten eller som utför uppdrag för denna.

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ eller som tjänsteman hos en clearingmedlem eller en organisation som verksamheten har utkontrakterats till har fått kännedom om icke-offentliggjorda omständigheter som gäller en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter eller fått kännedom om en företagshemlighet, får inte röja eller annars avslöja eller utnyttja informationen, om det inte har föreskrivits eller i behörig ordning beslutats att informationen ska röjas eller om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att informationen röjs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

43.

Lag

om ändring av 79 § i lagen om utländska försäkringsbolag

174

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) 79 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 525/2008, som följer:

79 §

Sekretess

Den som i egenskap av anställd hos ett utländskt försäkringsbolag eller dess holdingsamanslutning eller tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i deras organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av ett utländskt försäkringsbolag eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 4 eller 5 mom. har fått veta något om det utländska försäkringsbolagets, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller har fått kännedom om en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

44.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 33 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 769/1997, som följer:

33 §

Styrelsemedlemmarna och suppleanterna i en pantlåneinrättning, verkställande direktören, vice verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen, filialföreståndarna, revisorerna och de anställda samt sådana personer som på uppdrag av dessa utför en uppgift är skyldiga att hemlighålla vad de i sin verksamhet har fått veta om en kunds eller någon annans enskilda förhållanden, ekonomiska ställning eller företagshemlighet. Uppgifter som ska hemlighållas får inte heller lämnas till bolagsstämman eller till en aktieägare.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

45.

Lag

om ändring av 5 c § i lagen om advokater

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om advokater (496/1958) 5 c § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 626/1995, som följer:

5 c §

En advokat eller hans biträde får inte utan lov röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en företagshemlighet som han eller hon fått kännedom om i sitt uppdrag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

46.

Lag

om ändring av 40 § i lagen om medicinsk behandling av djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) det inledande stycket i 40 § 2 mom. som följer:

40 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Trots sekretessen får uppgifter som erhållits under tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden lämnas ut till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

47.

Lag

RP 49/2018 rd

om ändring av 94 § i järnvägslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i järnvägslagen (304/2011) 94 § som följer:

94 §

Myndigheternas rätt att få upplysningar

Järnvägsoperatörerna och bannätsförvaltarna ska trots företagshemlighet ge Trafiksäkerhetsverket och på motsvarande sätt ministeriet de upplysningar som dessa behöver för att bevilja tillstånd och intyg enligt denna lag.

Järnvägsoperatörerna och bannätsförvaltarna ska trots företagshemlighet ge Trafiksäkerhetsverket de upplysningar som verket behöver för registrering och avregistrering enligt 12 kap., för skötseln av uppgifterna som regleringsorgan enligt 13 kap. samt för tillsynen enligt 15 kap.

Järnvägsoperatörerna ska trots företagshemlighet ge Trafikverket de upplysningar som verket behöver för att bestämma banavgifter enligt 37 § samt för statistik och forskning.

Trots företagshemlighet är ett järnvägsföretag skyldigt att till ministeriet ge den information som ministeriet behöver för kontroller enligt 13 § 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

48.

Lag

om ändring av 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) 5 § 1 mom. och 6 § 2 mom., av dem 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 294/2017, som följer:

5 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ i bolaget eller i en sammanslutning som hör till samma koncern som bolaget eller som anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund vid bolaget eller hos någon annan person med anknytning till bolagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som ska hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagets bolagsstämma.

6 §

Bolagets upplysningsplikt och tillsynen över bolaget

177

En medlem och en suppleant i bolagets organ samt en anställd vid bolaget har, oberoende av vad som i 5 § föreskrivs om tystnadsplikt, rätt att lämna arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen samt Innovationsfinansieringsverket Tekes upplysningar som han eller hon har fått om en kunds eller en annan persons ekonomiska ställning eller privata förhållanden eller företagshemlighet, om det för sammanjämkningen av den offentliga finansieringen eller myndigheternas behandling av ärenden som gäller företagsstöd är behövt att upplysningarna lämnas.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

49.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 18 § 5 mom. som följer:

18 §

Laboratorieundersökningar och tillstånd

Regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd har för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas rätt att få inspektera laboratoriernas lokaler, verksamhet och de handlingar som behövs för övervakningen samt att kostnadsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få tillgång till behövliga uppgifter, utredningar, handlingar och annat material. Rätten att få tillgång till uppgifter gäller också uppgifter om företagshemligheter som behövs för övervakningen. Uppgifter, utredningar, handlingar och annat material ska lämnas till regionförvaltningsverket eller Institutet för hälsa och välfärd inom en skälig utsatt tid. Om uppgifter, utredningar, handlingar och annat material inte lämnas inom den angivna tiden, kan regionförvaltningsverket ålägga laboratorierna vid hot om vite att komma in med dem.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

50.

Lag

om ändring av 132 § i lagen om pensionsstiftelser

178

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pensionsstiftelser (1774/1995) 132 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 288/2000, som följer:

132 §

Den som i egenskap av anställd hos en pensionsstiftelse eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av pensionsstiftelsen eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 132 b eller 132 c § har fått veta något om pensionsstiftelsens, en till pensionsstiftelsen hörande arbetsgivares eller en förmånstagares eller någon annans ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att saken röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

51.

Lag

om ändring av 12 kap. 1 § i lagen investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) 12 kap. 1 § som följer:

12 kap.

Sekretess och kundkontroll

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ hos ett värdepappersföretag eller ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som värdepappersföretaget, hos en sammanslutning av värdepappersföretag eller värdepappersföretagets ombudsman eller hos något annat företag som handlar för värdepappersföretagets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om omständigheter som har samband med den ekonomiska ställningen hos någon av värdepappersföretagets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) som värdepappersföretaget eller hos någon annan person med anknytning till värdepappersföretagets verksamhet eller som har samband med någons personliga förhållanden eller om en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs. Sekretessbelagd in-

formation får inte heller lämnas till värdepappersföretagets bolagsstämma eller till aktieägare som deltar i stämman.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om tystnadsplikt gäller också den som vid utförandet av uppgifter som avses i 11 kap. har fått kännedom om omständigheter som inte är offentliggjorda och som har samband med ett värdepappersföretags eller dess kunders ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en företagshemlighet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

52.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om handelsrepresentanter och försäljare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om handelsrepresentanter och försäljare (417/1992) 7 § som följer:

7 §

Handelsrepresentanten får inte medan representationsavtalet är i kraft och inte heller senare utnyttja eller för andra röja huvudmannens företagshemligheter som har anförtratts honom eller henne eller om vilka han eller hon annars har fått kännedom, om han eller hon genom ett sådant förfarande skulle bryta mot gott affärsskick.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

53.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014) 9 § som följer:

9 §

Tystnadsplikt

Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en företagshemlighet som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte heller utan tillstånd röja några andra uppgifter om sin klient som de på grund av sitt uppdrag fått kännedom om.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

54.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om gräsrotsfinansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gräsrotsfinansiering (734/2016) 19 § som följer:

19 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ hos en förmedlare av gräsrotsfinansiering eller i egenskap av anställd hos förmedlaren eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av förmedlaren har fått kännedom om omständigheter som har samband med den ekonomiska ställningen hos mottagaren av gräsrotsfinansiering eller hos en annan kund till förmedlaren av gräsrotsfinansiering eller hos någon annan person med anknytning till dess verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en företagshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagd information får inte heller lämnas till bolagsstämman för förmedlaren av gräsrotsfinansiering eller till ett motsvarande organs stämma eller möte eller till aktieägare, medlemmar, bolagsmän eller andra personer som deltar i stämman eller mötet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

55.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016) 14 § som följer:

14 §

Tystnadsplikt

181

RP 49/2018 rd

Den som vid förmedling av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom eller vid tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter har fått veta något om en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

56.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (853/2016) 13 § som följer:

13 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller vid förmedling av person-till-person-lån har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

57.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007) 5 § 1 mom. 3 punkten som följer:

5 §

Sekretessbelagda identifieringsuppgifter

182

Sådana i förvaltningsdomstolens diarium eller motsvarande dokumentregister antecknade uppgifter som är nödvändiga för specificering av en part eller någon annan som har del i saken är sekretessbelagda om det är nödvändigt på grund av att de tillsammans med andra uppgifter i förvaltningsdomstolens dokumentregister eller förvaltningsdomstolens beslut röjer en uppgift som är sekretessbelagd

3) enligt någon annan lag i syfte att skydda den personliga integriteten eller säkerheten eller en persons eller ett företags företagshemlighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

58.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) 4 § 1 mom. som följer:

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om företagshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

59.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om Pensionsskyddscentralen

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) 4 § 3 mom.,
sådant det lyder i lag 1263/2016, som följer:

4 §

Pensionsskyddscentralens rätt att få och använda uppgifter för statistisk verksamhet, forskning och utveckling

Förutom för forskning och statistisk verksamhet får Pensionsskyddscentralen samköra och använda de personuppgifter och andra uppgifter den fått med stöd av 1 mom. eller 197 och 198 § i lagen om pension för arbetstagare för att göra utredningar och framställningar som behövs för att utveckla arbetspensionsskyddet i enlighet med 2 § 1 mom. 1 punkten i denna lag. Pensionsskyddscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att på det sätt som föreskrivs i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) för vetenskaplig forskning, statistikföring eller myndigheternas planerings- eller utredningsarbete lämna ut uppgifter om pension, pensionsrätt eller försäkring som erhållits från en pensionsanstalt som verkställer arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn. Uppgifterna ska behandlas så att ingens integritet eller företagshemlighet äventyras.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

60.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995) 4 §,
sådan den lyder i lag 653/1999, som följer:

4 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om någon annans ekonomiska ställning, företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till polis- och andra förundersökningsmyndigheter, tull- och åklagarmyndigheter och domstol för utredning av brott samt till Europeiska gemenskapernas institutioner och andra behöriga myndigheter, om gemenskapens lagstiftning förutsätter detta.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

61.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om trafikskadenämnden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om trafikskadenämnden (441/2002) 10 § 1 mom. som följer:

10 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av trafikskadenämndens medlem eller ersättare eller anställd hos den eller sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller den som med stöd av 30 kap. 3 § lagen om försäkringsbolag (521/2008) har fått kännedom om omständigheter som hänför sig till ett försäkringsbolags, bolagets kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller företagshemligheter får inte röja det för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits samtycker till att uppgifterna röjs eller om något annat inte föreskrivs någon annanstans i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

62.

Lag

om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen (599/2013) 52 § 2 mom., rubriken för 56 §, 56 § 1 mom., rubriken för 57 §, det inledande stycket i 57 § 1 mom., rubriken för 58 § och det inledande stycket i 58 §, som följer:

52 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

En tillsynsmyndighet får, trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut vid tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemlighet, eller om en enskilds personliga

RP 49/2018 rd

förhållanden, till andra tillsynsmyndigheter, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och de myndigheter som avses i 6 § i lagen om transport av farliga ämnen, när dessa utövar tillsyn enligt lag, och till tillsynsmyndigheterna i andra EU-länder för tillsynen enligt Europeiska unionens kemikalielagstiftning.

56 §

Krav på skydd för företagshemligheter

En verksamhetsutövare som svarar för lämnandet av de uppgifter som avses i 22 § ska särskilt ange de uppgifter som verksamhetsutövaren betraktar som företagshemligheter och som verksamhetsutövaren yrkar att ska hållas hemliga för andra än Säkerhets- och kemikalieverket. Den som framställer yrkandet ska motivera detta.

57 §

Avgränsning av företagshemlighet som gäller en kemikalie

Oberoende av bestämmelserna om företagshemligheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om kemikalier inte vara sekretessbelagda på yrkande av den verksamhetsutövare som avses i 22 § i denna lag:

58 §

Avgränsning av företagshemlighet som gäller en biocidprodukt

Oberoende av bestämmelserna om företagshemligheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om biocidprodukter inte vara sekretessbelagda på yrkande av den som ansöker om godkännande för en biocidprodukt som avses i 5 kap. i denna lag:

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

63.

Lag

om ändring av 68 § i strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strålskyddslagen (592/1991) 68 §,
sådan den lyder i lag 647/1999, som följer:

68 §

186

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som i samband med tillsynen över att denna lag iakttas och den som i egenskap av medlem eller sekreterare i strålsäkerhetsdelegationen har tagit del av uppgifter om någon enskilds eller sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller om någons privata förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna i enlighet med 57 § samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

64.

Lag

om ändring av 86 § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 86 § 1 mom. som följer:

86 §

Tystnadsplikt

Den som hör till räddningsväsendets personal eller som deltar i räddningsverksamhet samt en i 107 § avsedd medlem eller sakkunnig i en undersökningskommission får inte på ett för räddningsväsendet obehörigt sätt utnyttja eller olovligen röja omständigheter som han eller hon har fått kännedom om i uppdraget och som enligt lag ska hållas hemliga eller som gäller en enskild persons företagshemlighet, ekonomiska ställning, personliga förhållanden eller hälsotillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

65.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) 32 § 2 mom.,

RP 49/2018 rd

sådant det lyder i lag 358/2015, som följer:

32 §

Framläggande av säkerhetsrapporten

Med Säkerhets- och kemikalieverkets samtycke kan verksamhetsutövaren begränsa de uppgifter som i säkerhetsrapporten ges allmänheten och som verksamhetsutövaren anser vara företagshemligheter eller annars med fog konfidentiella.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

66.

Lag

om ändring av 25 a § och 90 § i läkemedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i läkemedelslagen (395/1987) 25 a § 1 mom. och 90 § 2 mom.,
sådana de lyder, 25 a § 1 mom. i lag 330/2013 och 90 § 2 mom. i lag 773/2009, som följer:

25 a §

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska utarbeta en provningsrapport om det läkemedelspreparat för vilket försäljningstillstånd har sökts. Provningsrapporten ska alltid uppdateras när nya betydande uppgifter fås om läkemedelspreparatets kvalitet, säkerhet eller effekter. Provningsrapporten och motiveringen till den, från vilka de uppgifter som omfattas av företagshemligheten har avlägsnats, ska finnas offentligt tillgängliga. I provningsrapporten ska det ingå ett sammandrag som inkluderar ett avsnitt om läkemedlets användningsvillkor. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska offentliggöra beslutet om försäljningstillstånd för läkemedelspreparatet, villkoren som har fogats till tillståndet och vid behov uppgifter om tidsfrister för när dessa villkor ska vara uppfyllda, ett preparatsammandrag samt en bipacksedel.

90 §

Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet tagit del av då det utfört i denna lag avsedda uppgifter får centret, trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut till en institution och andra övervakningsmyndigheter inom Europeiska unionen så som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter, samt till Livsmedelssäkerhetsverket, social- och hälsovårdsministeriet, läkemedelsprisnämnden, Folkpensionsanstalten samt polis-, tull- och åklagarmyndigheterna när detta är nödvändigt för skötseln av deras i lag föreskrivna uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

67.

Lag

om ändring av 40 a § i lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 40 a § 3 mom.,
sådant det lyder i lag 1415/2011, som följer:

40 a §

Anmälan om upphandlingsförfarande som står i strid med villkoren för användningen av stöd

En anbudsgivare som avses i 1 mom. eller dennes företrädare eller biträde har inte rätt att ta del av uppgifter som närings-, trafik- och miljöcentralen har fått för att ge det svar som avses i 1 mom. och som gäller en annan anbudsgivares företagshemligheter. Uppgifter om pris och andra faktorer som legat till grund för jämförelsen av anbuden ska dock alltid lämnas ut.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

68.

Lag

om ändring av 53 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) 53 § 3 mom. som följer:

53 §

Myndighetens rätt att få uppgifter

Sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemligheter eller om en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid utförandet av uppdrag som avses i denna lag får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppdrag enligt denna lag samt till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

69.

Lag

om ändring av 8 kap. 3 § i bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bokföringslagen (1336/1997) 8 kap. 3 § som följer:
sådan den lyder i lag 630/1999, som följer:

8 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bokföringsnämndens ledamöter och de som utövar tillsyn över lagens efterlevnad får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter som de vid fullgörandet av uppdrag enligt denna lag har fått veta om en bokföringsskyldigs eller någon annans företagshemlighet eller om någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter till förundersökningsmyndigheter och åklagare för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

70.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 17 §,
sådan den lyder i lag 642/1999, som följer:

17 §

Upplysningar av andra myndigheter

190

Tillsynsmyndigheten har trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att av andra myndigheter få för tillsynen nödvändiga upplysningar som omfattas av företagshemligheten.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

71.

Lag

om ändring av 59 § i hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 59 §,
sådan den lyder i lag 658/1999, som följer:

59 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som i samband med tillsynen över att denna lag iakttas har tagit del av uppgifter om någon enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till de myndigheter som nämns i 4, 5 och 7 § eller till någon annan myndighet som behöver information för fullgörande av myndighetsuppgifter som gäller hälsoskyddet samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

72.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 21 §,
sådan den lyder i lag 643/1999, som följer:

21 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

RP 49/2018 rd

Den som vid utförande av en uppgift som föreskrivs i denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller om någons hälsotillstånd eller om en i 20 § avsedd anmälares identitet får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

73.

Lag

om ändring av 24 i § lagen om veterinär gränskontroll

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) det inledande stycket i 24 §,
sådant det lyder i lag 672/1999, som följer:

24 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

74.

Lag

om ändring av 62 § i djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i djurskyddslagen (247/1996) det inledande stycket i 62 §,
sådant det lyder i lag 662/1999, som följer:

62 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

192

RP 49/2018 rd

Den som vid tillsynen över att denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser följs eller vid utförandet av en utredning eller undersökning enligt 48 § har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

75.

Lag

om ändring av 35 § i lagen om vattentjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) det inledande stycket i 35 § 2 mom. som följer:

35 §

Tystnadsplikt

Trots tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter om enskildas och sammanslutningars ekonomiska ställning eller företagshemligheter eller enskildas personliga förhållanden, som erhållits vid utförande av åligganden enligt denna lag, lämnas ut till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

76.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om privat hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) 15 §, sådan den lyder i lag 678/1999, som följer:

15 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

193

Den som vid utförande av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning eller om någons personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott eller till någon annan tillsynsmyndighet som avses i denna lag för att myndigheten ska kunna utföra sitt uppdrag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

77.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om medicinsk forskning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medicinsk forskning (488/1999) 23 § 2 mom. som följer:

23 §

Tjänsteansvar och tystnadsplikt

Den som i samband med behandlingen av ärenden som avses i denna lag har fått kännedom om konfidentiella uppgifter som gäller forskningsplanen, uppgifter om en annan persons egenskaper, hälsotillstånd, personliga förhållanden eller ekonomiska ställning eller om en näringsidkares företagshemligheter, får inte för tredje man röja dessa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

78.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (593/2009) 7 § 2 mom. som följer:

7 §

Rätt att få uppgifter

194

Centret får inte lämna ut uppgifter om enskilda personers eller sammanslutningars företags-
hemligheter eller andra sekretessbelagda uppgifter som centret erhållit när det skött sina upp-
gifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

79.

Lag

om ändring av 64 § i alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen (1102/2017) 64 § 1 mom. som följer:

64 §

Lämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet
(621/1999) får tillsynsmyndigheterna till en annan tillsynsmyndighet lämna ut uppgifter som
de erhållit vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag och som gäller en enskilds eller en
sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemligheter, om uppgifterna är nödvän-
diga för skötseln av ett uppdrag som åligger myndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

80.

Lag

om ändring av 22 och 23 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002) 22 § 1 mom. och 23 § som
följer:

22 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

RP 49/2018 rd

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till de myndigheter som avses i 15 och 16 § för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

23 §

Utbyte av information mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater

En tillsynsmyndighet får till myndigheter i Europeiska unionens övriga medlemsstater lämna ut de uppgifter som tillsynen över skogsodlingsmaterialdirektivet förutsätter. Vid utlämnande av personuppgifter ska personuppgiftslagen iakttas. Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet får dock inte lämnas ut.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

81.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om plantmaterial

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om plantmaterial (1205/1994) 9 §, sådan den lyder i lag 850/2011, som följer:

9 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 7 och 7 a § i denna lag för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

82.

Lag

196

om ändring av 24 § i lagen om skydd för växters sundhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) 24 §,
sådan den lyder i lag 847/2011, som följer:

24 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 13 och 14 § i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

83.

Lag

om ändring av 80 § i lagen om tryckbärande anordningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) det inledande stycket i 80 § 2 mom. som följer:

80 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Tillsynsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

84.

Lag

197

RP 49/2018 rd

om ändring av 90 § i elsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elsäkerhetslagen (1135/2016) det inledande stycket i 90 § 2 mom. som följer:

90 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Elsäkerhetsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

85.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om bekämpning av flyghavre

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002) 16 §, sådan den lyder i lag 848/2011, som följer:

16 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Uppgifter som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämnas ut till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 3 kap. i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

86.

Lag

198

RP 49/2018 rd

om ändring av 14 kap. 13 § i konkurslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurslagen (120/2004) 14 kap. 13 § som följer:

14 kap.

Konkursboets förvaltning

13 §

Tystnadsplikt

Boförvaltaren, en borgenär eller en medlem av borgenårsdelegationen eller den som är anställd hos dem eller ett biträde eller en sakkunnig som anlitas av dem får inte för en utomstående röja eller för enskild vinning utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta om gäldenärens ekonomiska ställning, hälsotillstånd eller andra personliga omständigheter eller om gäldenärens eller konkursboets företagshemligheter, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller något annat föreskrivs i lag. Tystnadsplikten hindrar inte konkursboets förvaltning från att använda sig av uppgifterna till den del detta är nödvändigt för förvaltningen och utredningen av boet eller för realisering av egendomen.

Gäldenären får inte för en utomstående röja eller för egen vinning utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta och som berör en företagshemlighet i konkursboet, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller något annat föreskrivs i lag. Gäldenären får inte heller röja eller utnyttja en företagshemlighet som ansluter sig till verksamhet som har bedrivits före konkursens början, om det är uppenbart att röjandet eller utnyttjandet kan sänka värdet på den egendom som ingår i boet eller försvåra dess realisering.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

87.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) 16 §, sådan den lyder i lag 650/1999, som följer:

16 §

Trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får konkursombudsmannen till domstolen och skatteförvaltningen samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott lämna ut sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden som han eller hon tagit del av i sitt uppdrag. Konkursombudsmannen

har rätt att lämna ut en sekretessbelagd uppgift också till den som behöver uppgiften för att bevaka sina intressen eller rättigheter eller för att fullgöra sina skyldigheter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

88.

Lag

om ändring av 36 § i veterinärvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i veterinärvårdslagen (765/2009) det inledande stycket i 36 § som följer:

36 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Trots tystnadsplikten får uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företags-hemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden lämnas ut

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

89.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om växtskyddsmedel

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) det inledande stycket i 32 §, sådant det lyder i lag 1160/2013, som följer:

32 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning får trots be-

stämmeiserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)
lämna ut uppgifterna till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

90.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om hästtävlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hästtävlingar (796/1993) 14 §,
sådan den lyder i lag 851/2011, som följer:

14 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 11 § i denna lag för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

91.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014) 23 §
1 mom. som följer:

23 §

Utlämnande av uppgifter

201

RP 49/2018 rd

Trots den tystnadsplikt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får sådana uppgifter om en fysisk persons, en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska situation, om företagshemlighet eller om en fysisk persons personliga förhållanden som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen, Innovationsfinansieringsverket Tekes, statens specialfinansieringsbolag, jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, arbets- och näringsbyrån samt skattemyndigheten, om det behövs för att sköta sådana understödsärenden eller tillsynsuppgifter som hör till myndigheten eller specialfinansieringsbolaget.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

92.

Lag

om ändring av 146 § i avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallslagen (646/2011) 146 § som följer:

146 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott. Uppgifter som annars är sekretessbelagda får dessutom lämnas ut till tullmyndigheterna för tillsyn över verkställigheten av avfallsskattelagen (1126/2010) och lagen om accis på vissa dryckesförpackningar.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

93.

Lag

om ändring av 210 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 210 § 2 mom. som följer:

202

210 §

Sekretess och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott samt om ett för Finland bindande internationellt fördrag kräver det.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

94.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) det inledande stycket i 43 § som följer:

43 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trots den sekretess som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får uppgifter som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller någon enskilds eller sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden lämnas ut

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

95.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om transport av djur

203

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) det ledande stycket i 33 §,
sådant det lyder i lag 844/2011, som följer:

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

96.

Lag

om ändring av 52 § i lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) det inledande stycket i 52 § som följer:

52 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretessplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemligheter eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessplikten lämnas ut till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

97.

Lag

204

RP 49/2018 rd

om ändring av 57 § i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) det inledande stycket i 57 § som följer:

57 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården vid fullgörandet av uppgifter som hänför sig till tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller om en enskilds hälsotillstånd eller personliga förhållanden, får verket trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i 56 § 2 mom. i denna lag lämna ut uppgifterna

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

98.

Lag

om ändring av 27 § i lagen om gödselafabrikat

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gödselafabrikat (539/2006) det inledande stycket i 27 §, sådant det lyder i lag 846/2011, som följer:

27 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

99.

Lag

om ändring av 81 § i livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) det inledande stycket i 81 § som följer:

81 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess när det gäller uppgifter som erhållits under tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Trots tystnadsplikten får uppgifter som erhållits vid tillsynen över att denna lag iakttas eller vid utförandet av uppgifter i anslutning till tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden lämnas till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

100.

Lag

om ändring av 74 § i hiss säkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hiss säkerhetslagen (1134/2016) det inledande stycket i 74 § 2 mom. som följer:

74 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Hiss säkerhetsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

101.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) det inledande stycket i 13 § som följer:

13 §

Rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

Marknadskontrollmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid kontrollen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

102.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om ädelmetallarbeten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ädelmetallarbeten (1029/2000) det inledande stycket i 15 § som följer:

15 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag som hänför sig till tillsynen över att denna lag iakttas har tagit del av uppgifter om en enskilds, en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska ställning, företagshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

103.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknads- kontrollen av vissa produkter som medför risk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av
vissa produkter som medför risk (1197/2009) 5 §,
sådan den lyder i lag 1268/2010, som följer:

5 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess för de uppgifter som ingår i underrättelserna enligt denna lag
finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och i artikel 19 i den
förordning som nämns i 1 § 1 mom. i denna lag. På sekretessen tillämpas dessutom bestäm-
melserna i artikel 16 i det direktiv som nämns i 1 § 1 mom. i denna lag. Oberoende av sekre-
tessen får sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, fö-
retagshemlighet och en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid fullgörandet av
uppgifter enligt denna lag lämnas ut till Säkerhets- och kemikalieverket, en marknadskon-
trollmyndighet och till Europeiska kommissionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

104.

Lag

om ändring av 26 § i lagen om handel med utsäde

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med utsäde (728/2000) 26 §,
sådan den lyder i lag 849/2011, som följer:

26 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en en-
skilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller företagshemlighet får trots be-
stämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut
uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 §
1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 15—
17 § i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

105.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om kosmetiska produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kosmetiska produkter (492/2013) 16 § 2 mom. som följer:

16 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

I enlighet med vad som föreskrivs i 1 mom. får tillsynsmyndigheten lämna ut vid tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemlighet, eller om en enskilds personliga förhållanden, till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och Konkurrens- och konsumentverket för tillsyn enligt lag, till de övriga EU-ländernas behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 29 och 30 i EU:s kosmetikaförordning samt till förundersökningsmyndigheter för förhindrande och utredning av brott och till åklagare för åtalsprövning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

106.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden (1186/2009) 15 § 1 mom. som följer:

15 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Teleföretaget och den som ansöker om stöd ska på begäran av kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket samla in och trots företagshemligheter till kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket lämna uppgifter som är nödvändiga för styrningen och övervakningen av bredbandsprojektet. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål i den form som myndigheten begär och avgiftsfritt.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

107.

Lag

om ändring av tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tobakslagen (549/2016) 21 § 2 mom., 30 § 2 mom., 42 § 4 mom., 88 § och 94 § 2 mom. som följer:

21 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av uppgifter om tobaksprodukter

När tillverkare och importörer lämnar uppgifter i enlighet med detta kapitel ska de ange vilka av uppgifterna som de anser utgöra företagshemligheter.

30 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av uppgifter om andra produkter

När tillverkare och importörer lämnar uppgifter i enlighet med detta kapitel ska de ange vilka av uppgifterna som de anser utgöra företagshemligheter.

42 §

Datalagringsanläggning

Särskilda bestämmelser gäller för skydd för företagshemligheter och skydd för personuppgifter.

88 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna får Valvira eller kommunen till en annan tillsynsmyndighet lämna ut sådana uppgifter om företagshemligheter som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller vid utförande av uppgifter i anslutning till tillsynen, om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av de tillsynsuppgifter som åligger myndigheten i fråga. Uppgifter får även lämnas ut till utländska organ och inspektörer som förutsätts i EU:s lagstiftning eller nå-

gon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland, i de fall då ifrågavarande lagstiftning eller avtal förutsätter detta.

94 §

Registrering och offentliggörande av uppgifter om produkttillsyn

Valvira gör de uppgifter som erhållits med stöd av 14 § 1 mom. 1—4 punkten och 15, 18, 26 och 29 §, med undantag för företagshemligheter, tillgängliga för allmänheten på en webbplats, där det bara kan göras enskilda sökningar med produktnamnet eller namnet eller företags- och organisationsnumret på den registrerade som sökvillkor.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

108.

Lag

om ändring av 16 kap. 10 § i lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsföreningar (1250/1987) 16 kap. 10 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 1231/2009, som följer:

16 kap.

Särskilda stadganden

10 §

Den som i egenskap av anställd hos en försäkringsförening eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av en försäkringsförening eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 2—5 mom. har fått veta något om försäkringsföreningens, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller fått kännedom om en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag. Sådana uppgifter om en kund som omfattas av sekretess får, med undantag för föreningsstämmans röstlängd, inte heller lämnas till föreningsstämma eller till delägare som deltar i stämman.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

109.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning (1543/2011) 16 § 2 mom. som följer:

16 §

Utlämnande av uppgifter och sekretess

Den som vid ett granskningsuppdrag eller något annat uppdrag som sammanhänger med övervakningen av ränteutjämning eller export- eller fartygskredit har fått kännedom om ett företags ekonomiska ställning eller företagshemligheter får inte utan samtycke av den berörde för utomstående röja eller för egen vinning utnyttja dessa uppgifter. Bestämmelser om sekretessbelagda myndighetshandlingar finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

110.

Lag

om ändring av 39 § i fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (1090/2002) det inledande stycket i 39 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1609/2015, som följer:

39 §

Register över typgodkännanden

De uppgifter i registret över typgodkännanden som innehåller företagshemligheter får trots bestämmelserna om sekretess lämnas till

Denna lag träder i kraft den 20 .

212

111.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om penninginsamlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om penninginsamlingar (255/2006) 28 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom.,
sådana de lyder i lag 505/2009, som följer:

28 §

Rätt att få uppgifter

Polisstyrelsen och polisinrättningen har rätt att få sådana uppgifter som direkt hänför sig till anordnandet av penninginsamlingar och sådana uppgifter som behövs för tillsynen över anordnandet av penninginsamlingar enligt följande:

1) av sökanden eller tillståndshavaren och av den som i praktiken anordnar penninginsamlingen, avgiftsfritt och oberoende av att sammanslutningars medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet,

Polisstyrelsen har rätt att av tillståndshavaren och av den som i praktiken anordnar penninginsamlingen, avgiftsfritt och oberoende av att sammanslutningars medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet, få uppgifter som behövs för den statistikföring som gäller anordnandet av penninginsamlingar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

112.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur (276/2016) 5 § 2 mom. 3 punkten som följer:

5 §

Central informationspunkt

Information behöver dock inte lämnas till den del lämnandet kan anses äventyra

3) företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

113.

Lag

om ändring av 39 b § i förvaltningsprocesslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förvaltningsprocesslagen (586/1996) 39 b § 3 mom. 1 punkten,
sådan den lyder i lag 799/2015, som följer:

39 b §

Vittnets tystnadsrätt

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får ett vittne vägra vittna till den del avläggandet av vittnesmål skulle röja

1) en företagshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av ärendet och följderna av att bevisningen inte läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar, eller

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

114.

Lag

om ändring av 22 § i lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter (978/1991) 22 §, sådan den lyder i lag 676/1999, som följer:

22 §

Den som vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning får trots be-

stämmeleserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott samt till den som avses i 21 § för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

115.

Lag

om ändring av 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) 10 kap. 2 § 1 mom. som följer:

10 kap.

Tillsyn, tystnadsplikt och särskilda befogenheter

2 §

Tystnadsplikt

Den som vid fullgörande av uppdrag enligt denna lag eller som i egenskap av medlem eller ersättare i ett börsorgan eller som anställd hos en börs har fått kännedom om icke-offentliggjorda uppgifter om en emittents eller någon annan persons ekonomiska ställning eller en omständighet som gäller deras enskilda förhållanden eller om en företagshemlighet, får inte röja eller utnyttja uppgifterna, om det inte har föreskrivits eller i behörig ordning bestämts att de ska röjas eller om inte den i vars intresse tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 12 april 2018

Statsminister

Juha Sipilä

RP 49/2018 rd

Näringsminister Mika Lintilä

2.

Lag

om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 4 §, 6 § 3 mom. och 10 §, av dem 6 § 3 mom. sådant det lyder i lag 405/1986 och 10 § sådan den lyder i lag 810/1990, samt
ändras 11 § 1 mom., sådant det lyder i lag 117/2013, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

(upphävs)

Ingen får utan laga rätt anskaffa eller försöka anskaffa uppgift om affärshemlighet och utnyttja eller yppa på detta sätt anskaffad uppgift.

Den som under den tid han varit anställd hos näringsidkare har fått kännedom om affärshemlighet, får icke under sin anställningstid utan laga rätt utnyttja denna, ej heller yppa den i avsikt att bereda sig eller annan fördel eller skada annan.

Den som vid fullgörande av uppgift på näringsidkares vägnar har fått kännedom om affärshemlighet eller som för utförande av arbete eller fullgörande av uppgift eller eljest för affärsändamål har anförtrotts teknisk förebild eller teknisk anvisning, får icke utan laga rätt utnyttja eller yppa den.

Den som av annan fått kännedom om affärshemlighet, teknisk förebild eller teknisk anvisning med vetskap om att denne anskaffat eller yppat uppgiften utan laga rätt, får icke utnyttja eller yppa den.

6 §

Näringsidkare, som i strid med stadgandena i 4 § har utnyttjat annans affärshemlighet, tekniska förebild eller tekniska anvisning eller som har yppat sådan, kan förbjudas att fortsätta med eller upprepa dylikt förfarande. Förbudet skall förstärkas med vite, om ej detta av särskilt skäl är obehövligt.

(upphävs)

10 §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Den som med uppsåt i strid med 4 § utnyttjar en teknisk förebild eller teknisk anvisning eller röjer den skall, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag, för missbruk av teknisk förebild eller anvisning dömas till böter.

Den som annars med uppsåt förfar i strid med 4 § och därigenom begår ett brott som avses i 30 kap. 4–6 §§ strafflagen skall för företagsspioneri, brott mot företagshemlighet eller missbruk av företagshemlighet dömas enligt strafflagen.

11

Åtal för brott och förseelser enligt 9 och 10 § handläggs i *Helsingfors* tingsrätt. Åklagaren får inte väcka åtal för en förseelse som avses i denna lag, om inte målsäganden har anmält förseelsen till åtal.

11 §

Åtal för brott och förseelser enligt 9 § handläggs i tingsrätten. Åklagaren får inte väcka åtal för en förseelse som avses i denna lag, om inte målsäganden har anmält förseelsen till åtal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 3 kap. 4 och 5 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 3 kap. 4 § och 5 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap

3 kap.

Arbetstagarens skyldigheter

Arbetstagarens skyldigheter

4 §

4 §

Affärs- och yrkeshemligheter

Företagshemligheter

Medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte utnyttja arbetsgivarens af-

Medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte *obehörigen* utnyttja arbets-

Gällande lydelse

färs- eller yrkeshemligheter eller röja dem för någon annan. Om arbetstagaren har fått uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

Ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren är förutom den arbetstagarare som har röjt en hemlighet även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller hade bort veta att arbetstagaren handlade obehörigt.

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal skall bland annat beaktas arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av affärs- eller yrkeshemligheter eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter.

Föreslagen lydelse

givarens *företagshemligheter* eller röja dem för någon annan. Om arbetstagaren har anskaffat uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

Bestämmelser om skyddet för företagshemligheter finns dessutom i lagen om företagshemligheter (/).

Ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren är förutom den arbetstagarare som har röjt en *företagshemlighet* även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller *borde ha vetat* att arbetstagaren handlade obehörigt.

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal *ska* bland annat *hänsyn tas till* arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av *företagshemligheter* eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i rättegångsbalken 7 kap. 4 §, det inledande stycket i 15 kap. 17 § 1 mom. samt 17 kap. 13 § 3 mom. och 19 §, sådana de lyder, 7 kap. 4 § i lagarna 119/2013 och 24/2016 samt det inledande stycket i 15 kap. 17 § 1 mom. samt 17 kap. 13 § 3 mom. och 19 § i lag 732/2015, som följer:

Gällande lydelse

7 kap

Om säkringsåtgärder

4 §

Angående säkringsåtgärder enligt detta kapitel beslutar de allmänna domstolarna på ansökan. Ärenden som avser säkringsåtgärder handläggs av den domstol där rättegången i den huvudsak som gäller sökandens yrkande eller rättighet är anhängig. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om en rättegång inte är anhängig, avgörs frågan om behörig domstol enligt 10 kap.

Om en allmän domstol inte är behörig att behandla en huvudsak som avses i 1 mom., fattas beslut om säkringsåtgärden av tingsrätten på motpartens hemort eller på den ort där egendomen eller en betydande del av den finns eller där syftet med säkringsåtgärden annars kan nås.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) eller ett ärende som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i den lagen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd också när huvudsaken är ett tvistemål som avses i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och

Föreslagen lydelse

7 kap.

Om säkringsåtgärder

4 §

Angående säkringsåtgärder enligt detta kapitel beslutar de allmänna domstolarna på ansökan. Ärenden som avser säkringsåtgärder handläggs av den domstol där rättegången i den huvudsak som gäller sökandens yrkande eller rättighet är anhängig. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om en rättegång inte är anhängig, avgörs frågan om behörig domstol enligt 10 kap.

Om en allmän domstol inte är behörig att behandla en huvudsak som avses i 1 mom., fattas beslut om säkringsåtgärden av tingsrätten på motpartens hemort eller på den ort där egendomen eller en betydande del av den finns eller där syftet med säkringsåtgärden annars kan nås.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd, om huvudsaken är ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) eller ett ärende som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. 1 punkten i *lagen om rättegång i marknadsdomstolen* och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen ska besluta om säkringsåtgärden också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Med avvikelse från det som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska marknadsdomstolen besluta om en säkringsåtgärd också när huvudsaken är ett tvistemål som avses i 1 kap. 5 § i lagen om rättegång i marknadsdomstolen och en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och

Gällande lydelse

tiden för ändringssökande inte har löpt ut.

Vid sidan av marknadsdomstolen handlägger även den enhetliga patentdomstol som avses i det i Bryssel den 19 februari 2013 ingångna avtalet om en enhetlig patentdomstol (2013/C 175/01) ärenden som gäller säkringsåtgärder beträffande europeiska patent på det sätt som anges i det avtalet.

Marknadsdomstolen får inte besluta om en säkringsåtgärd, om ett mål som gäller säkringsåtgärden eller en huvudsak som gäller den pågår i den enhetliga patentdomstolen. Marknadsdomstolen får inte heller besluta om en säkringsåtgärd som enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Bestämmelser om kvarstad på fartyg samt om behörig domstol i vissa fall finns i 4 och 21 kap. i sjölagen (674/1994).

15 Kap

Om rättegångsombud

17 §

Ett rättegångsombud eller rättegångsbiträde eller deras biträden eller en tolk får inte olovligen röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller affärs- eller yrkeshemligheter som han eller hon har fått kännedom om

17 kap

Föreslagen lydelse

tiden för ändringssökande inte har löpt ut.

Om huvudsaken är ett tvistemål som avses i lagen om företagshemligheter (/) ska den allmänna domstol eller marknadsdomstolen, där rättegången i den huvudsak som gäller den sökandes yrkande eller rättighet är anhängig besluta om säkringsåtgärden. Om behandlingen av huvudsaken har avslutats och den tid inom vilken ändring ska sökas inte har löpt ut, ska ärendet som gäller säkringsåtgärden handläggas av den domstol som senast behandlade huvudsaken. Om rättegången i huvudsaken inte ännu har inletts, ska den domstol som är behörig att behandla den huvudsak som gäller yrkandet eller rättigheten besluta om säkringsåtgärden.

Vid sidan av marknadsdomstolen handlägger även den enhetliga patentdomstol som avses i det i Bryssel den 19 februari 2013 ingångna avtalet om en enhetlig patentdomstol (2013/C 175/01) ärenden som gäller säkringsåtgärder beträffande europeiska patent på det sätt som avges i det avtalet.

Marknadsdomstolen får inte besluta om en säkringsåtgärd, om ett mål som gäller säkringsåtgärden eller en huvudsak som gäller den pågår i den enhetliga patentdomstolen. Marknadsdomstolen får inte heller besluta om en säkringsåtgärd som enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Bestämmelser om kvarstad på fartyg samt om behörig domstol i vissa fall finns i 4 och 21 kap. i sjölagen (674/1994).

15 kap.

Om rättegångsombud

17 §

Ett rättegångsombud eller rättegångsbiträde eller deras biträden eller en tolk får inte olovligen röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller *företagshemligheter* som han eller hon har fått kännedom om

17 kap.

Gällande lydelse

Om bevisning

13 §

En advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde får inte olovligen vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller affärs- eller yrkeshemligheter som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga personen att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, eller om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.

19 §

En person får vägra vittna om en affärs- eller yrkeshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar.

Föreslagen lydelse

Om bevisning

13 §

En advokat, ett rättegångsbiträde som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd eller ett offentligt rättsbiträde får inte olovligen vittna om en enskild persons eller en familjs hemlighet eller *en företagshemlighet* som han eller hon har fått kännedom om i något annat uppdrag än ett sådant som avses i 1 mom. Domstolen får dock ålägga personen att vittna i ett mål där åklagaren utför åtal för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, eller om skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver det.

19 §

En person får vägra vittna om *en företagshemlighet*, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av målet och följderna av att bevisningen läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 7 kap. 4 § 6 och 7 mom.
träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.
På ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av lagen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

6.

Lag

om ändring av lagen om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

RP 49/2018 rd

ändras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 1 kap. 5 §, 1 a kap. 4 § 1 mom. 4 punkten, 4 kap. 1 § 2 mom. och 17 §, 5 kap. 2 § 2 mom. och 12 §, 6 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 3 § 1 mom. och 8 § 1 mom. samt 7 kap. 4 § 1 mom.,

av dem 1 kap. 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2016, 1 a kap. 4 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 678/2016, 4 kap. 1 § 2 mom. och 17 §, 6 kap. 1 § 1 mom., 2 §, 3 § 1 mom. och 8 § 1 mom. och 7 kap. 4 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1495/2016, samt

fogas till 1 kap. 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1495/2016, ett nytt 5 mom. och till 1 a kap. 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 678/2016, en ny 5 punkt, som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

5 §

Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om kändan väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. Av särskilda skäl kan marknadsdomstolen pröva ett sådant annat tvistemål fastän talan inte har väckts samtidigt. Talan måste i så fall väckas innan förberedelsen enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken har förklarats avslutad eller innan en utsatt tid enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har löpt ut, om parten har förelagts en utsatt tid.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

Marknadsdomstolen handlägger som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt även tvistemål som hör till dess behörighet enligt lagen om företags-hemligheter (/).

5 §

Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om kändan väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. Av särskilda skäl kan marknadsdomstolen pröva ett sådant annat tvistemål fastän talan inte har väckts samtidigt. Talan måste i så fall väckas innan förberedelsen enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken har förklarats avslutad eller innan en utsatt tid enligt 22 § i *det kapitlet* har löpt ut, om parten har förelagts en utsatt tid.

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt den lag som nämns i 4 § 5 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om kändan väcker

Gällande lydelse

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. får marknadsdomstolen pröva även ett genkärsmål som svaranden har väckt mot käranden i något annat mål, om genkärsmålet gäller samma sak som huvudkärsmålet eller en sak som har samband med det målet.

Vad som bestäms i 1 och 2 mom. förutsätter dock att något annat inte följer av ett avtal om behörig domstol som parterna har ingått eller av exklusiv behörighet för någon annan domstol. Marknadsdomstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett mål enligt 1 och 2 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att målet inleddes.

1 a kap

Allmänna bestämmelser om behandling av mål och ärenden

4 §

Domförhet med en ledamot i tvistemål och

Föreslagen lydelse

talans samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och kärsmålen stöder sig på väsentligen samma grund och, om det finns flera svarande, svarandena är juridiska personer eller sådana fysiska personer som bedriver näringsverksamhet. Av särskilda skäl kan marknadsdomstolen pröva ett sådant annat tvistemål fastän talan inte har väckts samtidigt. Talan måste i så fall väckas innan förberedelsen enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken har förklarats avslutad eller innan en utsatt tid enligt 22 § i det kapitlet har löpt ut, om parten har förelagts en utsatt tid.

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. får marknadsdomstolen pröva även ett genkärsmål som svaranden har väckt mot käranden i något annat mål, om genkärsmålet gäller samma sak som huvudkärsmålet eller en sak som har samband med det målet. I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt den lag som nämns i 4 § 5 mom. får marknadsdomstolen pröva även ett genkärsmål som svaranden har väckt mot käranden i något annat mål, om genkärsmålet gäller samma sak som huvudkärsmålet eller en sak som har samband med det målet och käranden är en juridisk person eller en sådan fysisk person som bedriver näringsverksamhet.

Vad som föreskrivs i 1–3 mom. förutsätter dock att något annat inte följer av ett avtal om behörig domstol som parterna har ingått eller av exklusiv behörighet för någon annan domstol.

Marknadsdomstolen fortsätter att vara behörig att pröva ett mål enligt 1–3 mom. även om de omständigheter som behörigheten grundar sig på förändras efter det att målet inleddes.

1 a kap.

Allmänna bestämmelser om behandling av mål och ärenden

4 §

Domförhet med en ledamot i tvistemål och

Gällande lydelse

ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I tvistemål och i ansökningsärenden har marknadsdomstolen en sammansättning med en lagfaren ledamot

4) när ett ärende som gäller säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken behandlas separat.

4 kap

Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten och i 2 och 4 mom. (ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt) samt ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 § ska handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i 17–24 §.

17 §

Tillämpning av rättegångsbalken

Om inte något annat följer av denna lag eller, i fråga om ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt, av någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom., tillämpas på handläggningen i marknadsdomstolen av de tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som anges i de nämnda bestämmelserna samt

Föreslagen lydelse

ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt.

I tvistemål och i ansökningsärenden har marknadsdomstolen en sammansättning med en lagfaren ledamot.

4) när ett ärende som gäller säkringsåtgärder som avses i 7 kap. i rättegångsbalken behandlas separat,

5) när ett ärende som gäller interimistiskt förbud enligt 9 § i lagen om företagshemligheter behandlas separat.

4 kap.

Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

1 §

Kapitlets tillämpningsområde

Ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten eller i 2, 4 och 5 mom. (ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt) samt ett tvistemål som avses i det kapitlets 5 § ska handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i detta kapitlets 17–24 §.

17 §

Tillämpning av rättegångsbalken

Om inte något annat följer av denna lag eller, i fråga om ett tvistemål eller ansökningsärende som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt, av någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom., tillämpas på handläggningen i marknadsdomstolen av de tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som anges i de nämnda bestämmelserna

Gällande lydelse

av de tvistemål som avses i det kapitlets 5 § vad som i rättegångsbalken föreskrivs om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i tingsrätten.

5 kap

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

2 §

Vem som har rätt att väcka ett ärende

I ärenden som gäller meddelande av ett förbud som avses i 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får ansökan enligt 1 § i detta kapitel göras av den näringsidkare som ett i 1–3 § i den lagen avsett förfarande riktas mot eller vars verksamhet det kan skada *eller vars affärshemlighet, tekniska förebild eller tekniska anvisning en annan näringsidkare har utnyttjat eller röjt i strid med 4 § i den lagen*, eller av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen.

12 §

Utredning av ärenden

Marknadsdomstolen får skaffa upplysningar på eget initiativ i ett ärende och ålägga en näringsidkare att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas. Ingen får dock förpliktas att röja en affärs- eller yrkeshemlighet om det inte finns särskilda skäl. Ett åläggande kan förenas med vite.

6 kap

Särskilda bestämmelser

1 §

Handläggning av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i samma rättegång

Föreslagen lydelse

samt av de tvistemål som avses i det kapitlets 5 § vad som i rättegångsbalken föreskrivs om handläggningen av tvistemål och ansökningsärenden i tingsrätten.

5 kap.

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

2 §

Vem som har rätt att väcka ett ärende

I ärenden som gäller meddelande av ett förbud som avses i 6 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet får ansökan enligt 1 § i detta kapitel göras av den näringsidkare som ett i 1–3 § i den lagen avsett förfarande riktas mot eller vars verksamhet det kan skada eller av en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen.

12 §

Utredning av ärenden

Marknadsdomstolen får skaffa upplysningar på eget initiativ i ett ärende och ålägga en näringsidkare att lämna sådana uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna utredas. Ingen får dock förpliktas att röja *en företags-hemlighet* om det inte finns särskilda skäl därtill. Ett åläggande kan förenas med vite.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Handläggning av tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt i samma rättegång

Gällande lydelse

Tvistemål mellan samma eller olika parter och som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten samt i 2 och 4 mom. kan handläggas i samma rättegång, om detta främjar utredningen av målen.

2 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt och ett annat tvistemål i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. och ett tvistemål enligt 5 § i det kapitlet ska handläggas i samma rättegång.

Om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att förberedelsen i ett tvistemål som avses i det kapitlets 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkt eller i 2 eller 4 mom. har förklarats avslutad i enlighet med 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken, får marknadsdomstolen handlägga tvistemålen separat, om de inte utan olägenhet kan handläggas i samma rättegång. Marknadsdomstolen kan förfara på samma sätt om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att den tid som enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har satts ut för en part har löpt ut.

3 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett marknadsrättsligt ärende i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom. och ett marknadsrättsligt ärende får handläggas i samma rättegång, om de har anknytning till varandra och kan handläggas tillsammans utan olägenhet.

8 §

Föreslagen lydelse

Tvistemål mellan samma eller olika parter och som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten samt i 2, 4 och 5 mom. kan handläggas i samma rättegång, om detta främjar utredningen av målen.

2 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt och ett annat tvistemål i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom. och ett tvistemål enligt 5 § i det kapitlet ska handläggas i samma rättegång.

Om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att förberedelsen i ett tvistemål som avses i det kapitlets 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkt eller i 2, 4 eller 5 mom. har förklarats avslutad i enlighet med 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken, får marknadsdomstolen handlägga tvistemålen separat, om de inte utan olägenhet kan handläggas i samma rättegång. Marknadsdomstolen kan förfara på samma sätt om talan enligt 1 kap. 5 § 2 mom. väcks efter att den tid som enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har satts ut för en part har löpt ut.

3 §

Handläggning av ett tvistemål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt och ett marknadsrättsligt ärende i samma rättegång

Ett tvistemål som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom. och ett marknadsrättsligt ärende får handläggas i samma rättegång, om de har anknytning till varandra och kan handläggas tillsammans utan olägenhet.

8 §

Gällande lydelse

Avkunnande eller meddelande av avgöranden i andra mål och ärenden

I tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten och i 2 och 4 mom., i tvistemål enligt det kapitlets 5 § och i marknadsrättsliga ärenden avkunnas marknadsdomstolens avgörande efter att beslutsöverläggningen har avslutats eller meddelas avgörandet i marknadsdomstolens kansli. Ett avgörande som har avkunnats dateras dagen för avkunnandet och ett avgörande som har meddelats i kansliet dateras den dag då det finns tillgängligt för parterna.

7 kap

Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden

4 §

Sökande av ändring i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt i marknadsrättsliga ärenden

Ändring i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2 eller 4 mom., i ett tvistemål enligt 1 kap. 5 § samt i ett marknadsrättsligt ärende får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

Föreslagen lydelse

Avkunnande eller meddelande av avgöranden i andra mål och ärenden

Tvistemål och ansökningsärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt de lagar som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 och 15 punkten och i 2, 4 och 5 mom., i tvistemål enligt det kapitlets 5 § och i marknadsrättsliga ärenden avkunnas marknadsdomstolens avgörande efter att beslutsöverläggningen har avslutats eller meddelas avgörandet i marknadsdomstolens kansli. Ett avgörande som har avkunnats dateras dagen för avkunnandet och ett avgörande som har meddelats i kansliet dateras den dag då det finns tillgängligt för parterna.

7 kap.

Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden

4 §

Sökande av ändring i tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt i marknadsrättsliga ärenden

Ändring i ett avgörande av marknadsdomstolen i ett tvistemål eller ansökningsärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt någon lag som nämns i 1 kap. 4 § 1 mom. 1–10, 13 eller 15 punkten eller i 2, 4 eller 5 mom., i ett tvistemål enligt 1 kap. 5 § samt i ett marknadsrättsligt ärende får sökas genom besvär hos högsta domstolen, om högsta domstolen meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
På behandlingen av ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

8.

Lag

om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000) den finska språkdräkten i det inledande stycket i 1 § 2 mom. samt 1 § 2 mom. 2 punkten, 5 § 1 mom. och 7 b §, av dem 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 745/2015 och 7 b § sådan den lyder i lagarna 120/2013 och 25/2016, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas också på säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller

Denna lag tillämpas också på säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller:

2) ersättande av skada som baserar sig på att en affärshemlighet, teknisk förebild eller teknisk anvisning som avses i 4 § lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) utan laga rätt har utnyttjats eller röjts eller meddelande av ett sådant förbud som avses i lagens 6 § på nämnda grund.

2) ersättande av skada som baserar sig på att *en sådan företagshemlighet eller teknisk anvisning som avses i lagen om företagshemligheter (/) obehörigen* har utnyttjats eller röjts eller meddelande av ett sådant förbud som avses i 8 § i den lagen.

5 §

5 §

Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder

Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder

Utmätningssmannen har rätt att vid behov få handräckning av polisen för verkställigheten av ett beslut om säkringsåtgärder. Utmätningssmannen får vid behov anlita ojäviga sakkunniga som hjälp när ett beslut om säkringsåtgärd verkställs. I fråga om jäv för sakkunniga tillämpas vad som i 17 kap. 35 § 2 mom. i rättegångsbalken föreskrivs om jäv för sakkunniga. Sökanden eller en företrädare för sökanden kan dock vara sakkunnig, om det är sannolikt att det inte leder till att den sakkunnige får kännedom om en ovidkommande privat affärs- eller yrkeshemlighet.

Utmätningssmannen har rätt att vid behov få handräckning av polisen för verkställigheten av ett beslut om säkringsåtgärder. Utmätningssmannen får vid behov anlita ojäviga sakkunniga som hjälp när ett beslut om säkringsåtgärd verkställs. I fråga om jäv för sakkunniga tillämpas vad som i 17 kap. 35 § 2 mom. i rättegångsbalken föreskrivs om jäv för sakkunniga. Sökanden eller en företrädare för sökanden kan dock vara sakkunnig, om det är sannolikt att det inte leder till att den sakkunnige får kännedom om en ovidkommande privat *företagshemlighet*.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 b §

7 b §

Forum

Forum

Marknadsdomstolen beslutar om en säkringsåtgärd i de fall som avses i 1 § 1 mom. och 1 § 2 mom. 2 punkten samt om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §, om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen beslutar om säkringsåtgärden och åläggandet om rätt till information enligt 7 a § också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Marknadsdomstolen beslutar om en säkringsåtgärd i de fall som avses i 1 § 1 mom. samt om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §, om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Marknadsdomstolen beslutar om säkringsåtgärden och åläggandet om rätt till information enligt 7 a § också när rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts.

Beslut om en säkringsåtgärd enligt denna lag i de fall som avses i 1 § 2 mom. 2 punkten fattas av tingsrätten, om en rättegång i huvudsaken pågår i tingsrätten eller handläggningen av huvudsaken i tingsrätten har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut, eller av marknadsdomstolen om en rättegång i huvudsaken pågår i marknadsdomstolen eller handläggningen av huvudsaken i marknadsdomstolen har avslutats och tiden för ändringssökande inte har löpt ut. Om någon rättegång i huvudsaken ännu inte har inletts, fattas beslutet om säkringsåtgärden av den domstol som är behörig att behandla huvudsaken.

Vid sidan av marknadsdomstolen handlägger även den enhetliga patentdomstol som avses i det i Bryssel den 19 februari 2013 ingångna avtalet om en enhetlig patentdomstol (2013/C 175/01) ärenden som gäller säkringsåtgärder beträffande europeiska patent på det sätt som avges i det avtalet.

Vid sidan av marknadsdomstolen handlägger även den enhetliga patentdomstol som avses i det i Bryssel den 19 februari 2013 ingångna avtalet om en enhetlig patentdomstol (2013/C 175/01) ärenden som gäller säkringsåtgärder beträffande europeiska patent på det sätt som *anges* i det avtalet.

Marknadsdomstolen får inte besluta om en säkringsåtgärd, om ett mål som gäller säkringsåtgärden eller en huvudsak som gäller den pågår i den enhetliga patentdomstolen. Marknadsdomstolen får inte heller besluta om ett sådant ärende gällande en säkringsåtgärd som enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

Marknadsdomstolen får inte besluta om en säkringsåtgärd, om ett mål som gäller säkringsåtgärden eller en huvudsak som gäller den pågår i den enhetliga patentdomstolen. Marknadsdomstolen får inte heller besluta om ett sådant ärende gällande en säkringsåtgärd som enligt avtalet om en enhetlig patentdomstol omfattas av den enhetliga patentdomstolens exklusiva behörighet.

I övrigt beslutar den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken

I övrigt beslutar den behöriga domstolen enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i rättegångsbalken

Gällande lydelse

om en säkringsåtgärd som avses i denna lag och om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §.

Föreslagen lydelse

om en säkringsåtgärd som avses i denna lag och om ett åläggande om rätt till information enligt 7 a §.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Bestämmelserna i 7 b § 3 och 4 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.
På domtolsbehandlingen av ärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

9.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 2 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007), sådan den lyder delvis ändrad i lag 742/2015, ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Föreslagen lydelse

2 §

Lagens tillämpningsområde

Bestämmelser om begränsning av partsoffentlighet hos en juridisk person vid en rättegång som gäller obehörigt anskaffande, utnyttjande eller röjande av en företagshemlighet finns i 14 § i lagen om företagshemligheter (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 11 § 2 mom. 6 punkten, 24 § 1 mom. 17 och 20 punkten samt det inledande stycket i 26 § 2 mom.,
av dem 11 § 2 mom. 6 punkten sådan den lyder i lag 1400/2016, som följer:

Gällande lydelse

11 §

En parts rätt att ta del av en handling

En part, hans ombud eller hans biträde har inte den i 1 mom. avsedda rätten

6) när det vid offentlig upphandling är fråga om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter; uppgift om det totalpris som används vid anbudsjämförelsen ska dock alltid lämnas,

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

17) handlingar som innehåller uppgifter om statens, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers affärs- eller yrkeshemligheter, samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets

Föreslagen lydelse

11 §

En parts rätt att ta del av en handling

En part, hans ombud eller hans biträde har inte den i 1 mom. avsedda rätten

6) när det vid offentlig upphandling är fråga om en annan anbudssökandes eller anbudsgivares *företagshemligheter*; uppgift om det totalpris som används vid anbudsjämförelsen ska dock alltid lämnas,

24 §

Sekretessbelagda myndighetshandlingar

Om inte något annat föreskrivs särskilt, är följande myndighetshandlingar sekretessbelagda:

17) handlingar som innehåller uppgifter om statens, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers *företagshemligheter*, samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets

Gällande lydelse

eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningsars eller stiftelsers möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel,

20) handlingar som innehåller uppgifter om en privat affärs- eller yrkeshemlighet samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa,

26 §

Allmänna grunder för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

En myndighet får också utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som gäller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller klientförhållande hos hälso- och sjukvården eller socialvården eller beviljade förmåner eller sådana omständigheter som avses i 24 § 1 mom. 32 punkten och som gäller någons privatliv eller en motsvarande omständighet som enligt någon annan lag skall vara sekretessbelagd, om uppgiften behövs

Föreslagen lydelse

eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningsars eller stiftelsers möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel,

20) handlingar som innehåller uppgifter om en privat *företagshemlighet* samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa,

26 §

Allmänna grunder för utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

En myndighet får också *trots* sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter som gäller någon annans ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller klientförhållande hos hälso- och sjukvården eller socialvården eller beviljade förmåner eller sådana omständigheter som avses i 24 § 1 mom. 32 punkten och som gäller någons privatliv eller en motsvarande omständighet som enligt någon annan lag skall vara sekretessbelagd, om uppgiften behövs

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 30 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 30 kap. 4—6 och 11 §,
sådana de lyder, 4, 6 och 11 § i lag 769/1990 och 5 § i lagarna 769/1990, 54/1993 och
61/2003, som följer:

Gällande lydelse

30 kap

Om näringsbrott

4 §

Företagsspioneri

Den som obehörigen skaffar uppgifter om en annans företagshemlighet genom att

1) tränga in i ett utrymme som är stängt för utomstående eller i ett datasystem som är skyddat mot sådana,

2) i sin besittning förvärva eller kopiera en handling eller någon annan upptagning eller på något annat jämförbart sätt, eller genom att

3) använda tekniska specialanordningar för att obehörigen röja eller utnyttja en sådan hemlighet skall, om strängare straff för gärningen inte stadgas på något annat ställe i lag, för företagsspioneri dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

5 §

Brott mot företagshemlighet

Den som för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han fått del av

1) på grund av ett anställningsförhållande,

2) medan han varit medlem av en sammanslutnings eller stiftelses förvaltningsråd eller styrelse eller dess verkställande direktör, revisor eller likvidator, eller medan han skött någon därmed jämförbar uppgift,

3) medan han fullgjort ett uppdrag för någon annan eller annars på grund av ett förtroligt affärsförhållande, eller

4) i samband med saneringsförfarande i ett

Föreslagen lydelse

30 kap.

Om näringsbrott

4 §

Företagsspioneri

Den som obehörigen skaffar uppgifter om en annans företagshemlighet genom att

1) tränga in i ett utrymme som är stängt för utomstående eller i ett datasystem som är skyddat mot sådana,

2) i sin besittning förvärva eller kopiera en handling eller någon annan upptagning eller på något annat jämförbart sätt, eller

3) använda tekniska specialanordningar för att obehörigen röja eller utnyttja en sådan hemlighet *ska*, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *företagsspioneri* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Försök är straffbart.

5 §

Brott mot företagshemlighet

Den som för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning eller för att skada en annan obehörigen röjer eller utnyttjar någons företagshemlighet som han eller hon fått del av

1) på grund av ett anställningsförhållande,

2) medan han *eller hon* varit medlem av en sammanslutnings eller stiftelses förvaltningsråd eller styrelse eller dess verkställande direktör, revisor eller likvidator, eller medan han eller hon skött någon därmed jämförbar uppgift,

3) medan han *eller hon* fullgjort ett uppdrag för någon annan eller annars på grund

Gällande lydelse

företag,
skall, om strängare straff för gärningen *inte* stadgas på något annat ställe i lag, för *brott mot företagshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna paragraf gäller inte en gärning som den som avses i 1 mom. 1 punkten har begått sedan två år förflutit från anställningstidens slut.

Försök är straffbart.

6 §

Missbruk av företagshemlighet

Den som obehörigen

1) i näringsverksamhet utnyttjar någon annans företagshemlighet som har åtkommit eller röjts genom en gärning som är straffbar enligt denna lag, eller

2) för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning röjer en sådan hemlighet, skall för *missbruk av företagshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

11 §

Definition

Med *företagshemlighet* avses i detta kapitel en affärs- eller yrkeshemlighet eller någon motsvarande information om näringsverksamhet som en näringsidkare håller hemlig och vars röjande är ägnat att medföra ekonomisk skada för honom eller någon annan näringsidkare som har anförtrott honom informationen.

Föreslagen lydelse

av ett förtroligt affärsförhållande, eller
4) i samband med saneringsförfarande i ett företag,

ska, om *inte* strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot företagshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna paragraf gäller inte en gärning som den som avses i 1 mom. 1 punkten har begått sedan två år förflutit från anställningstidens slut.

Försök är straffbart.

6 §

Missbruk av företagshemlighet

Den som obehörigen

1) i näringsverksamhet utnyttjar någon annans företagshemlighet som har åtkommit eller röjts genom en gärning som är straffbar enligt denna lag, eller

2) för att bereda sig eller någon annan ekonomisk vinning röjer en sådan hemlighet, *ska* för *missbruk av företagshemlighet* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

11 §

Definition

Med *företagshemlighet* avses i detta kapitel en *företagshemlighet som avses i 2 § 1 punkten i lagen om företagshemligheter* (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 146 § 1 mom., den finska språkdräkten i 147 § 2 mom., i rubriken för 150, i 150 § 2–4 mom. och i 151 § 2 mom. samt 153 § 3 mom. som följer

Gällande lydelse

146 §

Sammanslutningsabbonenters behandlingsrätt i fall av missbruk

En sammanslutningsabbonent har rätt att behandla förmedlingsuppgifter för att förebygga och utreda olovligt brukande av avgiftsbelagda informationssamhällstjänster, kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller röjande av företagshemligheter enligt 30 kap. 11 § i strafflagen, på det sätt som bestäms i 147–156 § i denna lag.

153 §

Sammanslutningsabbonenters skyldighet att lämna uppgifter till företrädare för arbetstägarna i fall av missbruk

Företrädarna för arbetstägarna och de arbetstagare som avses i 2 mom. ska under hela den tid anställningsförhållandet är i kraft hemlighålla de kränkningar av företagshemligheten och de misstänkta fall av sådan kränkning som de fått kännedom om. I fråga om tystnadsplikten för tjänstemän och andra anställda hos myndigheter gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag. Det som föreskrivs ovan hindrar inte att uppgifter lämnas ut till tillsynsmyndigheterna.

Föreslagen lydelse

146 §

Sammanslutningsabbonenters behandlingsrätt i fall av missbruk

En sammanslutningsabbonent har rätt att behandla förmedlingsuppgifter för att förebygga och utreda olovligt brukande av avgiftsbelagda informations-samhällstjänster, kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller röjande av *sådana* företagshemligheter som avses i 30 kap. 11 § i strafflagen, på det sätt som *föreskrivs* i 147—156 § i denna lag.

153 §

Sammanslutningsabbonenters skyldighet att lämna uppgifter till företrädare för arbetstägarna i fall av missbruk

Företrädarna för arbetstägarna och de arbetstagare som avses i 2 mom. ska under hela den tid anställningsförhållandet är i kraft hemlighålla de kränkningar av företagshemligheten och de misstänkta fall av sådan kränkning som de fått kännedom om. I fråga om tystnadsplikten för tjänstemän och andra anställda hos myndigheter gäller vad som *föreskrivs* i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag. Det som föreskrivs ovan hindrar inte att uppgifter lämnas ut till tillsynsmyndigheterna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

om ändring av 14 § lagen om företagssanering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om företagssanering (47/1993) 14 § som följer:

Gällande lydelse

14 §

Tystnadsplikt

Utredaren, en medlem av borgenärsdelegationen eller en borgenär, en person som är anställd hos dem eller ett biträde eller en sakkunnig som anlitas av dem får inte utan lov röja eller till sin enskilda fördel utnyttja vad han i samband med förfarandet har fått veta om gäldenärens ekonomiska ställning, affärsförhållanden eller företagshemligheter.

Föreslagen lydelse

14 §

Tystnadsplikt

Utredaren, en medlem av borgenärsdelegationen eller en borgenär, en person som är anställd hos dem eller ett biträde eller en sakkunnig som anlitas av dem får inte olovligen röja eller till sin enskilda fördel utnyttja vad han *eller hon* i samband med förfarandet har fått veta om gäldenärens ekonomiska ställning, affärsförhållanden eller företagshemligheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 4 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) 4 kap. 4 § och 5 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 kap

Arbetstagarens skyldigheter

4 §

Affärs- och yrkeshemligheter

Medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte utnyttja arbetsgivarens affärs- eller yrkeshemligheter eller röja dem för någon annan. Om arbetstagaren har fått uppgifterna obehörigen, fortgår förbudet också

Föreslagen lydelse

4 kap.

Arbetstagarens skyldigheter

4 §

Företagshemligheter

Medan anställningsförhållandet varar får arbetstagaren inte *obehörigen* utnyttja arbetsgivarens *företagshemligheter* eller röja dem för någon annan. Om arbetstagaren har *anskaffat* uppgifterna obehörigen, fortgår

Gällande lydelse

sedan anställningsförhållandet har upphört.

Ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren är förutom den arbetstagare som har röjt en hemlighet även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller borde ha vetat att arbetstagaren handlade obehörigt.

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal ska bland annat beaktas arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av affärs- eller yrkeshemligheter eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter.

Föreslagen lydelse

förbudet också sedan anställningsförhållandet har upphört.

Bestämmelser om skyddet för företagshemligheter finns dessutom i lagen om företags-hemligheter (/).

Ansvarig för ersättande av den skada som orsakats arbetsgivaren är förutom den arbetstagare som har röjt en *företags-hemlighet* även den för vilken uppgifterna röjdes, om denne visste eller borde ha vetat att arbetstagaren handlade obehörigt.

5 §

Konkurrensförbudsavtal

Vid bedömningen av om det finns synnerligen vägande skäl till ett konkurrensförbudsavtal ska bland annat beaktas arten av arbetsgivarens verksamhet och behovet av sådant skydd som beror på bevarande av *företags-hemligheter* eller på specialutbildning som arbetsgivaren har ordnat för arbetstagaren samt arbetstagarens ställning och uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om medling i arbetstvister

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om medling i arbetstvister (420/1962) 18 § 1 mom., sådant det lyder i lag 799/1989, som följer:

Gällande lydelse

18 §

En förlikningsman får inte olovligen yppa

Föreslagen lydelse

18 §

En förlikningsman får inte olovligen *röja*
238

Gällande lydelse

en yrkes- eller affärshemlighet som han har fått kännedom om i sin tjänst eller i sitt uppdrag, eller en omständighet som har delgivits honom på ett villkor som nämns i 10 § 2 mom.

Föreslagen lydelse

en företagshemlighet som han eller hon har fått kännedom om i sin tjänst eller i sitt uppdrag, eller en omständighet som har delgivits honom *eller henne* på ett villkor som nämns i 10 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av lagen om integritetsskydd i arbetslivet

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) 2 § 3 mom., 5 a § 1 mom. 3 punkten, 7 § 1 mom. 6 punkten och 8 § 1 mom. 6 punkten, av dem 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag 126/2009 och 5 a § 1 mom. 3 punkten sådan den lyder i lag 511/2008, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Om arbetsgivarens rätt att i egenskap av abonnent för utredning av avgiftsskyldigheten få identifieringsuppgifter om en anslutning som ställts till arbetstagarens förfogande och om rätten att behandla identifieringsuppgifter som gäller arbetstagarens elektroniska kommunikation i situationer av olovligt brukande av ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst och för att skydda företagshemligheter föreskrivs i lagen om data-skydd vid elektronisk kommunikation (516/2004). Vad som i nämnda lag bestäms om användare av lokaliseringstjänster tillämpas på arbetstagare till vars förfogande arbetsgivaren har ställt en lokaliseringstjänst. På behandling av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat bestäms i denna lag.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om arbetsgivarens rätt att i egenskap av abonnent för utredning av avgiftsskyldigheten få identifieringsuppgifter om en anslutning som ställts till arbetstagarens förfogande och om rätten att behandla identifieringsuppgifter som gäller arbetstagarens elektroniska kommunikation i situationer av olovligt brukande av ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst och för att skydda företagshemligheter *finns* i lagen om *tjänster inom elektronisk kommunikation* (917/2014). Vad som i nämnda lag *föreskrivs* om användare av lokaliseringstjänster tillämpas på arbetstagare till vars förfogande arbetsgivaren har ställt en lokaliseringstjänst. På behandling av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

5 a §

Behandling av personkreditupplysningar

Behandling av personkreditupplysningar

För att bedöma tillförlitligheten hos en arbets sökande som valts till en uppgift har arbetsgivaren rätt att få tillgång till och använda personkreditupplysningar enligt 4 kap. i kreditupplysningslagen (527/2007) om den arbets sökande, när arbets sökanden ska arbeta med sådana uppgifter som kräver särskild tillförlitlighet och

För att bedöma tillförlitligheten hos en arbets sökande som valts till en uppgift har arbetsgivaren rätt att få tillgång till och använda personkreditupplysningar enligt 4 kap. i kreditupplysningslagen (527/2007) om den arbets sökande, när arbets sökanden ska arbeta med sådana uppgifter som kräver särskild tillförlitlighet och

3) för vars skötsel åtkomst till sådana affärs- och yrkeshemligheter beviljas som med tanke på arbetsgivaren eller dennas kund är centrala och som givits ett särskilt skydd,

3) för vars skötsel åtkomst till sådana *företagshemligheter* beviljas som med tanke på arbetsgivaren eller dennas kund är centrala och som givits ett särskilt skydd,

7 §

7 §

Lämnande av intyg över narkotikatest vid anställning

Lämnande av intyg över narkotikatest vid anställning

Arbetsgivaren får ta emot eller i övrigt behandla uppgifter i intyget över narkotikatest med samtycke av den arbets sökande som valts till ett uppdrag endast då avsikten är att arbets sökanden skall ha sådana arbetsuppgifter som förutsätter noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och utförandet av arbetsuppgifterna under påverkan av narkotika eller beroende av narkotika kan

Arbetsgivaren får ta emot eller i övrigt behandla uppgifter i intyget över narkotikatest med samtycke av den arbets sökande som valts till ett uppdrag endast då avsikten är att arbets sökanden ska ha sådana arbetsuppgifter som förutsätter noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och utförandet av arbetsuppgifterna under påverkan av narkotika eller beroende av narkotika kan

6) äventyra affärs- eller yrkeshemlighet eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund ekonomisk skada som är större än ringa, om äventyran det av affärs- eller yrkeshemligheten eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt.

6) äventyra *företagshemlighet* eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund ekonomisk skada som är större än ringa, om äventyran det av *företagshemligheten* eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt.

8 §

8 §

Lämnande av intyg över narkotikatest medan ett arbetsavtalsförhållande pågår

Lämnande av intyg över narkotikatest medan ett arbetsavtalsförhållande pågår

Gällande lydelse

Arbetsgivaren kan förplikta arbetstagaren att medan arbetsavtalsförhållandet pågår visa upp ett intyg över narkotikatest, om arbetsgivaren har grundad anledning att misstänka att arbetstagaren är narkotikapåverkad i arbetet eller är beroende av narkotika och, om testning är nödvändig för att utreda hans eller hennes arbets- och funktionsförmåga och arbetstagaren har ett arbete som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och det, om arbetsuppgifterna utförs under narkotikapåverkan eller vid narkotikaberoende, kan

6) äventyra en ekonomiskt betydande affärs- eller yrkeshemlighet eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund betydande ekonomisk skada, om äventyrandet av affärs- eller yrkeshemligheten eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt, eller

Föreslagen lydelse

Arbetsgivaren kan förplikta arbetstagaren att medan arbetsavtalsförhållandet pågår visa upp ett intyg över narkotikatest, om arbetsgivaren har grundad anledning att misstänka att arbetstagaren är narkotikapåverkad i arbetet eller är beroende av narkotika och, om testning är nödvändig för att utreda hans eller hennes arbets- och funktionsförmåga och arbetstagaren har ett arbete som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och det, om arbetsuppgifterna utförs under narkotikapåverkan eller vid narkotikaberoende, kan

6) äventyra en ekonomiskt betydelsefull *företagshemlighet* eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund betydande ekonomisk skada, om äventyrandet av *företagshemligheten* eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt, eller

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 57 § i lagen om samarbete inom företag

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om samarbete inom företag (334/2007) 57 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom. 1 punkten som följer:

Gällande lydelse

57 §

Tystnadsplikt

En arbetstagare, en företrädare för en personalgrupp och en i 55 § avsedd sakkunnig samt i 2 mom. avsedda arbetstagare och deras företrädare skall hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna

Föreslagen lydelse

57 §

Tystnadsplikt

En arbetstagare, en företrädare för en personalgrupp och en i 55 § avsedd sakkunnig samt i 2 mom. avsedda arbetstagare och deras företrädare ska hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna

Gällande lydelse

1) uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter,

Tystnadsplikten förutsätter att
1) arbetsgivaren har visat arbetstagaren och företrädaren för personalgruppen samt en i 55 § avsedd sakkunnig vilka uppgifter som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten,

Föreslagen lydelse

1) uppgifter om *företagshemligheter*,

Tystnadsplikten förutsätter att
1) arbetsgivaren har visat arbetstagaren och företrädaren för personalgruppen samt en i 55 § avsedd sakkunnig vilka uppgifter som omfattas av *företagshemligheten*,

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samarbete inom finska företagsgrupper och grupper av gemenskapsföretag (335/2007) 43 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom. 1 punkten som följer:

Gällande lydelse

43 §

Tystnadsplikt

En arbetstagare som är medlem av arbetstagarnas förhandlingsorgan enligt 8 eller 20 § och en företrädare för arbetstagarna vilken deltar i samarbetsförfarandet samt en i denna lag avsedd sakkunnig som bistår företrädarna för arbetstagarna skall hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna

1) uppgifter om företagsgruppens eller företagets affärs- och yrkeshemligheter,

Tystnadsplikten förutsätter att
1) företagsgruppens eller företagets ledning har visat dem som har tystnadsplikt enligt 1 mom. vilka uppgifter som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten,

Föreslagen lydelse

43 §

Tystnadsplikt

En arbetstagare som är medlem av arbetstagarnas förhandlingsorgan enligt 8 eller 20 § och en företrädare för arbetstagarna vilken deltar i samarbetsförfarandet samt en i denna lag avsedd sakkunnig som bistår företrädarna för arbetstagarna ska hemlighålla i samband med samarbetsförfarandet erhållna

1) uppgifter om en företagsgrupps eller ett företags *företagshemligheter*,

Tystnadsplikten förutsätter att
1) företagsgruppens eller företagets ledning har visat dem som har tystnadsplikt enligt 1 mom. vilka uppgifter som omfattas av *företagshemligheten*,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) 43 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

43 §

Tystnadsplikt

Tystnadsplikt

Den som sköter samarbetsuppgifter i enlighet med detta kapitel eller med stöd av avtal enligt 23 § skall hemlighålla sådana uppgifter rörande arbetsgivarens ekonomiska ställning, affärs- och yrkeshemlighet samt företagssäkerhet och motsvarande säkerhetsarrangemang som han eller hon fått vid skötseln av sina uppgifter och som i fall de sprids kan skada arbetsgivaren eller dennes kompanjon eller avtalspart samt sådana uppgifter som gäller en enskilds ekonomiska ställning och hans eller hennes personliga förhållanden i övrigt, om inte den till vars skydd tystnadsplikten har föreskrivits har gett sitt samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Tystnadsplikten fortsätter att gälla även efter det att personen har upphört med att sköta uppgifterna i fråga.

Den som sköter samarbetsuppgifter i enlighet med detta kapitel eller med stöd av avtal enligt 23 § *ska* hemlighålla sådana uppgifter om arbetsgivarens ekonomiska ställning, *företagshemlighet* samt företagssäkerhet och motsvarande säkerhetsarrangemang som han eller hon fått vid skötseln av sina uppgifter och som i *det* fall *att* de sprids kan skada arbetsgivaren eller dennes kompanjon eller avtalspart samt sådana uppgifter som gäller en enskilds ekonomiska ställning och hans eller hennes personliga förhållanden i övrigt, om inte den till vars skydd tystnadsplikten har föreskrivits har gett sitt samtycke till att uppgifterna lämnas ut. Tystnadsplikten fortsätter att gälla även efter det att personen har upphört med att sköta uppgifterna i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning (725/1990) 12 § 1 mom.
som följer:

Gällande lydelse

12 §

Tystnadsplikt

Om inte något annat särskilt stadgas om tystnadsplikt för ett organs medlemmar eller deras suppleanter, får uppgifter som företaget har förklarat vara affärs- eller yrkeshemligheter och vilkas spridning vore ägnad att skada företaget eller dess medkontrahenter behandlas endast av de arbetstagare, tjänstemän och personalrepresentanter som ärendet berör. Uppgifterna får inte heller i detta fall röjas för någon annan.

Föreslagen lydelse

12 §

Tystnadsplikt

Om inte något annat särskilt *föreskrivs* om tystnadsplikt för ett organs medlemmar eller deras suppleanter, får uppgifter som företaget har förklarat vara *företagshemligheter* och vilkas spridning vore ägnad att skada företaget eller dess medkontrahenter behandlas endast av de arbetstagare, tjänstemän och personalrepresentanter som ärendet berör. Uppgifterna får inte heller i detta fall röjas för någon annan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.

Lag

om ändring av 31 § i lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar (758/2004) 31 §,
sådan den lyder i lag 663/2006, som följer:

Gällande lydelse

31 §

Tystnadsplikt

Ledamöterna i det särskilda förhandlings-

Föreslagen lydelse

31 §

Tystnadsplikt

Ledamöterna i det särskilda förhandlings-

Gällande lydelse

organet eller representationsorganet samt de experter som biträder dem får inte röja någon information om affärs- eller yrkeshemligheter som de fått i förtroende och vilkas spridning vore ägnad att skada företaget eller någon annan juridisk person eller deras kompanjon eller medkontrahent till andra än de arbetstagare och arbetstagarrepresentanter som ärendet berör. Detsamma skall gälla för arbetstagarrepresentanter och experter inom ramen för ett informations- och samrådsförfarande. Tystnadsplikten fortsätter att gälla även efter utgången av mandatperioden.

Föreslagen lydelse

organet eller representationsorganet samt de experter som biträder dem får inte röja någon information om *företagshemligheter* som de fått i förtroende och vilkas spridning vore ägnad att skada företaget eller någon annan juridisk person eller deras kompanjon eller medkontrahent till andra än de arbetstagare och arbetstagarrepresentanter som ärendet berör. Detsamma *ska* gälla för arbetstagarrepresentanter och experter inom ramen för ett informations- och samrådsförfarande. Tystnadsplikten fortsätter att gälla även efter utgången av mandatperioden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag

om ändring av 61 § i personalfondslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personalfondslagen (934/2010) 61 § 1 mom. 1 punkten som följer:

Gällande lydelse

61 §

Tystnadsplikt

En medlem eller ersättare i ett organ i en personalfond eller en anställd hos en fond ska hemlighålla uppgifter som han eller hon vid fullgörande av sina i denna lag nämnda uppdrag har fått och som gäller

1) arbetsgivarföretagets affärs- eller yrkeshemlighet,

Föreslagen lydelse

61 §

Tystnadsplikt

En medlem eller ersättare i ett organ i en personalfond eller en anställd hos en fond ska hemlighålla uppgifter som han eller hon vid fullgörande av sina i denna lag nämnda uppdrag har fått och som gäller

1) arbetsgivarföretagets *företagshemlighet*,

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag

om ändring av 25 § i civiltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 25 § 2 mom. 6 punkten som följer:

Gällande lydelse

25 §

Undersökning som klarlägger bruk av narkotika

Föreslagen lydelse

25 §

Undersökning som klarlägger bruk av narkotika

Civiltjänstcentralen eller civiltjänstgöringsplatsen kan förplikta civiltjänstgöraren att under sin tjänstgöring visa upp ett i 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) avsett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att civiltjänstgöraren är narkotikapåverkad vid tjänstgöringen eller att han eller hon är beroende av narkotika. En förutsättning är dessutom att testningen är nödvändig för utredning av civiltjänstgörarens tjänsteduglighet och att civiltjänstgöraren arbetar med uppgifter som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där utförandet av uppgifterna under påverkan eller beroende av narkotika kan

6) äventyra affärs- eller yrkeshemligheter eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund större än ringa ekonomisk skada, om äventyrandet av affärs- eller yrkeshemligheten eller uppkomsten av ekonomisk risk inte kan hindras med andra medel.

Civiltjänstcentralen eller civiltjänstgöringsplatsen kan förplikta civiltjänstgöraren att under sin tjänstgöring visa upp ett i 6 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) avsett intyg över narkotikatest, om det finns grundad anledning att misstänka att civiltjänstgöraren är narkotikapåverkad vid tjänstgöringen eller att han eller hon är beroende av narkotika. En förutsättning är dessutom att testningen är nödvändig för utredning av civiltjänstgörarens tjänsteduglighet och att civiltjänstgöraren arbetar med uppgifter som kräver särskild noggrannhet, tillförlitlighet, självständig omdömesförmåga eller god reaktionsförmåga och där utförandet av uppgifterna under påverkan eller beroende av narkotika kan

6) äventyra *företagshemlighet* eller orsaka arbetsgivaren eller dennas kund ekonomisk skada *som är större än ringa*, om äventyrandet *av företagshemligheten* eller uppkomsten av en ekonomisk risk inte kan förhindras på något annat sätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt till arbetstagares uppfinningar (656/1967) 10 §, sådan den lyder i lag 526/1988, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Den som till följd av denna lag har fått kännedom om en uppfinning, någon annans affärs- eller yrkeshemlighet eller någon annans ekonomiska ställning får inte olovligen yppa saken för en utomstående.

Föreslagen lydelse

10 §

Den som till följd av denna lag har fått kännedom om en uppfinning, någon annans *företagshemlighet* eller någon annans ekonomiska ställning får inte olovligen *röja* saken för en utomstående.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag

om ändring av lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) 9 § 1 mom., 34 § 1 mom., 67 § 1 mom. och den finska språkdräkten i 85 § 2 och 3 mom.
av dem 9 § 1 mom., 34 § 1 mom. och 67 § 1 mom. sådana de lyder i lag 652/2016, som följer:

Gällande lydelse

9 §

Tystnadsplikt

De som utövar verksamhet som kräver näringstillstånd för säkerhetsbranschen, ansvariga föreståndare och väktare får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin bevakningsuppgift har fått veta om säkerhetsarrangemang, affärs- eller yrkeshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet och som en upp-

Föreslagen lydelse

9 §

Tystnadsplikt

De som utövar verksamhet som kräver näringstillstånd för säkerhetsbranschen, ansvariga föreståndare och väktare får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin bevakningsrörelse eller bevakningsuppgift har fått veta om säkerhetsarrangemang, *företagshemligheter* eller omständigheter som hör till privatlivet

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

dragspart eller arbetsgivaren håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

34 §

Tystnadsplikt

Den som utövar verksamhet som kräver näringstillstånd för säkerhetsbranschen, ansvariga föreståndare och ordningsvakter får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin ordningsövervakningsuppgift har fått veta om säkerhetsarrangemang, affärs- eller yrkeshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart, arbetsgivaren, innehavaren av ett tjänstgöringsområde eller arrangören av en tillställning håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

67 §

Tystnadsplikt

Den som utövar säkerhetsskyddande verksamhet, en ansvarig föreståndare hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen eller en utförare av säkerhetsskyddsuppgifter får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sina säkerhetsskyddsuppgifter har fått veta om säkerhetsarrangemang, affärs- eller yrkeshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart eller arbetsgivaren håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

Föreslagen lydelse

och som en uppdragspart eller arbetsgivaren håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

34 §

Tystnadsplikt

Den som utövar verksamhet som kräver näringstillstånd för säkerhetsbranschen, ansvariga föreståndare och ordningsvakter får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin ordningsvaktsverksamhet eller ordningsövervakningsuppgift har fått veta om säkerhetsarrangemang, *företagshemligheter* eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart, arbetsgivaren, innehavaren av ett tjänstgöringsområde eller arrangören av en tillställning håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

67 §

Tystnadsplikt

Den som utövar säkerhetsskyddande verksamhet, en ansvarig föreståndare hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen eller en utförare av säkerhetsskyddsuppgifter får inte obehörigen röja eller till nytta för sig själv eller någon annan eller i syfte att skada någon annan utnyttja det som de i sin säkerhetsskyddande verksamhet eller i sina säkerhetsskyddsuppgifter har fått veta om säkerhetsarrangemang, *företagshemligheter* eller omständigheter som hör till privatlivet och som en uppdragspart eller arbetsgivaren håller hemliga eller som är sekretessbelagda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om av tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) 33 § 1 mom., sådant det lyder i lag 174/2014, som följer:

Gällande lydelse

33 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett företag som hör till ett konglomerat eller inom dess ombud eller inom något annat företag som agerar på uppdrag av ett företag som hör till konglomeratet eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund till ett företag som hör till konglomeratet eller hos någon annan person med anknytning till företagets verksamhet eller om en enskilds personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som ska hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagsstämma, andelsstämma eller fullmäktige eller till aktieägare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet. I fråga om tystnadsplikten i ett kreditinstitut som hör till ett konglomerat och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp, i ett värdepappersföretag och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp och i ett fondbolag, en AIF-förvaltare, ett försäkringsbolag och en försäkringsholdingsammanslutning samt i ett tjänsteföretag enligt 1 kap. 5 b § i försäkringsbolagslagen bestäms särskilt.

Föreslagen lydelse

33 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett företag som hör till ett konglomerat eller inom dess ombud eller inom något annat företag som agerar på uppdrag av ett företag som hör till konglomeratet eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund till ett företag som hör till konglomeratet eller hos någon annan person med anknytning till företagets verksamhet eller om en enskilds personliga förhållanden eller om en *företagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som ska hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagsstämma, andelsstämma eller fullmäktige eller till aktieägare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet. I fråga om tystnadsplikten i ett kreditinstitut som hör till ett konglomerat och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp, i ett värdepappersföretag och i ett företag som hör till dess konsolideringsgrupp och i ett fondbolag, en AIF-förvaltare, ett försäkringsbolag och en försäkringsholdingsammanslutning samt i ett tjänsteföretag enligt 1 kap. 5 b § i försäkringsbolagslagen *föreskrivs* särskilt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag

om ändring av 133 § i lagen om placeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om placeringsfonder (48/1999) 133 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

133 §

Ett fondbolags och ett förvaringsinstitutets styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om fondandelsägares eller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter.

Föreslagen lydelse

133 §

Ett fondbolags och ett förvaringsinstitutets styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om fondandelsägares eller någon annans ekonomiska ställning eller *företagshemligheter*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag

om ändring av 22 och 36 § i säkerhetsutredningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i säkerhetsutredningslagen (726/2014) 22 § 1 mom. 2 punkten och 36 § 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

22 §

Godkännande av att förfarandet med säkerhetsutredning tillämpas i fråga om vissa arbetsuppgifter

Utöver vad som föreskrivs i 19 och 21 § får skyddspolisen på ansökan av ett företag fatta

Föreslagen lydelse

22 §

Godkännande av att förfarandet med säkerhetsutredning tillämpas i fråga om vissa arbetsuppgifter

Utöver vad som föreskrivs i 19 och 21 § får skyddspolisen på ansökan av ett företag fatta

Gällande lydelse

beslut om att godkänna tillämpning av förfarandet med normal eller begränsad säkerhetsutredning av person när någon som vid företaget eller vid ett företag som är dess underentreprenör utses till eller sköter arbetsuppgifter där han eller hon

2) får tillgång till sådan information om arbetsgivarens eller arbetsgivarens samarbetspartners affärs- och yrkeshemligheter, teknologiska utvecklingsarbete eller utnyttjandet av det som, om informationen överläts, används eller annars hanteras på obehörigt sätt, förorsakar arbetsgivaren, arbetsgivarens kunder eller samarbetspartner betydande ekonomisk skada.

36 §

Förutsättningar för säkerhetsutredning av företag

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en säkerhetsutredning av företag får göras också för att skydda sådan information om affärs- och yrkeshemligheter eller teknologiskt utvecklingsarbete vid företaget som om den användes, hanterades och överläts på ett obehörigt sätt skulle förorsaka företaget betydande ekonomisk skada eller om det ligger i allmänt intresse att skydda informationen.

Föreslagen lydelse

beslut om att godkänna tillämpning av förfarandet med normal eller begränsad säkerhetsutredning av person när någon som vid företaget eller vid ett företag som är dess underentreprenör utses till eller sköter arbetsuppgifter där han eller hon

2) får tillgång till sådan information om arbetsgivarens eller arbetsgivarens samarbetspartners *företagshemligheter*, teknologiska utvecklingsarbete eller utnyttjandet av det som, om informationen överläts, används eller annars hanteras på obehörigt sätt, förorsakar arbetsgivaren, arbetsgivarens kunder eller samarbetspartner betydande ekonomisk skada.

36 §

Förutsättningar för säkerhetsutredning av företag

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en säkerhetsutredning av företag får göras också för att skydda sådan information om *företagshemligheter* eller teknologiskt utvecklingsarbete vid företaget som om den användes, hanterades och överläts på ett obehörigt sätt skulle förorsaka företaget betydande ekonomisk skada eller om det ligger i allmänt intresse att skydda informationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.

Lag

om ändring av 27 § i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten

I enlighet med riksdagens beslut

RP 49/2018 rd

ändras i lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014) 27 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

27 §

Beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet
i samarbetsgruppen

Föreslagen lydelse

27 §

Beslutsfattandet och förvaltningsförfarandet
i landskapets samarbetsgrupp

Enskilda förslag till företagsprojekt som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten får inte behandlas i samarbetsgruppen. Innan beslut fattas ska samarbetsgruppen få en sammanfattning av uppgifterna om inkomna ansökningar om företagsstöd.

Enskilda förslag till företagsprojekt som omfattas av *företagshemligheten* får inte behandlas i samarbetsgruppen. Innan beslut fattas ska samarbetsgruppen få en sammanfattning av uppgifterna om inkomna ansökningar om företagsstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

30.

Lag

om ändring av 30 kap. 1 § i försäkringsbolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i försäkringsbolagslagen (521/2008) 30 kap. 1 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

30 kap

Sekretess och rätt att lämna ut uppgifter

1 §

Sekretess

Föreslagen lydelse

30 kap.

Sekretess och rätt att lämna ut uppgifter

1 §

Sekretess

Den som i egenskap av anställd hos ett försäkringsbolag eller dess holdingsammanslutning eller tjänsteföretag eller som i egenskap av ledamot eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av försäkringsbolaget eller som i egenskap av anställd hos eller ledamot av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller

Den som i egenskap av anställd hos ett försäkringsbolag eller dess holdingsammanslutning eller tjänsteföretag eller som i egenskap av ledamot eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av försäkringsbolaget eller som i egenskap av anställd hos eller ledamot av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller

som med stöd av 2 eller 3 § har fått veta något om försäkringsbolagets, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat bestäms i lag. Uppgifter som gäller kunder och som omfattas av sekretess får, med undantag för bolagsstämman, inte heller lämnas till bolagsstämman eller representantskap eller till delägare som deltar i stämman.

som med stöd av 2 eller 3 § har fått veta något om försäkringsbolagets, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller en *företagshemlighet* får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat *föreskrivs* i lag. Uppgifter som gäller kunder och som omfattas av sekretess får, med undantag för bolagsstämman, inte heller lämnas till bolagsstämman eller representantskap eller till delägare som deltar i stämman.

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag

om ändring av 11 kap. 29 § i värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i värdepappersmarknadslagen (746/2012) 11 kap. 29 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

11 kap.

Offentliga uppköpserbjudanden och skyldighet att lämna erbjudanden

29 §

Tystnadsplikt

Den som vid fullgörande av uppdrag som avses i detta kapitel eller som medlem, ersättare eller tjänsteman i det organ som avses i 28 § har fått kännedom om icke-offentliggjorda uppgifter om en emittents eller någon annan persons ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, får inte röja eller utnyttja informationen, om det inte har bestämts eller på behörigt sätt föreskrivits att

Föreslagen lydelse

11 kap.

Offentliga uppköpserbjudanden och skyldighet att lämna erbjudanden

29 §

Tystnadsplikt

Den som vid fullgörande av uppdrag som avses i detta kapitel eller som medlem, ersättare eller tjänsteman i det organ som avses i 28 § har fått kännedom om icke-offentliggjorda uppgifter om en emittents eller någon annan persons ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en *företagshemlighet*, får inte röja eller utnyttja informationen, om det inte har *föreskrivits* eller på behörigt sätt *bestämts* att den ska röjas

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

den ska röjas eller om inte den i vars intresse tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke.

Föreslagen lydelse

eller om inte den i vars intresse tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke.

Denna lag träder i kraft den 20 .

32.

Lag

om ändring av 19 § i containerlagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i containerlagen (762/1998) 19 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

19 §

Tystnadsplikt

Den som vid tillsyn eller andra uppdrag enligt denna lag har fått upplysningar om en näringsidkares affärs- eller yrkeshemlighet får inte för utomstående röja eller för personlig vinning utnyttja dessa upplysningar, om inte den till vars förmån tystnadsplikten föreskrivits ger sitt samtycke till detta.

Föreslagen lydelse

19 §

Tystnadsplikt

Den som vid tillsyn eller andra uppdrag enligt denna lag har fått upplysningar om en näringsidkares *företagshemlighet* får inte för utomstående röja eller för personlig vinning utnyttja dessa upplysningar, om inte den till vars förmån tystnadsplikten föreskrivits ger sitt samtycke till detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

33.

Lag

om ändring av 165 § i lagen om försäkringskassor

I enlighet med riksdagens beslut

RP 49/2018 rd

ändras i lagen om försäkringskassor (1164/1992) 165 § 1 mom., sådant det lyder i lag 287/2000, som följer:

Gällande lydelse

165 §

Den som i egenskap av anställd hos en försäkringskassa eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av försäkringskassan eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 165 b eller 165 c § har fått veta något om försäkringskassans, försäkringskassans delägars eller medlems eller någon annans ekonomiska ställning eller af-färs- eller yrkeshemlighet eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att saken röjs eller om inte annat bestäms i lag.

Föreslagen lydelse

165 §

Den som i egenskap av anställd hos en försäkringskassa eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av försäkringskassan eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 165 b eller 165 c § har fått veta något om försäkringskassans, försäkringskassans delägars eller medlems eller någon annans ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att saken röjs eller om inte annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag

om ändring av 15 kap. 14 § i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i kreditinstitutslagen (610/2014) 15 kap. 14 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

15 kap

Förfaranden vid kundtransaktioner

14 §

Föreslagen lydelse

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

14 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Tystnadsplikt

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett kreditinstitut eller företag inom samma finansiella företagsgrupp, inom en sammanslutning av kreditinstitut eller inom företag som kreditinstitutet anlitar som ombud eller inom något annat företag som agerar för kreditinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av kreditinstitutets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat som kreditinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till kreditinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till bolagsstämman, principalmöte, andelsstämma eller fullmäktige eller till en hypoteksförenings stämma eller till aktieinnehavare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ inom ett kreditinstitut eller företag inom samma finansiella företagsgrupp, inom en sammanslutning av kreditinstitut eller inom företag som kreditinstitutet anlitar som ombud eller inom något annat företag som agerar för kreditinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av kreditinstitutets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat som kreditinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till kreditinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en *företagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har *föreskrivits* ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till bolagsstämman, principalmöte, andelsstämma eller fullmäktige eller till en hypoteksförenings stämma eller till aktieinnehavare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag

om ändring av 44 § i lagen om försäkringsförmedling

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om försäkringsförmedling (570/2005) 44 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 897/2008, som följer:

Gällande lydelse

44 §

Tystnadsplikt

Den som vid bedrivande av försäkringsförmedling eller annars vid fullgörande av uppgifter som hänför sig till försäkringsförmedling eller som med stöd av 2 mom. har fått veta något om försäkringsförmedlarens, en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller har fått veta en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat bestäms i lag.

Föreslagen lydelse

44 §

Tystnadsplikt

Den som vid bedrivande av försäkringsförmedling eller annars vid fullgörande av uppgifter som hänför sig till försäkringsförmedling har fått veta något om försäkringsförmedlarens, en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller har fått veta *en företagshemlighet* får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat *föreskrivs* i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

36.

Lag

om ändring av 37 § i lagen om betalningsinstitut

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om betalningsinstitut (297/2010) 37 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

37 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ hos ett betalningsinstitut eller företag inom samma grupp eller hos ett företag som betalningsinstitutet anlitar som ombud eller hos ett annat företag som verkar för betalningsinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av betalningsinstitutets kunder eller hos kunder till företag som hör till samma

Föreslagen lydelse

37 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ hos ett betalningsinstitut eller företag inom samma grupp eller hos ett företag som betalningsinstitutet anlitar som ombud eller hos ett annat företag som verkar för betalningsinstitutets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon av betalningsinstitutets kunder eller hos kunder till företag som hör till samma

Gällande lydelse

grupp som betalningsinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till betalningsinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till en bolagsstämma, andelsstämma eller till fullmäktige och inte heller till aktieägare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Föreslagen lydelse

grupp som betalningsinstitutet eller hos någon annan person med anknytning till betalningsinstitutets eller företagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller *en företagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har *föreskrivits* ger sitt samtycke till att saken röjs. Sekretessbelagda uppgifter får inte heller lämnas till en bolagsstämma, andelsstämma eller till fullmäktige och inte heller till aktieägare eller medlemmar som deltar i stämman eller mötet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

37.

Lag

om ändring av 10 § och 22 § i statistiklagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i statistiklagen (280/2004) 10 § 1 mom. och 22 §, sådana de lyder i lag 361/2013, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Principer vid bearbetning av uppgifter

Vid sammanslagning, bevarande, förstöring och övrig bearbetning av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål ska det ses till att skyddet för någons privatliv, skyddet av någons personuppgifter eller någons affärs- eller yrkeshemlighet inte äventyras.

Föreslagen lydelse

10 §

Principer vid bearbetning av uppgifter

Vid sammanslagning, bevarande, förstöring och övrig bearbetning av uppgifter som samlats in för statistiska ändamål ska det ses till att skyddet för någons privatliv, skyddet av någons personuppgifter eller någons *företagshemlighet* inte äventyras.

22 §

Användning av utomstående tjänster

En myndighet som framställer statistik kan

22 §

Användning av utomstående tjänster

En myndighet som framställer statistik kan

Gällande lydelse

låta utomstående utföra deluppdrag eller stöduppdrag som hänför sig till statistikproduktionens olika skeden. När myndigheten överväger att anlita utomstående och utarbetar villkor för uppdraget samt ordnar övervakningen ska den speciellt beakta synpunkterna på skyddet för privatliv och personuppgifter samt skyddet för affärs- eller yrkeshemligheter.

Föreslagen lydelse

låta utomstående utföra deluppdrag eller stöduppdrag som hänför sig till statistikproduktionens olika skeden. När myndigheten överväger att anlita utomstående och utarbetar villkor för uppdraget samt ordnar övervakningen ska den speciellt beakta synpunkterna på skyddet för privatliv och personuppgifter samt skyddet för *företagshemligheter*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

38.

Lag

om ändring av IV avd. 1 kap. 2 § och 4 § i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om transportservice (320/2017) IV avd. 1 kap. 2 § 2 mom. och 4 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

AVDELNING IV
MYNDIGHETER OCH TILLSYN

1 kap.

Myndigheternas verksamhet

2 §

Trafikverkets uppföljnings- och samordningsuppgifter

Föreslagen lydelse

AVDELNING IV
MYNDIGHETER OCH TILLSYN

1 kap.

Myndigheternas verksamhet

2 §

Trafikverkets uppföljnings- och samordningsuppgifter

En tillhandahållare av mobilitetstjänster är trots affärs- och yrkeshemligheten skyldig att regelbundet lämna de uppgifter om utbudet och den faktiska efterfrågan på den trafik som tillhandahållaren bedriver till Trafikverket som verket behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt 1 mom. samt för statistikföring och forskning. Den som tillhandahåller transporttjänster inom persontrafiken

En tillhandahållare av mobilitetstjänster är trots *företagshemligheten* skyldig att regelbundet lämna de uppgifter om utbudet och den faktiska efterfrågan på den trafik som tillhandahållaren bedriver till Trafikverket som verket behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter enligt 1 mom. samt för statistikföring och forskning. Den som tillhandahåller transporttjänster inom persontrafiken

Gällande lydelse

ska senast 60 dagar innan en plan genomförs dessutom meddela Trafikverket om att en tjänst som tillhandahålls regelbundet inleds, upphör eller ändras väsentligt, till den del uppgifterna inte är tillgängliga med hjälp av ett gränssnitt som avses i III avd. 2 kap. 1 §. Uppgifterna ska ges avgiftsfritt.

4 §

*Behöriga vägtrafikmyndigheter enligt trafik-
avtalsförordningen*

Den behöriga myndigheten har rätt att ta in sådana uppgifter som myndigheten i enlighet med 2 § 3 mom. har fått från Trafikverket i en anbudsförfrågan vid ett anbudsförfarande som gäller ordnande av trafik. Ett enskilt företags affärs- eller yrkeshemligheter får dock inte framgå av anbudsförfrågan.

Föreslagen lydelse

ska senast 60 dagar innan en plan genomförs dessutom meddela Trafikverket om att en tjänst som tillhandahålls regelbundet inleds, upphör eller ändras väsentligt, till den del uppgifterna inte är tillgängliga med hjälp av ett gränssnitt som avses i III avd. 2 kap. 1 §. Uppgifterna ska ges avgiftsfritt.

4 §

*Behöriga vägtrafikmyndigheter enligt trafik-
avtalsförordningen*

Den behöriga myndigheten har rätt att ta in sådana uppgifter som myndigheten i enlighet med 2 § 3 mom. har fått från Trafikverket i en anbudsförfrågan vid ett anbudsförfarande som gäller ordnande av trafik. Ett enskilt företags *företagshemligheter* får dock inte framgå av anbudsförfrågan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

39.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Sverige om internationell taxitrafik på väg och om tillämpning av överenskommelsen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Sverige om internationell taxitrafik på väg och om tillämpning av överenskommelsen (559/2012) 2 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Skyldigheter för taxiföretag

Taxiföretag som är etablerade i Finland och

Föreslagen lydelse

2 §

Skyldigheter för taxiföretag

Taxiföretag som är etablerade i Finland och
260

Gällande lydelse

de som är anställda av sådana företag får inte obehörigen röja eller i syfte att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller i syfte att skada någon annan använda vad de, när de har bedrivit taxitrafik enligt överenskommelsen om taxitrafik, har fått veta om en kunds affärs- eller yrkeshemligheter eller omständigheter som hör till privatlivet, om inte något annat bestäms i lag. Tystnadsplikten gäller även efter det att bedrivandet av trafiken eller anställningen har upphört.

Föreslagen lydelse

de som är anställda av sådana företag får inte obehörigen röja eller i syfte att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller i syfte att skada någon annan använda vad de, när de har bedrivit taxitrafik enligt överenskommelsen om taxitrafik, har fått veta om en kunds *företagshemligheter* eller omständigheter som hör till privatlivet, om inte något annat *föreskrivs* i lag. Tystnadsplikten gäller även efter det att bedrivandet av trafiken eller anställningen har upphört.

Denna lag träder i kraft den 20 .

40.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd (715/2011) 8 § 1 mom. 4 punkten som följer:

Gällande lydelse

8 §

Skyldigheter

Ett rättegångsbiträde med tillstånd ska redbart och samvetsgrant fullgöra de uppdrag som anförtrotts honom eller henne som rättegångsombud och rättegångsbiträde. I dessa uppdrag gäller särskilt följande:

4) rättegångsbiträdet får inte utan lov röja en enskilds eller en familjs hemlighet eller yrkes- eller affärshemligheter som han eller hon har fått kännedom om i sitt uppdrag,

Föreslagen lydelse

8 §

Skyldigheter

Ett rättegångsbiträde med tillstånd ska redbart och samvetsgrant fullgöra de uppdrag som anförtrotts honom eller henne som rättegångsombud och rättegångsbiträde. I dessa uppdrag gäller särskilt följande:

4) rättegångsbiträdet får inte utan lov röja en enskilds eller en familjs hemlighet eller *företagshemligheter* som han eller hon har fått kännedom om i sitt uppdrag,

Denna lag träder i kraft den 20 .

41.

Lag

om ändring av 7 kap. 11 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) 7 kap. 11 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 kap

Organisering av verksamheten

11 §

Tystnadsplikt

En AIF-förvaltares, AIF-fonds och ett i denna lag avsett förvaringsinstitut eller särskilt förvaringsinstituts styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om en kunds eller AIF-fondinvesterares ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter.

Föreslagen lydelse

7 kap.

Organisering av verksamheten

11 §

Tystnadsplikt

En AIF-förvaltares, AIF-fonds och ett i denna lag avsett förvaringsinstitut eller särskilt förvaringsinstituts styrelsemedlemmar, verkställande direktör, revisorer och anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sitt uppdrag har fått veta om en kunds eller AIF-fondinvesterares ekonomiska ställning eller *företagshemligheter*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

42.

Lag

om ändring av 8 kap. 1 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (348/2017) 8 kap. 1 § 1 och 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

8 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersättare i ett organ, som anställd hos eller som vid utförandet av ett uppdrag för en kon- toförvaltare, central motpart eller värdepapper- central, en kon- toförvaltares, central mot- parts eller värdepapperscentralers holdingföretag, ett finansiellt institut som hör till en kon- toförvaltares eller värdepapperscentralers fi- nansiella företagsgrupp eller en sammanslut- ning av kon- toförvaltare eller värdepappers- centraler har fått kännedom om en värdeand- elsägares, en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga om- ständigheter eller om en affärs- eller yrkes- hemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att in- formationen röjs. Sekretessbelagd infor- mation får inte heller lämnas till kon- toförvalta- rens eller värdepapperscentralens bolags- stämma eller andelsstämma eller till aktie- eller andelsägare som deltar i stämman. I fråga om information som avses i 4 kap. 4 § 3 mom. och annan information som en värde- andelsemittent har fått i denna egenskap gäl- ler tystnadsplikten även den som är medlem eller ersättare i ett organ eller anställd hos emittenten eller som utför uppdrag för denna.

Den som i egenskap av medlem eller ersät- tare i ett organ eller som tjänsteman hos en clearingmedlem eller en organisation som verksamheten har utkontrakterats till har fått kännedom om icke-offentliggjorda omstän- digheter som gäller en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter eller fått kännedom om en af- färs- eller yrkeshemlighet, får inte röja eller annars avslöja eller utnyttja informationen, om det inte har föreskrivits eller i behörig ordning beslutats att informationen ska röjas eller om inte den till vars förmån tystnads- plikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att informationen röjs.

Föreslagen lydelse

8 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersät- tare i ett organ, som anställd hos eller som vid utförandet av ett uppdrag för en kon- toförvaltare, central motpart eller värdepapper- central, en kon- toförvaltares, central mot- parts eller värdepapperscentralers holdingföretag, ett finansiellt institut som hör till en kon- toförvaltares eller värdepapperscentralers fi- nansiella företagsgrupp eller en sammanslut- ning av kon- toförvaltare eller värdepappers- centraler har fått kännedom om en värdeand- elsägares, en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga om- ständigheter eller om en *företagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskri- vits ger sitt samtycke till att informationen röjs. Sekretessbelagd information får inte heller lämnas till kon- toförvaltarens eller vär- depapperscentralens bolagsstämma eller and- elsstämma eller till aktie- eller andelsägare som deltar i stämman. I fråga om information som avses i 4 kap. 4 § 3 mom. och annan in- formation som en värdeandelsemittent har fått i denna egenskap gäller tystnadsplikten även den som är medlem eller ersättare i ett organ eller anställd hos emittenten eller som utför uppdrag för denna.

Den som i egenskap av medlem eller ersät- tare i ett organ eller som tjänsteman hos en clearingmedlem eller en organisation som verksamheten har utkontrakterats till har fått kännedom om icke-offentliggjorda omstän- digheter som gäller en emittents eller någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter eller fått kännedom om en *företagshemlighet*, får inte röja eller annars avslöja eller utnyttja informationen, om det inte har föreskrivits eller i behörig ordning beslutats att informationen ska röjas eller om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att infor- mationen röjs.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

43.

Lag

om ändring av 79 § i lagen om utländska försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) 79 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 525/2008, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

79 §

79 §

Sekretess

Sekretess

Den som i egenskap av anställd hos ett utländskt försäkringsbolag eller dess holdingsammanslutning eller tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i deras organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av ett utländskt försäkringsbolag eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 2–5 mom. har fått veta något om det utländska försäkringsbolagets, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller har fått kännedom om en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat bestäms i lag.

Den som i egenskap av anställd hos ett utländskt försäkringsbolag eller dess holdingsammanslutning eller tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i deras organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av ett utländskt försäkringsbolag eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 4 eller 5 mom. har fått veta något om det utländska försäkringsbolagets, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller har fått kännedom om en *företagshemlighet* får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

44.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pantlåneinrättningar (1353/1992) 33 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 769/1997, som följer:

Gällande lydelse

33 §

Styrelsemedlemmarna och suppleanterna i en pantlåneinrättning, verkställande direktören, vice verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen, filialföreståndarna, revisorerna och de anställda samt sådana personer som på uppdrag av dessa utför en uppgift är skyldiga att hemlighålla vad de i sin verksamhet har fått veta om en kunds eller någon annans enskilda förhållanden, ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet. Uppgifter som skall hemlighållas får inte heller lämnas till bolagsstämman eller till en aktieägare.

Föreslagen lydelse

33 §

Styrelsemedlemmarna och suppleanterna i en pantlåneinrättning, verkställande direktören, vice verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen, filialföreståndarna, revisorerna och de anställda samt sådana personer som på uppdrag av dessa utför en uppgift är skyldiga att hemlighålla vad de i sin verksamhet har fått veta om en kunds eller någon annans enskilda förhållanden, ekonomiska ställning eller *företagshemlighet*. Uppgifter som ska hemlighållas får inte heller lämnas till bolagsstämman eller till en aktieägare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

45.

Lag

om ändring av 5 c § i lagen om advokater

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om advokater (496/1958) 5 c § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 626/1995, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

265

RP 49/2018 rd

5 c §

En advokat eller hans biträde får inte utan lov röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en affärs- eller yrkeshemlighet som han fått kännedom om i sitt uppdrag.

5 c §

En advokat eller hans biträde får inte utan lov röja en enskild persons eller en familjs hemlighet eller en *företagshemlighet* som han *eller hon* fått kännedom om i sitt uppdrag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

46.

Lag

om ändring av 40 § i lagen om medicinsk behandling av djur

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) det inledande stycket i 40 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

40 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Trots sekretessen får uppgifter som erhållits under tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden lämnas ut till

Föreslagen lydelse

40 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Trots sekretessen får uppgifter som erhållits under tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller en enskilds personliga förhållanden lämnas ut till

Denna lag träder i kraft den 20 .

47.

Lag

om ändring av 94 § i järnvägslagen

266

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i järnvägslagen (304/2011) 94 § som följer:

Gällande lydelse

94 §

Myndigheternas rätt att få upplysningar

Järnvägsoperatörerna och bannätsförvaltarna ska trots affärs- eller yrkeshemlighet ge Trafiksäkerhetsverket och på motsvarande sätt ministeriet de upplysningar som dessa behöver för att bevilja tillstånd och intyg enligt denna lag.

Järnvägsoperatörerna och bannätsförvaltarna ska trots affärs- eller yrkeshemlighet ge Trafiksäkerhetsverket de upplysningar som verket behöver för registrering och avregistrering enligt 12 kap., för skötseln av uppgifterna som regleringsorgan enligt 13 kap. samt för tillsynen enligt 15 kap.

Järnvägsoperatörerna ska trots affärs- eller yrkeshemlighet ge Trafikverket de upplysningar som verket behöver för att bestämma banavgifter enligt 37 § samt för statistik och forskning.

Trots affärs- eller yrkeshemlighet är ett järnvägsföretag skyldigt att till ministeriet ge den information som ministeriet behöver för kontroller enligt 13 § 4 mom.

Föreslagen lydelse

94 §

Myndigheternas rätt att få upplysningar

Järnvägsoperatörerna och bannätsförvaltarna ska trots *företagshemlighet* ge Trafiksäkerhetsverket och på motsvarande sätt ministeriet de upplysningar som dessa behöver för att bevilja tillstånd och intyg enligt denna lag.

Järnvägsoperatörerna och bannätsförvaltarna ska trots *företagshemlighet* ge Trafiksäkerhetsverket de upplysningar som verket behöver för registrering och avregistrering enligt 12 kap., för skötseln av uppgifterna som regleringsorgan enligt 13 kap. samt för tillsynen enligt 15 kap.

Järnvägsoperatörerna ska trots *företagshemlighet* ge Trafikverket de upplysningar som verket behöver för att bestämma banavgifter enligt 37 § samt för statistik och forskning.

Trots *företagshemlighet* är ett järnvägsföretag skyldigt att till ministeriet ge den information som ministeriet behöver för kontroller enligt 13 § 4 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

48.

Lag

om ändring av 5 och 6 § i lagen om statens specialfinansieringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens specialfinansieringsbolag (443/1998) 5 § 1 mom. och 6 § 2 mom.,
av dem 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag 294/2017, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Föreslagen lydelse

5 §

Gällande lydelse

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ i bolaget eller i en sammanlutning som hör till samma concern som bolaget eller som anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund vid bolaget eller hos någon annan person med anknytning till bolagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som skall hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagets bolagsstämma.

6 §

Bolagets upplysningsplikt och tillsynen över bolaget

En medlem och en suppleant i bolagets organ samt en anställd vid bolaget har, oberoende av vad som i 5 § föreskrivs om tystnadsplikt, rätt att lämna arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen samt Innovationsfinansieringsverket Tekes upplysningar som han eller hon har fått om en kunds eller en annan persons ekonomiska ställning eller privata förhållanden eller affärs- eller yrkeshemlighet, om det för sammanjämkningen av den offentliga finansieringen eller myndigheternas behandling av ärenden som gäller företagsstöd är behövligt att upplysningarna lämnas.

Föreslagen lydelse

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller suppleant i ett organ i bolaget eller i en sammanlutning som hör till samma concern som bolaget eller som anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om den ekonomiska situationen hos någon kund vid bolaget eller hos någon annan person med anknytning till bolagets verksamhet eller om någons personliga förhållanden eller om en *företagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla saken, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har *föreskrivits* ger sitt samtycke till att saken röjs. Uppgifter som ska hållas hemliga får inte heller lämnas till bolagets bolagsstämma.

6 §

Bolagets upplysningsplikt och tillsynen över bolaget

En medlem och en suppleant i bolagets organ samt en anställd vid bolaget har, oberoende av vad som i 5 § föreskrivs om tystnadsplikt, rätt att lämna arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen samt Innovationsfinansieringsverket Tekes upplysningar som han eller hon har fått om en kunds eller en annan persons ekonomiska ställning eller privata förhållanden eller *företagshemlighet*, om det för sammanjämkningen av den offentliga finansieringen eller myndigheternas behandling av ärenden som gäller företagsstöd är behövligt att upplysningarna lämnas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 18 § i lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 18 § 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

18 §

Laboratorieundersökningar och tillstånd

Föreslagen lydelse

18 §

Laboratorieundersökningar och tillstånd

Regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd har för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas rätt att få inspektera laboratoriernas lokaler, verksamhet och de handlingar som behövs för övervakningen samt att kostnadsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få tillgång till behövliga uppgifter, utredningar, handlingar och annat material. Rätten att få tillgång till uppgifter gäller också uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter som behövs för övervakningen. Uppgifter, utredningar, handlingar och annat material ska lämnas till regionförvaltningsverket eller Institutet för hälsa och välfärd inom en skälig utsatt tid. Om uppgifter, utredningar, handlingar och annat material inte lämnas inom den angivna tiden, kan regionförvaltningsverket ålägga laboratorierna vid hot om vite att komma in med dem.

Regionförvaltningsverket och Institutet för hälsa och välfärd har för övervakningen av att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas rätt att få inspektera laboratoriernas lokaler, verksamhet och de handlingar som behövs för övervakningen samt att kostnadsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få tillgång till behövliga uppgifter, utredningar, handlingar och annat material. Rätten att få tillgång till uppgifter gäller också uppgifter om *företagshemligheter* som behövs för övervakningen. Uppgifter, utredningar, handlingar och annat material ska lämnas till regionförvaltningsverket eller Institutet för hälsa och välfärd inom en skälig utsatt tid. Om uppgifter, utredningar, handlingar och annat material inte lämnas inom den angivna tiden, kan regionförvaltningsverket ålägga laboratorierna vid hot om vite att komma in med dem.

Denna lag träder i kraft den 20 .

50.

Lag

om ändring av 132 § i lagen om pensionsstiftelser

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pensionsstiftelser (1774/1995) 132 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 288/2000, som följer:

Gällande lydelse

132 §

Den som i egenskap av anställd hos en pensionsstiftelse eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av pensionsstiftelsen eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 132 b eller 132 c § har fått veta något om pensionsstiftelsens, en till pensionsstiftelsen hörande arbetsgivares eller en förmånstagares eller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att saken röjs eller om inte annat bestäms i lag.

Föreslagen lydelse

132 §

Den som i egenskap av anställd hos en pensionsstiftelse eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av en uppgift på uppdrag av pensionsstiftelsen eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 132 b eller 132 c § har fått veta något om pensionsstiftelsens, en till pensionsstiftelsen hörande arbetsgivares eller en förmånstagares eller någon annans ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att saken röjs eller om inte något annat *föreskrivs* i lag.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

51.

Lag

om ändring av 12 kap. 1 § i lagen investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om investeringstjänster (747/2012) 12 kap. 1 § som följer:

Gällande lydelse

12 kap

Sekretess och kundkontroll

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersät-

Föreslagen lydelse

12 kap.

Sekretess och kundkontroll

1 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersät-
 270

Gällande lydelse

tare i ett organ hos ett värdepappersföretag eller ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som värdepappersföretaget, hos en sammanslutning av värdepappersföretag eller värdepappersföretagets ombudsman eller hos något annat företag som handlar för värdepappersföretagets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om omständigheter som har samband med den ekonomiska ställningen hos någon av värdepappersföretagets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) som värdepappersföretaget eller hos någon annan person med anknytning till värdepappersföretagets verksamhet eller som har samband med någons personliga förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hemlighålla saken om inte den till vars förmån tystnadsplikten har bestämts ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs. Sekretessbelagd information får inte heller lämnas till värdepappersföretagets bolagsstämma eller till aktieägare som deltar i stämman.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om tystnadsplikt gäller också den som vid utförandet av uppgifter som avses i 11 kap. har fått kännedom om omständigheter som inte är offentliggjorda och som har samband med ett värdepappersföretags eller dess kunders ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet.

Föreslagen lydelse

tare i ett organ hos ett värdepappersföretag eller ett företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som värdepappersföretaget, hos en sammanslutning av värdepappersföretag eller värdepappersföretagets ombudsman eller hos något annat företag som handlar för värdepappersföretagets räkning eller i egenskap av anställd hos dessa eller vid utförande av någon uppgift på uppdrag av dem har fått kännedom om omständigheter som har samband med den ekonomiska ställningen hos någon av värdepappersföretagets kunder eller hos kunder till företag som tillhör samma finansiella företagsgrupp eller samma konglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) som värdepappersföretaget eller hos någon annan person med anknytning till värdepappersföretagets verksamhet eller som har samband med någons personliga förhållanden eller om en *företagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla saken om inte den till vars förmån tystnadsplikten har *föreskrivits* ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs. Sekretessbelagd information får inte heller lämnas till värdepappersföretagets bolagsstämma eller till aktieägare som deltar i stämman.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om tystnadsplikt gäller också den som vid utförandet av uppgifter som avses i 11 kap. har fått kännedom om omständigheter som inte är offentliggjorda och som har samband med ett värdepappersföretags eller dess kunders ekonomiska ställning eller enskilda förhållanden eller om en *företagshemlighet*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

52.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om handelsrepresentanter och försäljare

I enlighet med riksdagens beslut

RP 49/2018 rd

ändras i lagen om handelsrepresentanter och försäljare (417/1992) 7 § som följer:

Gällande lydelse

7 §

Handelsrepresentanten får inte medan representationsavtalet är i kraft och inte heller senare utnyttja eller för andra röja huvudmannens affärs- eller yrkeshemligheter som har anförtrotts honom eller om vilka han annars har fått kännedom, om han genom ett sådant förfarande skulle bryta mot gott affärsskick.

Föreslagen lydelse

7 §

Handelsrepresentanten får inte medan representationsavtalet är i kraft och inte heller senare utnyttja eller för andra röja huvudmannens *företagshemligheter* som har anförtrotts honom *eller henne* eller om vilka han *eller hon* annars har fått kännedom, om han *eller hon* genom ett sådant förfarande skulle bryta mot gott affärsskick.

Denna lag träder i kraft den 20 .

53.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014) 9 § som följer:

Gällande lydelse

9 §

Tystnadsplikt

Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en affärshemlighet eller yrkeshemlighet som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte heller utan tillstånd röja några andra uppgifter om sin klient som de på grund av sitt uppdrag fått kännedom om.

Föreslagen lydelse

9 §

Tystnadsplikt

Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en *företagshemlighet* som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Auktoriserade ombud eller deras assistenter får inte heller utan tillstånd röja några andra uppgifter om sin klient som de på grund av sitt uppdrag fått kännedom om.

Denna lag träder i kraft den 20 .

54.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om gräsrotsfinansiering

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gräsrotsfinansiering (734/2016) 19 § som följer:

Gällande lydelse

19 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersät-
tare i ett organ hos en förmedlare av gräsrots-
finansiering eller i egenskap av anställd hos
förmedlaren eller vid utförande av någon
uppgift på uppdrag av förmedlaren har fått
kännedom om omständigheter som har sam-
band med den ekonomiska ställningen hos
mottagaren av gräsrotsfinansiering eller hos
en annan kund till förmedlaren av gräsrotsfi-
nansiering eller hos någon annan person med
anknytning till dess verksamhet eller om nå-
gons personliga förhållanden eller om en af-
färs- eller yrkeshemlighet, är skyldig att hem-
lighålla saken, om inte den till vars förmån
tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt sam-
tycke till att saken röjs. Sekretessbelagd in-
formation får inte heller lämnas till bolags-
stämman för förmedlaren av gräsrotsfinansie-
ring eller till ett motsvarande organs stämma
eller möte eller till aktieägare, medlemmar,
bolagsmän eller andra personer som deltar i
stämmen eller mötet.

Föreslagen lydelse

19 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av medlem eller ersät-
tare i ett organ hos en förmedlare av gräsrots-
finansiering eller i egenskap av anställd hos
förmedlaren eller vid utförande av någon
uppgift på uppdrag av förmedlaren har fått
kännedom om omständigheter som har sam-
band med den ekonomiska ställningen hos
mottagaren av gräsrotsfinansiering eller hos
en annan kund till förmedlaren av gräsrotsfi-
nansiering eller hos någon annan person med
anknytning till dess verksamhet eller om nå-
gons personliga förhållanden eller om en *fö-
retagshemlighet*, är skyldig att hemlighålla
saken, om inte den till vars förmån tystnads-
plikten har föreskrivits ger sitt samtycke till
att saken röjs. Sekretessbelagd information
får inte heller lämnas till bolagsstämman för
förmedlaren av gräsrotsfinansiering eller till
ett motsvarande organs stämma eller möte el-
ler till aktieägare, medlemmar, bolagsmän el-
ler andra personer som deltar i stämman eller
mötet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

55.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bo- stadsegendom

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016) 14 § som följer:

Gällande lydelse

14 §

Tystnadsplikt

Den som vid förmedling av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom eller vid tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter har fått veta något om en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Föreslagen lydelse

14 §

Tystnadsplikt

Den som vid förmedling av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom eller vid tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter har fått veta något om en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en *företagshemlighet* får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

56.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (853/2016) 13 § som följer:

Gällande lydelse

13 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller vid förmedling av person-till-personlån har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars

Föreslagen lydelse

13 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller vid förmedling av person-till-personlån har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en *företagshemlighet* får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån

Gällande lydelse

förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Föreslagen lydelse

tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

57.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007) 5 § 1 mom.
3 punkten som följer:

Gällande lydelse

5 §

Sekretessbelagda identifieringsuppgifter

Sådana i förvaltningsdomstolens diarium eller motsvarande dokumentregister antecknade uppgifter som är nödvändiga för specificering av en part eller någon annan som har del i saken är sekretessbelagda om det är nödvändigt på grund av att de tillsammans med andra uppgifter i förvaltningsdomstolens dokumentregister eller förvaltningsdomstolens beslut röjer en uppgift som är sekretessbelagd

3) enligt någon annan lag i syfte att skydda den personliga integriteten eller säkerheten eller en persons eller ett företags affärs- eller yrkeshemlighet.

Föreslagen lydelse

5 §

Sekretessbelagda identifieringsuppgifter

Sådana i förvaltningsdomstolens diarium eller motsvarande dokumentregister antecknade uppgifter som är nödvändiga för specificering av en part eller någon annan som har del i saken är sekretessbelagda om det är nödvändigt på grund av att de tillsammans med andra uppgifter i förvaltningsdomstolens dokumentregister eller förvaltningsdomstolens beslut röjer en uppgift som är sekretessbelagd

3) enligt någon annan lag i syfte att skydda den personliga integriteten eller säkerheten eller en persons eller ett företags *företags-*hemlighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

58.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) 4 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Föreslagen lydelse

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om *företagshemligheter* eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

59.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om Pensionsskyddscentralen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) 4 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1263/2016, som följer:

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

4 §

Pensionsskyddscentralens rätt att få och använda uppgifter för statistisk verksamhet, forskning och utveckling

Förutom för forskning och statistisk verksamhet får Pensionsskyddscentralen samköra och använda de personuppgifter och andra uppgifter den fått med stöd av 1 mom. eller 197 och 198 § i lagen om pension för arbetstagare för att göra utredningar och framställningar som behövs för att utveckla arbetspensionsskyddet i enlighet med 2 § 1 mom. 1 punkten i denna lag. Pensionsskyddscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att på det sätt som föreskrivs i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) för vetenskaplig forskning, statistikföring eller myndigheternas planerings- eller utredningsarbete lämna ut uppgifter om pension, pensionsrätt eller försäkring som erhållits från en pensionsanstalt som verkställer arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn. Uppgifterna ska behandlas så att ingens integritet eller affärs- eller yrkeshemlighet äventyras.

Föreslagen lydelse

4 §

Pensionsskyddscentralens rätt att få och använda uppgifter för statistisk verksamhet, forskning och utveckling

Förutom för forskning och statistisk verksamhet får Pensionsskyddscentralen samköra och använda de personuppgifter och andra uppgifter den fått med stöd av 1 mom. eller 197 och 198 § i lagen om pension för arbetstagare för att göra utredningar och framställningar som behövs för att utveckla arbetspensionsskyddet i enlighet med 2 § 1 mom. 1 punkten i denna lag. Pensionsskyddscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att på det sätt som föreskrivs i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) för vetenskaplig forskning, statistikföring eller myndigheternas planerings- eller utredningsarbete lämna ut uppgifter om pension, pensionsrätt eller försäkring som erhållits från en pensionsanstalt som verkställer arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn. Uppgifterna ska behandlas så att ingens integritet eller föreshemlighet äventyras.

Denna lag träder i kraft den 20 .

60.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rätt för statens revisionsverk att granska vissa överföringar av medel mellan Finland och Europeiska gemenskaperna (353/1995) 4 §,
sådan den lyder i lag 653/1999, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

277

4 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om någon annans ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till polis- och andra förundersökningsmyndigheter, tull- och åklagarmyndigheter och domstol för utredning av brott samt till Europeiska gemenskapernas institutioner och andra behöriga myndigheter, om gemenskapens lagstiftning förutsätter detta.

4 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om någon annans ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till polis- och andra förundersökningsmyndigheter, tull- och åklagarmyndigheter och domstol för utredning av brott samt till Europeiska gemenskapernas institutioner och andra behöriga myndigheter, om gemenskapens lagstiftning förutsätter detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

61.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om trafikskadenämnden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om trafikskadenämnden (441/2002) 10 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

10 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av trafikskadenämndens medlem eller ersättare eller anställd hos den eller sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller den som med stöd av 18 kap. 6 b § lagen om försäkringsbolag (1062/1979) har fått kännedom om omständigheter som hänför sig till ett försäkringsbolags, bolagets kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller affärs- eller yrkeshemligheter får inte röja det för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har

Föreslagen lydelse

10 §

Tystnadsplikt

Den som i egenskap av trafikskadenämndens medlem eller ersättare eller anställd hos den eller sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller den som med stöd av 30 kap. 3 § lagen om försäkringsbolag (521/2008) har fått kännedom om omständigheter som hänför sig till ett försäkringsbolags, bolagets kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller *företagshemligheter* får inte röja det för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten har föreskrivits

Gällande lydelse

föreskrivits samtycker till att uppgifterna röjs eller om annat inte har bestämts någon annanstans i lag.

Föreslagen lydelse

samtycker till att uppgifterna röjs eller om något annat inte föreskrivs någon annanstans i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

62.

Lag

om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen (599/2013) 52 § 2 mom., rubriken för 56 §, 56 § 1 mom., rubriken för 57 §, det inledande stycket i 57 § 1 mom., rubriken för 58 § och det inledande stycket i 58 §, som följer:

Gällande lydelse

52 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Föreslagen lydelse

52 §

Rätt att få uppgifter av andra myndigheter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

En tillsynsmyndighet får, trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut vid tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och affärs- eller yrkeshemlighet, eller om en enskilds personliga förhållanden, till andra tillsynsmyndigheter, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och de myndigheter som avses i 6 § i lagen om transport av farliga ämnen, när dessa utövar tillsyn enligt lag, och till tillsynsmyndigheterna i andra EU-länder för tillsynen enligt Europeiska unionens kemikalielagstiftning.

56 §

En tillsynsmyndighet får, trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut vid tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och *företagshemlighet*, eller om en enskilds personliga förhållanden, till andra tillsynsmyndigheter, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och de myndigheter som avses i 6 § i lagen om transport av farliga ämnen, när dessa utövar tillsyn enligt lag, och till tillsynsmyndigheterna i andra EU-länder för tillsynen enligt Europeiska unionens kemikalielagstiftning.

56 §

Gällande lydelse

Krav på skydd för affärs- och yrkeshemligheter

En verksamhetsutövare som svarar för lämnandet av de uppgifter som avses i 22 § ska särskilt ange de uppgifter som verksamhetsutövaren betraktar som affärs- eller yrkeshemligheter och som verksamhetsutövaren yrkar att ska hållas hemliga för andra än Säkerhets- och kemikalieverket. Den som framställer yrkandet ska motivera detta.

57 §

Avgränsning av affärs- och yrkeshemlighet när det gäller kemikalier

Oberoende av bestämmelserna om affärs- eller yrkeshemligheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om kemikalier inte vara sekretessbelagda på yrkande av den verksamhetsutövare som avses i 22 § i denna lag:

58 §

Avgränsning av affärs- och yrkeshemlighet som gäller en biocidprodukt

Oberoende av bestämmelserna om affärs- eller yrkeshemligheter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om biocidprodukter inte vara sekretessbelagda på yrkande av den som ansöker om godkännande för en biocidprodukt som avses i 5 kap. i denna lag:

Föreslagen lydelse

*Krav på skydd för **företagshemligheter***

En verksamhetsutövare som svarar för lämnandet av de uppgifter som avses i 22 § ska särskilt ange de uppgifter som verksamhetsutövaren betraktar som *företagshemligheter* och som verksamhetsutövaren yrkar att ska hållas hemliga för andra än Säkerhets- och kemikalieverket. Den som framställer yrkandet ska motivera detta.

57 §

*Avgränsning av **företagshemlighet** som gäller **en kemikalie***

Oberoende av bestämmelserna om *företagshemligheter* i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om kemikalier inte vara sekretessbelagda på yrkande av den verksamhetsutövare som avses i 22 § i denna lag:

58 §

*Avgränsning av **företagshemlighet** som gäller en biocidprodukt*

Oberoende av bestämmelserna om *företagshemligheter* i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska följande uppgifter om biocidprodukter inte vara sekretessbelagda på yrkande av den som ansöker om godkännande för en biocidprodukt som avses i 5 kap. i denna lag:

Denna lag träder i kraft den 20 .

om ändring av 68 § i strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strålskyddslagen (592/1991) 68 §,
sådan den lyder i lag 647/1999, som följer:

Gällande lydelse

68 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som i samband med tillsynen över att denna lag iakttas och den som i egenskap av medlem eller sekreterare i strålsäkerhetsdelegationen har tagit del av uppgifter om någon enskilds eller sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller om någons privata förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna i enlighet med 57 § samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Föreslagen lydelse

68 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som i samband med tillsynen över att denna lag iakttas och den som i egenskap av medlem eller sekreterare i strålsäkerhetsdelegationen har tagit del av uppgifter om någon enskilds eller sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller om någons privata förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna i enlighet med 57 § samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

64.

Lag

om ändring av 86 § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 86 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

86 §

Tystnadsplikt

Den som hör till räddningsväsendets personal eller deltar i räddningsverksamhet samt en i 107 § avsedd medlem eller sakkunnig i en undersökningskommission får inte på ett för räddningsväsendet obehörigt sätt utnyttja eller olovligen röja omständigheter som han

Föreslagen lydelse

86 §

Tystnadsplikt

Den som hör till räddningsväsendets personal eller *som* deltar i räddningsverksamhet samt en i 107 § avsedd medlem eller sakkunnig i en undersökningskommission får inte på ett för räddningsväsendet obehörigt sätt utnyttja eller olovligen röja omständigheter

Gällande lydelse

eller hon har fått kännedom om i uppdraget och som enligt lag ska hållas hemliga eller som gäller en enskild persons affärs- eller yrkeshemlighet, ekonomiska ställning, personliga förhållanden eller hälsotillstånd.

Föreslagen lydelse

som han eller hon har fått kännedom om i uppdraget och som enligt lag ska hållas hemliga eller som gäller en enskild persons *företagshemlighet*, ekonomiska ställning, personliga förhållanden eller hälsotillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

65.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) 32 § 2 mom., sådant det lyder i lag 358/2015, som följer:

Gällande lydelse

32 §

Framläggande av säkerhetsrapporten

Med Säkerhets- och kemikalieverkets samtycke kan verksamhetsutövaren begränsa de uppgifter som i säkerhetsrapporten ges allmänheten och som verksamhetsutövaren anser vara affärs- eller yrkeshemligheter eller annars med fog konfidentiella.

Föreslagen lydelse

32 §

Framläggande av säkerhetsrapporten

Med Säkerhets- och kemikalieverkets samtycke kan verksamhetsutövaren begränsa de uppgifter som i säkerhetsrapporten ges allmänheten och som verksamhetsutövaren anser vara *företagshemligheter* eller annars med fog konfidentiella.

Denna lag träder i kraft den 20 .

66.

Lag

om ändring av 25 a § och 90 § i läkemedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i läkemedelslagen (395/1987) 25 a § 1 mom. och 90 § 2 mom.,
sådana de lyder, 25 a § 1 mom. i lag 330/2013 och 90 § 2 mom. i lag 773/2009, som följer:

Gällande lydelse

25 a §

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska utarbeta en prövningsrapport om det läkemedelspreparat för vilket försäljningstillstånd har sökts. Prövningsrapporten ska alltid uppdateras när nya betydande uppgifter fås om läkemedelspreparatets kvalitet, säkerhet eller effekter. Prövningsrapporten och motiveringen till den, från vilka de uppgifter som omfattas av affärs- och yrkeshemligheten har avlägsnats, ska finnas offentligt tillgängliga. I prövningsrapporten ska det ingå ett sammandrag som inkluderar ett avsnitt om läkemedlets användningsvillkor. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska offentliggöra beslutet om försäljningstillstånd för läkemedelspreparatet, villkoren som har fogats till tillståndet och vid behov uppgifter om tidsfrister för när dessa villkor ska vara uppfyllda, ett preparatsammandrag samt en bipacksedel.

90 §

Uppgifter om en enskilds eller en samman slutnings affärs- eller yrkeshemlighet som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet tagit del av då det utfört i denna lag avsedda uppgifter får centret, utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lämna ut till en institution och andra övervakningsmyndigheter inom Europeiska unionen så som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter, samt till Livsmedelssäkerhetsverket, social- och hälsovårdsministeriet, läkemedelsprisnämnden, Folkpensionsanstalten samt polis-, tull- och åklagarmyndigheterna när detta är nödvändigt för skötseln av deras i lag bestämda

Föreslagen lydelse

25 a §

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska utarbeta en prövningsrapport om det läkemedelspreparat för vilket försäljningstillstånd har sökts. Prövningsrapporten ska alltid uppdateras när nya betydande uppgifter fås om läkemedelspreparatets kvalitet, säkerhet eller effekter. Prövningsrapporten och motiveringen till den, från vilka de uppgifter som omfattas av *företagshemligheten* har avlägsnats, ska finnas offentligt tillgängliga. I prövningsrapporten ska det ingå ett sammandrag som inkluderar ett avsnitt om läkemedlets användningsvillkor. Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet ska offentliggöra beslutet om försäljningstillstånd för läkemedelspreparatet, villkoren som har fogats till tillståndet och vid behov uppgifter om tidsfrister för när dessa villkor ska vara uppfyllda, ett preparatsammandrag samt en bipacksedel.

90 §

Uppgifter om en enskilds eller en samman slutnings *företagshemlighet* som Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet tagit del av då det utfört i denna lag avsedda uppgifter får centret, *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lämna ut till en institution och andra övervakningsmyndigheter inom Europeiska unionen så som förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter, samt till Livsmedelssäkerhetsverket, social- och hälsovårdsministeriet, läkemedelsprisnämnden, Folkpensionsanstalten samt polis-, tull- och åklagarmyndigheterna när detta är nödvändigt för skötseln av deras i lag *föreskrivna* uppgifter.

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

67.

Lag

om ändring av 40 a § i lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 40 a § 3 mom.,
sådant det lyder i lag 1415/2011, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

40 a §

40 a §

*Anmälan om upphandlingsförfarande som
står i strid med villkoren för användningen
av stöd*

*Anmälan om upphandlingsförfarande som
står i strid med villkoren för användningen
av stöd*

En anbudsgivare som avses i 1 mom. eller
dennes företrädare eller biträde har inte rätt
att ta del av uppgifter som närings-, trafik-
och miljöcentralen har fått för att ge det svar
som avses i 1 mom. och som gäller en annan
anbudsgivares affärs- eller yrkeshemligheter.
Uppgifter om pris och andra faktorer som legat
till grund för jämförelsen av anbuden ska
dock alltid lämnas ut.

En anbudsgivare som avses i 1 mom. eller
dennes företrädare eller biträde har inte rätt
att ta del av uppgifter som närings-, trafik-
och miljöcentralen har fått för att ge det svar
som avses i 1 mom. och som gäller en annan
anbudsgivares *företagshemligheter*. Uppgif-
ter om pris och andra faktorer som legat till
grund för jämförelsen av anbuden ska dock
alltid lämnas ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

68.

Lag

om ändring av 53 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om verkställighet av jordbruksstöd (192/2013) 53 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

53 §

Myndighetens rätt att få uppgifter

Sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter eller om en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid utförandet av uppdrag som avses i denna lag får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppdrag enligt denna lag samt till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

Föreslagen lydelse

53 §

Myndighetens rätt att få uppgifter

Sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemligheter* eller om en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid utförandet av uppdrag som avses i denna lag får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppdrag enligt denna lag samt till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

69.

Lag

om ändring av 8 kap. 3 § i bokföringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bokföringslagen (1336/1997) 8 kap. 3 § som följer:
sådan den lyder i lag 630/1999, som följer:

Gällande lydelse

8 kap

Särskilda bestämmelser

3 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bokföringsnämndens ledamöter och de som utövar tillsyn över lagens efterlevnad får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas

Föreslagen lydelse

8 kap

Särskilda bestämmelser

3 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bokföringsnämndens ledamöter och de som utövar tillsyn över lagens efterlevnad får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter som de vid fullgörandet av uppdrag enligt denna lag har fått veta om en bokförings-skyldigs eller någon annans affärs- eller yrkeshemlighet eller om någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter till förundersökningsmyndigheter och åklagare för utredning av brott.

Föreslagen lydelse

(621/1999) lämna ut uppgifter som de vid fullgörandet av uppdrag enligt denna lag har fått veta om en bokföringsskyldigs eller någon annans *företagshemlighet* eller om någon annans ekonomiska ställning eller personliga omständigheter till förundersökningsmyndigheter och åklagare för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

70.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 17 §,
sådan den lyder i lag 642/1999, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Upplysningar av andra myndigheter

Tillsynsmyndigheten har utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) rätt att av andra myndigheter få för tillsynen nödvändiga upplysningar som omfattas av affärs- eller yrkeshemligheten.

Föreslagen lydelse

17 §

Upplysningar av andra myndigheter

Tillsynsmyndigheten har *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet rätt att av andra myndigheter få för tillsynen nödvändiga upplysningar som omfattas av *företagshemligheten*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

71.

Lag

286

om ändring av 59 § i hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 59 §,
sådan den lyder i lag 658/1999, som följer:

Gällande lydelse

59 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som i samband med tillsynen över att denna lag iakttas har tagit del av uppgifter om någon enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till de myndigheter som nämns i 4, 5 och 7 § eller till någon annan myndighet som behöver information för fullgörande av myndighetsuppgifter som gäller hälsoskyddet samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Föreslagen lydelse

59 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som i samband med tillsynen över att denna lag iakttas har tagit del av uppgifter om någon enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller en enskilds personliga förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till de myndigheter som nämns i 4, 5 och 7 § eller till någon annan myndighet som behöver information för fullgörande av myndighetsuppgifter som gäller hälsoskyddet samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

72.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 21 §,
sådan den lyder i lag 643/1999, som följer:

Gällande lydelse

21 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförande av en uppgift som föreskrivs i denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings

Föreslagen lydelse

21 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförande av en uppgift som föreskrivs i denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings

Gällande lydelse

ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om någons hälsotillstånd eller om en i 20 § avsedd anmälares identitet får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Föreslagen lydelse

ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller om någons hälsotillstånd eller om en i 20 § avsedd anmälares identitet får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott.

Denna lag träder i kraft den 20 .

73.

Lag

om ändring av 24 i § lagen om veterinär gränskontroll

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om veterinär gränskontroll (1192/1996) det inledande stycket i 24 §, sådant det lyder i lag 672/1999, som följer:

Gällande lydelse

24 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Föreslagen lydelse

24 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till.

Denna lag träder i kraft den 20 .

74.

Lag

om ändring av 62 § i djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i djurskyddslagen (247/1996) det inledande stycket i 62 §,
sådant det lyder i lag 662/1999, som följer:

Gällande lydelse

62 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid tillsynen över att denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser följs eller vid utförandet av en utredning eller undersökning enligt 48 § har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanlutnings ekonomiska ställning, affärs eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till

Föreslagen lydelse

62 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid tillsynen över att denna lag eller med stöd av den utfärdade bestämmelser följs eller vid utförandet av en utredning eller undersökning enligt 48 § har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanlutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas *verksamhet* (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Denna lag träder i kraft den 20 .

75.

Lag

om ändring av 35 § i lagen om vattentjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om vattentjänster (119/2001) det inledande stycket i 35 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

35 §

Tystnadsplikt

Föreslagen lydelse

35 §

Tystnadsplikt

Gällande lydelse

Utan hinder av tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter om enskildas eller sammanslutningars ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter eller enskildas personliga förhållanden, som erhållits vid utförande av åligganden enligt denna lag, lämnas ut till

Föreslagen lydelse

Trots tystnadsplikten enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får uppgifter om enskildas *och* sammanslutningars ekonomiska ställning eller *företagshemligheter* eller enskildas personliga förhållanden, som erhållits vid utförande av åligganden enligt denna lag, lämnas ut till

Denna lag träder i kraft den 20 .

76.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om privat hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) 15 §, sådan den lyder i lag 678/1999, som följer:

Gällande lydelse

15 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförande av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning eller om någons personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott eller till någon annan tillsynsmyndighet som avses i denna lag för att myndigheten skall kunna utföra sitt uppdrag.

Föreslagen lydelse

15 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförande av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning eller om någons personliga förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott eller till någon annan tillsynsmyndighet som avses i denna lag för att myndigheten ska kunna utföra sitt uppdrag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

77.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om medicinsk forskning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medicinsk forskning (488/1999) 23 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

23 §

Tjänsteansvar och tystnadsplikt

Föreslagen lydelse

23 §

Tjänsteansvar och tystnadsplikt

Den som i samband med behandlingen av ärenden som avses i denna lag har fått kännedom om konfidentiella uppgifter som gäller forskningsplanen, uppgifter om en annan persons egenskaper, hälsotillstånd, personliga förhållanden eller ekonomiska ställning eller om en näringsidkares affärs- eller yrkeshemligheter, får inte för tredje man röja dessa uppgifter.

Den som i samband med behandlingen av ärenden som avses i denna lag har fått kännedom om konfidentiella uppgifter som gäller forskningsplanen, uppgifter om en annan persons egenskaper, hälsotillstånd, personliga förhållanden eller ekonomiska ställning eller om en näringsidkares *företagshemligheter*, får inte för tredje man röja dessa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

78.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet (593/2009) 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

7 §

Rätt att få uppgifter

Föreslagen lydelse

7 §

Rätt att få uppgifter

Gällande lydelse

Centret får inte lämna ut uppgifter om enskilda personers eller sammanslutningars affärs- eller yrkeshemligheter eller andra sekretessbelagda uppgifter som centret erhållit när det skött sina uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

Centret får inte lämna ut uppgifter om enskilda personers eller sammanslutningars *företagshemligheter* eller andra sekretessbelagda uppgifter som centret erhållit när det skött sina uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

79.

Lag

om ändring av 64 § i alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen (1102/2017) 64 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

64 §

Lämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får tillsynsmyndigheterna till en annan tillsynsmyndighet lämna ut uppgifter som de erhållit vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och affärs- eller yrkeshemligheter, om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av ett uppdrag som åligger myndigheten.

Föreslagen lydelse

64 §

Lämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får tillsynsmyndigheterna till en annan tillsynsmyndighet lämna ut uppgifter som de erhållit vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och *företagshemligheter*, om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av ett uppdrag som åligger myndigheten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

80.

Lag

292

om ändring av 22 och 23 § i lagen om handel med skogsodlingsmaterial

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002) 22 § 1 mom. och 23 § som följer:

Gällande lydelse

22 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till de myndigheter som avses i 15 och 16 § för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

23 §

Utbyte av information mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater

En tillsynsmyndighet får till myndigheter i Europeiska unionens övriga medlemsstater lämna ut de uppgifter som tillsynen över skogsodlingsmaterialdirektivet förutsätter. Vid utlämnande av personuppgifter skall iaktas vad som bestäms i personuppgiftslagen. Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får dock inte lämnas ut.

Föreslagen lydelse

22 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till de myndigheter som avses i 15 och 16 § för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

23 §

Utbyte av information mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater

En tillsynsmyndighet får till myndigheter i Europeiska unionens övriga medlemsstater lämna ut de uppgifter som tillsynen över skogsodlingsmaterialdirektivet förutsätter. Vid utlämnande av personuppgifter *ska personuppgiftslagen iaktas*. Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* får dock inte lämnas ut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

81.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om plantmaterial

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om plantmaterial (1205/1994) 9 §,
sådan den lyder i lag 850/2011, som följer:

Gällande lydelse

9 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 7 och 7 a § i denna lag för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

9 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § *1 mom. 1 punkten* i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 7 och 7 a § i denna lag för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

82.

Lag

om ändring av 24 § i lagen om skydd för växters sundhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) 24 §,
sådan den lyder i lag 847/2011, som följer:

Gällande lydelse

24 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polis-

Föreslagen lydelse

24 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polis-

Gällande lydelse

myndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 13 och 14 § i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

myndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § *1 mom. 1 punkten* i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 13 och 14 § i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

83.

Lag

om ändring av 80 § i lagen om tryckbärande anordningar

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016) det inledande stycket i 80 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

80 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Tillsynsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanlutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Föreslagen lydelse

80 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Tillsynsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanlutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 .

84.

Lag

om ändring av 90 § i elsäkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i elsäkerhetslagen (1135/2016) det inledande stycket i 90 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

90 §

*Rätt att få information av myndigheter samt
att lämna ut sekretessbelagd information*

Elsäkerhetsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Föreslagen lydelse

90 §

*Rätt att få information av myndigheter samt
att lämna ut sekretessbelagd information*

Elsäkerhetsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 .

85.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om bekämpning av flyghavre

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002) 16 §,
sådan den lyder i lag 848/2011, som följer:

Gällande lydelse

16 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Uppgifter som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får trots bestämmelserna om sekretess i lagen

Föreslagen lydelse

16 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Uppgifter som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om of-

Gällande lydelse

om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämnas ut till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 3 kap. i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

fentlighet i myndigheternas verksamhet lämnas ut till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 3 kap. i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

86.

Lag

om ändring av 14 kap. 13 § i konkurslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurslagen (120/2004) 14 kap. 13 § som följer:

Gällande lydelse

14 kap.
Konkursboets förvaltning
13 §
Tystnadsplikt

Boförvaltaren, en borgenär eller en medlem av borgenärsdelegationen eller den som är anställd hos dem eller ett biträde eller en sakkunnig som anlitas av dem får inte för en utomstående röja eller för enskild vinning utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta om gäldenärens ekonomiska ställning, hälsotillstånd eller andra personliga omständigheter eller om gäldenärens eller konkursboets affärs- eller yrkeshemligheter, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller något annat föreskrivs i lag. Tystnadsplikten hindrar inte konkursboets förvaltning från att använda sig av uppgifterna till den del detta är nödvändigt för förvaltningen och utredningen av boet el-

Föreslagen lydelse

14 kap.
Konkursboets förvaltning
13 §
Tystnadsplikt

Boförvaltaren, en borgenär eller en medlem av borgenärsdelegationen eller den som är anställd hos dem eller ett biträde eller en sakkunnig som anlitas av dem får inte för en utomstående röja eller för enskild vinning utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta om gäldenärens ekonomiska ställning, hälsotillstånd eller andra personliga omständigheter eller om gäldenärens eller konkursboets *företagshemligheter*, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller något annat föreskrivs i lag. Tystnadsplikten hindrar inte konkursboets förvaltning från att använda sig av uppgifterna till den del detta är nödvändigt för förvaltningen och utredningen av boet eller för rea-

Gällande lydelse

ler för realisering av egendomen.

Gäldenären får inte för en utomstående röja eller för egen vinning utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta och som berör en affärs- eller yrkeshemlighet i konkursboet, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller något annat föreskrivs i lag. Gäldenären får inte heller röja eller utnyttja en affärs- och yrkeshemlighet som ansluter sig till verksamhet som har bedrivits före konkursens början, om det är uppenbart att röjandet eller utnyttjandet kan sänka värdet på den egendom som ingår i boet eller försvåra dess realisering.

Föreslagen lydelse

lisering av egendomen.

Gäldenären får inte för en utomstående röja eller för egen vinning utnyttja vad han eller hon i samband med förfarandet har fått veta och som berör en *företagshemlighet* i konkursboet, om inte den i vars intresse tystnadsplikten har föreskrivits ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller något annat föreskrivs i lag. Gäldenären får inte heller röja eller utnyttja en *företagshemlighet* som ansluter sig till verksamhet som har bedrivits före konkursens början, om det är uppenbart att röjandet eller utnyttjandet kan sänka värdet på den egendom som ingår i boet eller försvåra dess realisering.

Denna lag träder i kraft den 20 .

87.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) 16 §, sådan den lyder i lag 650/1999, som följer:

Gällande lydelse

16 §

Utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får konkursombudsmannen till domstolen och skatteförvaltningen samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott lämna ut sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden som han tagit del av i sitt uppdrag. Konkursombudsmannen har rätt att lämna ut en sekretessbelagd uppgift också till den som behöver uppgiften för att bevaka sina intressen eller rättigheter eller för att

Föreslagen lydelse

16 §

Trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får konkursombudsmannen till domstolen och skatteförvaltningen samt till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott lämna ut sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden som han *eller hon* tagit del av i sitt uppdrag. Konkursombudsmannen har rätt att lämna ut en sekretessbelagd uppgift också till den som behöver uppgiften för att bevaka sina intressen eller rättigheter eller för att fullgöra sina

Gällande lydelse

fullgöra sina skyldigheter.

Föreslagen lydelse

skyldigheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

88.

Lag

om ändring av 36 § i veterinärvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i veterinärvårdslagen (765/2009) det inledande stycket i 36 § som följer:

Gällande lydelse

36 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Utan hinder av tystnadsplikten får uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden lämnas ut

Föreslagen lydelse

36 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. *Trots* tystnadsplikten får uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden lämnas ut

Denna lag träder i kraft den 20 .

89.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om växtskyddsmedel

RP 49/2018 rd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om växtskyddsmedel (1563/2011) det inledande stycket i 32 §,
sådant det lyder i lag 1160/2013, som följer:

Gällande lydelse

32 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Föreslagen lydelse

32 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Denna lag träder i kraft den 20 .

90.

Lag

om ändring av 14 § i lagen om hästtävlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hästtävlingar (796/1993) 14 §,
sådan den lyder i lag 851/2011, som följer:

Gällande lydelse

14 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 11 § i denna lag för utförande av

Föreslagen lydelse

14 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 11 § i denna lag för

Gällande lydelse

uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

utförande av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

91.

Lag

om ändring av 23 § i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014) 23 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

23 §

Utlämnande av uppgifter

Trots den tystnadsplikt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får sådana uppgifter om en fysisk persons, en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska situation, om affärs- eller yrkeshemlighet eller om en fysisk persons personliga förhållanden som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen, Innovationsfinansieringsverket Tekes, statens specialfinansieringsbolag, jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, arbets- och näringsbyrån samt skattemyndigheten, om det behövs för att sköta sådana understödsärenden eller tillsynsuppgifter som hör till myndigheten eller specialfinansieringsbolaget.

Föreslagen lydelse

23 §

Utlämnande av uppgifter

Trots den tystnadsplikt som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får sådana uppgifter om en fysisk persons, en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska situation, om *företagshemlighet* eller om en fysisk persons personliga förhållanden som erhållits vid skötseln av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till arbets- och näringsministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen, Innovationsfinansieringsverket Tekes, statens specialfinansieringsbolag, jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, arbets- och näringsbyrån samt skattemyndigheten, om det behövs för att sköta sådana understödsärenden eller tillsynsuppgifter som hör till myndigheten eller specialfinansieringsbolaget.

Denna lag träder i kraft den 20 .

92.

Lag

om ändring av 146 § i avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i avfallslagen (646/2011) 146 § som följer:

Gällande lydelse

146 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott. Uppgifter som annars är sekretessbelagda får dessutom lämnas ut till tullmyndigheterna för tillsyn över verkställigheten av avfallsskatte- lagen (1126/2010) och lagen om accis på vissa dryckesförpackningar.

Föreslagen lydelse

146 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott. Uppgifter som annars är sekretessbelagda får dessutom lämnas ut till tullmyndigheterna för tillsyn över verkställigheten av avfallsskatte- lagen (1126/2010) och lagen om accis på vissa dryckesförpackningar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

93.

Lag

om ändring av 210 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 210 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

210 §

Föreslagen lydelse

210 §

Gällande lydelse

Sekretess och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott samt om ett för Finland bindande internationellt fördrag kräver det.

Föreslagen lydelse

Sekretess och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, om en *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessbestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till tillsynsmyndigheten eller miljöministeriet för fullgörande av uppgifter enligt denna lag och till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott samt om ett för Finland bindande internationellt fördrag kräver det.

Denna lag träder i kraft den 20 .

94.

Lag

om ändring av 43 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) det inledande stycket i 43 § som följer:

Gällande lydelse

43 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trots den sekretess som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får uppgifter som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller någon enskilds eller sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet

Föreslagen lydelse

43 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trots den sekretess som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får uppgifter som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller någon enskilds eller sammanslutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller en

eller en enskilds personliga förhållanden _____ enskilds personliga förhållanden lämnas ut
lämnas ut _____

_____ *Denna lag träder i kraft den* 20 .

95.

Lag

om ändring av 33 § i lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) det ledande stycket i 33 §,
sådant det lyder i lag 844/2011, som följer:

Gällande lydelse

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter

Föreslagen lydelse

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter

_____ *Denna lag träder i kraft den* 20 .

96.

Lag

om ändring av 52 § i lagen om animaliska biprodukter

I enlighet med riksdagens beslut

RP 49/2018 rd

ändras i lagen om animaliska biprodukter (517/2015) det inledande stycket i 52 § som följer:

Gällande lydelse

52 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretessplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessplikten lämnas ut till

Föreslagen lydelse

52 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretessplikten i fråga om uppgifter som erhållits vid tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt i artikel 7 i kontrollförordningen. Uppgifter som vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller utförandet av en uppgift som hänför sig till tillsynen erhållits om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemligheter* eller om en enskilds personliga förhållanden får trots sekretessplikten lämnas ut till

Denna lag träder i kraft den 20 .

97.

Lag

om ändring av 57 § i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) det inledande stycket i 57 § som följer:

Gällande lydelse

57 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården vid fullgörandet av uppgifter som hänför sig till tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs-

Föreslagen lydelse

57 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Om Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården vid fullgörandet av uppgifter som hänför sig till tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *före-*

eller yrkeshemlighet eller om en enskilds hälsotillstånd eller personliga förhållanden, får verket trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i 56 § 2 mom. lämna ut uppgifterna

tagshemlighet eller om en enskilds hälsotillstånd eller personliga förhållanden, får verket trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i 56 § 2 mom. i denna lag lämna ut uppgifterna

Denna lag träder i kraft den 20 .

98.

Lag

om ändring av 27 § i lagen om gödselfabrikat

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gödselfabrikat (539/2006) det inledande stycket i 27 §,
sådant det lyder i lag 846/2011, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

27 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller sammanslutnings affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter till

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller sammanslutnings *företagshemlighet* eller ekonomiska ställning får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifter till

Denna lag träder i kraft den 20 .

99.

Lag

om ändring av 81 § i livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (23/2006) det inledande stycket i 81 § som följer:

Gällande lydelse

81 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess när det gäller uppgifter som erhållits under tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt i artikel 7 i kontrollförfordningen. Utan hinder av tystnadsplikten får uppgifter som erhållits vid tillsynen över att denna lag iakttas eller vid utförandet av uppgifter i anslutning till tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden lämnas till

Föreslagen lydelse

81 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess när det gäller uppgifter som erhållits under tillsynen finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt i artikel 7 i kontrollförfordningen. *Trots* tystnadsplikten får uppgifter som erhållits vid tillsynen över att denna lag iakttas eller vid utförandet av uppgifter i anslutning till tillsynen och som gäller en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller en enskilds personliga förhållanden lämnas till

Denna lag träder i kraft den 20 .

100.

Lag

om ändring av 74 § i hiss säkerhetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hiss säkerhetslagen (1134/2016) det inledande stycket i 74 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

74 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Föreslagen lydelse

74 §

Rätt att få information av myndigheter samt att lämna ut sekretessbelagd information

Hiss säkerhetsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs-

Hiss säkerhetsmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid tillsynen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller fö-

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Föreslagen lydelse

retagshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 .

101.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadskontrollen av vissa produkter (1137/2016) det inledande stycket i 13 § som följer:

Gällande lydelse

13 §

Rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

Marknadskontrollmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid kontrollen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden

Föreslagen lydelse

13 §

Rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter

Marknadskontrollmyndigheten får, oberoende av sekretessbestämmelserna, lämna ut sådan information som den fått vid kontrollen och som gäller en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* eller en enskilds personliga förhållanden

Denna lag träder i kraft den 20 .

102.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om ädelmetallarbeten

I enlighet med riksdagens beslut

RP 49/2018 rd

ändras i lagen om ädelmetallarbeten (1029/2000) det inledande stycket i 15 § som följer:

Gällande lydelse

15 §

Utlämnande av sekretessbelagna uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag som hänför sig till tillsynen över att denna lag iakttas har tagit del av uppgifter om en enskilds, en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskilds personliga förhållanden får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Föreslagen lydelse

15 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag som hänför sig till tillsynen över att denna lag iakttas har tagit del av uppgifter om en enskilds, en sammanslutnings eller en stiftelses ekonomiska ställning, *företagshemlighet* eller om en enskilds personliga förhållanden får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till

Denna lag träder i kraft den 20 .

103.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknads- kontrollen av vissa produkter som medför risk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underrättelser till Europeiska kommissionen om marknadskontrollen av
vissa produkter som medför risk (1197/2009) 5 §,
sådan den lyder i lag 1268/2010, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Sekretessbelagda uppgifter

I fråga om sekretessen för de uppgifter som ingår i underrättelserna enligt denna lag gäller lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt artikel 19 i den förordning och artikel 16 i det direktiv som nämns i 1 § 1 mom. i denna lag. Oberoende av sekretessen får sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska

Föreslagen lydelse

5 §

Sekretessbelagda uppgifter

Bestämmelser om sekretess för de uppgifter som ingår i underrättelserna enligt denna lag *finns i* lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) *och i* artikel 19 i den förordning som nämns i 1 § 1 mom. i denna lag. *På sekretessen tillämpas dessutom bestämmelserna i artikel 16 i det direktiv som nämns i 1 § 1 mom. i denna lag.* Oberoende

Gällande lydelse

ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till Säkerhets- och kemikalieverket, en marknadskontrollmyndighet eller till Europeiska kommissionen.

Föreslagen lydelse

av sekretessen får sådana uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, *företagshemlighet* och en enskilds personliga förhållanden som erhållits vid fullgörandet av uppgifter enligt denna lag lämnas ut till Säkerhets- och kemikalieverket, en marknadskontrollmyndighet och till Europeiska kommissionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

104.

Lag

om ändring av 26 § i lagen om handel med utsäde

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om handel med utsäde (728/2000) 26 §,
sådan den lyder i lag 849/2011, som följer:

Gällande lydelse

26 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 15–17 § i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

26 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller *företagshemlighet* får trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott som avses i 8 kap. 2 § *1 mom. 1 punkten* i tvångsmedelslagen (806/2011) samt till de myndigheter som avses i 15–17 § i denna lag för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

105.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om kosmetiska produkter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kosmetiska produkter (492/2013) 16 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

16 §

*Rätt att få uppgifter av andra myndigheter
samt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter*

Föreslagen lydelse

16 §

*Rätt att få uppgifter av andra myndigheter
samt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter*

I enlighet med vad som föreskrivs i 1 mom. får tillsynsmyndigheten lämna ut vid tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och affärs- eller yrkeshemlighet, eller om en enskilds personliga förhållanden, till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och Konkurrens- och konsumentverket för tillsyn enligt lag, till de övriga EU-ländernas behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 29 och 30 i EU:s kosmetikaförordning samt till förundersökningsmyndigheter för förhindrande och utredning av brott och till åklagare för åtalsprövning.

I enlighet med vad som föreskrivs i 1 mom. får tillsynsmyndigheten lämna ut vid tillsynen erhållna uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och *företagshemlighet*, eller om en enskilds personliga förhållanden, till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket och Konkurrens- och konsumentverket för tillsyn enligt lag, till de övriga EU-ländernas behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 29 och 30 i EU:s kosmetikaförordning samt till förundersökningsmyndigheter för förhindrande och utredning av brott och till åklagare för åtalsprövning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

106.

Lag

om ändring av 15 § i lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden (1186/2009) 15 § 1 mom. som följer:

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

15 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Teleföretaget och den som ansöker om stöd ska på begäran av kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket samla in och trots affärs- och yrkeshemligheter till kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket lämna uppgifter som är nödvändiga för styrningen och övervakningen av bredbandsprojektet. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål i den form som myndigheten begär och avgiftsfritt.

Föreslagen lydelse

15 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Teleföretaget och den som ansöker om stöd ska på begäran av kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket samla in och trots *företagshemligheter* till kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket lämna uppgifter som är nödvändiga för styrningen och övervakningen av bredbandsprojektet. Uppgifterna ska lämnas utan dröjsmål i den form som myndigheten begär och avgiftsfritt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

107.

Lag

om ändring av tobakslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i tobakslagen (549/2016) 21 § 2 mom., 30 § 2 mom., 42 § 4 mom., 88 § och 94 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

21 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av uppgifter om tobaksprodukter

När tillverkare och importörer lämnar uppgifter i enlighet med detta kapitel ska de ange vilka av uppgifterna som de anser utgöra affärs- eller yrkeshemligheter.

30 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av

Föreslagen lydelse

21 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av uppgifter om tobaksprodukter

När tillverkare och importörer lämnar uppgifter i enlighet med detta kapitel ska de ange vilka av uppgifterna som de anser utgöra *företagshemligheter*.

30 §

Metod, format och tidpunkt för lämnande av

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

uppgifter om vissa andra produkter

När tillverkare och importörer lämnar uppgifter i enlighet med detta kapitel ska de ange vilka av uppgifterna som de anser utgöra affärs- eller yrkeshemligheter.

42 §

Datalagringsanläggning

Särskilda bestämmelser gäller för skydd för affärs- och yrkeshemligheter och skydd för personuppgifter.

88 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna får Valvira eller kommunen till en annan tillsynsmyndighet lämna ut sådana uppgifter om affärs- eller yrkeshemligheter som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller vid utförande av uppgifter i anslutning till tillsynen, om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av de tillsynsuppgifter som åligger myndigheten i fråga. Uppgifter får även lämnas ut till utländska organ och inspektörer som förutsätts i EU:s lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland, i de fall då ifrågakavande lagstiftning eller avtal förutsätter detta.

94 §

Registrering och offentliggörande av uppgifter om produkttillsyn

Valvira gör de uppgifter som erhållits med stöd av 14 § 1 mom. 1–4 punkten och 15, 18, 26 och 29 §, med undantag för affärs- och yrkeshemligheter, tillgängliga för allmänheten på en webbplats, där det bara kan göras enskilda sökningar med produktnamnet eller namnet eller företags- och organisationsnum-

Föreslagen lydelse

uppgifter om andra produkter

När tillverkare och importörer lämnar uppgifter i enlighet med detta kapitel ska de ange vilka av uppgifterna som de anser utgöra *företagshemligheter*.

42 §

Datalagringsanläggning

Särskilda bestämmelser gäller för skydd för *företagshemligheter* och skydd för personuppgifter.

88 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna får Valvira eller kommunen till en annan tillsynsmyndighet lämna ut sådana uppgifter om *företagshemligheter* som erhållits vid tillsynen över efterlevnaden av denna lag eller vid utförande av uppgifter i anslutning till tillsynen, om uppgifterna är nödvändiga för skötseln av de tillsynsuppgifter som åligger myndigheten i fråga. Uppgifter får även lämnas ut till utländska organ och inspektörer som förutsätts i EU:s lagstiftning eller någon annan internationell förpliktelse som är bindande för Finland, i de fall då ifrågakavande lagstiftning eller avtal förutsätter detta.

94 §

Registrering och offentliggörande av uppgifter om produkttillsyn

Valvira gör de uppgifter som erhållits med stöd av 14 § 1 mom. 1–4 punkten och 15, 18, 26 och 29 §, med undantag för *företagshemligheter*, tillgängliga för allmänheten på en webbplats, där det bara kan göras enskilda sökningar med produktnamnet eller namnet eller företags- och organisationsnumret på

Gällande lydelse

ret på den registrerade som sökvillkor.

Föreslagen lydelse

den registrerade som sökvillkor.

Denna lag träder i kraft den 20 .

108.

Lag

om ändring av 16 kap. 10 § i lagen om försäkringsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försäkringsföreningar (1250/1987) 16 kap. 10 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 1231/2009, som följer:

Gällande lydelse

16 kap

Särskilda stadganden

10 §

Föreslagen lydelse

16 kap.

Särskilda stadganden

10 §

Den som i egenskap av anställd hos en försäkringsförening eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av en försäkringsförening eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 2–5 mom. har fått veta något om försäkringsföreningens, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller fått kännedom om en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat bestäms i lag. Sådana uppgifter om en kund som omfattas av sekretess får, med undantag för föreningsstämmans röstlängd, inte heller lämnas till föreningsstämma eller till delägare som deltar i

Den som i egenskap av anställd hos en försäkringsförening eller dess tjänsteföretag eller som i egenskap av medlem eller suppleant i dessas organ eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av en försäkringsförening eller som i egenskap av anställd hos eller medlem av en nämnd inom försäkringsbranschen eller ett motsvarande organ eller som i egenskap av sakkunnig på grundval av ett uppdrag eller som med stöd av 2—5 mom. har fått veta något om försäkringsföreningens, dess kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden eller fått kännedom om en *företagshemlighet* får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån sekretessen gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag. Sådana uppgifter om en kund som omfattas av sekretess får, med undantag för föreningsstämmans röstlängd, inte heller lämnas till föreningsstämma eller till delägare som deltar i

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

stämman.

stämman.

Denna lag träder i kraft den 20 .

109.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentligt understödda export- och fartygskrediter samt ränteutjämning (1543/2011) 16 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

16 §

Utlämnande av uppgifter och sekretess

Utlämnande av uppgifter och sekretess

Den som vid ett granskningsuppdrag eller något annat uppdrag som sammanhänger med övervakningen av ränteutjämning eller export- eller fartygskredit har fått kännedom om ett företags ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemligheter får inte utan samtycke av den berörde för utomstående röja eller för egen vinning utnyttja dessa uppgifter. Bestämmelser om sekretessbelagda myndighetshandlingar finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Den som vid ett granskningsuppdrag eller något annat uppdrag som sammanhänger med övervakningen av ränteutjämning eller export- eller fartygskredit har fått kännedom om ett företags ekonomiska ställning eller *företagshemligheter* får inte utan samtycke av den berörde för utomstående röja eller för egen vinning utnyttja dessa uppgifter. Bestämmelser om sekretessbelagda myndighetshandlingar finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

110.

Lag

om ändring av 39 § i fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (1090/2002) det inledande stycket i 39 § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 1609/2015, som följer:

Gällande lydelse

39 §

Register över typgodkännanden

De uppgifter i registret över typgodkännanden som innehåller affärs- och yrkeshemligheter får trots bestämmelserna om sekretess lämnas till

Föreslagen lydelse

39 §

Register över typgodkännanden

De uppgifter i registret över typgodkännanden som innehåller *företagshemligheter* får trots bestämmelserna om sekretess lämnas till

Denna lag träder i kraft den 20 .

111.

Lag

om ändring av 28 § i lagen om penninginsamlingar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om penninginsamlingar (255/2006) 28 § 1 mom. 1 punkten och 3 mom.,
sådana de lyder i lag 505/2009, som följer:

Gällande lydelse

28 §

Rätt att få uppgifter

Polisstyrelsen och polisinrättningen har rätt att få sådana uppgifter som direkt hänför sig till anordnandet av penninginsamlingar och sådana uppgifter som behövs för tillsynen över anordnandet av penninginsamlingar enligt följande:

1) av sökanden eller tillståndshavaren och av den som i praktiken anordnar penningin-

Föreslagen lydelse

28 §

Rätt att få uppgifter

Polisstyrelsen och polisinrättningen har rätt att få sådana uppgifter som direkt hänför sig till anordnandet av penninginsamlingar och sådana uppgifter som behövs för tillsynen över anordnandet av penninginsamlingar enligt följande:

1) av sökanden eller tillståndshavaren och av den som i praktiken anordnar penningin-

Gällande lydelse

samlingen, avgiftsfritt och utan hinder av att sammanslutningars medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet,

Polisstyrelsen har rätt att av tillståndshavaren och av den som i praktiken anordnar penninginsamlingen, avgiftsfritt och utan hinder av att sammanslutningars medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet, få uppgifter som behövs för den statistikföring som gäller anordnandet av penninginsamlingar.

Föreslagen lydelse

samlingen, avgiftsfritt och *oberoende* av att sammanslutningars medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet,

Polisstyrelsen har rätt att av tillståndshavaren och av den som i praktiken anordnar penninginsamlingen, avgiftsfritt och *oberoende* av att sammanslutningars medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet, få uppgifter som behövs för den statistikföring som gäller anordnandet av penninginsamlingar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

112.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur (276/2016) 5 § 2 mom. 3 punkten som följer:

Gällande lydelse

5 §

Central informationspunkt

Information behöver dock inte lämnas till den del lämnandet kan anses äventyra

3) företags- och affärshemligheter.

Föreslagen lydelse

5 §

Central informationspunkt

Information behöver dock inte lämnas till den del lämnandet kan anses äventyra

3) *företagshemligheter*.

Denna lag träder i kraft den 20 .

113.

Lag

om ändring av 39 b § i förvaltningsprocesslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förvaltningsprocesslagen (586/1996) 39 b § 3 mom. 1 punkten,
sådan den lyder i lag 799/2015, som följer:

Gällande lydelse

39 b §

Vittnets tystnadsrätt

Föreslagen lydelse

39 b §

Vittnets tystnadsrätt

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får ett vittne vägra vittna till den del avläggandet av vittnesmål skulle röja

1) en affärs- eller yrkeshemlighet, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av ärendet och följderna av att bevisningen inte läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar, eller

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. får ett vittne vägra vittna till den del avläggandet av vittnesmål skulle röja

1) en *företagshemlighet*, om inte skäl som är synnerligen viktiga med beaktande av ärendets natur, bevisningens betydelse för avgörandet av ärendet och följderna av att bevisningen inte läggs fram samt övriga omständigheter kräver att han eller hon vittnar, eller

Denna lag träder i kraft den 20 .

114.

Lag

om ändring av 22 § i lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om marknadsföringsavgifter för specialväxter (978/1991) 22 §, sådan den lyder i lag 676/1999, som följer:

Gällande lydelse

22 §

Föreslagen lydelse

22 §

Gällande lydelse

Den som vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings affärseller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott samt till den som avses i 21 § för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Föreslagen lydelse

Den som vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings *företags-hemlighet* eller ekonomiska ställning får *trots* bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) lämna ut uppgifterna till åklagar- och polismyndigheterna för utredning av brott samt till den som avses i 21 § för utförande av uppgifter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

115.

Lag

om ändring av 10 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) 10 kap. 2 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

10 kap.

Tillsyn, tystnadsplikt och särskilda befogenheter

2 §

Tystnadsplikt

Den som vid fullgörande av uppdrag enligt denna lag eller som i egenskap av medlem eller ersättare i ett börsorgan eller som anställd hos en börs har fått kännedom om icke-offentliggjorda uppgifter om en emittents eller någon annan persons ekonomiska ställning eller en omständighet som gäller deras enskilda förhållanden eller om en affärs- eller yrkeshemlighet, får inte röja eller utnyttja uppgifterna, om det inte har bestämts eller i behörig ordning föreskrivits att de ska röjas eller om inte den i vars intresse tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna

Föreslagen lydelse

10 kap.

Tillsyn, tystnadsplikt och särskilda befogenheter

2 §

Tystnadsplikt

Den som vid fullgörande av uppdrag enligt denna lag eller som i egenskap av medlem eller ersättare i ett börsorgan eller som anställd hos en börs har fått kännedom om icke-offentliggjorda uppgifter om en emittents eller någon annan persons ekonomiska ställning eller en omständighet som gäller deras enskilda förhållanden eller om en *företags-hemlighet*, får inte röja eller utnyttja uppgifterna, om det inte har *föreskrivits* eller i behörig ordning *bestämts* att de ska röjas eller om inte den i vars intresse tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna

RP 49/2018 rd

Gällande lydelse

röjs.

Föreslagen lydelse

röjs.

Denna lag träder i kraft den 20 .